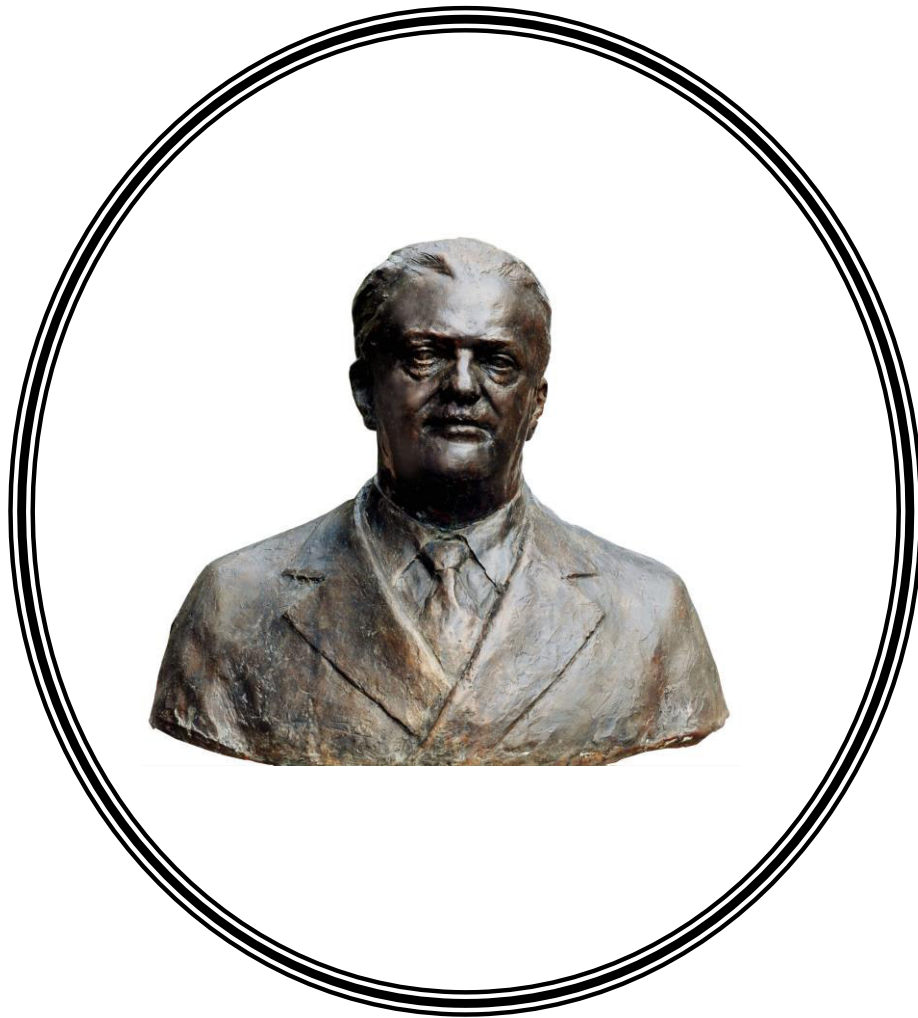


2023

**„ Jó szóval oktasd, játszani is engeddd szép,
komoly fiadat!”**
(József Attila)

A 2x2 grid with a red top-left cell and gray other cells.

Dr. Kozma Pál Általános Iskola



PEDAGÓGIAI PROGRAM

2023.

AZ INTÉZMÉNY ADATAI	
Az iskola hivatalos neve:	Dr. Kozma Pál Általános Iskola
Székhelye:	4545 Gyulaháza, Petőfi Sándor utca 62.
Szervezeti egység száma:	SD1901
Alapító szerv neve	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Alapítói jogkör gyakorlója	emberi erőforrások minisztere
Alapító székhelye:	1054 Budapest, Akadémia utca 3.
A fenntartói és felügyeleti jogot gyakorló szerv:	Kisvárdai Tankerületi Központ
A fenntató székhelye:	4600 Kisvárd, Kodály Zoltán utca 15/A
Az intézmény típusa:	általános iskola
OM azonosító:	200071
Jogállása:	önálló jogi személy
Alapfeladata:	<i>Köznevelési alapfeladatok:</i> • nappali rendszerű általános iskolai nevelés-oktatás – alsó tagozat – felső tagozat • többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása <i>Felvehető maximális tanulólétszám: 216 fő</i> <i>Évfolyamok száma: 8</i> <i>Az iskolai könyvtár ellátásának módja:</i> – együttműködési megállapodással települési könyvtárral <i>Különleges pedagógiai célok megvalósítása:</i> – integrációs felkészítés

	- képesség-kibontakoztató felkészítés <i>Speciális jellemzők</i> - úszásoktatás 1-8. évfolyamon - tanuszodai szolgáltatás - egész napos iskola, napközi, tanulószoba - integrációs felkészítés - képesség-kibontakoztató felkészítés
Elérhetőségei:	☎ 06-45/715-614 ✉ 4545 Gyulaháza, Petőfi utca 62. e-mail: gyulahazaiskola@gmail.com 🌐: www.gyulahazaiskola.nhely.hu
Vonzáskörzete:	Gyulaháza község és vonzáskörzete
Tagintézményének megnevezése: Ügyviteli telephelye:	Dr. Kozma Pál Általános Iskola Szabolcsbákai Tagiskolája 4547 Szabolcsbáka, Kossuth út 55.
Alapfeladata:	<i>Köznevelési alapfeladatok:</i> • nappali rendszerű általános iskolai nevelés-oktatás - alsó tagozat - felső tagozat • többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása <i>Felvehető maximális tanulólétszám ált. isk.: 60 fő</i> <i>Évfolyamok száma: 8</i> <i>Az iskolai könyvtár ellátásának módja:</i> - saját szervezeti egységgel <i>Különleges pedagógiai célok megvalósítása:</i> - integrációs felkészítés - képesség-kibontakoztató felkészítés <i>Speciális jellemzők</i> - egész napos iskola, napközi, tanulószoba - integrációs felkészítés - képesség-kibontakoztató felkészítés - alapfokú művészeti oktatás
Elérhetőségei:	☎ 06-45/499-201 ✉ 4547 Szabolcsbáka, Kossuth út 55. e-mail: sz.baka.iskola@gmail.com
Vonzáskörzete:	Szabolcsbáka község és vonzáskörzete

INTÉZMÉNYVEZETŐI AJÁNLO

A pedagógiai tevékenység tudatos és szakszerű irányításához nélkülözhetetlen, hogy világos ismereteink, elképzeléseink legyenek a nevelési-oktatási folyamat szerkezetéről, elemeinek kölcsönhatásairól, megszervezésének elméleti és gyakorlati törvényszerűségeiről.

Célunk, hogy megfeleljünk a modern kor elvárásainak, ugyanakkor megőrizzük iskolánk sajátosságait és eddig kialakult hagyományait. A Pedagógiai Programunk ennek a célkitűzésnek kíván megfelelni.

Intézményeink sok olyan pedagóguselőddel büszkélkedhetnek, akik igazi személyiségként, vérbeli pedagógusként mércét állítottak a mai nevelők elé, akiket ma is tisztelettel említenek mind a pedagógusok, mind a szülők, sőt a nagyszülők is. Nevükhöz, szellemükhöz méltó oktatást-nevelést igyekszünk megvalósítani és továbbvinni a modern követelményekhez igazítva.

A cél mindig a sok-sok ismerettel rendelkező, viselkedni és teljesíteni tudó gyermek nevelése volt, és az a mai nap is.

Igyekszünk a gyerekek, a tanulók, a szülők és a lakosság részére a legkorszerűbb ismereteket közvetíteni, az oktatás legmodernebb eszközeivel, jól képzett pedagógusokkal, megfelelő szakemberekkel.

Az intézmény oktató-nevelő munkája eredményeként olyan tanulókat szeretnénk „szárnyaira bocsátani” az intézményben eltöltött évek után, akik alkalmasak tanulmányaik folytatására, s később megtalálják, megállják helyüket a társadalomban, annak kisebb-nagyobb közösségeiben.

Intézményünk nevelői, dolgozói, tanulói és fenntartója fontosnak tartja a gyermekek nevelése érdekében végzett partneri, egymás segítő együttműködést.

Gyulaháza, 2023. 09. 26.

Baráth Sándor

Helyzetelemzés – Gyulaháza-Szabolcsbáka

1. 1 Földrajzi környezet

Gyulaháza lakóinak száma 2000 főt nem éri el. A felnőtt lakosság többsége fizikai munkából él, elsősorban mezőgazdasági termeléssel foglalkoznak, vagy a közeli Kisvárdai városban igyekeznek munkalehetőséget találni, de többen eljárnak Nyírbátorba is.

A községben több kisebb vállalkozás működik, melyek elsősorban az itt élők igényeit elégítik ki.

A településen csökkenő tendenciát mutat a munkanélküliek aránya. Ezzel arányosan egyre kevesebb a gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok száma.

Elenyésző számú a szülők körében a felsőfokú végzettség, és egyre nő az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező szülők aránya, mivel a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számára helyben nincs munkalehetőség.

A község intézményeiben minden feltétel adott ahhoz, hogy gyerekeink képességeiket kibontakoztassák, a továbbhaladáshoz a megfelelő ismereteket megszerezzék, így nem jellemző a migráció.

Szabolcsbáka a Kisvárdát Vásárosnaménnyal összekötő forgalmas út mentén fekszik Gyulaháza közvetlen szomszédságában. A két iskola 4 km-re helyezkedik el egymástól. Lakosságszáma 1080 fő.

A település nevezetessége egy több mint 500 éves hársfa melynek törzskerülete 8,5 méter.

A település közelségéből adódott, hogy 2016 szeptember 1-től a Dr.Kozma Pál Általános Iskola tagintézménye lett a Szabolcsbákai Általános Iskola.

1. 2. Tárgyi feltételek

Az oktató-nevelő munka tárgyi feltételei biztosítottak iskolánkban.

A 2009-ben teljesen felújított épületben 11 osztályterem, természetismereti- és számítástechnikai szaktanterem, média terem, fejlesztő szoba, orvosi szoba, 4 szertár található. A tantermek berendezéseit, illetve a meglévő taneszközöket lehetőségeinkhez mérten pótoljuk, újakat szerzünk be. Jelenleg 7 tanteremünk van felszerelve interaktív táblával.

Az audiovizuális eszközöket, számítógépes állományunkat az anyagi kereteinken belül bővítjük. 2003-tól rendelkezünk szélessávú Internet hozzáféréssel. 2009-ben kiépítették az épületben az Eduroam hálózatot.

A tanulók mindennapi testmozgását a tornacsarnok, tanuszoda, műanyag borítású többfunkciós sportpálya, röplabda és futballpálya, szabadtéri pingpongasztalok és játékok, valamint a tágas, esztétikus, folyamatosan gondozott iskolaudvar biztosítja.

2009 nyarán iskolánk teljes felújításon esett át az Új Magyarország Fejlesztési Terv Észak-alföldi Operatív Program „21. századi Minőségi Oktatás Gyulaházán” című projekt keretében. A közel 100 millió forintból a 21. század iskolája zászlóshajó programnak megfelelő minőségi nevelési-oktatási körülmények biztosítása érdekében megvalósult az iskolaépület energiatakarékos felújítása, valamint a hatékony oktatást biztosító helyiségek kialakítása. Számítógép állományunkat szintén pályázat útján sikerült bővíteni: a

TIOP-1.1.1-07/1-2008-0922 azonosító számú pályázat keretében 21 PC-vel, a

TIOP-1.1.1.A-15/1 pályázatnak köszönhetően 34 új számítógéppel, 18 db monitorral, 1 szerverrel és 1 switchsel gyarapodtunk.

TIOP-1.1.1-12/1-2012-0001 és KMKOP-4.6.1/D-13-2013-0001 Intézményi informatikai infrastruktúra fejlesztés a közoktatásban című projekt keretében 24 PC érkezett.

EFOP-3.2.4-16-2016-00001 azonosító számú „Digitális kompetencia fejlesztése” c. projekt keretében 1 db interaktív panelt, DELL tableteket kapott intézményünk.

Tantermeink otthonosabbá váltak: függönnyel, modern világítótestekkel, és ahol a vizesblokk közelsége lehetőség tette, kézmosóval lettek felszerelve. 2011 őszén a KEOP-4.20/A/11-2011-0125 számú pályázat keretében iskolánk épületén 200 db napelem került felhelyezésre, amelyek közel felére csökkentik az intézmény elektromos áram fogyasztását. 2012 tavaszán a KEOP-4.2.0/A/11-2011-0126 számú pályázattal pedig napkollektoros rendszer épült ki, mely részlegesen kiváltotta iskolánk meleg víz igényét.

A Községi és Iskolai Könyvtár épülete az intézmény szomszédságában található. Könyvtári állományunk kb. 8000 kötetes, melyet folyamatosan bővítjük.

A Szabolcsbákai Tagintézményben hosszú idő után az idén nyáron elkezdődött és még jelenleg is tart az a felújítás melynek során nyílászárót cseréltek, szigetelnek, fűtést korszerűsíteneek valamint napelemet helyeznek el. A KEHOP-5.2.2-16-2016-00042 számú pályázat keretében történik ez az energetikai fejlesztés.

1. 3. Személyi feltételek

Az engedélyezett pedagógus álláshelyek száma 15 fő. Tantestületünk jelenlegi létszáma 14 fő. Rajtuk kívül 3 áttanító pedagógus és 1 óraadó látja el az intézményben a nevelési-oktatási feladatokat. Munkájukat segíti egy iskolatitkár és 3 fős technikai személyzet.

A BTMN tanulók szakszerű fejlesztését alkalmazásunkban álló fejlesztő pedagógus, az SNI tanulókkal egy „utazó” gyógypedagógus és egy gyógypedagógusi szakkollégiummal rendelkező nevelő foglalkozik.

A nevelőtestület minden tagja folyamatosan képi magát, s az elsajátított pedagógiai módszereket hatékonyan alkalmazzák a mindennapi oktatásban, illetve a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelésében.

Egy nevelő elvégezte az erkölcsstan oktatásához szükséges 60 órás továbbképzést, így a felső tagozatban ő látja el az erkölcsstan oktatását.

A nevelők rendelkeznek a megfelelő számítógépes ismerettel, elsajátították az infokommunikációs eszközök használatát.

A nevelőtestület stabil, a munkaerőmozgás minimális: legfőljebb nyugdíjba vonulás miatt figyelhető meg létszámváltozás. Ez biztosítja a nevelőmunka folyamatosságát, stabilitását, lehetővé teszi, hogy az oktató-nevelő munka a minőség irányába haladjon.

A 2017/2018. tanévtől bevezetésre került egy új adatszolgáltatás, melyet a Lemorzsolódás Megelőzését Szolgáló Korai Jelző- és Pedagógiai Támogató Rendszer gyűjt az az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” projekt fejlesztési igényeinek és eredményességének felmérése céljából.

Intézményünk jó példaként bekapcsolódott a 3 tanéven át ívelő kiemelt uniós projektbe. Az intézményi helyzetelemzés és az intézményfejlesztési terv elkészítését követően az intézményi cselekvési terv bevezetése a következő lépés, amelyről a tanulmányi morál és eredmények javulását reméljük. A feladatok elvégzése a két intézményi mikrocsoport feladata. Az intézményfejlesztési és a tématerületi mikrocsoport pedagógusai 2018. januárjától műhelymunkasorozatokon vesznek részt, amely elsődleges célja a hálózati tanulás.

Összegezve, célunk és feladatunk olyan intézmény működtetése, amelyben a tanuló és a pedagógus jól érzi magát és a partnerek igényeinek megfelelően végzi mindennapi munkáját. A Szabolcsbákai Tagintézményben 11 engedélyezett álláshely van. Ebből jelenleg két fő tartósan távol van. A kilenc pedagógus mellett tanévben 4 fő áttanító és egy utazó gyógypedagógus végzi az oktató nevelő munkát. Munkájukat 1 fő iskolatitkár valamint 2 fő technikai dolgozó segíti. A karbantartást hosszú ideje két fő közfoglalkoztatott dolgozó látja el.

1.4. Tanulói létszám alakulása

Tanév	Tanulócsoportok száma (Gyulaháza)	Tanulók létszáma	Tanulócsoportok száma (Szabolcsbáka)	Tanulók létszáma
2020/2021.	7	110	6	52
2021/2022	7	129	5	46
2022/2023	7	135	6	55
2023/2024	8	135	6	55
2024/2025	8	139	6	55

A következő tanévekben a tanulócsoportok száma, illetve a tanulók létszáma stagnálást mutat, köszönhetően a szomszédos településről beiratkozó tanulóknak. Az eltérő képességű, sajátos nevelésű tanulók és a beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók aránya nem változik lényegesen.

A 2019/2020. tanévtől - intézményünk történetében először -, nem tudtunk önálló első osztályt indítani, így az első és második évfolyamon összevont osztályban történt az oktatás-nevelés, de szerencsére ez kifutott az alsó tagozatról és felsőben már nincs összevont osztály. Újra nyolc osztállyal működünk igaz az 5-6. évfolyamon a készségtárgyak közül a testnevelést, a technikát, a rajzot és az éneket összevontan kell tanítanunk.

Nevelő tevékenységünk figyelemmel van a tanulók családi körülményeire, anyagi helyzetére

- ✓ Nevelési programjainkra jellemző az ingyenesség. Csak olyan programra kérhető szülőktől anyagi hozzájárulás, amely nem része a kötelező és a számonkérésre kijelölt tananyagnak. A költségtérítéssel program nem tehető kötelezővé a tanulók számára.
- ✓ Feladatunk a tanulók szociális segítése (egész napos oktatás, tanulószoba, menza, tankönyvtámogatás, tartós tankönyv biztosítása).
- ✓ A hátrányok enyhítését, leküzdését az intézmény segíti (fejlesztő pedagógus és gyógypedagógus alkalmazásával - igény esetén készség- és képességfejlesztéssel, csoportbontással, differenciált foglalkozásokkal, tehetséggondozással, versenyre felkészítéssel, szakkörökkel, közösségi foglalkozásokkal).

Iskolánk valamennyi pedagógusának hitvallása:

„ Jó szóval oktasd, játszani is engedd szép, komoly fiadat!”

(József Attila)

2. A PEDAGÓGIAI PROGRAM TÖRVÉNYI HÁTTERE

2. 1. A 2011.évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről:

26. § (1) A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

(2) Az iskola pedagógiai programjának részeként, ha e törvény másként nem rendelkezik, a miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tanterv megnevezi az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervek közül választottat és rendelkezik a kerettantervben meghatározott, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkerete legfeljebb tíz százalékának felhasználásáról. A kollégium az érdekelt iskola pedagógiai programját figyelembe véve készíti el a pedagógiai programját.

(3) Amennyiben az általános iskola egész napos iskolaként működik, pedagógiai programjának része valamely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott, vagy saját maga által kidolgozott és e törvényben meghatározottak szerint jóváhagyott nevelési-oktatási program.

2. 2. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

7. § (1) Az iskola pedagógiai programja meghatározza

a) az iskola nevelési programját, ennek keretén belül

aa) az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, értékeit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,

ab) a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,

ac) a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat,

ad) a közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat,

ae) a pedagógusok helyi intézményi feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait,

af) a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét,

ag) a tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendjét,

ah) a szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formáit,

ai) a tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályait,

aj) a felvétel és az átvétel - Nkt. keretei közötti – helyi szabályait, valamint szakképző iskola tekintetében a szakképzésről szóló törvény felvételre, átvételre vonatkozó rendelkezéseit,

ak) az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervet,

b) az iskola helyi tantervét, ennek keretén belül

ba) a választott kerettanterv megnevezését, ideértve bármely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését,

bb) a választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások

megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát,

bc) az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét,

bd) a Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályait,

be) a mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját, ha azt nem az Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezik meg,

bf) a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályait,

bi) a tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formáit, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elveit,

bj) a csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elveit,

bl) a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket,

bm) az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket,

bn) a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket,

bo) a tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elveket,

bp) a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket,

2. 3. Egyéb törvények, rendeletek

- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- való közreműködés feltételeiről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- *Nemzeti Alaptanterv 2020.*
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet

Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezeti be.

3. NEVELÉSI PROGRAM

3.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, értékeit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait

3.1.1. Nevelési, pedagógiai alapelvek

Iskolánk feladatát egységes, közös alapelvek és célok megfogalmazásával, s az ehhez kapcsolódó tananyag és követelményrendszer alkalmazásával látja el. A gyermekek és a tanulók mindenekfelett álló érdekének tekintjük, hogy a munkánkat megfelelő színvonalon biztosítsuk részükre oly módon, hogy annak igénybevétele ne jelentsen aránytalan terhet a családoknak. Arra törekszünk, hogy intézményünk megőrizze sokszínűségét, megtartsa értékes hagyományait, Intézményünkben nevelő, oktató, tanító pedagógusok a mindennapi nevelő, tanító és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket kívánják érvényre juttatni:

Intézményünk a komplexitás elve alapján, olyan pedagógiai munka végzésére törekszik, amely elősegíti a gyermekek, fiatalok harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarat tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő, tudatos fejlesztése révén, és ezáltal erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a közérdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat nevel.

Intézményünk pedagógiai kultúráját az egyéni bánásmódra való törekvés, a gyermek, a tanuló elfogadása, a bizalom, a szeretet, az empátia, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének ellenőrzése és a gyermek, tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemzi.

Ennek érdekében intézményünk:

- a tervszerű nevelő-oktató munka során előtérbe helyezi a kulcskompetenciák kialakítását: a tanulók alapkészségeit kialakítja, fejleszti; számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt;
- többféle lehetőséget biztosít a tankötelezettség teljesítésére,
- az esélyegyenlőség elvének szem előtt tartásával iskolánk tanulóinak azonos lehetőségeket biztosít, az elvárt feltételek teljesítése esetén a továbbhaladás biztonságát nyújtjuk tanulmányaik során;
- lehetőséget ad az ismeretek alkotó alkalmazására, a tapasztalatok megszerzésére, megértésére, általánosításra;
- kiemelt figyelmet fordít a tehetségek felismerésére, tehetségük kibontakoztatásának segítésére;
- törekszik a gyermeki, tanulói érdeklődés felkeltésére, a motivációra;
- olyan - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a technikára vonatkozó - ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat a szűkebb és tágabb környezetben;
- kialakítja az egyéni tanulás módszereit;
- arra törekszik, hogy a tanulók körében becsülete legyen a szorgalomnak, tanulásnak és a munkának;

- elvárja pedagógusaitól, hogy járuljanak hozzá a diákok életmódjának, motívumaik, szokásaik, értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, éljenek a szemléletesség és az aktivitás elvével, a tantárgyi koncentrációval és az új pedagógiai módszerekkel;
- törekszik a humánumra, az egyén és közösségek iránti tiszteletre;
- folyamatos ellenőrző, értékelő tevékenységgel javítja munkájának színvonalát, és ezzel biztosítja a minőséget a nevelő-oktató tevékenységben;
- segíti a diákoknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni és felismerni a rosszat;
- fontosnak tartja a visszajelzés elvét, mind a gyermek, mind a szülő felé, ezért folyamatosan tájékoztat a tanulói teljesítményekről;
- törekszik az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására;
- fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, a reális énkép kialakításának készségét;
- felkészíti a tanulókat a felnőtt lét szerepeire;
- a tanulókat megismerteti nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel, országunk, térségünk és településeink hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén megerősödjék a haza és a szülőföld iránti szeretetük. Emellett fontosnak tartja az európai azonosságtudat kialakítását, az egyetemes kultúra megismerését, tiszteletét is.

Az intézmény szükségesnek tartja a közösséghez tartozás elvének gyakorlati megvalósítását, ezért teret biztosít a sokoldalú, színes iskolai életnek. Olyan légkört kívánunk teremteni, hogy intézményeinkben a tanulók második otthonukban érezhessék magukat. A tanulási helyszínek, a kialakított környezet, a funkcionális terek a befogadó szemléletet tükrözik. Az együttélés szabályai az esélyegyenlőséget közvetítik. A terek a tanulásra és részvételre ösztönzést szolgáltatják.

Építünk az egyenrangúság elvére, átadjuk és gyakoroltatjuk a demokrácia alapelveit, de tisztában vagyunk a pedagógus vezető szerepének fontosságával is.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét, jogait tiszteletben tartjuk, a kötelességeit számon kérjük,
- intézményünkben tilos a hátrányos megkülönböztetés. Ennek minősül minden olyan - közvetlen vagy közvetett - különbségtétel, melynek célja vagy következménye az egyenlő bánásmód megszüntetése vagy akadályozása, továbbá a gyermek zaklatása,
- építünk a gyermeki, tanulói nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra,
- a diákokat bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- az oktatás során figyelembe vesszük a tanulók egyéni képességeit,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják mit várunk el tőlük,
- minden gyermek, diák számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére fejlődése minden időszakában, tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az intézmény életében egymást megbecsülő, tiszteletet adó, toleráns kapcsolatok kialakítására törekszünk,
- a tanulók az adott lehetőségek közül, választhatnak tantárgyakat, szakkört, sportkört valamint egyéb tanórán kívüli tevékenységet.

Intézményünk a külső hatások erejének ismerete alapján támaszkodik mindazon közösségekre, intézményekre, nevelési forrásokra, amelyek tapasztalatokat, ismereteket, pozitív életmintákat közvetítenek. Fontosnak tartjuk, hogy nevelő-oktató munkánkat a családra alapozzuk, ezért törekszünk nyitott és befogadó kapcsolat kialakítására..

Munkánk középpontjában a gyermek, a tanuló, a pedagógus és a szülő áll, akiknek kötelességei és jogai egységet alkotnak. A szülőkkal való közös tevékenység alapja a bizalom, az intézmény és a pedagógusok szakmai hitele.

E területen:

- A szülőkkal folyamatos kapcsolattartásra törekszünk, mert tudatában vagyunk annak, hogy bármit is adunk a gyermekeknek, semmi sem pótolja a szülői szeretet.
A szülőket partnernek tekintjük és partnerként kezeljük az óvoda–iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó-felső tagozat, általános iskola-középiskola, középiskola-felsőoktatás) átmenettel kapcsolatos konkrét esetek megoldása során.
- Munkánkat és tevékenységünket úgy szervezzük, hogy az átlátható legyen. Intézményünk szívesen fogad minden segítséget.
- Igénybe vesszük a térség, a települések oktatási, művelődési, sport, egészségügyi, szociális intézményei, egyházai, civil szervezetei, gazdasági szereplői által felkínált lehetőségeket. A tanulók érdekében törekszünk a széles együttműködésre.

Intézményünk betartja a nemzeti köznevelésről szóló törvény által meghatározott alapelveket, így a 3§ (3) bekezdést is.

Pedagógusaink az ismereteket, a vallási, világnézeti információkat tárgyilagosan, sokoldalúan közvetítik, a teljes nevelés-oktatási folyamatban tiszteletben tartva a gyermek, a tanuló, a szülő, a pedagógus vallási, világnézeti meggyőződését, és lehetőséget biztosítunk arra, hogy a tanuló egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölctan oktatásban vehessen részt.

Intézményünk ugyanakkor fontosnak tartja az alapvető emberi értékek közvetítését, elsajátíttatását.

3.1.2. Értékeink:

- ✓ a rend,
- ✓ a tudás,
- ✓ a szabadság,
- ✓ a méltányosság,
- ✓ az igazságosság,
- ✓ az egyenlő bánásmód,
- ✓ a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei,
- ✓ a fenntartható fejlődésre és az egészséges életmódra nevelés,
- ✓ **Olyan nevelés, amely egyetemlegesen szolgálja a közjót és a mások jogait tiszteletben tartó egyéni célokat.**

Célok, feladatok

Az intézményünkben folyó iskolai nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és nemzeti értékek, a nemzeti alaptantervben megfogalmazott követelmények tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása, átadása, valamint annak következetes számonkérése határozza meg.

Célunk, hogy a család által reánk bízott gyermekből, tanulóból a szülőkkel együttműködve szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket neveljünk. Munkánk során mindig figyelemmel vagyunk az életkori sajátosságokra.

Kiemelt célunk a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása, a korai iskola elhagyás megelőzése és a tehetséggondozás. Ennek érdekében ILMT alapú komplex szervezetfejlesztési tervet készítünk, amelyben meghatározzuk az alapvető célokat, tevékenységeket.

Kiemelt feladatnak tekintjük a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevételét, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítését, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtését.

Kiemelt figyelmet fordítunk a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók családjainak feltérképezésére, megismerésére, feladatellátási helyünk partnerkapcsolati hálójának fejlesztésére, az óvoda–iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó–felső tagozat, általános iskola–középiskola, középiskola–felsőoktatás) partnerkapcsolati hálójának fejlesztésére.

Intézményi célok:

- a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint korszerű ismereteik, egyéni képességeik, készségeik, kompetenciáik kialakítása, bővítése,
- minden tanulónk teljesítse tankötelezettségét, és kapjon a képességeinek megfelelő, a továbbtanuláshoz szükséges ismereteket
- intézményünk alakítson ki olyan iskolai környezetet, amely épít települése és saját hagyományaira, az ott élők elvárásaira,
- olyan átjárható oktatási-nevelési szervezetet kívánunk működtetni, ahol a tantervek, a követelmények és az alkalmazott módszerek, mérési eszközök egymást erősítik, kiegészítik, és ahol együttműködés van az intézmények dolgozói és tanulói között.
- Az EFOP-3.3.5-17-2017 projekt a Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása pályázatnak megfelelően: Az informális és nem formális tanulási alkalmak megteremtése. A köznevelési intézmény alkalmazza az informális és nem formális tanulási alkalmak megteremtését **bentlakásos** és **napközis** tematikus tanulási alkalmak megszervezését és megvalósítását.

A cél az iskolai nevelés-oktatásban olyan tematikus napközi és tematikus bentlakásos programok megvalósítása, amelyek a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott célokhoz, feladatokhoz igazodnak, középpontjában a tanulók tudásának, készségeinek és képességeinek fejlesztése, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy a nevelés és az oktatás színtere nemcsak az iskola lehet.

A foglalkozások keretében lehetőség nyílik olyan tanulási módokra és szervezési megoldásokra, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak fejlesztését, az osztályközösségek megerősödését.

Ennek keretében cél

- a végzettség nélküli iskolaelhagyók számának csökkentése és a végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzése, valamint
- a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása az alap- és középfokú oktatásban, ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat is.

részcélok:

- a tanulás hatékonyságának és eredményességének növelése, a tanulók NAT-ban foglalt kulcskompetenciáinak, különösképpen a szociális kompetenciáinak fejlesztését célzó, kísérleti jellegű tematikus programok megvalósítása és eredményességének mérése által;
- az informális és non-formális tanulási lehetőségekhez való hozzáférés javítása;
- a kísérleti jellegű tematikus programokhoz kapcsolódó szolgáltatások, támogató rendszerek és kifejlesztett tartalmak, eszközök, kiadványok tesztelése;
- a kísérleti jellegű tematikus programokhoz kapcsolódó pedagógus- és animátorfelkészítések és pedagógus továbbképzések eredményességméréséhez történő hozzájárulás;
- az oktatás területi egyenlőtlenségeinek tompítása;
- újszerű, a kompetenciafejlesztést támogató tanulásszervezési eljárások bevezetése;
- a támogató-segítő, kooperatív pedagógiai kultúra és tevékenység megerősítése;
- tanulói közösségépítés.

Az iskola **nevelési céljai** közül elsőbbséget kaptak a következő, emberi tényezők:

- ✓ szeretet, erkölcsösség,
- ✓ humanitás,
- ✓ kreativitás,
- ✓ műveltség, tudás,
- ✓ értékek, érzelmek befogadása és átadása,
- ✓ önismeret, önfejlesztés képessége,
- ✓ fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra, a demokráciára,
- ✓ mások elfogadása és segítése.

Az iskola **oktatási céljai** közül a következő tényezők kaptak nagy hangsúlyt:

- ✓ maradandó és az életben felhasználható ismeretanyag átadása,
- ✓ az élet tisztelete, védelme, testi és lelki egészség,
- ✓ tehetséggondozás és a felzárkóztatás,
- ✓ integráció az iskolában, osztályban és a társadalomban,
- ✓ készség és képességfejlesztés, kompetenciák tudatos kialakítása,
- ✓ a tanulás tanítása,

- ✓ a nyolc osztály elvégzéséhez és a továbbtanuláshoz nyújtott segítség,
- ✓ az önálló gondolkodás és tanulás elsajátítása,
- ✓ reális énkép, önismeret kialakításának képessége,
- ✓ az ember testi és lelki egészsége, és harmóniája,
- ✓ környezettudatos magatartásra való felkészítés,
- ✓ aktív állampolgárságra, demokráciára való felkészítés,
- ✓ gazdálkodással, pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztése,
- ✓ a szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása,
- ✓ az egyetemes kultúra tisztelete, az európai azonosságtudat kialakítása,
- ✓ az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete,
- ✓ a nemzeti és a nemzetiségi tudat ápolása, elmélyítése.

Az oktatás-nevelés mérhető intézményi céljai:

- országos kompetenciamérés eredményei,
- felvételi eredmények,
- tanév végi vizsgák eredményei,
- versenyeredmények,
- magatartás és szorgalom jegyek átlaga,
- hagyományok ápolása, nemzeti ünnepek és helyi ünnepségek megtartása,
- osztályközösségek kialakítása,
- iskolán kívüli nevelési programok megvalósítása,
- tanórán kívüli nevelési lehetőségek hatékonysága (szakkörök, tanulószoba, diákkörök, napközi, táborok, kirándulások, színház- és múzeumlátogatások, stb.)
- dokumentumok (naplók, tanmenetek, óravázlatok) vezetése,
- bemutató órák megtartása,
- modern oktatási eszközök, módszerek alkalmazása,

Intézményi környezet területén mérhető célok:

- az iskolai baleseti kockázatok lehetőségeinek csökkentése,
- az energia felhasználás racionalizálása,
- akadálymentesítés,
- takarékos és hatékony gazdálkodás,
- ÁNTSZ előírások betartása,
- szertárak és szaktantermek fejlesztése,
- az iskola környékének rendben tartása.

3.1.3. Eszközök, eljárások

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	- Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés. - Kooperatív tanulási technikákat és tanulásszervezési módok	- A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Ellenőrzés - Ösztönzés.
Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	- A nevelő személyes példamutatása. - Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása.	- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	- Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája.	- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjai a nyolcadik évfolyam végén:

- az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten felel meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek,
- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

Intézményünk tanulóképe

A tanulásban olyan gyermeket szeretnénk nevelni, aki:

- ismeri a tanulási technikákat, tanulni tudó és akaró,
- képes tudását tovább fejleszteni, és önállóan ismereteket szerezni,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát, a tudást,
- probléma- és feladatorientált, képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- teljesíti kötelességeit, munkája pontos kidolgozott, egyedi és változatos megoldások keresésére törekszik, gyakorlatias,
- szilárd alapkészségekkel rendelkezik, az egyetemes értékek megismerésére törekszik,
- az iskola megfelelő szakaszain megalapozza alpműveltségét, majd az általános műveltségét,
- értelmi képességeit, érzelmi, erkölcsi életét, egészségét egyaránt fejleszti,
- van akaratereje, fegyelmezettsége, képes a kudarcokat feldolgozni és leküzdeni,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
 - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
 - a természetet, a környezet értékeit,
 - más népek értékeit,
 - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
 - szűkebb és tágabb környezetének hagyományait,

Önmagához, társaihoz, közösséghez való viszonyában olyan tanulót szeretnénk nevelni, aki:

- humánus, erkölcsös, fegyelmezett, művelt, kötelességtudó,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját, szereti és tiszteli szüleit, nevelőit, társait,
- szellemileg, testileg egészséges edzett, egészségesen él, szeret sportolni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápoltság és gondozott,
- viselkedése udvarias, beszéde kulturált, tud a helyzethez illően viselkedni,
- sikerorientált, van önbizalma, tud dönteni és cselekedni,
- továbbtanulási elképzeléseit képességeire és eredményeire építi, reális énképpel rendelkezik, közösségi céljainak megvalósításában tevékenyen részt vesz, segítőkész,
- előítéletektől mentes, nyitott környezete iránt, érdekli mások problémája, szolidáris,
- tisztelettudó, elfogadja az egyén szabadságát, tolerálja a másságot,
- önmagáért és másokért felelősséget érez, vállal,
- eredményesen használja a kommunikációs technikákat, általános iskola végére ismeri legalább egy idegen nyelv alapjait.
- az emberi kapcsolatokban a konfliktusokat rugalmasan kezeli,
- szereti az emberi életet, mások és a világ értékeinek megismerésére törekszik, hisz saját boldogságában, jövőjében,
- szereti a természetet, környezettudatos gondolkodása pozitív, cselekvésre elkötelezett,
- a kudarcok, lemaradások okának megszüntetéséért mindent megtesz,
- tud csoportban, közösségben együttműködni,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében.

3.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos iskolai feladatok

Pedagógiai feladatunk, hogy a gyermekek optimális fejlődése során enyhüljenek, ellensúlyozódjanak a személyiségfejlődésre károsan ható körülmények.

Korszerű iskolánk nevelő-oktatómunkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különböző iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alapműveltséget nyújtson / komplex személyiségfejlesztés /.

Feltérképezzük a megoldásba bevonható valamennyi partnereket, elérhetőségüket nyilvántartjuk (pl. partneri adatbázis formájában), nyilvántartásunkat naprakészen tartjuk, folyamatosan frissítjük, rendszeresen felülvizsgáljuk (pl. tanévente).

A konkrét esetek megoldásában részt vevő pedagógus tájékoztatja a sikeres óvoda–iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó–felső tagozat, általános iskola–középiskola, középiskola–felsőoktatás) átmenetben érintett kollégákat (pl. Átmenetek Intézményi Munkacsoport tagjait), illetve az egyéb érintett egyéb ágazati és ágazatközi szereplőket az esettel, annak megoldásával kapcsolatban.

3.2.1. A tanulók erkölcsi nevelése terén (szociális kompetenciák):

- Az emberi értékek, örök érvényű normák megismertetése, tudatosítása, fejlesztése és meggyőződéssé alakítása
- A tanuló teljes személyiségének fejlesztése, szilárd jellemének kialakítása.
- Alapvető magatartási, viselkedési normák megismertetése, megtanítása, felismertetése, gyakoroltatása, betartatása.
- A másság elfogadása – gondolati, lelkiismereti és vallásszabadság.
- Alkalmazkodó készség kialakítása.
- Legyenek képesek személyes kapcsolatok kiépítésére, ápolására.
- Legyenek tisztában a következő fogalmakkal: kötelesség, lelkiismeret, felelősség, becsületesség, hűség, bátorság.
- Értékelje családi biztonságát, a család jelentőségét.

A cél megvalósításának módjai, eszközei, eljárásai:

- Példamutatás, meggyőzés, ráhatás, szituációs játékok.
- Szabadidős tevékenységek során, sportrendezvényeken, szabályok betartatása.
- Élethelyzetekből vett példák értékelése.
- Hitoktatás feltételeinek biztosítása, szabad vallásgyakorlás.

Iskolában az **etika** óra vagy az e helyett választható, az egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan óra a kötelező tanórai foglalkozások része.

Az etika oktatását a törvényi előírásnak megfelelően képzett pedagógus végzi.

A **hitoktatás** megszervezése iskolánkban a tanórai foglalkozások rendjéhez illeszkedik.

Az egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan oktatásával kapcsolatos feladatok ellátása során együttműködünk az érdekelt egyházi jogi személlyel. Az egyházi jogi személy által szervezett és felügyelt hit- és erkölcsstan órák és foglalkozások tartalmát az egyházi jogi személy határozza meg az adott egyház iránymutatása szerint.

A hit- és erkölcsstan oktatás tartalmának meghatározása, a hitoktató alkalmazása és ellenőrzése, a hit- és erkölcsstanoktatásra való jelentkezés szervezése, a foglalkozások ellenőrzése az egyházi jogi személy feladata

Intézményünk a rendelkezésre álló eszközökből biztosítja a hit- és erkölcsstanoktatáshoz szükséges tárgyi feltételeket, így különösen a helyiségek rendeltetésszerű használatát, valamint a jelentkezéshez és működéshez szükséges feltételeket.

3.2.2.Értelmi nevelése terén (hatékony, önálló tanulás kulcskompetencia):

- Az értelmi képességek, ill. az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.
- Az általános műveltség alapjainak elsajátíttatása 1-8 évfolyamon,
- Az önálló ismeretszerzés kifejlesztése, tanulási igény felkeltése, fejlesztése, jártasságaik, készségeik, képességeik, gondolkodásuk fejlesztése, szilárd alapképességek kialakítása, a megfelelő továbbtanulási irány illetve pálya kiválasztása.
- A növekvő információ-áramlatban való tájékozódás képességeinek kialakítása, médiaismeret.
- A hatékony kommunikáció, kifejezőképesség kialakítása, fejlesztése.
- A problémamegoldó gondolkodás képességeinek kialakítása.
- A differenciált oktatás hatékonyabbá tétele a felzárkóztatás és tehetséggondozás eredményessége érdekében.

A célok megvalósulásának módjai, eszközei, eljárásai:

- IKT eszközök használata,
- motiválás, szituációs helyzetek,
- könyv, film, színház, kiállítások,
- bábozás, dramatikus játékok, hangverseny, könyvtárhasználat,
- nyelvi és szabadidős táborok,
- tehetséggondozó és felzárkóztató szakkörök.

3.2.3. Az érzelmi /emocionális/ nevelés terén (énkép, önismeret fejlesztése):

- Pozitív érzelmek erősítése az élő és élettelen környezettel szembeni viszonyulás tekintetében.
- Az önmagukra, közösségre irányuló cselekvésre, aktivitásra készítő érzelmek kialakítására.
- Érzelmek felismerése, kezelése, önmotiválás, mások érzelmeinek értelmezése→kielégítő kapcsolatok létrehozása
- A családhoz, az iskolához, a lakóhelyhez, a nemzethez tartozás (kötődés) érzésének megerősítése, a magyarság tudat kialakítása
- Érzelmekre ható rendezvények szervezése.
- Hagyományok ápolása, tisztelete, reális önértékelésre, önismeretre, önbecsülésre nevelés.
- Tudja összehangolni saját érdekeinek érvényesítését mások érdekeivel.
- Pozitív gondolkodásmód elsajátíttatása, a döntetni tudás kialakítása.

A célok megvalósításának módjai, eszközei, eljárásai:

- Hagyományok, jelképek – ünnepek, rendezvények / nyílt napok, kulturális bemutató, iskolai, községi ünnepek, iskolai névadás /;
- Motiválás, szituációs helyzetek;
- Könyv, film, színház, kiállítások;
- Bábozás, dramatikus játékok, hangverseny, könyvtárhasználat.

„A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján Magyarország Kormánya egyetértett azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége.”

A Kormány fenti határozata alapján a Lázár Ervin Program szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

Intézményünk (*köznevelési intézmény megnevezése*) a kormányrendeletben foglaltak figyelembe vételével rész vesz a színházi, tánc- és cirkuszi előadásokon, komolyzenei hangversenyeken, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásán az egyes évfolyamok tekintetében a következők szerint:

1. évfolyam: Bábelőadás bemutatása oktatási intézményekben
2. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
3. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (köszínház)
4. évfolyam: Komolyzenei vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben vagy koncerttermekben
5. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (köszínház)
6. évfolyam: Cirkuszművészeti előadás bemutatása saját játszóhelyen (Fővárosi Nagycirkusz)
7. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
8. évfolyam: Színházi előadás bemutatása Budapesten - (köszínház)

Az általános iskolai tanulmányok ideje alatt egy alkalommal egy őshonos állatokat bemutató farmot is meglátogatnak a tanulók, ennek időpontjáról, módjáról az intézmény dönt a lehetőségek függvényében. Az 1., 2., 4. és 7. évfolyamos diákok részére szervezett programokat helyben, az iskola vagy a területileg illetékes tankerületi központ által biztosított, kijelölt helyszínen kell megvalósítani.

Az intézmény a szülőket tájékoztatja a látogatások és utazások részleteiről, a szervezés során a „KRÉTA” rendszer LEP modulja kerül felhasználásra. Minden 10 tanuló után 1 fő kíséret lehet számítani.

3.2.4. Az akarati nevelés terén (énkép, önismeret fejlesztése):

- Az önismeret, saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése.
- Önmotiválás: az értelmi motiváció érzelmivé alakítása.
- Önirányítás képességének fejlesztése.
- Kitartó, szorgalmas, céltudatos munkára való elkötelezettség kialakítása.

A célok megvalósításának módjai, eszközei, eljárásai:

- Kooperatív tanítási forma alkalmazása.
- Önálló munka, kiselőadások.
- Sikerélmény biztosítása.

3.2.5. A nemzeti nevelés terén (szociális és állampolgári kompetencia):

- A közvetlen lakóhely és a haza múltjának, jelenének megismertetése.
- A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése.
- A hazaszeretet érzésének felébresztése, mélyítése.

A célok megvalósításának módjai, eszközei, eljárásai:

- Megemlékezések nemzeti ünnepeinkről.
- 6. évfolyamon a Honismeret tantárgy keretében ismerkednek meg hazánk hagyányaival.
- Projekt-hét névadónk, Dr. Kozma Pál tiszteletére.
- Farkas Bertalan életének, munkásságának megismertetése.

3.2.6. Az állampolgári nevelés terén (szociális és állampolgári kompetencia):

- Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése.
- A korosztályoknak megfelelő szintű ismeret a társadalom jelenségeiről, problémáiról.
- Közösségi, közéleti életben való részvétel igényének kialakítása.

A célok megvalósításának módjai, eszközei, eljárásai:

- 5-8. évfolyamon biztosítjuk a heti egy osztályfőnöki órát, melynek keretében tanulóink egyre szélesebb körű ismereteket szerezhetnek állampolgári jogaikról, kötelességeikről, nyomon követhetik a társadalmi jelenségeket.
- Minden tanuló választó és választható a diákönkormányzat érdekképviselői munkájára.

3.2.7. A munkára nevelés terén (kezdeményezőképeség és vállalkozási kompetencia.)

- Az emberi munka fontosságának tudatosítása, értékének megbecsülése.
- A tanulók önellátására, és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek megtanítása, gyakoroltatása, szokássá alakítása.
- Törekedjen a környezeti értékek megóvására.

A célok megvalósításának módjai, eszközei, eljárásai:

- Társadalmi munka szervezése.
- Versenysszellem kialakítása: osztálytermek tisztasága, dekorálása, otthonosság.

3.2.8. A művészeti nevelés terén (esztétikai-művészeti tudatosság és kifejező képesség):

- Vizuális látásmód fejlesztése a különféle grafikai és festészeti eljárások megismerése során, az elsajátított képességek megfelelő alkalmazása a gyakorlatban.
- A mozgáskultúra fejlesztése a különböző táncművészeti ágak alapjainak elsajátítása, alkalmazása.
- Különböző hangszerek használatának elsajátítása műdalok és népdalok tanítása során.
- Alakuljon ki az igényesség, a szépérzék önmagával szemben, szűkebb, tágabb környezete iránt.
- Fejlesszük ítéző, kritikai képességüket.
- Az esztétika, a harmónia észrevetése, megbecsülése.
- A művészeti oktatás keretében fejlesszük tanulóink zenei, mozgásos és vizuális képességeit.

A célok megvalósításának módjai, eszközei, eljárásai:

- Tanulói munkák, tantermek, udvar, ebédlő rendjének, tisztaságának megőrzése.

- Szakkörök, kiállítások;
- Színházlátogatások;
- Művészeti oktatás, művészeti csoportok bemutatója;
- Kirándulások.

3.3. Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

- o Egészséges, edzett személyiségek nevelése, az egészséges életmód és egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény megalapozása.
- o Fejleszteni kívánjuk a tanulók egészséges életmód és egészséges táplálkozás iránti igényeit.
- o Káros szenvedélyek hatásainak megismertetése, drog- és alkohol megelőző programok.
- o Tanítsuk meg az egészséges élet kiemelt megbecsülésére.
- o Tudja gondjait, problémáit természetes módon, káros szenvedélyek hatása nélkül megoldani.
- o A testi képességek fejlesztésére, a rendszeres testmozgás iránti igény felkeltése.
- o Olyan körülmények biztosítása tanulóink számára, amelyek elősegítik optimális szellemi, fizikai fejlődésüket.
- o Az intézmény vezetője és nevelőtestülete biztosítja a tanulók testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges iskolai környezetet, minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a pedagógusok egészségének védelmét.
- o Pedagógiai programunk kiemelt területe a mindennapos testedzés megvalósítása.
- o Tanulóinknak olyan tanórán kívüli tevékenységeket biztosítunk, amelyek nem csak a szabadidő hasznos eltöltését, hanem a lelki egészségfejlesztést is szolgálják.

3.3.1. Testi egészség

A felvilágosító munkának ki kell terjednie az egészséges életmód, a helyes táplálkozás, az egészséges napirend, a test, a ruházat és a környezet ápolása iránti érdeklődés és igény felkeltésére, a kapcsolódó szokások alakítására és az ismeretek tudatosítására. A tanító modell szerepe ezen a területen megkülönböztetett jelentőségű.

Az elsődleges prevenció a betegségeket előidéző tényezők korai felismerésére és elkerülésére irányuló tevékenység, ami e veszélyeztetett emberekre irányul. A korszerű egészségnevelés az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul.

▪ Egészségügyi szűrővizsgálatok

- Minden tanulónk évente fogászati szűrővizsgálaton vesz részt.
- Nyolcadik évfolyamos diákjainkat csoportosan visszük el tüdőszűrői vizsgálatra.
- Az iskolaorvos és a védőnő az iskola orvosi szobájában végzi tanulóink alkalmassági vizsgálatát.
- Szintén itt helyben kapják meg a szükséges védőoltásokat.
- A védőnő folyamatosan – kérésünkre többször is – elvégzi a tanulók tisztasági ellenőrzését.

▪ **A betegségek megelőzésére nevelés**

- A fertőző betegségek megelőzésére nevelés magában foglalja a közvetlen érintkezés útján, cseppfertőzéssel, továbbá az élelmiszerekkel terjedő fertőzések megelőzésére nevelést. Felhívjuk a figyelmet, és megtanítjuk a helyes zsebkendő használatot, a köhögés, tüsszentés alkalmával, hangsúlyozzuk a kézmosás szükségességét az étkezések előtt, után, az óráközi szünetek után, WC használatot követően.
- Kiemelt figyelmet fordítunk az elősködők (rüh, fejtetű) felismerésére és kiküszöbölésére. Ebben segítséget kérünk a védőnői hálózattól.

▪ **Higiénés nevelés**

- Célja az egyén és a közösség egészségének védelme, a külső környezetből származó ártalmak megelőzése, elhárítása.
Személyi higiéniára nevelés
- Az egész nap folyamán példát mutatunk, és folyamatosan felhívjuk a figyelmet ezen szabályok betartására (bőrápolás, körömápolás, fogápolás, orr, fül, szemápolás, egészséges ruházkodás,
Környezet higiéniára nevelés
- A gyerekekkel közösen végezzük az osztályterem tisztaságának megóvását, szépítését, virágosítását, a termék szellőztetését, az udvar tisztántartását, gondozását.

▪ **Egészséges táplálkozás**

- Gyermekünk 90 %-a veszi igénybe az önkormányzat által fenntartott konyha szolgáltatásait. Az élelmezésvezető ügyel az az előírások betartására, igyekszik az életkoruknak megfelelő étrendet összeállítani, például hetente többször főzeléket kapnak a gyermekek. A helyi termelők biztosítják a megfelelő alapanyagokat. Vezetőségünk folyamatosan szorgalmazza, hogy a több gyümölcsöt iktassanak be a menübe, illetve a fehér kenyér felváltását az egészségesebb barna, félbarna, vagy teljes kiőrlésű kenyérral.
- Szülői értekezleten kérjük a szülőket, hogy gyermekeiknek édesség, chips és kóla helyett teát, gyümölcsöket, egészséges táplálékokat pakoljanak.
- Már évek óta részt veszünk az iskolatej programban, így tanulóink minden nap tej vagy kakaó formájában fehérjéhez jutnak.
- Szintén több éve működik iskolánkban az iskolagyümölcs program, melynek keretében az 1-6. évfolyam tanulóit tudjuk minden nap friss gyümölcshez juttatni.
- A DÖK programjai között eddig is szerepelt az egészség-nap, mely az egészséges táplálkozás részeként a különböző salátákkal, sajttal, teákkal ismerteti meg tanulóinkat.
- A védőnői szolgálat évente tart előadást az egészséges táplálkozás témakörben.

▪ **Testmozgás**

- Iskolánkban a 2012/2013-as tanévben az 1. és az 5. évfolyamon bevezettük a heti 5 testnevelés órát, melyet felmenő rendszerben továbbvittünk a többi évfolyamon. Így jelenleg az 1-2. évfolyamon heti 3 testnevelés óra és 2 úszás, a 3-8. évfolyamokon heti 4 testnevelés és 1 úszás óra van.
- Arra törekszünk, hogy minden testnevelés óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
A testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség-sportokat is tanítson meg.
- Minden testnevelés órán és minden testmozgási alkalomkor megtörténik a keringési és légző-rendszer megfelelő leterhelése.
- Minden testnevelés órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légzőtorna.

- A testnevelés tananyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyezeteire és az izomerősítések különböző testhelyezeteire.
- A testmozgás-program játékokat és táncot is tartalmaz.
- Tanulóinknak lehetőségük van gyógy-úszásra.
- Az 1-5. évfolyamos gyermekeink részt vesznek a Bozsik-programban.
- Délután az Iskolai Sportkör keretében úszhatnak, focizhatnak, lánbteniszezhetnek, asztaliteniszezhetnek.
- Az iskoláskorú gyermekek egészséges fejlődését és eredményes tanulását döntő mértékben befolyásolja, hogy az iskola milyen mértékben és módon elégíti ki mozgásigényét. Ezért a mozgáskultúra célirányos, szervezett fejlesztése mellett naponta kellő időt szükséges biztosítani a kötetlen játékra és a szabadlevegőn szervezett mozgásra.
 - o Az óráközi szüneteket – ha az időjárás megengedi – tanulóink a tágas iskolaudvaron töltik, ahol lehetőségük van a mozgásra, játszhatnak a szabadtéri pingpongasztalon.
 - o Napközis foglalkozásokon kötelező a mozgás, az udvari játék, egészségfejlesztő testmozgás biztosítása a helyi tantervben előírt időbeosztásban. Az összefüggő, napi három órát meghaladó napközis foglalkozások között minden olyan délutáni tanítási időszakban, amelyben nincs testnevelési óra, biztosítani kell a tanuló életkorához és fejlettségéhez igazodó játékos, egészségfejlesztő testmozgást. A játékos testmozgást, ha időjárási viszonyok megengedik, a szabadban kell megszervezni. A játékos testmozgás ideje legalább napi negyvenöt perc.
- Hagyományainkhoz híven gyakran veszünk részt a helyi, megyei és országos sportversenyeken. Intézményünk gyakran biztosít helyszínt az intézmények közötti versenyekhez.
- Kirándulások, gyalogos és kerékpáros túrák szervezése, táborok.
- **Baleset-megelőzésre nevelés**
- A felgyorsult technikai fejlődés, a civilizáció számtalan olyan újabb eredményt is hozott, amely jelentősége mellett balesetveszélyt, életveszélyt is rejt magában. A pedagógusok minden alkalommal felkészítik a gyerekeket a baleseti helyzetek felismerésére az iskolai feltételek között, és a biztonságos eszközhasználat gyakorlására (kés, olló, villa, kísérleti eszközök).
- Az otthoni baleseti források felismertetése, megelőzésük gyakorlása is az iskolában valósul meg.
- Az utcai közlekedés szabályainak elsajátítása környezet, illetve technika órákon realizálódik.

3.3.2. Lelki egészség

A tanulók egészséges tanulási környezetének megszervezése, elhelyezése, a humánus, szeretetteljes bánásmód és szorongásmentes légkör megteremtése mellett a pedagógusnak figyelemmel kell kísérnie - a testi-lelki egészség védelmében - a gyermekek otthoni neveltetését és lelki állapotát, hogy adott esetben teljesíthesse védő-segítő feladatait.

- **Szociohigiénés** (harmonikus társkapcsolatokra történő) nevelés
- Kedvező társas miliő működtetése. Kiemelt szerepet játszik a család társas támogató rendszere, a szülő – gyermek kapcsolat, anya – gyermek kapcsolat zavartalansága, a személyiség kibontakozási lehetőségének biztosítása, a személyiségben meglevő kreativitás kibontakozása.

Ezeket, a szerepeket is a már említett hátrányos, érzelmileg szegény környezetből származó tanulóink miatt az iskolának kell megtanítania, amely csak részben valósul meg, a család támogatása nélkül.

- A lelki egészség fontos összetevője a kortárskapcsolatok szerveződése, a közösségben elfoglalt pozíció, a barátkozás sikeressége. Ezek kedvező alakulásához esetenként a tanár

segítsége, indirekt irányítása is szükséges. Olyan pedagógiai eljárások alkalmazása kívánatos, amelyek hatására a mellőzést, a kirekesztést, a sértő elzárkózást, a féktelen indulati megnyilvánulásokat felváltja a csoportban az elfogadás, a türelem, készség az együttműködésre, az egymás segítése, az őszinte hangneme, a kölcsönös megbecsülés.

▪ **Művészeti oktatás**

- Iskolánkban már hagyománya van a művészeti oktatásnak.
A Várdy Kata Református Általános Iskola Gimnázium és Kollégium keretein belül tanulóink népzenei tanulhatnak.
A 2015/2016-os tanévben kezdte meg működését nálunk a Délibáb Alapfokú Művészeti Iskola, melynek keretében tanulóink modern táncot tanulnak.

▪ **Ének-zene, rajz**

- Az ének-zene és a rajz és vizuális kultúra órákon, az énekkaron célunk a művészet megismertetése, megszerettetése, a kreatív alkotói munka, a művészetben rejlő örömforrás felfedeztetése. Tanulóink eredményesen vesznek részt évente több rajtpályázaton, népdaléneklő versenyen.

▪ **Az egészséges életvezetés**

- Az egészséges napirend, életrend tartalmazza a kiegyensúlyozott társas kapcsolatok alakítását, a jó családi és iskolai környezetet és a gyerekek között kialakuló légkört, az intim emberi kapcsolatok irányítását. Erre környezetismeret, magyar nyelv és irodalom órán nyílik lehetőség.
A deviánsviselkedés (durvaság, agresszivitás, veszélyhelyzet és baleseti helyzet teremtése) megelőzésére a tanítói példamutatás szolgál.
- A családi életre nevelés az egészséges életvezetés egyik kiemelt feladata napjainkban. Az anyai és apai hivatás megértése, megbecsülése minden szakórán megvalósul a képzőművészeti, irodalmi és zenei tananyagokon keresztül.

▪ **Stressz-elhárítás**

- A stressz-okok kiküszöbölése azoknak az élethelyzeteknek az elkerülését tartalmazza, amelyek stressz-hatásuk következtében erősen megterhelik az idegrendszert. Ilyen a füstös, áporodott levegőjű helyiségben való tartózkodás, a folyamatos zajhatás, erős fény, sok ülés, fokozott mozgáskorlátozás. A pedagógus feladata ezek megszüntetése, illetve kiküszöbölése, fokozott figyelem.
- A stressz-elhárítás bevált módszere a tanórán kívüli tevékenység: évente több alkalommal gyalogtúra vagy kerékpártúra a közeli természeti környezetbe, játékos vetélkedők, akadályversenyek rendezése, egészségügyi séták alkalomszerűen, környezetismeret tantárgyhoz kapcsolódó témakörök feldolgozása tanulmányi sétákon (pl. gyümölcsöskert, baromfiudvar, erdő, mező, vízpart élővilágának megtekintése), vízhez szoktatás, úszás, mozgásos szabad játékok.

▪ **Érzelmi nevelés**

- A gyermek személyiségében az érzelmek jelentős szerepet töltenek be, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket biztonság, otthonosság, derűs szeretettel teli légkör vegye körül az iskolában is.
- Nevelési szempontból feladatunkhoz tartozik a pedagógusok és más felnőtt dolgozók és a gyermekek közötti pozitív érzelmi kapcsolat erősítése, a félelmek, szorongások feloldása, a kudarc elkerülése. Iskolánkban családi légkörben folyik az oktatás, állandó a meleg érzelmi kötődés a gyerekek és felnőttek között. Elég sok tanuló hátrányos családi környezetből származik, sok gyermek szülői elhanyagolással küzd, így nekünk pedagógusoknak kell pótolni a szeretetet.

▪ **Hitoktatás**

- Az egészséges lelki élet alakításában fontos szerepet játszik a hit. A történelmi egyházak képviselőivel jó kapcsolatot alakítottunk ki, a hittanórák időpontjait velük egyeztetjük, és a tanulók egyéb elfoglaltságait azokhoz igazítjuk.

▪ **Kapcsolat a szülői házzal, a Gyermekjóléti Szolgálattal**

- Osztályfőnökeink munkájában kiemelt feladatként szerepel a szülői házzal való kapcsolattartás. Veszélyeztető helyzetet látva rögtön jelentjük a Gyermekjóléti Szolgáltatnak, és velük együttműködünk a gondok megbeszélésében, megoldásában.

▪ **Kommunikációs nevelés**

- Az iskolánk feladatköre a gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése. Arra nevelünk, hogy a tanulók gondolataikat, elképzeléseiket, érzelmeiket őszintén közöljék társaikkal és a felnőttekkel. E feladatkörből kiemeljük azt a munkát, amely a beszédnyelv tisztaságának fenntartására, a gyermek meghallgatására, a tanulói kérdések érvényesülésére, és a válaszok igénylésére irányul. Ez a feladat a tanórákon is, tanórán kívüli tevékenységekben is és a pedagógusok példamutató magatartásával, következetes neveléssel valósulhat meg.
- A kommunikációs zavarok feloldására, enyhítésére beszédfejlesztési gyakorlatokat, légzéstechnikai feladatokat végzünk a tanórákon, kiegészítve a szókincsbővítéssel, a kifejező készség fejlesztésével. Ezekre lehetőséget biztosítanak a magyar nyelv és irodalom, énekzene, testnevelés órák, és a logopédiai foglalkozások.
- Akkut esetekben gyermekpszichológus segítségét kérjük.

A célok megvalósításának módjai, eszközei, eljárásai:

- Az iskolai élet valamennyi területének tevékenységei szolgálják az egészséges életmódra való nevelést.
- Minden évfolyam osztályfőnöki óráin szerepel az egészséges életmód, és ezen belül az egészséges táplálkozás témaköre. **A segítő kapcsolatok színterei és kapcsolódási pontok:**

● **Szülők (család)**

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. Ez a szülők körében sajnos nem minden esetben valósul meg. Mi pedagógusok igyekszünk bevonni őket az iskolai egészségfejlesztő program kialakításába.

- Háziorvos, védőnő

Az egészségügyi szolgálat segítségének igénybe vétele évi rendszerességgel történik (védőnő, iskolaorvos). Évente egy alkalommal szűrés (testmagasság mérés, testsúlymérés, mell-körfogat mérés, szemvizsgálat, fogászati szűrés és ellátás, ortopédiai szűrés), rendszeres higiéniai szűrővizsgálatok.

- Gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók, családsegítők segítségét is igénybe vesszük a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekek esetében alkalomszerűen.

3. 4. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

1. Fellépünk minden diszkrimináció ellen, amely iskolánk tanulóit érinti.

Az egyes tantárgyakba multikulturális tartalmakat építünk be.

Segítünk egymásnak úgy közreműködni, hogy közben mindannyiunk véleményét tiszteletben tartjuk.

2. A közös iskolai/osztály-/csoportszintű programvállalásokra való motiválás segíti a tanulók kooperációjának működését, erősíti az egymás iránt érzett és vállalt felelősséget.

3. Segítünk egymásnak úgy közreműködni, hogy közben mindannyiunk véleményét tiszteletben tartjuk.

Ennek érdekében feladatunk:

- Az emberi együttélés szabályainak megismertetése.
- A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása.
- A kommunikációs készségek, beszédkultúra fejlesztése, kulturált magatartás elsajátítása, megkövetelése a mindennapi életben.
- A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.
- Mivel egészséges személyiséget csak egészséges személyiségű pedagógus tud formálni, ezért fontos, a nevelőtestület kiégésének elkerülése, az egészséges lelki és érzelmi élet megőrzése, közösségi kapcsolatok ápolása a pedagógusok között is. Ennek érdekében iskolánk félévente nevelőtestületi közösségfejlesztő napokat szervez, melyet az ILMT alapú komplex intézményfejlesztésünkhöz igazodóan valósítunk meg.
- A nevelőtestületi napokon együttműködést fejlesztő gyakorlatokat alkalmazunk. Áttekintjük és egyeztetjük fejlesztési elképzeléseinket, alkalmazzuk a hálózati tanulási formákat, hiszen a közösség által történő nevelés megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösség fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- **A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítással**

Feladat: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

- **A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.**

Feladat: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm - a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró - személyiségének lassú átalakulásától az autonóm - önmagát értékelni és irányítani képes - személyiséggé válásig.

- **Az önkormányzás képességének kialakítása.**

Feladat: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon

tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

- **A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.**

Feladat: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

- **A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.**

Feladat: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

3.5. A Pedagógusok helyi intézményi feladatai

3.5.1. A pedagógusok alapvető feladatai

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása mellett **hangsúlyos a példamutatás**.
- Heti teljes munkaidejének ötvenöt–hatvanöt százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felüli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
- A tanítási órákat és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat pontosan és eredményesen tartsa meg.
- Aktívan vegyen részt a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Tevékeny részt vállaljon az éves munkaterv szerinti és egyéb iskolai rendezvények megvalósításában.
- A tudomására jutott hivatali titkot őrizze meg.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre szerezze meg az előírt minősítést.
- Kísérje figyelemmel a pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

A PEDAGÓGUS ELVÁRÁSOK Pedagógiai módszertani felkészültség	
• Alapos, átfogó és korszerű szaktudományos és szaktárgyi tudással rendelkezik, folyamatosan képzzi magát, részt vesz továbbképzéseken, tréningeken. • A szaktárgynak és a tanítási helyzetnek megfelelő, változatos oktatási módszereket, taneszközöket alkalmaz. • Tanítványait önálló gondolkodásra, a tantárgya adottságaihoz mérten a tanultak alkalmazására neveli, alkalmazott módszereivel a tanulók motiválására törekszik. • Tanítványaiban életkoruknak megfelelő szinten a lehetőségekhez és a tantárgyi adottságokhoz mérten kialakítja az online információk befogadásának, feldolgozásának, továbbadásának kritikus, etikus módját • A tervszerű nevelő-oktató munka során alkalmazott pedagógiai módszerei a kulcskompetenciák kialakítását és fejlesztését támogatják: kialakítja és fejleszti a tanulók alapkészségeit.	
• Felméri a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. Nyomon követi a problémás családi háttérrel rendelkező tanulók helyzetét, érdekükben kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálattal. • Ismeri és alkalmazza a differenciálás hagyományos és munkáltató módszereit. • Az elméleti ismeretek mellett a - tantárgy sajátosságainak megfelelő mértékben - a tanultak gyakorlati alkalmazását is lehetővé teszi. • Alkalmazza a tanulócsoportoknak, az integráltan oktatott különleges bánásmódot igénylő tanulónak megfelelő módszereket. • A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszereket,	

szemléltetést alkalmaz.
• A rendelkezésére álló tananyagokat, taneszközöket ismeri, és a tanítási óráin, foglalkozásain megfelelően használja azokat. • Fogalomhasználata pontos, következetes. • Kihhasználja a tananyag kínálta egyéb tantárgyakhoz való kapcsolódási lehetőségeket. • Rendelkezik a szaktárgy tanításához szükséges tantervi és szakmódszertani tudással. • Óráin épít a tanulók egyéb forrásból szerzett tudására.
Pedagógiai folyamatok tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók
• Pedagógiai munkáját megtervezi: tanmenetet és tematikus tervet készít. • Egységben szemléli és veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden elemét: a tananyagot, a tanulók előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, képességeiket, az oktatási környezetet. • Tudatosan, a tanóra céljainak megfelelően tervezi meg a használt módszereket, eszközöket. • Többféle módszertani megoldásban gondolkodik.
• Az órát a cél(ok)nak megfelelően logikusan építi föl. • Az óra megtervezésénél a tanulói tevékenységet, a tanulási folyamatot tartja szem előtt. • Tudatosan törekszik a tanulók motiválására, aktivizálására. • Terveit az óra eredményének függvényében felülvizsgálja, és ha szükséges korrigálja.
• Folyamatos mérési, értékelő tevékenységgel javítja munkájának színvonalát, és ezzel biztosítja a minőséget a nevelő-oktató tevékenységben. • Az ellenőrzések során felderített gyengeségeire, hiányosságaira kiemelt figyelmet fordít, minden tőle telhetőt megtesz azok pótlására. • A tanítás-tanulás eredményességét segítő módszereket alkalmaz.
• A célok tudatosításából indul ki. A célok meghatározásához figyelembe veszi a tantervi előírásokat, az intézmény pedagógiai programját.
A tanulás támogatása
• Az alkalmazott módszer választásánál a tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotát figyelembe veszi. Szükség esetén képes változtatni előzetes tervein.
• Törekszik a tanulói érdeklődés felkeltésére, a motivációra.
• Felismeri a tanulók tanulási nehézségeit, problémáit, és szülőkkel való egyeztetés után intézkedik a megfelelő szakmai vizsgálatról. • Kihhasználja a tananyagban rejlő lehetőségeket különféle tanulási technikák elsajátítására, gyakorlására.

• Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakít ki, ahol minden tanuló hibázhat, ahol mindenkinek lehetősége van a javításra. • Olyan környezet kialakítására törekszik, amely elősegíti a hatékonyabb tanulást.
• Igyekszik kialakítani a tanulóknál az egyéni tanulást, kutatás igényét, módszereit, ösztönzi őket az online információk kritikus felhasználására. • Megfelelő útmutatókat és az önálló tanuláshoz szükséges tanulási eszközöket biztosít a tanulóknak számára.
A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség
• Többféle módszert használ tanítványai megismerésére.
• Munkájában az oktatást és nevelést egységben szemléli és kezeli. • Figyelemmel kíséri a tanulók személyiségében bekövetkező változásokat. • A tanulók személyiségének fejlesztésére, önállóságának kibontakoztatására törekszik. • Felismeri a tanulók beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségeit, és képes számukra a megfelelő szakembertől segítséget kérni. • Reálisan elemzi, értékeli saját munkájában az egyéni bánásmód megvalósítását.
• Csoportmunka esetén is figyel a tanulók egyéni munkájára, szükség esetén megfelelő instrukciókkal segítséget nyújt a számukra. • A tanulók hibáit, tévesztéseit pozitív módon kezeli, az egyéni megértés, tanulás lehetőségét látja benne.
• Az órai munka során differenciált feladatokkal segíti a különleges bánásmódot igénylő integráltan oktatott tanulókat. • Összehangolja általános pedagógiai célrendszert az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokkal.
A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység
• A közösségfejlesztés változatos módszereit alkalmazza.
• Óráin nyugodt, elfogadó, tanulást támogató légkört teremt. • Tanítványait egymás elfogadására, tiszteletére neveli. • Munkájában figyelembe veszi a tanulók eltérő szociokulturális hátterét. • Elősegíti és ösztönzi a tanulók közötti kommunikációt, fejleszti a tanulók vitakultúráját. • Értékközvetítő tevékenysége tudatos. Nyitottság, önzetlen viselkedés, társadalmi érzékenység és más kultúrák elfogadása jellemzi.

• A tanórákon és a szabadidős tevékenységekben egyaránt törekszik a gyermeki érdeklődés felkeltésére, az együttműködés motiválására. • Az együttműködés és a kommunikáció elősegítésére online eszközöket is használ, melyen követendő példát mutat a digitális eszközök etikus, értékes használata terén.
• Az iskolai, osztálytermi konfliktusok megelőzésére törekszik, következetes a szabályok betartatásában, kiszámítható az értékelésben. • A csoportjaiban felmerülő konfliktusforrásokat, konfliktusokat felismeri, helyesen értelmezi és hatékonyan kezeli.
A pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése
• Jól ismeri a szaktárgya tantervi követelményeit, és ezek alapján képes tanulócsoportjának összetétele és képességei alapján saját követelményeit meghatározni és következetesen alkalmazni. • A szaktárgy ismereteit és speciális kompetenciáit mérő felmérőket, feladatlapokat, tudásszint mérő teszteket állít össze. • Változatosan és céljainak megfelelően választja meg értékelési módszereit. • Értékelései világosak, egyértelműek.
• A tanulás támogatása érdekében az órákon törekszik a folyamatos visszajelzésre, megerősítésre. • A tanulói munkák értékelésének adatait elemzi, és az eredményeket felhasználja további munkájában. • Értékelésével, visszajelzéseivel a tanulók fejlődését segíti.
• Olyan munkaformákat és módszereket használ, melyek elősegítik a tanulók önértékelési képességének fejlődését.
Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás
• Munkája során oda figyel igényes az nyelvhasználatára, kommunikációja világos, egyértelmű.
• A tanuláshoz nyugodt, hatékony kommunikációs feltételeket alakít ki. • Kommunikációja építő, pozitív, minden partnerrel a kölcsönösség jellemzi. • Tudatosan támogatja a diákok egyéni és egymás közötti kommunikációjának fejlődését.
• A kapcsolattartás során használja az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat. • A diákok érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel. • A szakmai munkaközösség munkájában aktívan részt vállal. Együttműködik pedagógustársaival a helyi versenyek, a témanapok, ünnepségek, kirándulások, és egyéb munkatervi programok megvalósításában.

• A megbeszéléseken kifejti szakmai álláspontját; kulturált vitában képes másokat meggyőzni, és megfelelő érvekkel ő maga is meggyőzhető. • Nyitott a partnerek visszajelzéseire, az építő kritikákat felhasználja szakmai fejlődése érdekében. • Iskolai tevékenységei során felmerülő/kapott feladatait, problémáit önállóan, az intézményben kialakult, szokásos módon kezeli, intézi.
Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért
• Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti. • Tudatosan fejleszti pedagógiai kommunikációját. • Reális önismerettel rendelkezik, képes alkalmazkodni az elvárásokhoz.
• Rendszeresen képezi magát, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket. • Tájékozódik a digitális tananyagokról, eszközökről, nyitott az újításokra. • Látogatja az online szakmai oldalakat. • Intézményen kívül is szakmai kapcsolatokat épít ki.
• Munkájában alkalmaz új módszereket, tudományos eredményeket. • Részt vállal az intézményi innovációban, pályázatokban
A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja
• Segíti a gyermekeket, tanulókat, hogy megértsék a nem fenntartható és fenntartható fejlődés különbségeit. • Kihasználja saját szakterületén, illetve intézményében a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit. • Lehetővé teszi a tanulók számára, hogy saját cselekedeteikkel, viselkedésükkel hozzájáruljanak a fenntarthatósághoz, tudatosítva bennük, hogy a jövő rajtuk is múlik. • Segíti tanulóit, hogy a múlt és a jelen tükrében kreatívan gondolkodjanak a lehetséges jövőről.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök alapos, átfogó és korszerű szaktudományos és szaktárgyi tudással rendelkezik, folyamatosan képezi magát, részt vesz továbbképzéseken, tréningeken. Ennek megvalósítása érdekében intézményünk az ILMT alapú szervezetfejlesztési terv részeként belső erőforrás-fejlesztési tervet készít, melyet összehangolunk a továbbképzési programmal.

Az osztályfőnök feladatai

- Példamutató, az iskolai diák-önkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítást és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- A lehetőséghez mérten megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.

A megtartott családi napokat a nevelőtestülettel közösen kiértékeli, tapasztalatait írásban is összegzi (pl. beszámoló formájában).

- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet).
- Elkészíti az osztálystatisztikákat.

- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

3.5.2. A vezető feladatai

A VEZETŐI ELVÁRÁSOK A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása	
• Meghatározza az intézmény pedagógiai programjában megjelenő nevelési-oktatási alapelveket, célokat és feladatokat. • A jogszabályi háttérrel biztosít arra, hogy a pedagógusok jogszabályi lehetőségeken belül a helyi tantervet a kerettantervre alapozva az intézmény sajátosságaihoz igazítsák. • A tanulást, tanítást egységes, tervezett pedagógiai folyamatként kezeli. • Együttműködik munkatársaival, példát mutat, igyekszik a lehetőségeihez képest minden feltételt biztosítani ahhoz, annak érdekében, hogy az intézmény elérje a tanulási eredményekre vonatkozó deklarált céljait. • Az intézményi kulcsfolyamatok irányítása során elsősorban a tanulói eredmények javítására helyezi a hangsúlyt. A tanulói kulcskompetenciák fejlesztésére összpontosító és az alkalmazható tudásra nevelő és oktató munkát vár el.	
• A mérések adatait felhasználva készíti el az intézmény hosszú távú terveit, kiemelten kezelve a tanulás-tanítás szervezését és irányítását. • Figyelemmel kíséri és elemzi az országos mérési eredményeinket, levonja a szükséges tanulságokat, és ezeket megosztja kollégáival. • Kollégáitól elvárja, hogy az egyéni teljesítmények mérési eredményeit figyelemmel kísérik, a tapasztalatokat felhasználják munkájukban. A pedagógusoktól beszámolót kér az egyéni teljesítmények összehasonlításáról, változásáról.	
• A tanulók értékelésének közös alapelveit és követelményeit a pedagógiai programban rögzítik. Elvárja, hogy a követelményekben kiemelt szerepet kapjon a tanulók készségfejlesztésére. • Vezetésével az intézmény dolgozói a fejlesztő célú visszajelzéseket beépítik a pedagógiai munkájukba. • Vezetői munkáját a fejlesztő célú értékelés jellemzi.	
• A szakmai munkaközösségek munkájának támogatásával irányítja a tanmenetek kidolgozását és összehangolását annak érdekében, hogy azok lehetővé tegyék a helyi tanterv követelményeinek teljesítését valamennyi tanuló számára. • A pedagógiai programban meghatározott értékelési formák alkalmaztatásával működteti a tanulás-tanítási módszerek bevalásának vizsgálatát. A mérési eredményeket nevelőtestületi értekezleteken ismerteti az érdekelt felekkel.	
• Képzések és a tudásmegosztás biztosításával támogatja és irányítja a differenciáló, az egyéni tanulási utak kialakítását célzó tanulástámogató eljárásokat, a hatékony tanulói egyéni fejlesztést. • A lehetőségekhez képest gondoskodik róla, hogy a kiemelt figyelmet igénylő tanulók speciális támogatást kapjanak, szakértői véleményben meghatározott szakemberek végezzék az ellátásukat • Nyilvántartja a korai intézményelhagyás kockázatának kitett tanulókat, és aktív irányítói magatartást tanúsít a lemorzsolódás megelőzése érdekében.	

A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása	
• A jövőkép megfogalmazása során figyelembe veszi az intézmény külső és belső környezetét, a folyamatban lévő és várható változásokat. • Gondoskodik arról, hogy az intézmény jövőképét, értékrendjét, pedagógiai és nevelési elveit a pedagógusok megismerjék és beépítsék munkájukba. • Vezetői pályázata összhangban áll az intézmény jövőképével és a pedagógiai programban megfogalmazott alapelvekkel, célokkal.	
• Figyelemmel kíséri az intézmény külső körülményeit, valamint az intézményen belül zajló aktuális változásokat, építő hozzáállással ismeri fel a változtatások szükségességét, és hozza meg a változtatásokról szóló döntéseit. • A változással kapcsolatos információkat (szükségesség, folyamat, kockázat, elkerülési mód) megosztja kollégáival, a felmerülő kérdésekre kimerítő válasszal szolgál. • A változtatásokat a lehető legjobb módon megtervezi, értékeli és végrehajtja.	
• Folyamatosan megfigyeléssel, ellenőrzéssel nyomon követi a célok megvalósulását. • A fejlesztési területek, célok meghatározásában felhasználja a belső és külső intézményértékelések eredményeit.	
• Irányítja a munkaközösségek, pedagógusok tervező munkáját, a tervek megvalósítását, értékelését, továbbfejlesztését. Biztosítja, hogy a tervek összhangban álljanak az intézmény rövid és hosszú távú terveivel. • Ügyel arra, hogy a feladatok végrehajthatóak, feladat meghatározások pontosak, érthetőek legyenek. • Bevonja a nevelőtestület tagjait a tervező munkába, a célok értékelésébe. Szükség esetén a célokat, feladatokat módosítja.	
• Tájékoztatja kollégáit és az iskola partnereit a változásokról, lehetőséget biztosít számukra az konferenciákon, előadásokon, továbbképzéseken való részvételre.	
Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása	
• Ismeri a szakmai önértékelés felépítését, módszereit, és az értékelések eredményeit a nevelő- oktató munka hatékonyságának növelésére használja fel. • Számít kollégái véleményére, szívesen fogadja segítő, előre vivő megállapításait. • Önismerete reális, tudatában van erősségeinek és gyengeségeinek. Tudatosan alakítja ki, és alkalmazza vezetési stílusát. • Önértékelése reális, erősségeit kamatoztatja, hibáiból tanul, és feladatként kezeli.	
• Az önreflexió során felülvizsgálja, elemzi egy-egy tevékenységét, döntését, intézkedését, módszerét, azok eredményeit, következményeit, szükség esetén változtat azokon. • Vezetői tevékenységének hatékonyságát az értékelések, tapasztalatok alapján folyamatosan fejleszti.	
• Vezetőként és tanárként egyaránt figyelemmel kíséri az új szakmai információkat, és munkájában felhasználja azokat. • Folyamatosan fejleszti vezetői kompetenciáit. • Kommunikációja, magatartása hiteles és etikus, megfelel a pedagógusoktól elvárt etikai	

normáknak.
• Az intézményi célok kitűzését, tervezését és végrehajtását a vezetői programjának megfelelően végzi. • Az intézmény partnereit tájékoztatja, ha szükségesnek találja a vezetői programjának felülvizsgálatát, változtatását.
Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása
• Munkatársai felelősségét, jogkörét és hatáskörét egyértelműen meghatározza, felhatalmazást ad. • A vezetési feladatok egy részét delegálja vezetőtársai munkakörébe, majd a továbbiakban a leadott döntési- és hatásköri jogokat ő maga is betartja, betartatja.
• Irányítja és a belső önértékelési csoport tagjaként tevékenyen részt vesz a belső ellenőrzési-értékelési rendszer kialakításában és működtetésében. • Részt vállal a pedagógusok óráinak látogatásában, megbeszélésében. • Az értékelésében a pedagógusok erősségeire támaszkodik, bírálata segítő, fejlesztő szándékú.
• Munkatársait terveik és feladataik megvalósításában támogatja, segíti. • A nevelőtestület tagjait önfejlesztésre, ösztönzi. • Támogatja a pedagógusokat személyes szakmai céljaik megvalósításában, alkalmat teremt szakmai rátermettségük, képességeik megmutatására, kiteljesítésére. A delegálásokat a pedagógusok erősségeire építi.
• Tevékenyen működteti az intézmény munkaközösségeit és a belső önértékelési csoportját, részt vesz a team munkájában. • Kezdeményezi, szervezi és ösztönzi az intézményen belül a pedagógusok, a munkaközösségek és az önértékelési csoport valamint együttműködését. • A munkaközösség-vezetőket, az alkalmazotti tanács és az intézményi tanács, valamint a szülői munkaközösség vezetőjét bevonja a stratégiaiilag fontos feladatok megbeszélésébe.
• Az intézményi munka színvonalának emelése céljából rendszeresen nyomon követi a szakmai, módszertani újításokat. • A továbbképzési programot, beiskolázási tervet úgy állítja össze, hogy az megfeleljen az intézmény szakmai céljainak, valamint a munkatársak szakmai karriertervének. • Ösztönzi a pedagógusok hospitálását, szakmai megbeszélések tartását.
• Rendelkezik a személyi állomány kezeléséhez szükséges ismeretekkel, és ennek alapján képes hosszú távra tervezni. • Személyi változások alkalmával személyes részt vállal a változások irányításában, alakításában. (bővítés, leépítés, átszervezés)
• Az intézmény életében megjelenő döntésekben kikéri a munkaközösségek, az alkalmazotti és intézményi tanács, a nevelőtestület, a szülői közösség és a diákönkormányzat véleményét. • A döntésekhez szükséges információkat megosztja az érintettekkel. • Az eltérő szempontokat, véleményeket figyelembe véve hozza meg a döntéseket, megegyezésre törekedve oldja meg a problémákat, konfliktusokat.
• Személyes kapcsolatot tart az intézmény összes dolgozójával, odafigyel és megoldást keres

problémáikra. • Tapintattal, körültekintően oldja meg a konfliktushelyzeteket. • Kiszámítható, nyugodt, a tanulási folyamatot támogató tanulási környezetet alakít ki. • Támogatja, ösztönzi az innovációt és a kreatív gondolkodást, az újszerű ötleteket.
Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása
• A folyamatos jogszabályi változások követése mellett részt vesz a változásokról szóló értekezleteken, tájékoztatókon. • Jogszabályi változás esetén munkatársait megbeszéléseken, értekezleteken tájékoztatja, és ezzel megfelelő háttérrel biztosít ahhoz, hogy a pedagógusok dokumentumaikat a jogszabályoknak megfelelően készítsék el.
• A munkatársak tájékoztatására – az aktualitástól függően - megbeszéléseken, de legkésőbb kéthavonta munkaértekezleten történik. • A megbeszélések, értekezletek vezetése hatékony, szakszerű kommunikáción alapul.
• Hatékony idő-és emberi erőforrás felhasználást valósít meg. Törekszik az egyenletes terhelés megvalósítására, a túlterhelés elkerülésére. • Megszervezi az intézmény, az intézményben használt eszközök és helyiségek működtetésének biztonságos használatát. Gondoskodik a veszélyt jelentő körülmények elhárításáról.
• Az intézményi dokumentumokat elérhetővé teszi az intézmény irodáiban és az iskola honlapján • Kihasználja a rendelkezésünkre álló kommunikációs csatornákat (honlap, hirdetések, értekezletek, újságcikkek) az intézményről való pozitív kép kialakítása érdekében
• Szabályozással biztosítja a folyamatok nyomon követhetőségét, ellenőrizhetőségét. • Elvárja a szabályos, pontos, korrekt dokumentációt.
• Személyesen is részt vesz az intézményi önértékelés munkájában: a partneri kör azonosításában, az igények és elégedettség felmérésében. • Személyesen tartja a kapcsolatot a partnerek képviselőivel. (DÖK, Szülői Szervezet) • Az intézmény vezetése hatáskörének megfelelően hatékonyan együttműködik a fenntartóval az emberi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében.

3.5.3. Intézményi elvárások

INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSOK Pedagógiai folyamatok - Tervezés
• A stratégiai és operatív tervek megfelelőségének kialakítását az intézmény vezetése irányítja. • Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumai az intézmény működését befolyásoló mérési (az <i>Eredmények értékelési területénél</i>), demográfiai, munkaerő piaci és más külső mutatók (pl.: <i>szociokulturális felmérések adatai</i>) azonosítása, gyűjtése, feldolgozása és értelmezése alapján készítjük el. Ezek segítik az intézményünk jelenlegi és jövőbeni helyzetének megítélését. • Az ellenőrzések eredményeit, tapasztalatait évente feldolgozzuk, értékeljük, és ezek megoldására intézkedési tervet készítünk. • Az éves munkaterv összhangban van a stratégiai dokumentumokkal és a munkaközösségek terveivel

• Az intézmény vezetése a hosszabb távú terveit összehangolja az oktatáspolitikai célokkal. • Az éves munkatervünket úgy állítjuk össze, hogy az intézmény céljainak megvalósulását szolgálják, és ezek a dokumentumainkban nyomon követhetők legyenek
Pedagógiai folyamatok - Megvalósítás
• A hosszú távú terveket tanévekre bontjuk, a tanév céljait az éves továbbképzési tervben, a munkaközösségi és intézményi munkatervben, az éves foglalkozási tervekben, valamint az intézkedési tervben fogalmazzuk meg. • A tanév terveinek megvalósításába bevonjuk a munkaközösségeket, a szülői közösséget és a diákönkormányzatot is. • A tanórákon és a tanórán kívüli foglalkozásokon a dokumentumainkban megfogalmazott nevelési-oktatási céloknak megfelelő módszereket, eszközöket, eljárásokat alkalmazunk. • Az iskolánkban folyó pedagógiai munka célja a személyiség – és közösségfejlesztés, az elvárt tanulmányi eredmény elérése, a partneri (szülő, tanuló, munkatársak) elégedettsége, valamint a fenntartói elvárásoknak való megfelelés.
• Az éves tervek és a beszámolók egymásra épülnek. • A tanév végi beszámoló éves értékelésének figyelembe vételével tervezzük a következő tanév munkáját. • A beszámoló szempontjai összhangban állnak az intézményi önértékelési rendszerrel.
• Intézményi dokumentumaink céljai, feladatai – <i>figyelembe véve a csoport és az sajátos nevelési igényű tanulók adottságait</i> - megjelennek a pedagógusok által készített tanmenetekben, tematikus és foglalkozási tervekben. • A pedagógiai munka az éves tervben foglaltak szerint történik, az esetleges eltérések indokoltak. • A teljes pedagógiai folyamat követhető a tanmenetekben, a naplókban, valamint a tanulói munkákban.
Pedagógiai folyamatok - Ellenőrzés
• Intézményünk SZMSZ-e határozza meg a belső ellenőrzési feladatokat. • Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz • Intézményünk megfogalmazza az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat. • A tanulási eredményeket folyamatosan követjük, elemezzük, szükség esetén korrekciót hajtunk végre. • Az ellenőrzések eredményeit felhasználjuk az intézményi önértékelésben. • Az önértékelésben érintett pedagógusok az ellenőrzések megállapításainak (<i>erősségek, fejleszthető területek</i>) megfelelően önfejlesztési tervet készítenek, a szükséges feladatokat ütemezik és végrehajtják.
Pedagógiai folyamatok - Értékelés
• Az értékelés a dokumentumokban megfogalmazott tények és adatok alapján történik. • Az intézményi önértékelést 4 fős BECS végzi. • Az önértékelés során tények és adatok alapján azonosítjuk a nevelési-oktatási tevékenységgel és a szervezet működésével összefüggő erősségeket, fejleszthető területeket. • Az önértékelési folyamatban felhasználjuk a munkatársak, szülők, és a külső partnerek (fenntartó és más partnerek) elégedettségméréseinek eredményeit.

• Az ellenőrzések során született eredményeket elemezzük és értékeljük.
• Intézményünkben a nevelő-oktató munka alapjaként a tanulók adottságainak, képességeinek megismerésére vonatkozó mérési rendszer működik. • A tanulók értékelése az intézményünk Pedagógiai Programjában, helyi tantervében megfogalmazott/elfogadott, közös alapelvek és követelmények (értékelési rendszer) alapján folyik. • Intézményünkben a tanulói teljesítményeket folyamatosan követik, a tanulói eredményeket dokumentálják, elemzik, és az egyes évek értékelési eredményeit összekapcsolják, szükség esetén fejlesztési tervet készítenek. • Az egyéni fejlesztési tervek a pedagógiai programban és a szakértői véleményben foglaltaknak megfelelően készülnek. • A szülők tájékoztatása negyedévente történik.
Pedagógiai folyamatok - Korrekció
• Az intézményünk stratégiai és operatív dokumentumainak elkészítése, módosítása során az ellenőrzések során feltárt információkat felhasználjuk.
• Júniusban a nevelőtestületi ülésen elemezzük a mérési eredményeket, levonjuk a tanulságokat, és meghatározzuk a fejlesztési irányokat. Szükség esetén korrekciót végzünk. • Az elemzések eredményei alapján felülvizsgáljuk a pedagógiai programot és a munkatervünket, kiemelt figyelmet fordítva a különleges bánásmódot igénylő tanulókra. • Gyűjtjük a problémák megoldására alkalmas módszereket, jó gyakorlatokat, ötleteket (<i>hospitálások, egyéni erősségek</i>). • Figyelemmel kísérjük a pályázati lehetőségeket, és minden lehetőséget kihasználunk külső erőforrások bevonására.
Személyiségfejlesztés
• A beszámolókból és az intézményünk önértékelésében követhetők az eredmények (különös tekintettel az osztályfőnökök tevékenységére, a diák-önkormányzati munkára, egyéni fejlesztésre). • Támogató szervezeti és tanulási kultúra jellemzi az iskolánkat. Intézményünkben érték a jó csapatszellem, a bizalom és az együttműködés.
• A tanulók személyes és szociális készségeinek mérésére megfelelő technikákat alkalmazunk.
• A figyelmünk középpontjában a tanulók kulcskompetenciáinak fejlesztése áll. • Pedagógusaink módszertani kultúrája kiterjed a személyes és szociális képességek fejlesztésére. A pedagógusok hospitálásokon, megbeszéléseken, munkaértekezleteken megosztják egymással módszertani tudásukat. • A fejlesztések eredményeit folyamatosan nyomon követik, s ha szükséges, fejlesztési korrekciókat hajtanak végre • A fejlesztés megvalósulása nyomon követhető az intézmény dokumentumaiban, a mindennapi gyakorlatban (tanórai és tanórán kívüli tevékenységek), DÖK programokban ▪ Pedagógusaink megfelelő információkkal rendelkeznek a kiemelt figyelmet igénylő tanulókról, és ezt az ismeretet alkalmazzák a nevelő, fejlesztő és oktató munkájukban.
• Az intézmény vezetése és érintett pedagógusa információkkal rendelkezik minden tanuló

családi körülményeiről, szociális helyzetéről. • Az intézményünk támogató rendszert működtet: - Felzárkóztatást célzó egyéni foglalkozást szervez. - Útravaló-MACIKA Ösztöndíjra pályáztatja a tanulókat • Kapcsolatot tart fenn a Kisvárdai Pedagógiai Szakszolgálattal és a Szabolcs-Szatmár megyei Pedagógiai Szakszolgálattal, valamint a helyi Gyermekjóléti Szolgálattal.
• Az önálló tanulás támogatása érdekében oktatási módszereinket, eljárásainkat a pedagógiai programmal összhangban választjuk ki és alkalmazzuk. • Az alulteljesítő, tanulási nehézségekkel küzdő és sajátos nevelési igényű tanulók megkülönböztetett figyelmet kapnak. • Pedagógusaink az intézmény pedagógiai programjával összhangban alkalmazzák korszerű nevelési - oktatási módszereket eljárásokat, technikákat; használják a tanulás tanításának módszertanát.
• Intézményünkben a tanulók teljesítményének értékelése– összhangban a törvényi előírásokkal - a pedagógiai programunkban meghatározott, módon történik. Célja a tanulók motiválása, fejlesztése. • Vezetőségünk elvárja pedagógusaitól a tanulói teljesítmények nyomon követését. • A fejlesztésben érintett tanulók esetében a pedagógusok az értékelést a szakvélemény előírásainak megfelelően végzik
• Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelés elmélete és gyakorlata a pedagógiai programban előírtak szerint a munkatervben szerepel, a beszámolókból követhető. • A téma megjelenik a tervezésben és a tanórákon, nyomon követhető a tanulói dokumentumokban. • A tanórán kívüli tevékenységek alkalmával a tanulók a gyakorlatban alkalmazzák a téma elemeit.
Közösségfejlesztés
• Intézményünk, lehetőségeihez mérten, megvalósítja a pedagógiai programban és a munkatervben szereplő közösségfejlesztő programokat. • A programok megvalósítása a beszámolókból nyomon követhetők. Kiemelten figyelünk az osztályközösségek, diákönkormányzat tevékenységére, az intézményi hagyományok ápolására és a támogató szervezeti kultúrára. • A tanulók és a pedagógusok közötti jó kapcsolat kialakítására törekszünk. • Intézményünk hirdetések, plakátok, osztályképviselők útján gondoskodik a pedagógusok, valamint a tanulók közötti folyamatos információcseréről és együttműködésről.
Személyiségfejlesztés
• Intézményünk Mikulás-napi rendezvényeket, farsangi mulatságot, szülők-nevelők bálját szervezi meg. • A diákönkormányzat szervezi a gyermeknapi rendezvényünket. • A szülők tevékeny részt vállalnak a farsangi mulatság, a szülők-nevelők bálja és a gyermeknapi rendezvények lebonyolításában. • A tanulókat és a szülőket a diák önkormányzat és SZMK képviselőin keresztül bevonjuk az intézmény munkáját érintő döntések meghozatalába. • Arra törekszünk, hogy a részvétellel, az intézmény működésébe való bevonódással és a diákok önszerveződésének lehetőségeivel a tanulók és a szülők elégedettek legyenek.
Eredmények
• Intézményünk pedagógiai programja elsődleges céljának tekinti a tanulás-tanítás eredményességét. • Eredményeinket, sikereinket az iskola honlapján, folyosói hirdetőkön, értekezletek

keretében megosztjuk partnereinkkel. • Nyilvántartjuk és elemezzük az alábbi intézményi eredményeket: ✓ kompetenciamérések eredményei ✓ tanév végi eredmények – tantárgyra, 2 évre vonatkozóan ✓ versenyeredmények: országos szint, megyei szint, tankerületi szint, települési szint ✓ továbbtanulási mutatók ✓ vizsga eredmények, elismerések ✓ lemorzsolódási mutatók (évismétlők, magántanulók, kimaradók, lemaradók ✓ elégedettségmérés eredményei (szülő, pedagógus, tanuló)
• Arra törekszünk, hogy az országos kompetenciamérésen tanulóink teljesítményszintjének (CSH-index figyelembevételével) jó eredményét megtartsuk.
• Intézményünk kiemelt célja - a nevelés-oktatás eszközeivel - a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás- az elvártaknak megfelelően alakulnak. (felvételi és versenyeredmények) • A mérések, a versenyek és a felvételi eredmények megmutatják, hogy a matematika, a magyar, angol nyelv, valamint a testnevelés és sport tantárgyak oktatása eredményes. • Az eredmények eléréséhez a munkatársak nagy többsége hozzájárul. • Intézményünk külső elismeréseit szemléltetik az oklevelek, serlegek.
• Megbeszéléseken, munkaértekezleteken az intézmény vezetése tájékoztatja a munkatársakat az intézmény eredményeiről. • A nevelőtestület az eredményeket elemzi és levonja a szükséges tanulságokat. • A nevelőtestület a mérési eredmények ismeretében határozza meg intézményünk erősségeit és fejleszthető területeit. • A fejleszthető területekre fejlesztési, intézkedési terveket fogalmazunk meg.
• A középiskoláktól kapott visszajelzések esetén levonjuk a szükséges tanulságokat. • Intézményünk továbbtanulási fórumot szervez, melyen több középiskola képviselője mutathatja be intézményét, és válaszol az elhangzott kérdésekre. • A továbbtanuló diákok eredményeit felhasználjuk pedagógiai munkánk fejlesztésére.
Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció
• Intézményünkben alsós és felsős szakmai munkaközösség működik • A munkaközösségek munkatervet készítenek, melyet az intézményi céloknak megfelelően, azzal összhangban állítanak össze. • A munkaközösségek vezetőinek hatás- és jogköre az intézmény SZMSZ-ében került rögzítésre. • A munkaközösségek az intézményi célok, programok megvalósítása érdekében együttműködnek. • Intézményünk vezetése támogatja, ösztönzi az intézményen belüli együttműködéseket, és az intézmény céljainak elérése érdekében támaszkodik a munkájukra. • A munkaközösségek bevonásával történik a pedagógiai folyamatok megvalósításának ellenőrzése, értékelése.
• Intézményünkben a munkatársak által elfogadott értékek, célok érdekében közös erőfeszítéssel dolgozunk. • Intézményünkben a belső továbbképzési lehetőségeket kihasználjuk, megbeszéljük,

támogatjuk a jó gyakorlatokat.
• A belső tudásmegosztásban a munkaközösségek komoly feladatot vállalnak.
• A kétoldalú kommunikáció intézményünkben folyamatosan működik. • Intézményünkben az információáramlás rendszeres. • Felhasználjuk az információátadás minden lehetséges eszközét: e-mail, tájékoztatók, kiírások, megbeszélések. • Intézményünk munkatársai számára biztosított a munkájukhoz szükséges információkhoz való hozzáférés. • Értekezleteket a törvényi előírásoknak megfelelően, illetve aktuális témák megbeszélése céljából tartunk. • A végzett munka értékelése szóban (pl.: óralátogatás, intézményi szintű program megvalósulásának értékelése) illetve írásban (pl.:pedagógus értékelés) folyamatosan történik.
Az intézmény külső kapcsolatai
• A vezető irányításával elvégezzük a külső partnerek azonosítását, kijelöljük a kulcsfontosságú partnereket. • A külső partnerek az iskola dolgozói számára ismertek.
• Intézményünk a pedagógiai programjában leírja a partnerekkel való kapcsolat tartalmi elemeit. • Az intézményi tervek elkészítése során egyeztetünk a külső partnerekkel. • Törekszünk a kiemelt fontosságú partnerek igényeinek, elégedettségének megismerésére. • Az intézkedési tervek kialakításában és megvalósításában az intézmény tekintetbe veszi külső partnereinek elvárásait. • Az iskola Házirendje rögzíti a panasz estén való eljárásrendet.
• Az intézmény vezetése a jogszabályban előírt módon tesz eleget tájékoztatási kötelezettségének • Intézményünk szóbeli úton tájékoztatja külső partnereit. • A partnerek tájékoztatását és véleményezési lehetőségeinek biztosítását a körülményeknek és az elvárásoknak megfelelően alakítjuk.
• Az intézmény dolgozói részt vesznek a helyi önkormányzat és sportegyesület munkájában. • Az intézmény a település rendezvényeken aktívan részt vesz, (idősek karácsonya, ünnepségek, falunap) • Tanév végén a jó tanulmányi vagy közéleti szereplésért a tanulókat oklevélben, jutalomkönyvben vagy tárgyi ajándékban részesítjük. A legkitűnőbb végzős diákokat Dr. Kozma Pál –emlékplakettben részesítjük.
A pedagógiai munka feltételei <i>Tárgyi, infrastrukturális feltételek</i>
• Az intézmény rendszeresen felméri a pedagógiai program megvalósításához szükséges infrastruktúra meglétét, jelzi a hiányokat a fenntartó felé. • Az infrastruktúra fejlesztésére vonatkozó intézkedési terv az éves beszámoló része.
• Intézményünk pedagógiai programjának környezeti nevelésről szóló fejezetében rögzített elvek és szempontok alapján tervezi és valósítja meg a megfelelő tárgyi környezet kialakítását. • A környezetvédelmi szempontok megvalósulását folyamatosan szem előtt tartja.
• Intézményünk korszerűen felszerelt fejlesztőteremmel rendelkezik. • A környezetvédelmi szempontok megvalósulását folyamatosan szem előtt tartja.
• Intézményünk az IKT eszközeit a tantárgy adottságainak megfelelő mértékben alkalmazza, a tanórán való alkalmazásuk nyomon követhető az értékelési naplóból.

A pedagógiai munka feltételei: Személyi feltételek
• Intézményünk reálisan ítéli meg munkaerő szükségleteit. • A munkaerő hiányát időben jelezzük a fenntartó felé.
• A pedagógiai munka megszervezésében kiemelt szempont intézményünkben a szakértelem és az egyenletes terhelés. • A pedagógusok végzettsége, képzettsége megfelel a nevelő, oktató munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak. • A vezetők felkészültek a pedagógiai munka irányításának, ellenőrzésének feladataira.
A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés
• Az intézmény pedagógiai programja koherens a Nemzeti alaptantervvel. • A pedagógiai program a jogszabályi és tartalmi elvárásokkal összhangban fogalmazza meg az intézmény sajátos nevelési-oktatási feladatait, céljait.
• Az intézményünk folyamatosan nyomon követi a pedagógiai programjában foglaltak megvalósulását. • Minden tanév tervezésekor az intézmény tevékenységeinek terveit ütemezzük, amely az éves munkatervben és más fejlesztési, intézkedési tervekben rögzítésre kerül. A tervek nyilvánossága biztosított. • A tervekben (éves munkaterv, továbbképzési terv, ötéves intézkedési terv) jól követhetők a pedagógiai program kiemelt céljaira vonatkozó részcélok, feladatok, felelősök, a megvalósulást jelző eredménymutatók. • A humán erőforrás képzési és fejlesztési tervek elkészítése az eredmények ismeretében, azokra épülve, annak érdekében történik, hogy a munkatársak szakmai tudása megfeleljen az intézmény jelenlegi és jövőbeli igényeinek, elvárásainak • A tankönyvek és a tanítási módszerek kiválasztása és alkalmazása rugalmasan, a pedagógiai prioritásokkal összhangban történik.

3.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

3.6.1. Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésére vonatkozó célok, feladatok

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

A gyógypedagógiai nevelés-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben a sajátos nevelési igényű tanulók részére kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásokat kell szervezni. A tanuló annyi egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozáson vesz részt, amennyi a sajátos nevelési igényéből eredő hátránya csökkentéséhez szükséges.

A sajátos nevelési igényű tanuló iskolai nevelés-oktatása iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt iskolai osztályban történhet.

A tanórai foglalkozás elsődleges célja

- a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése,
- az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció,

A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez és oktatásához az intézményünkben az alábbi feltételeket biztosítottak:

- tanulók külön neveléséhez és oktatásához szükséges speciális tanterv, tankönyv és egyéb segédlet,
- a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő speciális szakképzettséggel rendelkező óraadó szakember,
- a fejlesztési területek szakértői bizottság által történő meghatározása.

A sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó külön szabályok

Intézményünk kiemelt figyelmet fordít a sajátos nevelési igényű tanulók szakszerű ellátására. Ennek érdekében: felmérjük a korai iskolaelhagyás megelőzésében szerepet játszó emberierőforrás-tényezőket, a kihívásokat és értékeket beazonosítjuk és megoldásfókusszal, reflektíven értelmezzük azokat.

Célunk az óvoda–iskola, illetve iskolafokok közötti sikeres átmenet támogatása a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében. Ezek megtervezéséért és megvalósításáért az ILMT alapú sikeres átmeneteket támogató programok kialakítását, fejlesztését támogató munkacsoport (pl. Átmenetek Intézményi Munkacsoport) felel.

A konkrét esetek megoldásában részt vevő pedagógus tájékoztatja a sikeres óvoda–iskola, az iskolafokok közötti, illetve az egyéb érintett egyéb ágazati és ágazatközi szereplőket az esettel, annak megoldásával kapcsolatban.

Minden eset kapcsán feltérképezzük a megoldásba bevonható valamennyi partnert, elérhetőségüket nyilvántartjuk, nyilvántartásunkat naprakészen tartjuk, folyamatosan frissítjük, rendszeresen felülvizsgáljuk.

Az iskolánkban megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás minden sajátos nevelési igényű gyermeket tanító pedagógus számára külön feladatot jelent.

- Folyamatos egyeztetést végez a gyermek fejlődését illetően a gyógypedagógussal, fejlesztést végzőkkel, osztályfőnökkel, szaktanárokkal.

A sajátos nevelési igényű tanulók **nyilvántartását**, a velejáró kötelezettségeket betartjuk:

1. A kül- és beliveket a gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus vezeti az osztályfőnökkel egyeztetve. Gondoskodnak a dokumentumok elhelyezéséről, folyamatos vezetéséről, a nyilvántartások naprakészségéről.
2. Az iskola alkalmazottja a beírási naplóban határozatszám megjelölésével nyilvántartja az SNI-s tanulók szakértői felülvizsgálatának időpontját, és a rendeletben meghatározott határidőre elküldi azt az illetékes szakértői bizottságnak.
3. Az osztályfőnökök az anyakönyvben és minden dokumentumban (kivéve bizonyítvány és ellenőrző könyv) feltüntetik a jogszabályban előírt adatokat.

- Iskolánk a közoktatási törvényben megjelölt keretek között a szakértői bizottság által meghatározott óraszámban az intézmény a szükséges fejlesztési órákat biztosítja.
- Azon sajátos nevelési igényű tanulók számára, akik esetében speciális gyógypedagógiai ellátás szükséges (pl.: szurdopedagógus, stb.) utazó gyógypedagógus segítségét igényli intézményünk.
- A fejlesztésben érintett tanulók integráltan - osztályközösségükben - teljesítik az előírt szinteket, esetükben alkalmazva az értékelés során a könnyítési lehetőségeket, valamint a szakértői bizottság által javasolt esetekben a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveit. Az integráció mindaddig tart, amíg a szakemberek ezt szükségesnek ítélik.
- Intézményünk a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló fejlesztéséhez egyéni fejlesztési tervet készít. A fejlesztő pedagógus a többi tanulóval együtt oktatott tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációját központilag kiadott egyéni fejlődési lapon dokumentálja.

2018. szeptember 1. napjával hatályba lépő törvény a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókra vonatkoztatva meghagyja a tantárgyi mentesítések lehetőségét. „56. §. (1) A sajátos nevelési igényű tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő, a gyakorlati képzés kivételével egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.

A 31/2012. EMMI rendelet 5.5.5.2. pontja alapján intézményünkben az enyhe értelmi fogyatékos tanulók idegen nyelvi oktatása a 7. évfolyamon kezdődik.

3.6.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek

A köznevelési törvény 27. §-ának 5. bekezdése: „**Az általános iskola köteles megszervezni a tanuló heti kötelező óraszámát és az osztályok engedélyezett heti időkeretét különbözete terhére a tehetség kibontakoztatására, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók számára, továbbá az első-egyedik évfolyamra járó tanulók eredményes felkészítésére szolgáló, differenciált fejlesztést biztosító egy-három fős foglalkozásokat.** Tehetséggondozásra és felzárkóztatásra osztályonként legalább további heti egy-egy óra biztosított az osztályok meghatározott időkerete felett.”

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás az iskolai nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

✓ Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A köznevelési törvény a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók vonatkozásában az egyes tantárgyak, tantárgyrészek értékelése alóli mentesítés és szöveges értékelés 2018. szeptember 1. napjával kezdődő, kifutó rendszerű kivezetéséről rendelkezik. Azoknak a BTM tanulóknak, akik korábban megkapták a tantárgyi mentesítéseket, és érvényesítették/érvényesítik tanulmányaik során, középiskolai tanulmányaik befejezéséig érvényesíthetik a korábban megítélt jogosultságokat.

Viszont azok a BTM tanulók, akiknek a szakértői bizottságok vizsgálatai alapján korábban nem javasoltak tantárgyi mentesítéseket, 2018. szeptember 1-jétől már nem kaphatnak mentesítést.

A beilleszkedési nehézség a hiányos vagy rossz szocializáció következménye. A szocializációt elsődlegesen a család - gyermek - környezet viszony befolyásolja (iskolázatlan szülők, kedvezőtlen anyagi adottságok, bűnöző, felelőtlen életmód, hibás értékrend). Kevés elvont fogalmat ismernek és használnak, csak a saját környezetükkel tudnak kapcsolatot teremteni, mással nem. A kommunikáció hiánya iskolai beilleszkedési zavarokat okoz. Olyan esetben is értelmi képességek hiányára utaló jelek tapasztalhatók, amikor a tanuló ép értelmű. A nehezen nevelhető gyermekeknek hiányos az alkalmazkodóképessége.

A probléma feltárása egyéni beszélgetéseken és foglalkozásokon történik. Osztályfőnök, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és külső segítők együttes munkája, a többfajta probléma együttes megközelítése lehet a legeredményesebb és leggyorsabb. Ha az otthoni környezet gátolja a gyermeket a beilleszkedésben, akkor el kell érni, hogy legyen napközis, járjon minél több, az iskola által szervezett foglalkozásra, rendezvényre, vagy korrepetáláson, munkáltató foglalkozáson vegyen részt. Ebben az esetben nagyon fontos a családgondozás: a védőnő, a gyermekvédelmi szakszolgálat, a nevelési tanácsadó segítségével elengedhetetlen.

Beilleszkedési, magatartási nehézség, zavar az általános társadalmi normáktól eltérő viselkedést jelent. Az alkalmazkodás hiánya szembeütő lesz. Kialakulásának okai a lelki fejlődés zavarában, öröklött, korai károsodásban kereshetők. Az iskola és a jól vagy rosszul szocializált gyermek összetalálkozása, az elvárt munka feltételrendszerének ugrásszerű megváltozása a gyermek életkor – specifikus, lelki, illetve társas-lélektani konfliktus-lehetőségein kívül egy sor nehézséget hozhat a felszínre:

- teljesítményzavar,
- magatartászavar,
- kapcsolatavar.

Az iskolában, az osztályban előforduló viselkedési problémák **megnyilvánulási formái**, személyiségproblémák, amelyek az érzelmi élet zavarára engednek következtetni:

- Nyugtalan, túl mozgékony.
- Figyelmetlen, szétszórt.
- Túlzottan fáradékony.
- Visszahúzó.
- Fél az iskolától, a feladattól.
- Támad, verekszik.
- Szopja az ujját, rágja a körmét.
- Iskolába induláskor fáj a feje.
- Keveset beszél, hamar sír.

Cél:

Lehetőség szerint alkalmassá tenni ezeket, a tanulókat az „együttélésre”, együttműködésre.

A perifériára szorulásuk, antiszociális helyzetbe való lecsúszásuk megelőzése.

A tolerancia képességének fejlesztése (tapintat, empátia, udvariasság tisztelet, érdeklődés).

Feladat:

- A beilleszkedési- és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók felismerése, vezető tünetek kiválasztása.
- Vizsgálati kérelem a Nevelési Tanácsadótól.
- Meg kell keresnünk a tanuló értékeit, melyek elengedhetetlen feltételei lesznek a fejlesztő munkához. Lehetőség szerint a kiváltó okokat kiderítjük. A magatartási problémák felmérésének és megoldásának is a legfontosabb eszköze a kommunikáció. Fel kell kutatnunk, hogy a problémák a sajátos családi háttérből, iskolai körülményből, vagy esetleg súlyosabb lelki betegségből adódnak-e. Rendszeres kapcsolatot eszközölünk a szülői házzal, a kapcsolat legyen gyümölcsöző.
- Az érzelmi kapcsolatok kialakulását és fejlesztését, a kapcsolattartási készségek elmélyítését segítjük. Minél több közös élmény szerzésére törekszünk, mert a közös élmények megfelelő alapot teremthetnek, hogy a gyermek 'kinyíljon'. Közös elfogadás, kulturált konfliktuskezelés a feladatunk. A tanulóinkban az önismeret, az önértékelés, és a pozitív énkép igényének kialakítása elengedhetetlen.
- Következetességre nevelünk és a kivárási képességének alakítására.
- Olyan környezet kialakítása a cél, amely alkalmas az el- és befogadásra, együttműködésre.
- Fontos a gyermekkel kapcsolatos információk átadása, azok tapintatos kezelése.
- A gyermekkel kapcsolatban lévő nevelők egymást segítik munkájukban, közös megbeszéléseket tartanak.
- A fejlesztéshez szükséges helyiség, eszközök a rendelkezésünkre állnak.

Módszerek:

- Biztonságot nyújtó, megértő, bizalmon alapuló légkör, környezet kialakítása. Állandóság fontossága, megteremtése
- Következetes, megfelelő határokat szabó korrekciós nevelés. Ne legyenek hézagok, legyenek azonosak az elvárások.
- Együttműködés a tanuló szűkebb és tágabb környezetében fellelhető segítő erőkkel:

hatékony együttműködés a családdal: épüljön 'híd' szülő- pedagógus között. Nevelési tanácsadó, családsegítő, gyermekjóléti szolgálat, gyámhivatal, ifjúságvédelmi felelős bevonása. Az intézmények legyenek együttműködők, az információáramlás legyen hatékony.

- Szabadidő hasznos eltöltésére való nevelés. Minél több közös élmény: játék a kölcsönös elfogadás érdekében.
- Konfliktus helyzetekben az osztályközösség pozitív erejének alkalmazása.
- A pedagógusok gyógypedagógusok közös megbeszélése.
- Esetmegbeszélés, egyéni esetkezelés, egyénre szabott-egyéni bánásmód előtérbe helyezése.

A megvalósulás szinterei:

- iskola, osztályközösség, tanórák, osztályfőnöki órák,
- tanulószoba,
- rehabilitációs célú egyéni vagy kiscsoportos foglalkozások egyéni terv szerint,
- felzárkóztató jellegű foglalkozások egyéni terv szerint,
- szakkörök, különösen a készségtantárgyak köréből,
- szabadidős foglalkozások,
- családlátogatás, fogadóórák, szülői értekezletek.

A segítő folyamat fő tevékenységi formái:

- csoportmunka, kooperatív tanulásszervezés,
- kompenzáló, gyógyító tevékenység (pl.: figyelemzavar esetén),
- hiánypótló, felzárkóztató tevékenység (pl.: iskolai teljesítménybeli probléma),
- preferáló, megerősítő tevékenység (pl.: önértékelési zavaroknál),
- viselkedésbefolyásoló tevékenység (pl.: alkalmazkodási-, beilleszkedési gondoknál féltékenység vagy agresszivitás),
- tanácskozó jellegű tevékenység (szűkebb-tágabb környezetre irányuló),
- elfogadás, elfogadtatás, türelem, tolerancia,
- megértő, elfogadó attitűd, pozitív megerősítés,
- érzelmi biztonság, az állandóság biztosításának, a biztonságérzet kifejlődésének segítése,
- azoknak a témaköröknek a beépítése, amelyekkel segíthetjük szocializációjukat
- (egészséges életmód különös hangsúllyal)
- differenciált, érdeklődési körhöz kapcsolódó tanulásirányítás,
- személyre szóló, konkrét, előremutató szöveges értékelés,
- amennyiben indokolt a tanuló felmentést kaphat egyes tantárgyak, tantárgyrészek minősítése alól.

Iskolánk e gondok megoldására, a magatartási nehézségek enyhítésére a következő tevékenységformákat és szervezési feladatokat alkalmazza:

- Kiscsoportos foglalkozások szervezése, amelyek eredménynövelő hatással bírnak.
- Sport- és szabadidős tevékenységek szervezése.
- Szoros kapcsolat az óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal.
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Felzárkóztató órák és foglalkozások.
- Tanulószoba.
- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai.
- A családlátogatások.
- A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

- Külső szakemberek (pszichológus, orvos, gyógypedagógus) segítségének igénybevétele.

3.6.3. Tanulási kudarcnak kitett tanuló felzárkóztatása

Nevelőink a differenciál-diagnosztika eszközeivel csoportos és egyéni szűrővizsgálatokat végeznek, kiszűrjük a tanulási problémákkal, részképesség-zavarral küzdő tanulókat.

Intézményünk pedagógiai munkájában fontos szerepet kap a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása. Pedagógusaink együttműködnek a Nevelési Tanácsadóval, Családsegítő Szolgálatokkal, Megyei Pedagógiai Szakszolgálatokkal. A statisztikák, a vizsgálatok sajnálatosan emelkedő tendenciát mutatnak a tanulási zavarral, kudarcokkal és egyéb problémáival küszködő diákok számáról.

Szükség van az intézményben hozzáértő szakemberekre, fejlesztő pedagógusokra, gyógypedagógusokra, akik a megfelelő szakemberekkel (gyógypedagógus, pszichológus, logopédus) együttműködve segítik a tanítók munkáját, s a gyermek fejlődését. Speciális feladatot látnak el a pedagógusokkal, a gyermek és ifjúságvédelmi felelőssel együttműködve.

Szükség esetén munkájukba bevonnak más pedagógiai szakszolgálatot is. A diagnosztikus jellegű felmérések eredményei alapján fejlesztési tervet készítenek egyénre szabottan, konkrét programmal egy-egy időszakra vonatkozóan. A fejlesztési program tartalmazza a célokat az alkalmazott eljárásokat, módszereket.

A tanulók foglalkoztatását egyéni vagy csoportos formában végzik. A tanulók haladását, fejlődését egyéni fejlesztő lapon dokumentálják.

Ha az elsőől a negyedik évfolyamokra járó tanuló eredményes felkészülése azt szükségessé teszi, lehetővé kell tenni, hogy legalább heti két alkalommal egyéni foglalkozásokon vegyen részt. E rendelkezést kell alkalmazni akkor is, ha a tanköteles tanuló tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt második vagy további alkalommal ismétli ugyanazt az évfolyamot.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő **feladatok:**

- a tanulási nehézség vagy elmaradás okának feltárása,
- az egyénre szóló segítség kidolgozása,
- a pedagógus továbbképzésének biztosítása, hogy szembekerüljön olyan intézményben a problémával, ahol több olyan tanulóval foglalkoznak, akiknek tanulási kudarcait személyesen is meg tapasztalhatja.

Ezáltal segítséget kap:

- hatékonyabb oktatási módszerek megválasztásához,
- ahhoz, hogy tanulócsoportokon belül tudja elfogadtatni másságával együtt a gyermeket tanuló társaival, és tudatosítja, hogy nem minden ember születik egyformának, de minden embernek vannak számos értékes tulajdonsága.

Minden nevelő arra törekszik, hogy ezen tanulók **integrálódjanak, beilleszkedjenek** osztályközösségükbe, és mindent el kell követni **a szegregáció ellen**, hogy ne rekesszék ki a közösségi életből társai.

Lehetőségeink:

- differenciálás,
- tanórán kívüli alkalmak: tanulószoba, napközi

- az iskolának jó kapcsolata van a Gyermekjóléti Szolgálattal, a Nevelési Tanácsadóval, hisz szakembereik szakvéleményére sok esetben van szükség,
- az óvodával, védőnővel jó a kapcsolat, a gyerekek szűrése már itt megtörténik,
- a szaktanárok és osztályfőnökök munkája e téren összehangolt, az osztályfőnök a sérült gyermek problémáit, gondjait megbeszéli az osztályában tanító szaktanárokkal (pl. testnevelés óráról való felmentés, dadogás),
- a tanulási kudarcnak kitett tanulókat – képességüknek megfelelő feladatokkal – motiváljuk, értékeljük teljesítményét,
- a pályaválasztás, pályairányítás idején nagyobb gondot fordítunk e tanulók iskolaválasztására – közösen megbeszélve a gyermekekkel, szülővel egyaránt – mivel fontos, hogy megvédjük a későbbi kudarcélményektől.

A legfontosabb felismerni, hogy kik azok a tanulók egy-egy osztályon belül, akikkel a szokott eljárásokkal nem lehet, vagy csak nagyon kevés eredményt lehet elérni. Ezért fontos, hogy hatékonyabban foglalkozzunk a társaiktól lemaradókkal.

Felzárkóztató foglalkozásokkal ezek a tanulók is fejleszthetők, teljesítményük javítható.

Előre tervezett jó tanítási módszerek alkalmazásával, értelmesen, világosan megfogalmazott feladatokkal a gyenge képességű tanulót is sikerélményhez lehet juttatni. Fontos, hogy a legkisebb teljesítményt is pozitívan értékeljük e tanulók esetében.

3.6.4. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A köznevelési törvény 27. § (5) bekezdése és a 4. § 14. pontja rendelkezik a tehetséges tanulókkal való foglalkozásról.

„Az általános iskola, a közép fokú iskola köteles megszervezni a tanuló heti kötelező óraszámát és az osztályok engedélyezett heti időkeret különbözete terhére a **tehetség kibontakoztatására**, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók számára, továbbá az első-egyedik évfolyamra járó tanulók eredményes felkészítésére szolgáló, differenciált fejlesztést biztosító egy-három fős foglalkozásokat. **Tehetséggondozásra** és felzárkóztatásra **osztályonként legalább további heti egy-egy óra biztosított** az osztályok 6. mellékletben meghatározott időkerete felett.”

Az általános iskolák alapfeladata „közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása.”.

A tehetséggondozás kereteit a Nemzeti Tehetség Program jelöli ki, amelyet a Nemzeti Tehetség Alap támogat. A Nemzeti Tehetség Program és Alap az oktatásért felelős miniszter irányítása alatt, jogszabályban foglaltak szerint működik. A Nemzeti Tehetség Program elérendő célokat jelölhet ki a köznevelési intézmények számára, és tartalmazza a feladatok finanszírozásának módját is.

Tehetségen azt a velünk született adottságokon alapuló, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakozott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területen az átlagosat messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.

A pedagógus a világ legdrágább nyersanyagával, a gyermekekkel foglalkozik, ezért fontos feladata, kötelessége felismerni a gyermekben a pozitív emberi tulajdonságokat, a bennük rejlő tehetséget, és azt kibontakoztatni.

A tehetséges gyermek nem mindig jó tanuló, sőt néha feltűnően hanyag, önfejű, rendetlen, tehát „más”, mint a társai.

A tehetség felismerése rendkívül nagy pedagógiai érzéket, megismerő képességet is igényel. Lehet szunnyadó, lappangó, lassan kibontakozó tehetséges tanuló, aki a hozzáértő pedagógus okos, kibontakoztató munkája révén kap szárnyakat, és okoz meglepetést a pedagógusoknak, környezetének. De lehet koraérett, felülteljesítő gyermek, aki az iskolai munka üdítő mintája, kellemes személyiségű, együttműködő tanuló. Az ő teljesítményüket az iskola folyamatosan jutalmazza, elismeri tevékenységüket. Ez a pedagógusoknak kényelmes, de néha „elhomályosító” eredményhez vezet.

A két véglet közötti helyes „értéktétel” megalkotásához kell a pedagógus emberszerető, szakmaszerető, személyiséget alaposan ismerő, azt megfelelő módon irányító céltudatos tevékenysége.

Feladatunk tehát:

- korai felismerés
- motiválás, ösztönözzük intellektusát és kreativitását,
- értéktétel fejlesztése
- a sikerélményhez lehetőség megteremtése.
- Intézményünk pedagógusai tisztában vannak a törvényi előírásokkal. Kt. 10. § (3) pontja alapján a tanulónak joga, hogy képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mértén tovább tanuljon, illetve alapfokú művészetoktatásban vegyen részt tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében.

Ezek alapján:

- Kiemelt feladatnak tartjuk a sikeres pályaválasztásra történő felkészítést.
- Intézményünk továbbra is együttműködik a működési területünkön lévő művészetoktatási intézményekkel.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Iskolánkban a tehetség kibontakoztatásának fő színtere a tanítási óra. Az iskola a tanulók érdeklődése, igénye szerint nem kötelező szakköri foglalkozásokat szervez, fejlesztés, tehetséggondozás, konzultáció, speciális, illetve kiegészítő ismeretek átadása céljából.

Arra törekszünk, hogy a tehetséges gyerekek megtalálják azokat a tevékenységformákat, amelyekben kreativitásukat, tudásukat, produktumukat felmutathatják. Iskolánkban a tehetséggondozás főbb útjai (gyorsítás, elkülönítés, gazdagítás) során megvalósuló tehetségfejlesztő programok beépülnek a tanórákba, csoportmunkába, páros vagy egyéni munkába.

Ilyenek:

- szaktárgyi versenyek
- sportversenyek,
- pályázatok,
- vetélkedők,
- szereplés ünnepségeken, rendezvényeken,
- „kis előadások”
- helytörténeti munka,
- egyéni, páros vagy csoportos feladatok,

Intézményünk nagy gondot fordít arra, hogy tanulók érdeklődésének és igényeinek megfelelően tanórán kívüli foglalkozásokat szervezzon. Ahol lehet, és erre lehetőség van, az oktatási - nevelési színteret bővítettük napközis csoportok működtetésével is.

A tehetséggondozási munka hatására sokan vesznek részt tanulmányi versenyeken, képzőművészeti és kézműves pályázatokon, kulturális és sportversenyeken. Intézményünkben megvalósítjuk a tagintézmények közötti sportvetélkedőket, kulturális összejöveteleket, szaktárgyi versenyeket.

Arra törekszünk, hogy megmaradjanak a jól működő sportkörök. Támogatjuk a diákkörök (énekkar), működését, és a különböző szakköröket: angol, matematika, magyar, számítástechnika. Ösztönözzük és segítjük diákjaink önálló pályázati tevékenységét minden kategóriában. Az eredményt elért tanulókat az iskola közössége előtt dicsérjük meg!

3.6.5. Gyermek- és ifjúságvédelem

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal folytatott pedagógiai tevékenységhez szorosan kapcsolódnak a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok.

A köznevelési intézmény vezetője a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelem sokrétű és komplex tevékenység. Felöleli mindazokat a pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi, szociális és jogi feladatokat, amelyek a kiskorúak nevelését, gondozását, eltartását, munkába állítását, erkölcsi és anyagi érdekvédelmét biztosítja.

Intézményünkben a közoktatás szervezésében, irányításában, működtetésében, feladatainak végrehajtásában közreműködők a gyermekkel, tanulóval kapcsolatos döntéseik, intézkedéseik meghozatalakor az egyenlő bánásmód követelményét kötelesek megtartani.

Az iskolánk maradéktalanul eleget tesz a tanulói jogok érvényesülésének. Az intézmény pedagógusai pedig betartják kötelelességeiket.

A gyermek- és fiatalkorúak egészséges szellemi és erkölcsi fejlődésének, érzelmi védettségének biztosítása, személyi és vagyoni érdekeik védelme elsősorban a szülők kötelessége. A gyermekek és fiatalok egészséges testi, szellemi, erkölcsi fejlődését, nevelését azonban több tényező akadályozza, veszélyezteti a családban és a családon kívül.

A gyermek- és ifjúságvédelem feladata:

- a veszélyeztetettség megelőzése,
- a veszélyeztető okok, körülmények, következmények feltárása, megszüntetése,
- a veszélyeztetett gyermekek és fiatalok speciális védelmének, nevelésének biztosítása.

Arra törekszünk, hogy fenntartói segítséggel intézményeinkben olyan ifjúságvédelmi felelős dolgozzon, akinek alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.

Az ifjúságvédelmi felelős segíti az egészségnevelési, ennek részeként a kábítószer-ellenes program kidolgozását, figyelemmel kíséri a végrehajtást. Szükség esetén intézkedés megtételét kezdeményezi az igazgatónál, tájékoztatást nyújt a tanulóknak, a szülők és a pedagógusok számára. Közreműködik a három havonta tartandó megbeszélések szervezésében és levezetésében.

A problémák feltárásában az osztályfőnök tevékenysége a meghatározó, hisz ő kerül szorosabb kapcsolatba a tanulókkal, azok társaival, és ő rendelkezik a legtöbb információval.

Az osztályfőnök napi munkája, szakmai és osztályfőnöki tevékenysége keretében, személyes beszélgetések, baráti és szülői háttér-információk tudomására jutása után folyamatosan kialakítja tanulóinak egyéni és osztályképét. A munkájához felhasználja a pedagógiai és pszichológiai szakirodalom e területre vonatkozó legújabb eredményeit, kiemelten kezeli a vizsgálati és értékelési módszereket.

Az osztályfőnök preventív és diagnosztizáló tevékenységének szakmai háttérét az osztályfőnöki munkaközösség, az ifjúságvédelmi felelős, valamint az iskolaorvos adja.

A pedagógusok közös feladata a tanulói hátrányok okainak feltárása, amelyek lehetnek:

- biológiai,
- környezeti,
- életviteli,
- káros szokásokból eredő,
- iskolai,
- pedagógiai,
- tantárgyi,
- szocializációs.

Az általános gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok közül a legfontosabb a **prevenció**.

További feladatok

- A személyiség fejlesztésével kapcsolatos feladatok.
- Gyermeki, tanulói jogok érvényesítése (házirend, diákönkormányzat).
- Szülők szemléletformálása, motiválása, bevonása a közös és önálló feladatok megoldásába.
- Szülő, tanuló, iskola együttműködésének segítése.
- Együttműködés a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményekkel. (családsegítő, rendőrség, védőnő, gyámhivatal, gyermekjóléti szolgálat, egyházak.)
- Együttnevelés: egyéni különbségekre alapozott nevelés.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat az arra kijelölt felelős az osztályfőnökökkel és a tantestület minden tagjával együtt kell, hogy végezze. Minden pedagógus közreműködik intézményünkben a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Az együttműködés területei:

- A gyermekek, tanulók eltérő problémáinak tervszerű kiszűrése, feltárása.
- Az eltérő helyzetű és szükségletű gyerekek célzott speciális kezelése, fejlesztése, foglalkoztatása.
- A kapcsolatfelvétel a problémás gyerekek, tanulók szüleivel, speciális bánásmód alkalmazása, szükség esetén külső segítők bevonása.
- Családlátogatásokon való részvétel a veszélyeztető okok feltárása érdekében.
- A veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot.
- A tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi.
- Tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.
- Speciális szakemberek bevonása a munkába - rendőrség, védőnők, tűzoltók.
- Anyagi segítségnyújtás területeinek felkutatása (pénzbeli, természetbeni), és a segélyek elosztása (tankönyv, étkezés, táborozás, kirándulás) adatbázis alapján.

- Pályázatok figyelése, írása, a megnyert pénzek optimális felhasználása (gyermekétkeztetésre, táborozásra, kirándulásra, kulturális programokra).

Szülői értekezleten, fogadóórán az osztályfőnökök és a gyermekvédelmi felelősök hirdessék és tudatosítsák az együttműködés területeit! A segítő intézmények címe és egyéb elérhetősége mindig legyen a faliújságon! A gyermekvédelmi problémák súlyossága alapján megkülönböztetünk veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket.

Veszélyeztetett az a tanuló, aki ép értelmű, ártalmat átélt, testi-lelki, értelmi, erkölcsi értékfelfogása károsodott, gátolt.

A tanulók érdekében a törvényi előírásoknak megfelelően a házirendünk szabályozza, hogy az intézményben, illetve azon kívül, a tanulók részére szervezett rendezvényen tilos a szervezetre káros élvezeti cikkek árusítása, fogyasztása.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében az iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- nevelési tanácsadóval,
- gyermekjóléti szolgálatokkal,
- polgármesteri hivatalokkal,
- gyermekorvosokkal,
- továbbá a gyermekvédelemben részt vevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

Intézményünk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése érdekében tett intézkedések,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés integrációs program alapján,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,

Iskolánkban a veszélyeztetettség legfőbb okai, tünetei:

Környezeti okok:

- anyagi okok, családi konfliktusok, mindkét szülő munkanélküli, nevelési hiányosságok, (túlzott szülői óvás, elemi szokásrendszer kialakulatlansága stb.) italozás a családban, kifogásolható szülői életvitel, a gyerek elhanyagolása, a testi fejletlenség, a család szétesése.

A gyermek személyiségéből eredő okok:

- értelmi elmaradottság, gátlásosság, fokozott agresszivitás, kóros hazudozás.

Egészségügyi szociális ok:

- a családban sok a gyerek, született betegségek, érzékszervi fogyatékoság.

A veszélyeztetettség elhárítására hozható intézkedések:

Iskolai eszközök igénybevétele:

- családlátogatás, tanácsadás, nevelési tanácsadóba utalás, szülők magatartásának a jelzése az illetékes gyámügyi szervnek, védő-óvó intézkedések kezdeményezése, orvosi vagy pszichológusi vizsgálat kezdeményezése, ideggondozóba utalás,
- egyéni bánásmód a szorongások feloldására, szociális támogatás igénylése az érintett számára.

Iskolán kívüli lehetőségek igénybevétele:

- gyámügyhöz irányítás, javaslat állami gondozásba vételére, ügyészégi bejelentés, ANTSZ segítségének a kérése.

A cigány tanulók elemi gondjainak a megoldása és a tanulásuk alapfeltételeinek a megteremtése az iskola érdeke.

Szocializálásuk, továbbtanulásuk elősegítése a hatékony tanórai foglalkoztatás mellett csak többlétszolgáltatások nyújtásával lehetséges.

Az iskola alapvető feladatának tartja a nemzetiségi - és faji türelemre nevelést, egyenjogúságuk elismerését és tiszteletben tartását.

3. 7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje .

3.7.1. Diákönkormányzat

A tanulók, **érdekeinek képviselői**, diákönkormányzatot hozhatnak létre. Valós diák-önkormányzati rendszert építünk ki, valós döntésekkel, élő programokkal. A diákönkormányzati rendszer fejlesztését koordináló munkacsoportot működtetünk a programok fejlesztése, indítása és minőségfejlesztése céljából. Patronáló rendszert hozunk létre az alsó-felső tagozat között.

A diákönkormányzat szervezete

Munkájuk önálló, amelyet az intézményvezető által 5 évre kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti.

- A diákönkormányzat szervezetét az osztályközösségekre építve alakítja ki, választja meg tisztségviselőit.
- Az iskolai diákbizottság elnöke ellátja a tanulók érdekeinek képviselői az iskola vezetői és nevelőtestülete előtt.
- Az osztályközösségek diáktitkárokat választanak, akik szervezik a közösségi életet, segítik a tanulók tanulmányi munkáját és képviselik az osztályban tanulók érdekeit.

A diákönkormányzat működési feltételei

Az intézmény tanévenként megadott időben és helyen biztosítja a diákönkormányzat zavartalan működésének feltételeit. A diákönkormányzat az iskola helyiségeit, berendezéseit az SZMSZ és a Házirend rendszabályai szerint térítésmentesen vehetik igénybe.

Döntési joggal rendelkezik a nevelőtestület véleményének meghallgatásával:

- működési rendjéről, saját SZMSZ elfogadásáról, hatáskörei gyakorlásáról,
- működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- azokban az ügyekben, amelyekben a nevelőtestület a döntési jogát átruházta.

Véleményezési és javaslattevési joggal rendelkezik az intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskola éves munkatervének összeállítása előtt,
- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt,
- pályázatok, versenyek meghirdetésében, szervezésében,
- tanév rendjének meghatározásában és a tanulókat érintő programok tekintetében, tanulók jellemzésében, fegyelmi ügyében,
- könyvtár, sportlétesítmények működési rendjének kidolgozásában,
- a tanórán kívüli foglalkozások szervezésében, formájának és rendjének meghatározásában,
- iskolai ünnepek szervezésében, az iskolai hagyományörzésben.
- az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

Egyetértési jogot gyakorol a jogszabályokban meghatározott esetekben

- a házirend elfogadásában és módosításában,
- tanulók kitüntetésében, jutalmazásában,
- társadalmi munkaakciókban, környezetvédelmi programok szervezésében,
- tanulóközösséget érintő tanulói, diákmozgalmi pénzeszközök felhasználásában,
- az iskolai SZMSZ elfogadásában és módosításában.

Diákközyűlés

A tanulók legmagasabb tájékoztató fóruma a diákközyűlés, amely nyilvános, és azon bármelyik diák megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait. Tanévenként legalább egy alkalommal kell tartani, amelyen az osztályok minimum két fővel képviselik társaikat. Napirendjét a közyűlés előtt 15 nappal nyilvánosságra kell hozni. A közyűlésen az igazgató, tagintézmény-vezető és a diákönkormányzat vezetője beszámolnak az eltelt időszak munkájáról, a tanulói jogok helyzetéről, érvényesüléséről.

A közyűlésen a tanulók kérdéseket intézhetnek a megjelent vezetőkhez, kérhetik problémáik és gondjaik megoldását. A diákok kérdéseire a helyszínen vagy 30 napon belül választ kell adni. Rendkívüli közyűlést kell összehívni, ha azt diákönkormányzat, az intézmény igazgatója vagy a tagintézmény vezetője kezdeményezi.

A diákönkormányzat a tanulói érdekképviseleten túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:

- a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
- tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
- sportélet;
- túrák, kirándulások szervezése;
- kulturális, szabadidős programok szervezése;
- a tanulók tájékoztatása (faliújság).

Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokat tehet az osztályfőnököknek, a nevelőtestületnek és az igazgatónak.

A tanulók véleménynyilvánításának, a tanulók rendszeres tájékoztatásának rendje és formái

A diákközgyűlésen kívül is joga a tanulóknak, hogy tájékoztatást kapjanak az őket érintő kérdésekről, és hozzájussanak a jogaik gyakorlásához szükséges információkhoz. A tájékoztatás folyamatosságát az osztályfőnök biztosítja. A tanuló javaslatával, kérdésével az iskola vezetéséhez, pedagógusaihoz fordulhat, és 30 napon belül érdemi választ kell kapnia. Kérdést az osztályfőnöki órán kell feltenni, és az osztályfőnök juttatja el érintettekhez, akik személyesen, írásban vagy az osztályfőnökön keresztül válaszolnak. Az iskolai döntések ellen a jogszabályban meghatározott módon jogorvoslattal lehet élni.

Az iskolai tájékoztatás egyéb formái:

- iskolai faliújságon történő hirdetés,
- szóbeli hirdetés,
- ellenőrzőbe beírt információ,
- iskolai rendezvényeken tájékoztatás,
- rendkívüli iskolagyűlés összehívása szünetben,

A diákönkormányzat és az intézmény közötti kapcsolattartás

A diákönkormányzat munkáját a diákmozgalmat segítő pedagógus segíti, aki a diákönkormányzat megbízása alapján, eljárhat képviseletében. A diákönkormányzatot képviselő felnőtt személy folyamatos kapcsolatot tart az igazgatóval, tagintézmény vezetőjével. A diákönkormányzat megbízottja képviseli a tanulók közösségét a tagiskola vezetőségi, a nevelőtestületi ülésein.

3.8. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Feladatellátási helyünk rendszeresen (pl. tanévente egy alkalommal) szervez olyan közösségi napot (pl. pályaaorientációs családi nap), melynek kiemelt fókusz az ágazati és ágazatközi partnerség építése, erősítése a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében. Ennek megtervezéséért és megvalósításáért az ILMT alapú partnerkapcsolati fejlesztés koordinátora (pl. az ILMT alapú intézményfejlesztést koordináló mikrocsoport partnerkapcsolati fejlesztésért felelős tagja) felel. Kiemelt figyelmet fordítunk a mindennapi ágazati és ágazatközi együttműködést elősegítő gyakorlatok, modellek és azok alkalmazásának megismerésére.

Feladatellátási helyünk óvoda–iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó–felső tagozat, általános iskola–középiskola, középiskola–felsőoktatás) átmeneti programokat alakít ki és valósít meg rendszeresen (pl. tanévente egy alkalommal) a releváns partnerekkel (általános iskola esetében óvodákkal, középiskolákkal, egyéb ágazati és ágazatközi partnerekkel). A programok kiemelt fókusz az óvoda–iskola, illetve iskolafokok közötti sikeres átmenet támogatása a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében. Ezek megtervezéséért és megvalósításáért az ILMT alapú sikeres átmeneteket támogató programok kialakítását, fejlesztését támogató munkacsoport (pl. Átmenetek Intézményi Munkacsoport) a felelős.

3.8.1.Család és az iskola kapcsolata

A szülő kötelessége, hogy:

- pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.

A szülő joga:

- hogy gyermeke neveléséhez igénybe vegye a pedagógiai szakszolgálat intézményét. A szülő kötelessége, hogy gyermekével megjelenjen a nevelési tanácsadáson, továbbá biztosítsa gyermekének az iskolapszichológusi, óvodapszichológusi vizsgálaton és a fejlesztő foglalkozásokon való részvételét, ha a tanulóval foglalkozó pedagógusok kezdeményezésére a nevelőtestület erre javaslatot tesz. Ha az e bekezdésében foglalt kötelezettségének a szülő nem tesz eleget, a jegyző kötelezi a szülőt kötelezettségének betartására.
- megismerje a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programját, házirendjét, tájékoztatót kapjon az abban foglaltakról,
- gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatót, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon,
- kezdeményezze szülői szervezet létrehozását, és annak munkájában, továbbá a szülői képviselők megválasztásában mint választó és mint megválasztható személy részt vegyen,
- írásbeli javaslatát a nevelési-oktatási intézmény vezetője, a nevelőtestület, a szülői szervezet, a pedagógus megvizsgálja, és arra a megkereséstől számított tizenöt napon belül legkésőbb a tizenötödik napot követő első ülésen érdemi választ kapjon,
- a nevelési-oktatási intézmény vezetője vagy a pedagógus hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon,

- személyesen vagy képviselői útján - jogszabályban meghatározottak szerint - részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában,
- az oktatási jogok biztosához forduljon.

A nevelés - oktatás háromszereplős (diákok - iskola - szülők) folyamatában az iskola a szülőkkel való egyenrangú kapcsolat kialakítására törekszik. A kettő harmonikus egységében tud a legeredményesebben fejlődni a gyermek. Ezért fontos, hogy az iskola és a család a legfontosabb alapértékekben megegyezzen, és hogy rendszeres információcserére és kölcsönös együttműködésre törekedjen mindkét fél.

Feladatellátási helyünk rendszeresen (pl. tanévente két alkalommal) szervez a családokkal, szülőkkel való partneri kapcsolat kialakítását, erősítését célzó közösségi napokat, családi napokat, melyek megtervezéséért és megvalósításáért az ILMT alapú partnerkapcsolati fejlesztés koordinátora (pl. az ILMT alapú intézményfejlesztést koordináló mikrocsoport partnerkapcsolati fejlesztésért felelős tagja) felel.

Felelős személyek:

- az iskola valamennyi tanára (kiemelten az osztályfőnökök),
- a DÖK-segítő tanár,
- könyvtáros,
- minden diák és szülő.

Részlépések, felelősök, határidők:

Tevékenység	Módszer	Mikor?	Felelős
A belépő évfolyam szülőinek tájékoztatása	összevont szülői értekezlet, írásbeli tájékoztató az iskoláról, rövidített pedagógiai program, házirend átadása	minden év június elején	igazgató, igazgatóhelyettes
Az éves munka tervezése	szülői választmány (SZK) értekezlete, a munkaterv véleményezése	minden év szeptember elején	igazgató, SZK vezetői
A tanév rendjének és feladatainak ismertetése	osztályonkénti szülői értekezlet, házirend ismertetése, az osztályban tanító tanárok bemutatkozása, tantárgyi követelményrendszer ismertetése	minden év szeptember közepén	osztályfőnöki munkaközösség-vezető, munkaközösség-vezetők, igazgatóhelyettes
A félév értékelése	osztályonkénti szülői értekezlet	február közepe	igazgató, osztályfőnöki munkaközösség-vezető
A tanév értékelése	szülői választmány képviselői osztályonkénti szülői értekezlet	május vége, június eleje	igazgató, osztályfőnöki munkaközösség-vezető
Tájékoztató a diákok eredményeiről	fogadó órák, szülői értekezletek osztályzatok az ellenőrzőben	folyamatosan, az osztályfőnök által meghatározott időpontban	tantestület igazgatóhelyettes, osztályfőnöki munkaközösség-vezető
Közös programok	A tagintézmények hagyományainak megfelelően, az olyan hagyományos	a munkatervben foglalt időpontok	igazgatóhelyettes, osztályfőnöki

	programok kerülnek ide, amelyek szervezésében, lebonyolításában a szülők aktívan részt vesznek (pl. kirándulások, farsang, sportrendezvények, előadások, műsoros estek, karácsony)	alapján	munkaközösség-vezető, osztályfőnökök
--	--	---------	--------------------------------------

Szülői Közösség

Intézményünkben a szülők jogaik érvényesítésére, kötelességeik teljesítése érdekében szülői szervezetet működtetnek, működtethetnek.

Osztály szülői munkaközösséget az egy osztályba járó tanulók szülei alkotják, akik soraikból elnököt és tisztségviselőt választanak. Az iskolai szülői közösségek tagjai azok a szülők, akik az iskolák vezetésében a szülők képviselőt látják el. Az iskolai szülői közösséget az osztályok szülői közösségeinek elnökei alkotják, akik elnököt és tisztségviselőket választanak.

A Szülői Közösséggel való kapcsolattartás

Egy osztály tanulóinak szülői szervezetével az osztályfőnök közvetlen kapcsolatot tart.

A választmányt az igazgató a munkatervben rögzített időpontokban, tanévenként legalább kétszer hívja össze, ahol tájékoztatást ad az intézmény munkájáról és feladatairól, valamint meghallgatja a választmány véleményét és javaslatait. A választmány elnöke közvetlen kapcsolatot tart az intézményvezetővel és tanévenként egyszer beszámol a nevelőtestületnek a szülői közösség tevékenységéről.

A Szülői Közösség jogai, kötelességei

A szülői közösség dönt:

- működése rendjéről, munkatervének elfogadásáról és tisztségviselőinek megválasztásáról,
- képviselőtükben eljáró személyek megválasztásáról.

Véleményezési és javaslattevési joga:

- az iskola és család kapcsolati rendszerének kialakításában,
- szülők tájékoztatási formáinak meghatározásában,
- a szülői értekezletek napirendjének meghatározásában.

Egyetértési joga van:

- a szülőket anyagilag is érintő ügyekben.

A szülők szóbeli tájékoztatási rendje

A szülők tájékoztatásának fórumai:

● Szülői értekezlet

Célja: - Közös feladatok, célok megtervezése a problémák megoldása.

- Kapcsolattartás iskola – szülő; szülő – iskola között

Feladata:

- A szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása
- A szülők tájékoztatása:

- az iskola házirendjéről az első közös szülői értekezleten,
- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- a közoktatás – politika országos, ill. helyi alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola értékelési rendszeréről,
- a saját gyermekének iskolai munkájáról – tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi, nevelési eredményeiről, hiányosságairól, az ebből adódó feladatokról,
- a szülők kérdéseinek, véleményeinek, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetőjefelé.

A szülői értekezletekkel szemben támasztott elvárások:

- A szülői értekezlet segítse elő a szülői ház és az iskola, óvoda nevelési elveinek összehangolását, a tanulók nevelésében előforduló kérdések megvitatását, személyiségfejlesztés problémáinak megoldását.
- Fontosnak tartjuk, hogy a szülők ismerjék a pedagógiai és nevelési programot, az iskola és óvoda nevelési alapelveit és céljait, terveit és módszereit, és ezek aktivizálják őket az együttműködésre. Szükségesnek tartjuk, hogy a családokban folyó nevelést megismerjük, hogy hozzájárulhassunk a szülők pedagógiai kultúrájának fejlesztéséhez, vagy az ott alkalmazott eredményes módszereket nevelésünkbe beillesszük.
- A szülői értekezletekre pedagógusaink mindig alaposan felkészülnek.
- Az osztályfőnököknek meg kell találniuk azt a megfelelő időpontot, alkalmat, amely a szülők többségének megfelel, és gondoskodnia kell arról, hogy minél több szülő, tanár és más érdekelt ott megjelenhessen.
- A szülői értekezleteknek az osztályközösség előrehaladását, a tanulmányi eredmények növekedését, a tanulók neveltségének javulását kell eredményeznie, az iskola és a család együttműködése következtében. A szülői értekezleteken foglalkozni kell az elfogadott terv alapján egy-egy nevelési kérdéssel is.
- Az iskola hasznosnak tartja, ha a szülői értekezletre előadónak hívnak meg: szülőt, orvost, lelkeszt, pszichológust, mentálhigiéniai szakembert, rendőrt, jogászt, pályaválasztási szakembert, stb.

Ideje: Tanévenként legalább három alkalommal (szeptember, február, április) a szülők munkaidejéhez igazodva, az esti órákban. Szükség esetén rendkívüli szülői értekezlet is összehívható.

● Fogadóóra

Célja, feladata:

A szülők és pedagógusok személyes találkozása, illetve ily módon 1-1 tanuló egyéni fejlesztésének segítése, személyre szóló tanácsokkal (tanulási módszer, szabadidő helyes szervezése, egészséges életmódra nevelés, továbbtanulás)

Ideje: Minden héten egy óra a nevelő által megjelölt időpontban.

● Nyílt tanítási nap

Feladata: a szülő nyerjen betekintést az iskola oktató-nevelő munkájának minden napjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

Ideje: meghatározott napokon minden érdeklődő részt vehet a délelőtti tanítási órákon, délutáni foglalkozásokon.

● Családlátogatás

Az osztályfőnök feladata a gyermekvédelmi felelős tájékoztatása a gyermekkel kapcsolatos családi és egyéb problémákról. (Igazolatlan hiányzás, dohányzás, alkoholfogyasztás, drog).

Feladata: A gyermek családi hátterének, körülményeinek megismerése, tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében (problémás esetben többször is előfordulhat).

Célja: Környezettanulmányozás, közvetlenebb kapcsolat kialakítása

A szülők írásbeli tájékoztatásának rendje

Tanintézményeink a tanulókról rendszeres írásbeli tájékoztatást adnak a hivatalos pecséttel ellátott ellenőrző könyvben. Írásban értesítjük a tanuló szüleit gyermeke magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi előmeneteléről. Tájékoztatjuk a szülőket az intézményi élet kiemelkedő eseményeiről és az aktuális információkról is.

A pedagógusok kötelesek a tanulókra vonatkozó minden érdemjegyet és írásos bejegyzést az osztálynaplón kívül a tanuló által átnyújtott tájékoztató füzetben is feltüntetni (ha erre az ellenőrző könyv lehetőséget ad, azt dátummal és kézjeggyel kell ellátni). A szóbeli feleletet aznap, az írásbeli számonkérés eredményét, a feladat kiosztása napján kell beírni.

Az osztályfőnök havonta ellenőrzi az osztálynapló és a tájékoztató füzet érdemjegyeinek azonosságát, és pótolja az ellenőrző könyv hiányzó érdemjegyeit. Az osztályfőnök indokolt esetben, írásban értesíti a szülőket a tanulók előmeneteléről, magatartásáról és szorgalmáról.

3.8.2. Az óvoda és általános iskola kapcsolata

AZ EFOP-3.1.5-16-2016-00001 „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” kiemelt uniós projekt kiemelt célja a partneri kapcsolatok kiépítése, megerősítése. Ennek megfelelően intézményünk együttműködési megállapodást kötött a helyi óvodával, melyet évente felülvizsgálunk, és megújítunk.

Kiemelten fontosnak tartjuk az óvodákkal való együttműködést, nevelési elveink összehangolását, a szoktatást és az iskola-előkészítést. Beiskolázási terveinkről tájékoztatjuk az óvodásokat és szüleiket, valamint az óvónőket. Szorgalmazzuk az intézménylátogatást, órák megtekintését, a hospitálásokat, az óvodások nyomon követését, a gyermek fejlődésével kapcsolatos mérések eredményeinek megbeszélését. Igyekszünk közös programokat szervezni.

Felelős személyek:

- az óvodák minden pedagógusa,
- az általános iskolák valamennyi tanítója, tanára, kiemelten a leendő elsős osztályfőnökök, nagycsoportos óvónők, szülők.

3.8.3. Általános iskola és középiskolák közötti kapcsolat

Minden továbbtanuló diák számára fontos, hogy képességeihez és elképzeléseihez mérten a lehető legjobb középiskolában folytassa tanulmányait. Ennek kiválasztásában fontos szerepe van az osztályfőnöknek, akinek tanácsát a szülők szinte minden esetben kikérik. Ezért segítséget kell nyújtania iskolánknak, hogy a legszélesebb körű tájékoztatást megkapják a lehetőségekről, és a középiskolák konkrét bemutatkozásával még inkább szemléletesebbé kell tenni a választást.

Felelős személyek:

- igazgató
- osztályfőnökök,
- szaktanárok tanácsadása.

3.8.4. Kapcsolat pedagógiai szakszolgálatokkal**● Kisvárdai Pedagógiai Szakszolgálat**

A szülők és a pedagógus nevelő munkáját, valamint a nevelési-oktatási intézmény feladatainak ellátását pedagógiai szakszolgálat segíti.

Folyamatos kapcsolatban állunk a szakszolgálattal. Ők végzik a diagnosztikus mérések eredményei alapján felterjesztett tanulók vizsgálatát, és a rászoruló gyermekek fejlesztése érdekében heti rendszerességgel fejlesztő pedagógust biztosítanak munkánk megsegítésére.

Szintén heti rendszerességgel logopédus foglalkozik a beszédhibákkal küszködő tanulóinkkal.

Évek óta felméri iskolánkban 7. évfolyamon a tanulók pályaválasztással kapcsolatos elképzelését, melynek elemzését a 8. évfolyamon ismertetik tanulóinkkal.

● Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat

Az intézet munkatársai a folyamatos megfigyelés alatt álló gyermekek fejlődésének vizsgálatát, valamint az SNI tanulóink felülvizsgálatát végzik.

Mindkét intézménnyel jól működő munkakapcsolatot alakítottunk ki, bátran fordulhatunk hozzájuk tanácsért, segítségért az SNI és a BTM-es tanulók oktatásával, nevelésével kapcsolatban.

3.8.5. A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokkal való kapcsolat

A nevelési-oktatási intézmények, pedagógiai szakszolgálati intézmények és fenntartók, valamint a pedagógusok munkáját, továbbá a tanulói érdekvédelemmel összefüggő tevékenységet pedagógiai-szakmai szolgáltatások segítik.

Elsősorban a pedagógusok továbbképzésével kapcsolatban fordultunk hozzájuk segítségért, illetve a tanügy-igazgatási szolgáltatásaikat vettük igénybe.

A köznevelési törvény 19. §-ának első bekezdése foglalkozik a szakszolgáltatások feladatkörével.

Eszerint pedagógiai-szakmai szolgáltatás feladata:

- a pedagógiai értékelés,

- a szaktanácsadás, tantárgygondozás,
- a pedagógiai tájékoztatás,
- tanügy-igazgatási szolgáltatás,
- a pedagógusok képzésének, továbbképzésének és önképzésének segítése, szervezése,
- a tanulmányi, sport- és tehetséggondozó versenyek szervezése, összehangolása,
- tanuló-tájékoztató, - tanácsadó szolgálat.

3.8.4. Iskola külső kapcsolatrendszere

3.8.4.1. Az egyházak és az iskola kapcsolata

Az iskolának folyamatos és korrekt kapcsolatrendszert kell kialakítania a településeken működő egyházakkal és vezetőikkel, mivel az a célunk, hogy iskolánk minden vallásos tanulója hitoktatásban részesüljön, ezáltal személyiségük és hitéleti meggyőződésük erősödjék, gazdagodjék. A hitoktatókat, mint pedagógus kollegákat, partnernek és segítőnek tekintjük nevelési feladataink megoldásában. A hitoktatókat meghívjuk iskolánk, tagintézményeink rendezvényeire, azt várjuk, hogy aktívan vegyenek részt az intézmény életében.

Felelős személyek:

- az iskola igazgatója,
- igazgatóhelyettes,
- iskola valamennyi tanára, kiemelten az osztályfőnökök,
- hitoktatók,

Részlépések, felelősök, határidők:

Tevékenység	Módszer	Mikor?	Felelős
Hittanórák megállapodás szerinti szervezése	írásbeli tájékoztató, személyes egyeztetés	minden év augusztus végén	Igazgatóhelyettes
Tájékoztató az iskola rendezvényeiről	írásbeli tájékoztatás, meghívás	alkalmanként	Igazgatóhelyettes
Kapcsolat a nevelőmunka érdekében	szülői értekezlet, osztályfőnöki óra	folyamatosan	Igazgatóhelyettes Osztályfőnökök,

3.8.4.2. A gyermekjóléti szolgálatok és az iskola kapcsolata

A nevelő-oktató munka folyamatában az intézmény a gyermekjóléti szolgálatokkal folyamatos kapcsolat kialakítására törekszik.

AZ EFOP-3.1.5-16-2016-00001 „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” kiemelt uniós projekt kiemelt célja a partneri kapcsolatok kiépítése, megerősítése. Ennek megfelelően intézményünk együttműködési megállapodást kötött a Család- és Gyermekjóléti központtal.

Minden gyermeknek joga, hogy a képességeihez mért legjobb oktatásban részesüljön, figyelemmel kísérik fejlődését, környezetét. Ezért fontos, hogy mindkét fél a kölcsönös együttműködésre, rendszeres információcserére törekedjen.

Felelős személyek:

- igazgatóhelyettes,
- az intézmény valamennyi tanára,
- osztályfőnökök,
- fejlesztő pedagógusok,
- gyógypedagógusok,

3.8.4.3. Egészségügy és az intézmény kapcsolata

A helyi egészségügyi szervekkel, iskola-egészségügyi szolgálattal a tanulók érdekében szoros kapcsolatot alakítottunk ki, melynek ápolása minden tagintézménynek és dolgozónak kötelessége. A védőnői hálózat hozzájárul a védőoltások zavartalan megszervezéséhez. Az iskolaorvosok elvégzik az előírt szűréseket. Az intézmény fontos feladatának tekinti, hogy a tanulók fogászati szűrése teljes legyen, ezért a törvényben meghatározott kötelezettségeinek eleget téve és azon túl is rendszeres kapcsolatot tart fenn az iskolafogászattal.

Felelős személyek:

- védőnők,
- iskolaorvos,
- iskolafogászati,
- osztályfőnökök,
- tanulók,
- szülők.

3.8.4.4. Az intézmény és a rendőrség kapcsolata

A rendőrséggel együttműködve folytatjuk közlekedésbiztonsági tevékenységünket, és a káros szenvedélyek elleni megelőző küzdelmet.

Tevékenység	Módszer	Mikor?	Felelős
Előadás	írott anyag, szóbeli előadás, beszélgetés a tanulókkal	alkalomszerűen	osztályfőnökök, körzeti megbízott
Kerékpáros versenyek segítése, rendőri felügyelete	szakszerű szakmai segítségnyújtás a rendőrség részéről	alkalomszerűen	testnevelők

3.9. A tanulmányok alatti vizsgák rendje

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozó vizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga.

1. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
 - a tanuló egyéni munkarendben teljesíti tankötelezettségét,
 - engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
 - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
 - ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Nkt. 45. § (5): Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. A szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló a kérelmet a tanévet megelőző június 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Ezen időpontot követően csak abban az esetben nyújtható be kérelem, ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel. Jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell.

196/2019. (VIII.1.) Korm. rendelet alapján az Oktatási Hivatal látja el az egyéni munkarend engedélyezésével kapcsolatos feladatokat.

Nkt. 45. § (6a): Ha az egyéni munkarendben tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, az iskola igazgatója értesíti a felmentést engedélyező szervet, és a tanuló a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

*Nkt. 27. § (7): A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy súlyos betegség miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként az **osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre**. A sajátos nevelési igény miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulók esetében az e bekezdésben meghatározott időkereten belül kell biztosítani az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.*

A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanulók félévi osztályozó vizsgáktól az intézményvezető döntése alapján intézményünk eltekint, a tanév végi osztályozó vizsgák letétele azonban minden tantárgyból kötelező.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, hiányzás miatti osztályozó vizsga esetében az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát..

2. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.
3. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak

A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.

4. A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

5. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel
 - osztályozó vizsga esetén, a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
 - javítóvizsga esetén, a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.
6. A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
ALSÓ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI		
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI		
Környezetismeret	ÍRÁSBELI		
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI		
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelvek	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI		
Történelem	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Természetismeret	ÍRÁSBELI		
Fizika	ÍRÁSBELI		
Kémia	ÍRÁSBELI		
Biológia	ÍRÁSBELI		
Földrajz	ÍRÁSBELI		
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI

Az osztályozóvizsga tantárgyankénti követelményei:

- kulcsfogalmak,
- a fejlesztés várt eredményei az adott évfolyam végén, illetve

a fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén.

3.9.1. A tanulmányok alatti vizsgák szabályzatát a pedagógiai program 1. számú melléklete tartalmazza.

3.9.2. A követelmények részletes felsorolását az intézmény helyi tanterve tartalmazza a pedagógiai program a 2. és a 3. sz. mellékletében.

3.10. Az intézménybe történő felvétel és a magasabb évfolyamára lépés

3.10.1. Tankötelezettség

Az Nkt. 45. § (2) bekezdése értelmében a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A törvényes képviselő, vagyis a szülő vagy gyám kérelmére az Oktatási Hivatal döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt.

A szülő vagy gyám kérelmére, ha az illetékes pedagógiai szakszolgálatokon keresztül elérhető szakértői bizottság annak az évnek melyben a tanuló tanköteles lenne január 15-e előtt kiállított véleménye azt tartalmazza, hogy a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvétele javasolt.

Ebben az esetben a gyermek automatikusan további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülőnek a szakértői bizottsági véleményt a gyermek óvodájában be kell mutatnia, amely alapján az óvoda a köznevelési információs rendszerben rögzíti ezt aényt.

Amennyiben ilyen szakértői bizottsági vélemény nem áll rendelkezésre, akkor a szülőnek javasolt az Oktatási Hivatalhoz kérelmet benyújtani, hogy egy évvel később kezdhesse általános iskolai tanulmányait gyermeke.

Az iskolaérettség leglényegesebb összetevői:

- Megfelelő testi fejlettség és egészségügyi állapot. Magába foglalja a gyermek életkorának megfelelő fejlettséget - testsúly, magasság, ép látás, hallás, beszéd, idegrendszer. Az egészségi állapothoz tartozik még az iskolai munkához szükséges teherbíró képesség - az izmok kellő fejlettsége, az idegrendszer megfelelő feszültségbírása - is.
- Akaratlagos figyelemre (koncentrációra) való képesség a megfigyelőképesség. Ez legalább 5-15 percig tartó figyelemre, és a tárgyak, jelenségek jegyeinek megfigyelésére való képességet jelent.
- Emlékezet: hallott, tanult rövid mesék kérdések alapján történő felidézése.
- A gondolkodás életkornak megfelelő fejlettsége.
- A lényeglátás bizonyos fejlettsége.
- Az életkornak megfelelő szóbeli kifejezőképesség.
- A tanuláshoz szükséges tapasztalatok, gyakorlati készségek megfelelő szintje.
- Ábrázoló-képesség (utánzás útján önállóan).
- Megfelelő kéz ügyesség és mozgásbeli fejlettség.
- A mozgások céljának megfelelő irányítása (vonalvezetés, munkaeszközök használata)
- Mozgásigény kellő fékezésére való képesség. (tanítási óra alatt)
- Feladattudat, munkára érettség.
- Átlagos munkatempó.
- Önálló munkavégzésre való képesség.

Az óvoda és az iskola együttműködésének területei a beiskolázást megelőzően:

- Írásbeli minősítést ad az óvónő a gyermekről a fejlődési napló alapján.
- A vizsgálati anyagról másolatot kap az iskola.
- Képességvizsgálat, melynek anyagát az óvónő állítja össze.
- Megfigyelés foglalkozáson (ezen a leendő első tanító is részt vesz).

- Beszélgetés a gyerekekkel.
- Az óvodában használt feladatlapok megismerése.

A tankötelezettség a tanuló tizenhatodik életévének betöltéséig tart. A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható annak a tanítási évnél a végéig, amelyben a huszonharmadik életévét betölti. A tankötelezettség meghosszabbításáról a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója dönt.

3.10.2. Beíratás

Az adott évben tanköteles korba lépő gyermeket a szülő március 1-je és április 30-a között – a kormányhivatal által közleményben vagy hirdetményben közzétett időpontban – köteles beírni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és
- lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá

3.10.3. Felvétel

Ha az általános iskola az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirendben kell meghatározni. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló

- szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy
- testvére az adott intézmény tanulója, vagy
- munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz.

Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő-számítás, a mulasztás elbírására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

3.10.4. Iskolaváltás

A tanuló átvételére – a (7) bekezdésben meghatározott kivétellel – a tanítási év során bármikor lehetőség van. Az átvételi kérelemhez a 22. § (4) bekezdésében felsorolt iratokat kell mellékelni.

Ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár, az átvételre a felvételre megállapított eljárás szerint kerülhet sor.

Ha a tanulói jogviszony megszűnik, a tanuló adatait a jogviszony megszűnésével egyidejűleg az iskola nyilvántartásából törölni kell.

A 2-8. osztályba történő felvételnél be kell mutatni a következőket:

- az elvégzett évfolyamokat tanúsító iskolai bizonyítványt,
- a tanuló anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

A belépést követően az esetleges hiányok pótlására fél év haladékot kap a tanuló. A felzárkóztatás a szaktanár irányításával történik. A tanuló köteles részt venni a felzárkóztató foglalkozásokon. A felzárkóztató időszak végén a tanulónak - az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított - szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában - a bizonyítvány bejegyzése alapján nem tanult. Ha olyan körzeten kívüli tanuló jelentkezik, akinek magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minőségű, a tagintézmény vezetője döntése előtt kikéri a nevelőtestület véleményét.

3.10.5. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

- A követelmények teljesítését a nevelők 1. évfolyamon félévkor és év végén, valamint a 2. évfolyamon félévkor szövegesen értékelik.
- Ha a tanuló a szöveges értékelés során valamely tantárgyból „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap, a szülő bevonásával értékelni kell a tanuló teljesítményét és javaslatot kell tenni a felzárkóztatásra, lehetővé kell tenni, hogy legalább heti 2 alkalommal egyéni foglalkozáson vegyen részt.
- A tanuló 1. évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a követelményeket igazolt vagy igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.
- A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése 1-4. osztályba abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamba léphetne, de a szülő kéri az adott év megismétlését.
- A 2. évfolyamon év végén, továbbá 3-8. évfolyamon félévkor és év végén a tanulók tanulmányi munkája és osztályzatai alapján érdemjeggyel értékelünk.
- A modulokat nem értékeljük. A továbbhaladás feltétele az órákon való részvétel. Beszámolási kötelezettsége van a tanulónak, ha az adott modul óraszámának 30%- áról hiányzik. A bizonyítványba, törzslapra, naplóba a részt vett / nem vett részt bejegyzés kerül.
- 2-8. évfolyamon minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
- Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha az iskola igazgatója
 - Felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
 - Engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményeit egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse.
 - Egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, és emiatt nem osztályozható, (Ez csak akkor tagadható meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett meghatározott értesítési kötelezettségének.)

- Az elméleti tantárgyak valamelyikéből az óraszám 30%-ánál többet mulasztott, és emiatt nem osztályozható - abból a tantárgyból,
- Magántanuló volt.
- Ha a tanuló 2-8. tanév végén egy vagy két tantárgyból elégtelen osztályzatot kap, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet. A bukott tanuló szülője kérheti, hogy gyermeke független vizsgabizottság előtt tehessen javítóvizsgát.
- Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.
- A tanuló az iskola engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeit egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Az iskola magasabb évfolyamába lépő tanulót nem kell beíratni.

Az iskola vizsgaszabályzata szerint a **8. évfolyam** végén a tanulók **záróvizsgát** tesznek.

3.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos terv

- Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
 - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
 - ismerjék fel a vészhelyzeteket;
 - tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
 - sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
 - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
 - sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.
1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
 - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
 - a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
 - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
 2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében
 - az iskola lehetőség szerint kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, a Magyar Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
 - tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
 - támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.
 3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
 - a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	- égési sérülések - forrázás - áramütés
testnevelés	- esés - horzsolás - kificamodott végtag - törött végtag - magasból esés - vérzések
informatika	- áram okozta sérülések
technika	- ütések - szúrások

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele lehetőség szerint félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

4. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- későbbiekben szervezhető szakkörök (pl. elsősegély-nyújtó);
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat (Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének) bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó témanap (projektnap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

4. HELYI TANTERV

4.1 Kerettanterv típusának tanévenkénti meghatározása az egyes évfolyamokon

4.1.1 Az iskola egyes évfolyamain az elmúlt tanévekben az alábbi tantervek alapján folyt ill. folyik az oktatás:

Tanév	Évfolyam							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2020/2021	ÚN	ÚK	ÚK	ÚK	ÚN	ÚK	ÚK	ÚK
2021/2022	ÚN	ÚN	ÚK	ÚK	ÚN	ÚN	ÚK	ÚK
2022/2023	ÚN	ÚN	ÚN	ÚK	ÚN	ÚN	ÚN	ÚK
2023/2024	ÚN	ÚN	ÚN	ÚN	ÚN	ÚN	ÚN	ÚN

ÚN = az 5/2020.(I.31.) Korm. rendeletre épülő az EMMI által kiadott kerettanterv

ÚK = a 110/2012.(VI.4.) Korm. rendeletre épülő az EMMI által kiadott kerettanterv

Iskolánk a kerettanterveket évfolyam szerinti tagolásban építi be a helyi tantervébe, és kiegészíti helyi sajátosságokkal. A tantárgyi órakeret 10 %-ának felhasználását a helyi tantervben a kulcskompetenciák fejlesztésére fordítjuk. A szabadon tervezhető órakeret felhasználásánál a tantárgyak óraszámát emeltük meg.

4.1.2 Oktatás szervezése:

Iskolánkban az alsó tagozaton kifutóban van az egész napos oktatási forma. (Csak a 4. évfolyamon van már.)

Nkt. 4.§ (4) egész napos iskola: iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és nem tanórai foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakokra egyenletesen szétosztva szervezik meg, működését, feltételrendszerét az oktatásért felelős miniszter jogszabályban határozza meg. A foglalkozásokat két tanító egymást váltva tartja. A házfeladatot egész héten az iskolában készítik el. Az iskolaotthonos nevelés elénye, hogy a gyerekek napi időbeosztása terhelhetőségüknek megfelelően alakul.

2022/2023. tanévtől felmenő rendszerben visszatérünk a délelőtti oktatásra, délután pedig a diákok napközis foglalkozáson vesznek részt. Ennek oka, a humán erőforrás biztosítása valamint a délutáni foglalkozások számának megnövekedése. (tánc, népi ének, futball). Így a tanulók nem hiányoznak a tanítási órákról.

4.1.3 A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése és oktatása:

A célok és feladatok meghatározása a Nemzeti Alaptanterven (NAT) és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvén alapul. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni.

A sajátos nevelési igényű tanulók heti egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásának számát a 2011. évi CXCV törvény 6. mellékletének E oszlopa tartalmazza. A felhasználható időkeret kiszámítása a 20/2012. EMMI rendelet 138. §(2) alapján történik.

AZ EGYES ÉVFOLYAMOKON TANÍTOTT TANTÁRGYAK, KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK, EZEK ÓRASZÁMAI

z 5/2020.(I.31.) Korm. rendelethez

A 110/2012.(VI.04.) Korm. rendelethez

A szabadon tervezhető órakeret terhére kerettantervvel rendelkező tantárgyak tanítása szervezhető. Intézményi döntés alapján **az alsó tagozat 1-4 évfolyamán** a „Magyar nyelv és irodalom” valamint a „Matematika” tantárgyak óraszámát növeltük egy-egy órával.

Felső tagozaton az 5.évfolyamon az „Első idegen nyelvet” 0,5 órával, valamint a „Természettudományok” tantárgyat 0,5 órával növeltük meg.

A 6. évfolyamon az „Első idegen nyelvet” 0,5 órával, valamint a „Természettudományok” tantárgyat 0,5 órával növeltük meg.

A 7. évfolyamon a „Magyar nyelv és irodalmat” 0,5 órával, valamint a „Matematika” tantárgyat 0,5 órával növeltük meg.

A 8. évfolyamon a „Magyar nyelv és irodalmat” 0,5 órával, valamint a „Matematika” tantárgyat 0,5 órával növeltük meg.

A szabadon választható órakeret terhére **kötelezően választható tárgyként a Hon –és népismeretet** heti 1 órában **a 6. évfolyamon** a **Dráma és színház** heti 1 órában **a 7. évfolyamon** tanítjuk intézményi döntés alapján.

1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai 2020. szeptember 1.								
Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1	4	4	3+0,5	3+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4	4	3+0,5	3+1
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Etika/Hit és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Első élő idegen nyelv				2	3+0,5	3+0,5	3	3
Fizika							1	2
Kémia							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Természettudomány					2+0,5	2+0,5		
Környezetismeret			1	1				
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Hon- és népismeret						1		
Dráma és színház							1	
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Összesen	22	22	22	23	27	26	30	30
Kötelező óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

4.2 A kerettanterv és a kerettanterv feletti óraszám (5/2020. (I.31.) Korm. rendelet)

Tantárgyak	NAT ÓRATERV AZ 5/2020.KORM.RENDELET ALAPJÁN ELKÉSZÍTETT HELYI TANTERVHEZ																							
	Heti óraszámok / Évi óraszámok																							
	2020/2021-től			2021/2022-től			2022/2023-tól			2023/2024-től			2020/2021-től			2021/2022-től			2022/2023-tól			2023/2024-től		
	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam			5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	I.	II.	É.	I.	II.	É.	I.	II.	É.	I.	II.	É.	I.	II.	É.	I.	II.	É.	I.	II.	É.	I.	II.	É.
Magyar nyelv és													2	2	72	2	2	72	2	1	54	2	2	72
Magyar irodalom	8	8	288	8	8	288	6	6	216	6	6	216	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Idegen nyelv										2	2	72	3	4	108	4	3	126	3	3	108	3	3	108
Matematika	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180	4	4	144	4	4	144	3	4	126	4	4	144
Etika/hit-és erkölcsstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Történelem. és állampolgári. ism.													2	2	72	2	2	72	2	2	72	3	3	108
Természettudomány													3	2	90	2	3	90						
Fizika																			1	1	36	2	2	72
Kémia																			1	1	36	2	2	72
Környezetismeret							1	1	36	1	1	36												
Biológia																			2	2	72	1	1	36
Földrajz																			2	2	72	1	1	36
Ének – zene	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Hon és népismeret																1	1	36						
Dráma és színház																			1	1	36			
Vizuális kultúra	2	2	72	2	2	72	2	2	72	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Digitális kultúra							1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Technika és tervezés	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Testnevelés	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Osztályfőnöki													1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Szabadon tervezhetővel megemelt kötelező órasz.	24	24	864	24	24	864	24	24	864	25	25	900	28	28	1008	28	28	1008	30	30	1080	30	30	1080

Tantárgyak	NEVELŐTESTÜLETÜNK ÁLTAL FELHASZNÁLT SZABADON TERVEZHETŐ ÓRAKERET 5/2020.																							
	Heti óraszámok / Évi óraszámok																							
	2020/2021-től			2021/2022-től			2022/2023-tól			2023/2024-től			2020/2021-től			2021/2022-től			2022/2023-tól			2023/2024-től		
	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam			5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	I.	II.	É.	I.	II.	É.	I.	II.	É.	I.	II.	É.	I.	II.	É.	I.	II.	É.	I.	II.	É.	I.	II.	É.
Magyar nyelv és																			1			1	1	36
Magyar irodalom	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36												
Idegen nyelv														1	18	1		36						
Matematika	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36					18		1			1	1	36
Etika/hit-és erkölcsstan																								
Tört., társ. és állampolg. ism.																								
Természettudomány													1		18		1	18						
Fizika																								
Kémia																								
Környezetismeret																								
Biológia																								
Földrajz																								
Ének – zene																								
Hon és népismeret																								
Dráma és színház																1	1		1	1				
Vizuális kultúra																								
Digitális kultúra																								
Technika és tervezés																								
Testnevelés																								
Osztályfőnöki																								
Szabadon tervezhető	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72	1	1	36	2	2	72	1	1	36	2	2	72

4.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv ingyenes igénybevétele biztosításának

2020-tól nem minden alap- és középfokú képzésben részt vevő, valamint az első szakképesítését megszerző tanuló ingyenesen juthat hozzá a tankönyvekhez.

A köznevelési törvény 2019. július 26. napján hatályba lépett 51/A. címében a 93/A-F. új paragrafusaival beemelte a törvénybe az iskolai tankönyvellátás szabályait.

Ez alapján:

- a tankönyvjegyzék bármely évfolyam bármely tantárgya és a szakképzési tantárgyak esetén is maximálisan két tankönyvet tartalmazhat,
 - ezt az előírást azonban nem kell alkalmazni a szótár, a szöveggyűjtemény, a feladatgyűjtemény, az atlasz, a kislexikon, a munkafüzet, a digitális tananyag és a nevelési-oktatási program részét alkotó információhordozó, feladathordozó és az idegen nyelvi tankönyvek tekintetében,
 - a tankönyvrendelés keretében az iskola a Nat szerinti kerettantervi tantárgyhoz, a szakképzési kerettantervi tantárgyhoz, a tanított modulhoz, témakörhöz továbbra is kizárólag a tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvek közül választhat,
 - az iskola a tankönyveket továbbra is – a jogszabályban meghatározottak szerint, elektronikus formában – a könyvtárellátó felületén keresztül rendeli meg,
 - az ingyenes tankönyvellátással nem érintett évfolyamokon a tankönyveket tankönyvkölcsönzéssel vagy a tankönyvek megvásárlásához nyújtott pénzügyi támogatással kell továbbra is biztosítani a törvényben meghatározott (pl. tartósan beteg, három vagy többgyermekes családban élő, stb.) tanulók számára,
-
- ✓ Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.
 - ✓ A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközre is szükségük van. Ezek a testnevelés, a vizuális kultúra, valamint a technika, életvitel és gyakorlat.
 - ✓ Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei illetve, az egyes szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
 - ✓ A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
 - ✓ A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek és a szaktanárok a következő szempontokat veszik figyelembe:

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, feladatlapok, térkép, stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a művelődési és közoktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján. A hivatalos tankönyvjegyzékből a szaktanárok, munkaközösségek kiválasztják az oktatásához szükséges könyveket évfolyamok, illetve osztályok szerint. A szaktanárok, munkaközösség-vezetők az illetékes igazgatóhelyetttessel, tagintézmény-vezetővel konzultálnak, aki jóváhagyja a tankönyvek rendelését és továbbítja azt az igazgatónak.

A taneszközök kiválasztásánál a szaktanárok a következő szempontokat veszik figyelembe:

- Legyen több évig használható, **tartós** eszköz, melynek **ára megfelelő**, elérhető!
- **Egy tankönyvcsaládhoz** azonos elvek alapján készült munkafüzetek, mérőlapok használatát tekintjük mérvadónak.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken tájékoztatjuk. A tankönyvek beszerzését a tagintézmények tankönyvfelelősei végzik. Az erre vonatkozó szabályozást az iskolai SZMSZ tartalmazza. A tankönyvek megrendelését tagintézményenként a helyi sajátosságokat figyelembe véve a tagintézmény arra kijelölt felelős vezetője intézi. Az egyéb szükséges taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

4.4. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A képzés szakaszai

1-2. évfolyam – **bevezető szakasz**,

3-4. évfolyam – **kezdő szakasz**,

5-6. évfolyam – **alapozó szakasz**,

7-8. évfolyam – **fejlesztő szakasz**.

5.1. Az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakaszára

4.4.1 Az alapfokú oktatás bevezető és kezdő szakasza (1-4. évfolyam)

Célok és feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás első négy évre terjedő pedagógiai szakaszának alapvető jellemzője az alapozás. Négyéves időtartama két kisebb, eltérő képzési célú szakaszra tagolódik.

Az első két iskolai év **bevezető szakasz**, szerepe szerint előkészít az iskolai tanulmányokra. Gyermekre figyelő fokozatossággal vezet át az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás szervezeti kereteibe, tevékenységrendszerébe és szokásrendjébe. Felhasználja és továbbfejleszti az iskolába kerülő gyerek természetes tanulási motiváltságát, a megismerés és a megértés iránti érdeklődését, nyitottságát. Széles teret enged játék- és mozgásigényének kielégítéséhez. Kedvező feltételeket teremt a természetes fejlődési, érési folyamatok kiteljesedéséhez. Előkészíti, megalapozza a kulcskompetenciák kifejlődésének folyamatát.

A *tanító* feltérképezi a tanulók egyéni fejlesztési szükségleteit. A gyerekek közötti különbségeket természetesként fogadja el. Kellő időt enged a tanulási feladatok pszichológiai feltételeinek beéréshez, és személyre szóló fejlesztéssel és értékeléssel esélyt teremt a sikeres iskolai pályafutás, valamint az élethosszig tartó tanulás biztonságos megalapozásához, az egységes műveltségbeli alapok megszerzéséhez.

A **kezdő iskolaszakaszban**, az iskolakezdés 3-4. évében folytatódnak a fenti fejlesztési prioritások, de fokozatosan átalakul a tanulás jellege. Egyre inkább előtérbe kerülnek a teljesítményelvárások által meghatározott tanulási feladatok, a fejlesztési követelményeknek való megfelelés igénye.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamata a kisiskolások nevelésében a tanulók együttműködésére épül, kooperatív technikákkal operál. A tanulók fejlettségére és fejlesztési szükségleteire figyelve, differenciált tervezéssel és tanulásirányítással fokozatosan növeli a tanító a terhelést és a teljesítményelvárásokat. A tanulók előmenetelét fejlesztő értékeléssel segíti elő. Élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti a kulcskompetenciák összetevőit: az alapvető rutinokat, képességeket és alapkészségeket, formálja az attitűdöket, közvetíti az elemi ismereteket, tanulási és magatartási szokásokat alakít. Megtapasztaltatja az ismeretszerzés korszerű forrásait, azok eszközként való felhasználásának módját, megtanítja és gyakoroltatja az elemi tanulási módszereket és technikákat. A tanulók fokozatosan gyarapodó ismereteit rendszerbe szervezi. Aktivizálja a már megszerzett tudást az új tanulási feladatok megoldásához.

A *tanító* egészséges egyensúlyt teremt a nevelési és oktatási feladatok rendszerében.

Kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az

önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad magatartási normák, szabályok elsajátításához, a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség fejlődését, érését, a felelős állampolgári magatartás megalapozását. Az esélyteremtés érdekében támogatja az egyéni képességek, a tehetség kibontakozását, tervezetten segíti a tanulási nehézségekkel küzdő, a sajátos nevelési igényű tanulókat. Kiemelten törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szokásostól eltérő ütemű fejlődéséből adódnak.

A feldolgozásra kerülő tanítási tartalmak mennyiségének, nehézségi fokának, a haladás tempójának meghatározásában, valamint a tanítási módszerek, eszközök és munkaformák alkalmazásával kapcsolatos döntéshozatalban mindenkor a tanulók fejlettségi jellemzői és fejlesztési igényei az irányadók.

Értékközvetítő szerep

A gyerekek nemcsak az iskolában tanulnak. Sokféle más forrásból is bőséges tapasztalatok, ismeretek birtokába jutnak. Ezeket az iskolának számon kell tartania, fel kell használnia nevelő munkájában. Különösen fontos feladata, hogy sajátos eszköz- és hatásrendszerével olyan értékrendet közvetítsen, amelyik segít a gyerekeknek a spontán hatások és az őket érő információáradat kezelésében, értékelésében, az elfogadásukról való döntésekben.

Az iskola célirányosan meghatározott értékrendjének közvetítésében - a kisiskolások nevelésében - kitüntetett szerepe van:

- az iskola légkörének, információforrásokkal kapcsolatos nyitottságának,
- a tanító és a tanulók érintkezésének és együttműködésének,
- a kortársakkal kialakított magatartási kultúrának,
- a gyerekek nevelésében a szülői házzal kiépített partneri viszonyinak, függetlenül a szülők társadalmi és kulturális háttérétől,
- az irányított társadalmi tapasztalatszerzésnek, mely kiterjed a társadalom minél szélesebb spektrumára,
- a spontán szerzett tapasztalatok és tudás feldolgozásának (elemzésének, értékelésének) és felhasználásának,
- különféle élethelyzetek tanulmányozásának (feladathelyzetek, tanulási szituációk, konfliktushelyzetek, veszélyhelyzetek, versengések, önkiszolgálás, másság jelenléte stb.),
- az oktatás kultúráközvetítő, értékőrző hatásának, mely kultúra reprezentálja az országban lakók sokszínűségét.

E csatornákon keresztül valósulhat meg már kisiskolás korban olyan értékek megtapasztalása és - az ismétlődő helyzetek újbóli átélése során - belsővé válása, amelyek alapozzák:

- az aktív és felelős - nemzeti és uniós - állampolgári létre,
- a modern gazdálkodásban való hasznos részvételre és
- a közös nemzeti érdekek szolgálatára való eredményes felkészítést az intézményes nevelés keretein belül.

Ilyen értékek például:

- *az emberi együttélés és kapcsolattartás értékei:* egymás megbecsülése, a személyiség belső értékei iránti fogékonyság; az önértékek felismerése, az érdekérvényesítés; a kölcsönösség, a másság természetesként való elfogadása; a közösség ügyei iránti érdeklődés és feladatvállalás; a szabad véleménynyilvánítás, az önállóság;

- *a tanulás és a munka világához kapcsolódó értékek:* a tevékenységmotiváció; a megismerés és az alkotó tevékenység iránti igény; a feladatért vállalt egyéni és közös felelősség; a feladat és a munka megosztása; együttműködés, megbízhatóság, kitartás a feladatok teljesítésében; tapasztalatok az erőfeszítés, a teljesítmény, a sikeresség összefüggéseiről; a vállalkozó kedv; a sikerek és a kudarcok elviselése; az újra kezdés képessége, a tervszerűség, gazdaságosság; igényesség a tevékenységek megvalósításában, önellenőrzés;
- *az értékőrző magatartás jellemzői:* nyitottság; érdeklődés a saját és más népek kultúrája iránt; hagyományőrzés; a természeti, a társadalmi és a technikai környezet értékeinek és veszélyeztetettségének felismerése és tudatos védelme.

Kiemelt fejlesztési feladatok

▪ Az erkölcsi nevelés

A tanuló képes legyen a hozzá közelálló elvárásainak megfelelően élni, képes legyen alkalmazni az emberi kapcsolatok elfogadott formáit. Tudja, hogy a gyerek, testvér, barát stb. szerep betöltője hogyan viselkedjen. Erkölcstan órán kívül a hitoktatás, a tanórán feldolgozott olvasmányok nevelő hatása mind azt kell, szolgálja, hogy a tanuló tisztában legyen a jó és a rossz hétköznapi fogalmával, és érzelmileg a jó oldalára álljon.

▪ Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló ismerje és tartsa be a kapcsolatteremtés elfogadott formáit. A mindennapi iskolai életben és órai szituációs feladatok segítségével gyakorolja ezeket. Ebben elsődleges modell a tanító, ezért fontos, hogy a nevelők jó példát mutassanak a a szülőkkal, tanulókkal és a kollegákkal való kapcsolatok megteremtésében és ápolásában.

Tisztában van azzal, hogy a vállalt feladatok felelősséggel járnak. A hetesi, felelősi szerepek, illetve egyéb megbízatások erősítik a tanulók felelősségérzetét.

A csoportmunka, a beteg iskolatárs segítése, tantárgyi segítségnyújtás a gyengébb tanulótársnak, az otthoni munkába való bekapcsolódás mind lehetőséget kínál arra, hogy megtapasztalhassa azt az örömet, mely által érthetővé válik számára a közmondás: Jobb adni, mint kapni!

▪ Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az első négy iskolai év bevezető időszakában az iskolába kerüléssel együtt járó tanulási mód, környezet és tevékenység váltást lassú átmenettel szükséges segíteni és minél inkább törésmentessé tenni a gyerekek számára.

A tanító biztonságérzetet fokozó, a tanulási sikerek gyakori megélésének és elismerésének feltételrendszerét megteremtő, tapintatos és szeretetteljes bánásmódja teszi lehetővé, hogy a kisiskolások felfedezhessék belső értékeiket, s megtalálják helyüket az iskolai közösségekben, egész életre szólóan megszeressék a tanulást. A társakkal és a tanítóval való együttműködés során kipróbálhatják, hogy mire képesek, megtapasztalhatják a feladatokkal való megküzdés élményét, próbára tehetik fejlődő önállóságukat, s nem végzetes kudarcént, hanem hasznosuló tanulsággal élhetik meg sikertelen próbálkozásaikat is. A reális énkép és a jó önismeret a **szociális és állampolgári kompetencia** egyik fontos pillére.

▪ **Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**

A kisiskolások különösen nyitottak, fogékonyak a fejlesztési terület irányában. Ezért is olyan fontos, hogy a tanító minden lehetőséget - pl. az olvasmányok tartalmát, a közös éneklés, zenélés élményét, a képzőművészeti alkotásokkal való találkozás alkalmait, a társadalmi, természeti és technikai környezetből szerzett tapasztalatokat és ismeretbővítést - célirányosan használjon fel ahhoz, hogy a haza fogalmát megtöltse tartalommal, gondoskodjon a nemzeti kultúra értékeinek átörökítéséről, ösztönzést adjon a nemzeti hagyományok ápolására és a hazaszeretet példáinak megmutatása mellett a hazaszeretet tevékenységekben megnyilvánuló gyakorlásához is feltételeket teremtsen. Ez a pedagógiai tevékenység természetesen csak akkor lesz teljes értékű, ha már kisiskolás korban megkezdődik a hazánkban élő nemzetiségek és népcsoportok iránti figyelem és nyitottság megalapozása, a kulturális értékekkel való ismerkedés, és az elfogadásukra, a megbecsülésükre, a tiszteletükre való ráhangolás, a sztereotípiák és előítéletek kialakulásának megelőzése. A fejlesztéshez felhasznált műalkotásokkal való foglalkozás feltételt teremt az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciáinak fejlesztéséhez, valamint a szociális és állampolgári kompetenciák gyakorlásához.

▪ **Az európai azonosságtudat - egyetemes kultúra**

A jól megalapozott nemzeti azonosságtudatra épülhet fel az a fogékonyság és nyitottság, mely befogadóvá tesz más kultúrák iránt, ösztönzést ad a külföldi kortársakkal való kapcsolatépítéshez. Mindez azért fontos, mert olyan kitekintés, élmény és tapasztalás birtokába juttat, amelyik a későbbiekben utat nyithat, és feltételt képez az európai identitás fejlődéséhez, az egyetemes emberi kultúra értékeinek elfogadásához, a **szociális és állampolgári kompetenciák** tartalmi gazdagításához. A sikerességet befolyásoló tényező **az idegen nyelvi kompetencia** eredményes fejlődése. **Állampolgárságra, demokráciára nevelés**

A sokféle közös tanulási és szabadidős iskolai tevékenységben való részvétel a **szociális és állampolgári kompetenciák** kiváló gyakorlóterepe. A gyerekek többféle szerephelyzetben próbálhatják ki magukat, tapasztalatokat szerezhetnek a gyermeki jogok gyakorlásáról, a szabad véleménynyilvánításról, az együttélés, az alkalmazkodás, a társas érintkezés formáiról és működéséről, a másság elfogadásáról, valamint a rasszizmus, előítéletek elutasításáról. Elsajátíthatják azokat az alapvető ismereteket, magatartási normákat, szabályokat és szokásokat, amelyek megalapozhatják a társadalmi, természeti és technikai környezetükkel kapcsolatos pozitív attitűdjeiket, elősegítve ezzel szocializációjuk sikerességét. E nevelési feladat fontos tartalmi eleme a **veszélyhelyzeti magatartáskultúra** fejlesztése (*katasztrófavédelem*). A megvalósításban a hangsúly ebben az életkori szakaszban az adekvát magatartásformák kialakításán van. Különböző magatartási stratégiák megismertetésével és gyakoroltatásával fel kell készíteni a kisiskolást a veszélyhelyzetek (árvíz, tűz, veszélyes anyagokkal való találkozás, szélsőséges időjárási jelenségek, járványok, erőszakos és környezetpusztító magatartási megnyilvánulások) felismerésére és arra, hogy mit tegyen a megelőzés érdekében, illetve a már kialakult katasztrófa szituációkban. E folyamatban tanító kitüntetett feladata az is, hogy megalapozza a tanulóknak a veszélyhelyzetek megelőzéséhez szükséges felelősséget, cselekvőkészséget és elkötelezettséget. (A nevelési feladat megvalósításához különösen az ember és társadalom, az ember a természetben, valamint az életvitel és gyakorlati ismeretek műveltségterület tartalmainak feldolgozása kínál széleskörű lehetőséget.)

- **Gazdasági és pénzügyi nevelés**

A gyerekek általános műveltségének megalapozásához, **állampolgári kompetenciáik** fejlesztéséhez tartozik, hogy már kisiskolás korukban tisztában legyenek a munka értékteremtő és létfenntartó szerepével, és korosztályuknak megfelelő szinten bánni tudjanak a pénzzel. Ismerjék a fizetőeszközöket, azok nagyságrendjét. Szerezzenek tapasztalatokat családjuk pénzfelhasználásáról, annak tervezhetőségéről és a pénzzel, az idővel, az anyaggal, az erővel stb. való takarékoságról, a közösség vagyonának keletkezéséről és megbecsüléséről.

A gazdasági nevelés fontos területe a **tudatos fogyasztói szemlélet** megalapozása. Eredményességében meghatározó a kisiskoláskori szemléletformálás szerepe. Ezért korán el kell kezdeni a gyerekek környezetkímélő, helyes vásárlási szokásainak alakítását, a reklámok szerepének és káros hatásainak tudatosítását, a termékek racionális kiválasztási szempontjainak megismertetését, a szükségletek kielégítésében a takarékosági szempontok jelentőségének felismertetését és gyakoroltatását.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Az iskolába lépő kisgyerek az óvodából sok olyan hasznos tapasztalatot, élményt és érzelmi alapvetést hoz, amelyik megalapozza az alsó tagozat tudatosító, attitűdformáló, szokásalakító tevékenységét a környezettudatos és felelős **állampolgári magatartás** formálásához.

A kisiskolásoknak a természet értékei és problémái iránti fogékonyságának, környezetkímélő magatartásának továbbfejlesztésében kiemelt szerepe van a személyes tapasztalatoknak és az ismételten átélt élethelyzeteknek. Ezek többféle nézőpontból történő megbeszélésének, értékelésének, a vélemények ütköztetésének és a pozitív magatartásformák folyamatos gyakorlásának. Különösen fejlesztő hatásúak a gyermekek környezetében megfigyelhető és jól érzékelhető környezeti problémaszituációk, válságjelenségek megoldására szervezett - a gyerekek öntevékenységre, ötleteire építő - kreatív feladatok és projektjellegű tevékenységek.

- **A tanulás tanítása**

Kisiskolás korban a hatékony önálló tanulási kompetencia leginkább az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszthető. E tevékenységek közben alakulnak a későbbi - felnőttkori - munkavégzéshez nélkülözhetetlen akaratjellelmezők, érzelmi viszonyulások és képesség összetevők (tervezés, döntés, visszacsatolás, együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenőrzés, értékelés stb.), melyek az élethosszig tartó tanulás eredményességét is meghatározzák. Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem szabadon választható témákban, kötetlen szervezésű és társas tanulási helyzetekben is kipróbálhassák képességeiket a tanulók, s ismerjék meg és használják a tanulás korszerű eszközeit, iskolán kívüli színtereit és lehetőségeit (pl. könyvtári szolgáltatások, IKT, múzeum, színház, művelődési központ) is. Ezt a célt szolgálják a tanmenetekbe beiktatott könyvtári órák is.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához eszközként szolgál az **anyanyelvi kompetencia és a digitális kompetencia** fejlettsége. Elengedhetetlen, hogy a gyerekek már ebben az életkorban elemi szintű tapasztalatokat szerezzenek arról, hogy hogyan lehet az IKT eszközöket az önálló ismeretszerzés szolgálatába állítani. A

tanulás eredményességét befolyásoló gondolkodási műveletek és értelmi képességek fejlesztése mellett a tanító fontos feladata, hogy fejlessze a tanulás belső motívumait és teremtsen lehetőséget az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében az alapvető tanulási technikák tapasztalati megismerésére, kipróbálására és aktivizálására, valamint időben kezdje el a tanulási szokásrend alakítását (pl. tanulási sorrend, időtervezés, könyvtárhasználat, szöveghasználat, önellenőrzés, hibajavítás) mind a tanórai, mind pedig az egész napos nevelésben.

- **Pályaorientáció**

A tanuló megismeri azokat a szakmákat, amelyek mindennapi életvitelének zökkenőmentességét vagy megfelelő minőségét biztosítják. A vágyak (Mi leszek, ha nagy leszek?) és lehetőségek megismerése. A célok és eszközök kijelölése: hogyan érheted el a célodat?

- **A testi és lelki egészségre nevelés A családi életre nevelés**

- Felkészülés a felnőtt lét szerepeire**

Az alapozás igényével már a kisiskolások nevelésében is megjelenik az állampolgári nevelés. Itt elsősorban a társadalmi tapasztalatok szerzése (pl. foglalkozások megismerése, a társadalmi munkamegosztás konkrét eseteinek megfigyelése, a felnőtt szerepekhez kapcsolódó szerepjátékok, magatartásformák, személyközi kapcsolatok elemzése, modellezése konkrét esetek kapcsán), az attitűdformálás, a magatartási minták közvetítése a cél. A nevelés fontos, új területe a **kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia** összetevőinek fejlesztése. Olyan személyiségvonások formálása, amelyek a későbbiekben nélkülözhetetlenek az értékes társadalmi tevékenységekben való részvételhez, az egyén boldogulásához (pl. érdekérvényesítés kockázatvállalás, kreativitás, probléma felismerés, a tervezés és végrehajtás végig vitele, megbízhatóság, precizitás, felelősségvállalás, kitartás, újrakezdés). A fejlesztés keretét a célirányosan szervezett tanulási és szabadidős tevékenységek és a természetes élethelyzetek adják.

- **Médiatudatosságra nevelés**

Elsősorban szülői együttműködésre kell törekednünk. El kell nyernünk a támogatásukat ahhoz, hogy az otthon eltöltött szabadidő kihasználásában helyesen használják a médiát. A tanulót meg kell ismertetni a korhatárt jelző szimbólumok jelentésével. Különbséget kell tennie a televízióban történtek és a valóság között. Olyan házi és szorgalmi feladatokkal kell színesíteni a palettát, amely a média felhasználására ösztönzi a tanulókat.

4.4.2. Az alapfokú nevelés - oktatás alapozó és fejlesztő szakasza (5-8. évfolyam)

Célok és feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakasza szervesen folytatja a bevezető és kezdő szakasz nevelő-oktató munkáját, a kulcskompetenciák, az alapkészségek és képességek fejlesztését.

A szakasz fejlesztési feladatainak megtervezésekor - igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz - figyelembe veszi, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5-6. évfolyamokon ezért az integratív képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a serdülőkor kezdetétől a 7-8. évfolyamon (a fejlesztő szakaszban) viszont előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás.

Az iskola az 1-4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5-8. évfolyamokon is különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket együtt neveli. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középiskolai, illetve szakiskolai továbbtanulásra, és előkészíti őket a társadalomba való beilleszkedésre. Ennek érdekében kiemeli az anyanyelvi kommunikációt, az idegen nyelvi kommunikációt, az ezekhez szükséges képességek fejlesztését, valamint a matematikai gondolkodás, a kritikus gondolkodás, a problémamegoldás alapképességeit, a komplex információk kezelésével kapcsolatos képességeket, kulcskompetenciákat.

Az alapozó szakasz funkciójának megfelelően elsősorban az iskolai tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztése jellemző az 5-6. évfolyamon, míg a 7-8. évfolyamban - az egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák fejlesztése, bővítése, hatékonyságának növelése válik hangsúlyossá.

Továbbfejleszti a tanulóban azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek. A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját. Rávezet a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékeire.

Az alapozó és fejlesztő szakasz szocializációs folyamatában az iskola tudatosítja a közösség demokratikus működését és néhány általánosan jellemző szabályát. Tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban. Megalapozza a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására. A demokratikus normarendszert kiterjeszti a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra is.

Az iskolának kiemelkedő feladata a nemzeti, a nemzetiségi és az etnikai hagyományok tudatosítása és az ápolásukra való nevelés. Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a tanulóban a nemzeti azonosságtudatot, képviseli az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt. Erősíti az Európához tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is készíti más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére. Ugyanakkor figyelmet fordít az emberiség közös problémáinak bemutatására.

Kiemelt fejlesztési feladatok az alapozó és a fejlesztő szakaszban

A kiemelt fejlesztési feladatok az iskolai oktatás valamennyi elemét áthatják, elősegítik a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését.

- **Felelősségvállalás másokért, önkéntesség**

A tanulóban fokozatosan tudatosul, hogy társaival kölcsönösen egymásra vannak utalva.

Bizonyos helyzetekben kérésre képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben ő is képes segíteni. Az iskola

lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló tapasztalatot szerezzen a fogyatékkal élőkkel való együttélésről, amelynek során felismeri a segítő tevékenység fontosságát és szükségességét alkalmanként és a mindennapokban is.

- **Gazdasági és pénzügyi nevelés**

A tanuló történelmi ismeretei alapján felismeri a gazdasági rendszerek változását,

viszonylagosságát, hibáit és fejlődését. Ismeri az unió közös fizetési eszközét, belátja, hogy az egyes országok eltérő mértékben és szerepben kapcsolódnak be a világgazdaság folyamatiba. Érzékeli az anyagi és kapcsolati tőke szerepét és értékét saját életében.

Érzékeli, hogy mi a fenntartható gazdaság és hogyan valósítható ez meg globális és lokális szinten.

Matematikai ismereteit alkalmazza pénzügyekkel kapcsolatos feladatokban. Képes összehasonlítani, hogy különböző országokban milyen életszínvonalon élnek az emberek, és felismer néhány összefüggést az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság kérdései között.

▪ **Médiatudatosságra nevelés**

A tanuló hatékonyan tud keresni a világhálón, kulcsszavak segítségével, majd képessé válik elektronikus gyűjtőmunkát végezni

Tisztában van a videojátékok használatának helyes mértékével. Egyre inkább tisztában van a közösségi oldalak, valamint a médiatartalmak megosztásának esetleges veszélyeivel. A közösségi oldalakon megjelenő verbális agresszió elhárítására megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik. Odafigyel arra, hogy magánszférájába ne engedjen be nem kívánatos médiatartalmakat. Kialakulóban van kritikai érzéke a médiatartalmak hitelességét illetően.

▪ **Az önismeret és a társas kapcsolati kultúra** fejlesztésében fontos kihasználni azt az érzékenységet, amely az alapvető erkölcsi normák iránti fogékonyságból adódik.

A személyiség fejlődését azzal segíthetjük elő, ha önmaguk megismerésére motiváló **tanulási környezetet** szervezünk a tanulók számára. A Nemzeti alaptantervben megnevezett **nevelési értékek** abban az esetben épülnek be a fejlődő személyiségbe, ha a tanulási tartalmak elsajátítása során a tanulók maguk is **aktív részeseivé** válnak ezen értékek megnevezésének és azonosításának. Ahhoz, hogy tanulóink képesek legyenek énképükbe integrálni az újabb és újabb ismereteket, folyamatosan gondoskodnunk kell arról is, hogy egyre **kompetensebbnek** érezzék magukat saját nevelésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az önmegismerés és önkontroll, a feladatokkal vállalt felelősség, magatartást irányító tevékenység. A kiskamaszok énképe a róluk alkotott vélemények ellenére, az önmagukkal szemben támasztott követelmények, elvárások hatására is formálódik.

▪ **Nemzeti öntudat, hazafias nevelés**

Elengedhetetlen, hogy a tanulók megismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, **nemzeti kultúránk** nagy múltú értékeit. Mélyedjenek el a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységének, munkásságának tanulmányozásában! Ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét! Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek! Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit!

Segítsük elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel! Alapozzuk meg tanulóinkban a nemzettudatot, mélyítsük el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek és eredményeinek

megbecsülését, előzzük meg a sztereotípiák és előítéletek kialakulását! Ösztönözzük a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására! Készítsük őket az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre!

▪ **Európai azonosságtudat - egyetemes kultúra**

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről! Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel! **Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.**

Tanulóink már az Európai Unió polgáraiként fogják felnőtt életüket leélni, ezért arra kell törekednünk, hogy iskolás éveik alatt olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal gazdagodjanak, amelyek birtokában meg tudják majd találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Nem kevésbé fontos az sem, hogy európai identitásuk megerősödésével legyenek nyitottak és elfogadóak az Európán kívüli kultúrák iránt is.

A fejlesztés kiemelt területei: a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelés, a nemzeti identitás, a történelmi és állampolgári tudat erősítése, a szociális érzékenység, az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránti nyitottság. A tanulók ismerjék meg az **egyetemes emberi civilizáció** legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Személyes tapasztalatok felhasználásával, a nemzetközi együttműködésről szerzett információkkal gazdagítjuk tudásukat. Fejlesztő feladat lehet az érvek gyűjtése meghatározott álláspontokhoz, melyek az EU híreihez kapcsolódnak. Fejlesztési cél, hogy növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt.

- **Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés** fejlesztési feladat, a civil életben fontos polgári lét alapjait segíti megteremteni. Az 5-8. évfolyamon a társadalmi együttélés közös szabályait és követelményeit tudatosítjuk a tanulóknál. Olyan rész képességek fejlesztésére kell gondolni, mint a konfliktuskezelés, az együttműködés, a közéleti szerep gyakorlása, a demokratizmus gyakorlatában elsajátítható felelősségvállalás, az előítéletek és rasszizmus elutasítása. A gazdasági nevelés a gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudáselemek beépítését kívánja a helyi tanterv tartalmaiba. Az egyszerű eszközök, szerszámok használatában is fontos a figyelem, az elővigyázatosság megtanulása. A hatékony munkavégzés érdekében a rend, az időbeosztás hatását érdemes megtapasztaltatni.

- **A fenntarthatóság, környezettudatosságra nevelés** átfogó célja, hogy az élő természet és a társadalmak fenntartható fejlődését segítse megértetni a nevelésben. A szemléletformálás pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

Mindez úgy valósítható meg, ha figyelmet fordítunk a tanulók természettudományos gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük

állapota iránt, képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak! Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit!

Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába! Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá! Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén! A tantárgyak lehetőségei szerint, minden évfolyamon lehetőség van a környezetkímélő magatartás felismertetésére, adott helyzetek kritikus megítélésére.

■ **A tanulás tanítása**

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát és szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait. Törekedjen a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a tapasztalás és kombináció, valamint a következtetés és problémamegoldás fejlesztésére. A tanulás az iskola alapfeladata, amely magába foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlesztését. Az elemi készségeknek az optimális kiépülése és optimális gyakorlottsága nélkül homokra épül a tanítás gyakorlata, a kutatások pedig azt mutatják, hogy ebben az életkorban az elemi készségek fejlettsége szorosan összefügg az intelligencia fejlettségével. Vagyis az elemi készségeknek az optimális szintű elsajátítása kulcsfontosságú feladat. Ennek az a feltétele, hogy ismerjük az optimális elsajátítás kritériumait és az azokhoz viszonyítva elért szinteket.

A gondolkodási kulcskompetencia négy alapképessége közül a rendszerező képességet (a Piaget-féle gondolkodási műveletrendszer írásbeli szintjét) és a kombinatív képességet (annak elemi írásbeli szintjét) mérhetjük fel.

Gondolkodási képességek: kreatív gondolkodás, döntéshozatal, problémamegoldás, előrelátás, hatékony tanulás, érvelési képesség. Minden műveltségi területen (illetve tantárgyban) gondot kell fordítani a kritikai és kreatív olvasás képességének fejlesztésére, beleértve mind a valós, mind a virtuális csatornákon keresztül felfogott jelek befogadását, értelmezését és megválaszolását. Az iskolának az **elektronikus média** hatásmechanizmusainak megértésére, általában a különböző médiumokban való eligazodásra, az igényelt információ megtalálására, szelektív használatára kell nevelnie. Olyan fiatalokat kell kibocsátania, akik sikeres tanulási stratégiákkal használják ki az információs világháló lehetőségeit és eszközeit az élethosszig tartó tanulás során.

A tanulás számos összetevője tanítható. Minden nevelő teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon annak szerkezetével, hozzáféréssel, elsajátításával kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni! A tanulók tegyenek szert fokozatos önállóságra a tanulás

tervezésében! Vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában! Az **eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása**, gyakoroltatása főleg a következőket foglalja magában: az előzetes tudás és tapasztalatok mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, a kooperatív csoportmunka; az emlékezet erősítése, a célszerű rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra művelése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása; az alapkészségek kialakítása (az értő olvasás, az íráskészség, a számfogalom fejlesztése).

A tanulás fontos színtere és eszköze az **iskola könyvtára és informatikai bázisa**. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulás lehetőségei, amelyhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A **könyvtár használata** minden ismeretterületen nélkülözhetetlen, hiszen informatikai szolgáltatásai az iskolai tevékenység teljességére irányulnak. Használatának technikáját, módszereit - az önálló ismeretszerzés érdekében - a tanulóknak el kell sajátítaniuk. Váljanak rendszeres könyvtárhasználóvá, igazodjanak el a lakóhelyi, az iskolai, valamint a regionális és országos könyvtárakban. Ismerjék a könyvtári rendszert, a könyvtárban való keresés módját, a keresést támogató eszközöket, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. Sajátítsák el az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technológiáját, és alakuljon ki bennük a rendszerezett tudás átadásának képessége.

Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes nagy hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalás, az értékelés, az érvelés és a legjobb lehetőségek kiválasztásának területeire. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése.

Sajnos a községi és egyben iskolai könyvtár működése nem biztosított a humán erőforrás hiányában. Ezért a nyitva tartás, kölcsönzés nem megoldott így nem segíti az intézmény pedagógiai tevékenységét sem.

Könyvtárpedagógiai órát sem tudunk tartani jelenleg!

■ **A testi és lelki egészségre nevelés**

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a **pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak** a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják. Az egészséges életvitellel kapcsolatos szemlélet és magatartás formálása, az alsóbb évfolyamok fejlesztését folytatja.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékévé való tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés - leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait. Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. Segítsék a krízishelyzetbe jutottakat. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az **iskolai környezet** is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

▪ **A családi életre nevelés**

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmának, követelményeinek és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak tevékenységek és tapasztalatok útján történő megismerése; a lehetőségek és a valóság, a vágyak és a realitások összehangolása. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször pályamódosításra kényszerülhetnek.

Az iskolának - a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a **munka világáról**. Ennek érdekében olyan feltételek, tevékenységek biztosítására van szükség, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődéseiknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket. Kiemelt figyelmet érdemel a rugalmasság, az együttműködés képességének fejlesztése.

- **A pályaaorientáció** csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul. A hatékony társadalmi beilleszkedéshez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a **szociális és társadalmi kompetenciák** tudatos, pedagógiai megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetenciák fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos területek erősítése. Ezzel párhuzamosan szükséges a **társadalmi-állampolgári kompetenciák** körét is meghatározni, nevezetesen a jogait érvényesítő, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzéséről van szó. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség, szoros összefüggésben az ún. **cselekvési kompetenciák** fejlesztésével.

Kiemelt fejlesztési irányok, célzott készség - képesség területek a 10-12 éves korú tanulóknál

- ✓ **Alapkészségek:** olvasáskészség, íráskészség, elemi számolási készség, elemi rendszerező képesség és elemi kombinatív képesség. A 4. évfolyamos tanulók teljes körében végzett év végi országos felmérés azt mutatja meg minden iskola számára, hogy hol tartottak a 4. évfolyam végén az adott iskolában oktatott tanulók az optimális használhatóság kritériumához képest. Megtudhatja minden iskola, hogy az adott értékelés pillanatában hol tartottak a vizsgált osztályai, illetve az adott iskola egésze, továbbá hogy a közoktatási rendszer többi szereplőjéhez képest melyek a szignifikáns eltérések. Fontos továbbá, hogy megtudhatják, mekkora utat kell még megtenni az optimális használhatóság kritériumának eléréséig.
- ✓ Az **olvasáskészség**, vagyis a szövegértő, élményszerző olvasás kritikus feltétele az optimálisan fejlett, optimális használhatóságú olvasáskészség (olvasástechnika). Amíg a betűző olvasáskészséget nem tudjuk gyakorlott olvasáskészséggé fejleszteni, addig az olvasásképeség, a szövegértés továbbra sem sajátítható el.
- ✓ Az **íráskészség** a kézírással működő írásbeli kifejezés, közlés kritikus feltétele, amely a tevékeny iskolai tanulás ma még nélkülözhetetlen eszköze. Gyakorlottság szerint kétféle íráskészség létezik: rajzoló és kiírt íráskészség. A jól működő rajzoló íráskészséggel a nyelv milliónyi szavának bármelyikét le tudjuk írni. Ez a fajta íráskészség azonban csak nagyon lassú, a betűk rajzolására koncentrálnak, az írást tesz lehetővé, gyakorlati célra használhatatlan. Mivel a 4-5. évfolyamon már használni kellene az íráskészséget, gyakorlatlansága miatt alig olvashatóvá esik szét. Épp ebből a problémából kiindulva célszerű lenne az iskolákban az 5-6. évfolyamokon több gondot fordítani a kiírt íráskészség kifejlesztésére is.
- ✓ Az **elemi számolási készség** összefoglaló megnevezés alatt a számírás készségét, a mértékegység-váltás és a négy alapl művelet 100-as számkörbeli készségeit értelmezzük. A felmérés eredményei lehetővé teszik az elemi számolási készség elsajátítási szintjének (kiépülésének, vagyis az összetevők elsajátításának) értékelését a 4. évfolyam végén a készség kiépülési kritériumához, valamint a közoktatás évfolyamain megvalósuló fejlődési folyamathoz viszonyítva. Belátható, hogy ezeknek az elemi készségeknek az optimális kiépülése és optimális gyakorlottsága nélkül bizonytalan alapokra épül a matematika tanítása, a kutatások pedig azt mutatják, hogy ebben az életkorban az elemi számolási készség fejlettsége szorosan összefügg az intelligencia fejlettségével. Vagyis ezeknek az elemi készségeknek az optimális szintű elsajátítása kulcsfontosságú feladat. Ennek az a feltétele, hogy ismerjük az optimális elsajátítás kritériumait és az azokhoz viszonyítva elért szinteket, ezek az adatok a 4. évfolyamos országos mérés iskolai jelentéseiből könnyedén kinyerhetők minden iskolában.
- ✓ Az **elemi rendszerező képesség**, (a Piaget-féle gondolkodási műveletrendszer írásbeli szintjét) az elemi kombinatív képesség (annak elemi írásbeli szintje) iskolai adatai szintén segíthetik az iskolai fejlesztőmunka irányainak kijelölését az egyes tanulók vonatkozásban.

A fejlesztésbe a többi műveltségi területet és tantárgyat is bevonjuk, hiszen **az alapkészségek és alapképességek fejlesztése minden pedagógus feladata**. Minden tantárgy hatékony tanulásához szükség van:

az **önálló tanulás**, a jegyzetelési technikák tanítása 10-12 éves korban,
az **információszerzés**-, és feldolgozás (forrásból tájékozódás, szelektálás, rendszerezés, felhasználás, új kontextusban alkalmazás) képességének fejlesztésére,
a **kommunikációs** képességek (pl: műfajok ismerete, értése, nyelvhelyessége, helyesírása, alkotása hétköznapi helyzetekben) erősítésére,
a **szociális kompetenciák** fejlesztésére,
a **térbeli, időbeli, mennyiségi viszonyokban való pontosabb tájékozódásra**,
az 5. és 6. évfolyamokon kialakítandó tanulásszervezés során a módszertani kultúra, azon belül a "tanítói" és a "tanári" módszerek aránya fontos kérdés, mely szakszerűen csak a helyi viszonyok ismeretében oldható meg. E tekintetben is fontos figyelembe venni az iskolai munkaközösségek véleményét

Elvárt eredmények:

- A tanulási nehézségek sikeres feltárása.
- A kulcskompetenciák megerősítése.
- A tanulás belső motivációjának megerősödése.
- A hatékony tanulást elősegítő technikák megismerése, begyakorlása.
- Az információs és kommunikációs technikák eredményes alkalmazása.
- Az előzetes ismeretek eredményes alkalmazásának megerősödése.
- A problémamegoldó képesség fejlődése.
- Az egyéni bánásmódból adódó intenzív fejlesztés.

4.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Iskolánk a 2012/2013. tanévben az 1. és 5. évfolyamon megvalósította a tanulók mindennapos testnevelését. Ezeket az órákat tanóra keretében, órarendbe iktatva tartjuk meg.

Mivel iskolánk rendelkezik tanuszodával, az 5 testnevelés órából minden évfolyamon heti 1 úszás órát tartunk. (Sajnos már második tanéve, hogy nem működik az uszoda ezért az úszásoktatás jelenleg nem működik.) A törvénynek megfelelően felmenő rendszerben tovább vittük a heti 5 testnevelés óra bevezetését, így a 2015/2016. tanévtől valamennyi évfolyamon megvalósul a mindennapi testnevelés.

4.6. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Iskolában az erkölcsstan óra vagy az e helyett választható, az egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan óra a kötelező tanórai foglalkozások része.

- A hitoktatást csak olyan módon lehet megszervezni, hogy a tanórai foglalkozások, a rendjéhez illeszkedjék.
- Az iskola az egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan oktatással kapcsolatos feladatok ellátása során együttműködik az érdekelt egyházi jogi személlyel. Az egyházi jogi személy által szervezett és felügyelt hit- és erkölcsstan órák és foglalkozások tartalmát az egyházi jogi személy határozza meg az adott egyház iránymutatása szerint.
- A hit- és erkölcsstan oktatás tartalmának meghatározása, a hitoktató alkalmazása és ellenőrzése, a hit- és erkölcsstan oktatásra való jelentkezés szervezése, a foglalkozások ellenőrzése az egyházi jogi személy feladata. Az iskola - a nevelési-oktatási intézményben rendelkezésre álló eszközökből - biztosítja a hit- és erkölcsstanoktatáshoz szükséges tárgyi feltételeket, így különösen a helyiségek rendeltetésszerű használatát, valamint a jelentkezéshez és működéshez szükséges feltételeket.

4.7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja; a diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, a magatartás és a szorgalom minősítésének elvei

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök - az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével - végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az osztályzatról a tanulót és a kiskorú szülőjét értesíteni kell. Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmező eszköz.”

Alapelveink

Az értékelés legyen:

- folyamatos,
- egyértelmű,
- konkrét,
- ösztönző hatású,
- tárgyilagos,
- személyre szóló,
- a fejlődésben megtett utat figyelembe vevő.
- Feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak!
- Nem lehet fegyelmező és megtorló jellegű.

Iskolánkban a tanulókat az 1 évfolyamon és a 2 évfolyam első félévében szöveges értékeléssel minősítjük, a 2. osztályosoknál második félévtől és 5 - 8. osztályban 1-5 osztályzattal értékelünk a tantervekben megállapított követelmények alapján. A szöveges értékelés hatással van az egész oktatási és nevelési folyamatra, mert lezárását jelenti egy-egy időszaknak, de hogy az értékelés tartalmilag milyen lesz, milyennek kell lennie, azt tudatos tervezés és folyamat előzi meg.

4.7.1. A tanulók szöveges értékelése az általános iskola kezdő szakaszán

Az értékelés alapjául az érvényben levő az adott kerettantervben, valamint a rá épülő iskolai programban megfogalmazott fejlesztési célok és feladatok szolgálnak. Ezek értelmében iskolánkban az alsóban tanító pedagógusnak folyamatosan kell végeznie osztályában a személyre irányuló értékelést, illetve visszatérően az osztályt érintő, teljes körű értékelést is. Fontos, hogy az értékelés kritériumait ismerjék a tanulók, sőt ezeknek megfelelően ők maguk is végezzenek önértékelést, illetve folyamatosan sajátítsák el társaik értékelésének a tapintatos formáit.

A szöveges értékelés kritériumai:

- az értékelés a gyerekért, s elsősorban a gyereknek szóljon,
- alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet,
- nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart,
- a gyerek lehessen aktív részese a saját fejlődésének,
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodhasson a gyermek fejlődéséről.

A szöveges értékeléssel kapcsolatos elvi követelmények:

- minősítés - központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezze,
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat,
- legyen összhang a nemzeti kerettanterv, a pedagógiai program, a helyi tantervi rendszer és a kimunkált értékelési koncepció között,
- jellemezze a gyakorlatot a rendszeres és folyamatos értékelés,
- személyre szóló és ösztönző jellegű legyen,
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni,
- konkrét, egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és módját,
- nyelvi megformáltságában legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára,
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni.

A szöveges értékelési rendszer összetevői

A szöveges értékeléssel kapcsolatos törvényi kötelezettség teljesítése, és saját intézményünk hatékony működése érdekében feladatunk, hogy kidolgozzuk a szöveges értékelés számunkra legmegfelelőbb helyi rendszerét. Intézményünk iskoláiban a szöveges értékelés alapját az OM ajánlott mondatbankjai adják.

Szempontrendszer a szöveges értékeléshez (pedagógiai és módszertani szabályok)

- A szöveges értékelés elsősorban a gyereknek, és természetesen a szülőnek is szól. Ezért a szöveg megformálása egyes szám 2. személyben íródik.
- Mindig törekszünk arra, hogy az egyértelmű, pontos, nyelvi és stilisztikai szempontból igényesen megfogalmazott, érthető legyen.
- Megállapodtunk abban, hogy melyik időszak, teljesítmény milyen típusú, műfajú mennyiségű értékelést kíván, kialakítottuk az értékelési folyamat egyes lépéseit, metodikáját.
- Szöveges értékelésünk nem teljesítményelvű: miközben nem mond le a hagyományos ismeretszerzésben elért eredmények értékeléséről, a társas kapcsolatokat, az önismeret fejlődését és még számos szociális kompetenciát egyenrangúnak tekinti az intellektuális teljesítménnyel.
- Elvárjuk, hogy a gyerek legyen aktív részese fejlődésének, vállaljon felelősséget, szerepet saját tanulásában.
- Az értékelés legyen személyre szabott, differenciált, árnyalt, a diákok valódi figyelmet, odafordulást, segítőkészséget tapasztalhassanak a pedagógus részéről.
- Az értékelés döntően személyre szóló, fejlesztő legyen, vagyis a tanuló aktuális teljesítményét saját korábbi teljesítményéhez kell viszonyítani. Ne mondjunk ítéletet (különösen az egész személyiségre vonatkozót ne), ne vonjunk le sommás következtetéseket, ne adjunk önmagát beteljesítő jóslatokat, tartsuk fenn a tévedés jogát, vagy legalábbis kerüljük a tévedhetetlenség látszatát.
- Mindig vegyük figyelembe a gyerek önmagához mért fejlődését, képességeit, lehetőségeit, hogy reális és méltányos értékelést tudjunk adni!
- Értékelésünk legyen előremutató, az elérendő célhoz konkrétan utat mutató! Formáló-segítő értékelésre van szükség, vagyis megerősíteni, visszaigazolni, amit a tanuló már tud, amit sikeresen old meg, egyúttal útmutatást adni arra nézve: hogyan emelhetné tudását, teljesítményét még magasabb szintre. Minden

jelentősebb tanulói megnyilatkozásra reagálni kell. Minél több pozitív visszajelzést kell adni!

- Törekszünk arra, hogy minél teljesebb kép, sokféle érték derüljön ki a gyerekekről.
- A kudarc okozta szégyen, feszültség kerülendő, de magával a kudarccal, szembe kell nézni, a szöveges értékelés kritikát, negatívumot is tartalmazhat. Ugyanakkor észre kell venni a gyerek próbálkozását, a nehézségekből való kilábalás szándékát is.
- Kidolgozzuk önmagunk számára azt a módszert, ahogy munkánk során rögzítjük az egyes diákok eredményeit, jellemzőit, erőnyeit és hiányosságait, vele kapcsolatos tapasztalatainkat. A szöveges értékelés írásakor tudatában vagyunk annak, hogy mintát adunk a gyerekeknek az értékelés, kritika, visszajelzés kommunikációjára, alapvetően járulunk hozzá saját önértékelésük, értékrendjük kialakulásához.

Az értékelési funkciók meghatározása (diagnózis, formatív, szummatív értékelés)

- A tanulók értékelésének fajtáit tekintve szükség van év eleji diagnosztikus értékelésre, folyamatos formatív értékelésre, valamint szummatív értékelésre.
- Diagnosztikus, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez. Az év eleji diagnosztikus értékelés azt mutatja meg: mi az, amit a tanuló tud, amire képes, honnan indítható a fejlesztés.
- Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak. A formatív értékelés célja elsősorban a tudás, a teljesítmény változásának követése, visszaigazolása a megerősítés, a fejlesztés és a korrigálás érdekében.
- Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás, szelekció, amely egy-egy tanítási-tanulási periódus végén regisztrálja az eredményeket, a pedagógusnak, szülőnek, tanulónak ad információkat (a témazáró dolgozatok, év végi felmérések).

Az értékelés módjai (szóbeliség, írásbeliség aránya)

- A pedagógiai értékelés lényege a viszonyítás, - viszonyítás a követelményekhez, teljesítményeihez, a társakhoz.
- Az értékelés információkat ad a célok megvalósulásának mértékéről és szintjéről.
- Az értékelést olyan folyamatnak is tekinthetjük, amelyben összefüggéseket keresünk a célok és az adott aktuális állapot között.
- Fontos, hogy a tanító változatosan, árnyaltan értékelje a tanulók munkáját.
- Az értékelés számos módon kifejezhető. A tanítói értékelés formáját tekintve lehet metakommunikatív, illetve szóbeli vagy írásbeli visszajelzés (ez utóbbiak egy szótól a szövegig terjednek, alkalmazhatunk pontozást, %-os értékelést).
- Az ellenőrzés különféle formái harmonikusan jelenjenek meg a nevelési folyamatban, pl. szóbeli feladatmegoldás, írásbeli feladatmegoldás, cselekvés, vizuális megjelenítés, szóbeli felmérés, írásbeli felmérés, szóbeli felelet, írásbeli felelet, szóbeli beszámoló, szóbeli házi feladat, írásbeli házi feladat, dolgozat, feladatlap, stb. A feladatlapok

tartalmazzanak feleletválasztó, feleletalkotó és képességjellegű tudást mérő feladatokat egyaránt.

Az értékelés, a szülői és tanulói tájékoztatás formái, időszakai:

Első évfolyamon részletes szöveges értékelést kapnak a tanulók:

- Első negyedéves értékelés (november).
- Az első félév végén (magatartás, szorgalom és tantárgyi értékelések kitérve a személyiségvonások fejlődésére; értékelőlapok mellékelve).
- Összegző értékelés az év végi bizonyítványhoz csatolva, ez minősítő értékelés. A tanulók szöveges minősítése az oktatási miniszter által engedélyezett bizonyítvány pótlapon (pótlapokon) történik. Tartalma az oktatás dokumentumai részben van kifejtve.
- Magatartás és szorgalom értékelése havonta.

A 2. évfolyam első félévében ugyanígy értékelünk.

Ezen kívül az említett évfolyamokon alkalmazzuk az értékelés illetve tájékoztatás egyéb formáit. Ezek a következők:

- Év közben tantárgyanként gyorsan, a tanuló által is ellenőrizhető feladatok, ami alkalmas egy-egy ismeret elsajátítását mérni (a tanuló önmagát méri, saját teljesítményét értékeli %-os vagy pontozós megoldás). A mérésnek negatív vonzata nincs.
- Szummatív értékelés egy-egy lezárt témakör, tanítási egység végén (%-kal és rövid mondatokkal, ami utat mutat, hasznos tanácsot ad a gyerek számára). Ez hosszabb időszakot átfogó értékelés.
- Írásbeli munkák, füzet értékelése (rövid üzenetek).
- Mindennap szóbeli értékelés a tanítás folyamatában.
- Szülői értekezletek, fogadóórák (rendszeres tájékoztatás az elért eredményekről, javítandó feladatokról, tanácsot adunk a gyakorlásra vonatkozóan). Igyekezünk minden gyermek értékeit kiemelni, és erősíteni a szülőt abban is, amiben gyermeke sikereket tud elérni.
- Egyéni beszélgetések, családlátogatások.

A szöveges értékelés dokumentumai

Az iskolában csak olyan bizonyítványnyomtatvány alkalmazható, amelyet az Oktatási Minisztérium jóváhagyott. Azonban az iskolai nyomtatványok (az év végi bizonyítvány kivételével) az OM által szabályozott rendszer alkalmazásával (személyiségi, adatvédelmi, biztonsági követelmények megtartásával) elektronikus úton is elkészíthetők és tárolhatók. A bizonyítvány kiállításának alapjául szolgáló nyomtatványt nyomtatott formában is elő kell állítani, és meg kell őrizni

Intézményünkben a szöveges értékelés közös kereteit a melléklet tartalmazza.

Az első évfolyamokról kiállított bizonyítványok —Záradék rovatába kell bejegyezni a tanuló továbbhaladását segítő nevelőtestületi döntéseket, szülői kéréseket, és a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos egyéb megjegyzéseket.

Az első évfolyamokon a tanuló szöveges minősítése az oktatási miniszter által engedélyezett bizonyítvány pótlapon (pótlapokon) történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része. A pótlapot a bizonyítvány borítólapjának tárolójában kell elhelyezni. A pótlap kiállítását a kiállító köteles a bizonyítvány pótlap-jegyzékében (a megadott rovatok kitöltésével) igazolni.

4.7.1.1. A szöveges értékelés dokumentumai 4. számú melléklet tartalmazza.

4.7.2. Az 2-8. évfolyamos tanulók értékelésének, számonkérésének követelményei és formái

Az általános iskolában a tanév során érdemjegyekkel, félévkor és év végén osztályzattal kell értékelni a tanulókat. Kivételt képeznek ez alól az 1.évfolyam, illetve a 2. évfolyam félévi értékelése.

Tanulók szóbeli értékelése:

- A tanulók egyéni teljesítményét a szülő kérésére szóban, szóvegesen értékeljük szülői értekezleten, fogadóórán, egyéni megkereséskor, stb.
- Félévi és év végi osztályozó értekezleten a magatartás és szorgalom megállapításakor.
- A gyerekekkel együtt töltött időben a tanár rendszeresen megerősíti, segíti tanítványait.

Tanulók szóveges értékelése írásban:

- Az intézményvezető, a tagintézmény-vezető, osztályfőnök és a szaktanár dicsérletei és elmarasztalásai.
- Az írásbeli munkához írt vélemény.

Tanulók teljesítmények és eredmények értékelésének fórumai:

- nyílt napok,
- versenyek, vetélkedők,
- pályázatok, kiállítások,
- kimeneti vizsgák,
- szaktárgyi mérések,
- kompetenciamérések,
- tanévzáró értekezletek, ünnepségek.

Tanulók érdemjegyekkel történő értékelése:

A szóbeli és írásbeli érdemjegyek száma heti 1 vagy 2 órás tantárgyakból félévenként minimum

3-4 legyen, heti 3 vagy annál nagyobb óraszámú tantárgyak esetében minimum havi 2 érdemjegy alapján osztályozható a tanuló.

Elvárás az érdemjegyek adásánál:

- Az osztályzatok tükrözzék a tanulók tudását.
- Csak a követelményrendszerben és a tantervben előírtakat értékeljük.
- Fontos az érdemjegyek súlyozása: szóbeli, dolgozat, témazáró, belső vizsga, stb.
- Értékelésünkről a szülőket az ellenőrzőben, félévi értesítőben, év végi bizonyítványban ill. értékelőlapokon tájékoztatjuk.

Az érdemjegy szerzésének módjai:

- Szóbeli felelet
- Írásbeli munka
- Önálló kiselőadás
- Óraközi munka
- Részvétel versenyeken

A tanulók írásbeli beszámoltatásának formái:

- írásbeli felelés
- röpdolgozat
- témazáró felmérés
- félévi felmérés
- év végi felmérés

4.7.2.1. Pontszámok osztályzattá alakítása

Alapkészség-felmérő, minimum követelményeket mérő dolgozat esetén az elért pontszámok osztályzattá alakításánál a következő arányok figyelembe vétele **ajánlott**:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-50%	elégtelen (1)
51-60%	elégséges (2)
61-79%	közepes (3)
80-90%	jó (4)
91-100%	jeles (5)

A témazáró felmérés időpontját, témáját meg kell előre határozni a tanárnak! A témazáró felmérések a témakörök végén, összefoglalás és szükséges mennyiségű gyakorlás után készülnek. Ezek érdemjegyei hangsúlyozottabban kapnak szerepet a félévi és az év végi osztályzat kialakításánál. Egy tanítási napon 2-nél több témazáró felmérés (dolgozat) nem írható!

A felméréseket legkésőbb 2 héten belül ki kell javítani, és az eredményt a tanulókkal közölni.

A félévi és év végi felméréseket legkésőbb a félévi vagy év végi jegy lezárása előtt 2-3 héttel meg kell íratni, és az utána fennmaradó időben lehetőséget kell adni a tanulóknak a javításra.

Általánosan az írásbeli munkák (**témazáró-, félévi- és év végi felmérések**) értékelésekor az elért pontszámok osztályzattá alakításánál a következő arányok figyelembe vétele ajánlott, de lehetőség van az egyes tantárgyak értékelésénél eltérni az **ajánlott** százalékos elosztástól.

Teljesítmény	Érdemjegy
0-33%	elégtelen (1)
34-50%	elégséges (2)
51-75%	közepes (3)
76-90%	jó (4)
91-100%	jeles (5)

A félévi tantárgyi érdemjegyet az ellenőrzőbe számmal kell beírni, tantárgyi dicséret esetén az 5-ös szám mellé „D” betűt kell írni. Dicséretben részesülhet az a tanuló, akinek az adott tantárgyból minden osztályzata 5-ös.

A tanév végé az osztályzatokat betűvel kell kiírni, és annak a tanulónak, aki a tanév végén tantárgyi dicséretben részesült, a jeles osztályzata mellé szintén „D” betűt kell beírni. Az év végi osztályzatokat a bizonyítványba, anyakönyvbe és a törzslapra szöveggel kell bejegyezni.

Az 2-8. évfolyamon a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre osztályzattal

2. évfolyam: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, környezetismeret, ének-zene, rajz, technika, testnevelés,
3. évfolyam: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, környezetismeret, ének-zene, rajz, technika, testnevelés, informatika,
4. évfolyam: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, környezetismeret, ének-zene, rajz, technika, testnevelés, idegen nyelv,
5. évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, hon- és népismeret, idegen nyelv, természetismeret, ének-zene, informatika, rajz, technika, testnevelés,
6. évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, idegen nyelv, természetismeret, informatika, ének-zene, rajz, technika, testnevelés,
7. évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, idegen nyelv, informatika, fizika, biológia, földrajz, kémia, ének-zene, rajz, technika, testnevelés
8. magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, idegen nyelv, informatika, fizika, biológia, földrajz, kémia, ének-zene, rajz, testnevelés,

4.7.2.2. Érdemjegyek

Az érdemjegyek és az osztályzatok a következők:

- jeles (5)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges(2)
- elégtelen (1)

Jeles (5): ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindent alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatón definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni. Bátran mer visszakérdezni.

Jó (4): ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget, apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciókat bemagol.

Közepes (3): ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát. Rövid mondatokat mond.

Elégséges (2): ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban képtelen önálló feladatvégzésre.

Elégtelen (1): ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

4.7.2.3. Vizsgák, mérések

Intézményünk szorgalmazza, vizsgák és mérések tervezetét, lebonyolítását. Ezek lehetőséget teremtenek arra, hogy mérjük az egyes intézmények teljesítményét, a tanulók tudását, képességét, kompetenciáit.

A 8. osztályosok vizsgájának célja:

- a tanuló vizsgahelyzetben adjon számot a tudásáról (írásban, szóban),
- a meglévő ismeretek rendszerezett áttekintése, alkalmazása,
- a tanulók előkészítése a középfokú tanulmányokra.

A vizsgán teljesített eredményért kapott érdemjegy témazáró osztályzat értékeként kerül beszámításra az év végi osztályzat kialakításakor.

Osztályozó és javító vizsgákról a köznevelési törvény rendelkezik. A vizsgák megtervezése és lebonyolítása a munkaközösségek és a szaktanárok feladata.

4.8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Az iskolai oktatás alapvető szervezeti formája az osztályrendszerű tanítás. Az osztályba sorolásnak nincsenek a képességektől /teljesítménytől/ függő szempontjai.

Amennyiben egy évfolyamon párhuzamos osztályok indulnak, figyelembe vesszük, hogy a két osztályban a HHH tanulók aránya hasonló legyen.

4.8.1. Csoportbontás

Amelyik tantárgy esetében lehetőségünk nyílik csoportbontásra, szívesen alkalmazzuk.

Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A bontás szempontja, a tanulók képessége, tanulmányi eredménye az adott tantárgyból.

Tapasztalataink szerint az addig visszahúzó, gyengébben teljesítő tanulók szinte kinyílnak, sokkal aktívabbakká válnak, bátrabban mernek jelentkezni, véleményt nyilvánítani.

4.8.2. Szakkörök, sportkörök

A szakkörök – bár önkéntes jelentkezésen alapulnak –, elsősorban a tehetséges tanulók fejlesztésére szolgálnak. A szervezés alapja ezért elsősorban az érdeklődés, a tehetség, a rátermettség. Ez nem feltétlenül jelenti a „jó tanulót”, hiszen magyar szakkörre, énekkarra, sportkörökre nem a jó jegy, hanem a képesség alapján kerülnek be a tanulók.

4.8.3. Kis csoportos foglalkozások

Az 1-2. évfolyamon a nem kötelező tanítási órák keretében az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti 2 felzárkóztató órát kell tartani. A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítése és a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képességfejlesztő órákat kell tartani - heti egy órában - a magyar nyelv és matematika tantárgyakból.

Tanórán kívüli foglalkozások

1. Az iskola a tanulók számára – a tanórai foglalkozások mellett – az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat szervezi:

- **Napközi otthon, tanulószoba.** A közoktatási törvény előírásainak megfelelően, – ha a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az első-negyedik évfolyamon napköziotthon, ötödik-nyolcadik évfolyamon tanulószoba működik., a fenntartó engedélyével.
- **Diákétkeztetés.** A napközi otthonba és a tanulószobai foglalkozásra felvett tanulók napi háromszori étkezésben (tízórai, ebéd, uzsonna) részesülnek. A

napközibe nem járó tanulók számára – igény esetén – az iskola ebédet (menzát) biztosít

- **Tehetséggondozó, felzárkóztató és fejlesztő foglalkozások.** Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.
- **Iskolai sportkör.** Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör sportcsoportjainak foglalkozásai a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítják a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.
- **Szakkörök.** A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt, de a fenntartó engedélyezi. Szakkör vezetését – az iskola igazgatójának megbízása alapján – olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.
- **Versenyek, vetélkedők, bemutatók.** A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A leghatékosabb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük.
- **Kirándulások.** Az iskola nevelői a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára kirándulásokat szerveznek.
- **Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás.** Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését segítik a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. A tanulók részvétele ezeken a foglalkozásokon – ha az tanítási időn kívül esik és költségekkel jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.
- **Iskolai könyvtár.** A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti. Az iskolai könyvtár működési rendjét az

SZMSZ szabályozza.

- **Hit- és vallásoktatás.** Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.
 - **A mindennapos testedzés.** A tanulók részére testnevelési órák mellett hetente 2 órát kell biztosítani testedzésre, mozgásra, sportolási lehetőségre.
 - A sportköri foglalkozásokat a testnevelők vezetik.
 - Figyelembe kell venni a napi keret meghatározásánál a sportversenyekre való felkészítési időt, és a sportversenyt.
 - **Gyógytestnevelés.** A könnyített és gyógytestnevelésre szakorvosi vizsgálat alapján javasolt tanulók részére a foglalkozások helyét, rendjét meg kell szervezni.
2. A délutáni tanórán kívüli foglalkozásokat az iskola nevelői 13.³⁰. óra és 16.⁰⁰. óra között szervezik meg. Az ettől eltérő időpontokról a bejáró tanulók szülőit előre értesíteni kell.
3. A tanórán kívüli foglalkozásokra való tanulói jelentkezés – a felzárkóztató foglalkozások, valamint az egyéni foglalkozások kivételével – önkéntes. A tanórán kívüli foglalkozásokra a tanulónak az adott tanév elején kell jelentkeznie, és a jelentkezés egy tanévre szól.
4. A felzárkóztató foglalkozásra, valamint a fejlesztő foglalkozásra kötelezett tanulókat képességeik, tanulmányi eredményeik alapján a tanítók, szaktanárok jelölik ki. A tanulók részvétele a felzárkóztató foglalkozásokon, valamint a fejlesztő foglalkozásokon kötelező, ez alól felmentést csak a szülő írásbeli kérelmére az iskola igazgatója adhat.
5. A tanórán kívüli foglalkozásokról történő távolmaradást is igazolni kell. A tanórán kívüli foglalkozásokról ismételten igazolatlanul mulasztó tanuló az igazgató engedélyével a foglalkozásról kizárható.

4.9. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A Magyar Diáksport Szövetség 2013. január 1-én útnak indította az „A testnevelés új stratégiájának és a fizikai állapot új mérési rendszerének kialakítása és az önkéntes részvétel ösztönzése a komplex iskolai testmozgásprogramok szervezésében” – T.E.S.I. elnevezésű kiemelt projektjét.

A projekt egyik kutatás-fejlesztési feladata az volt, hogy létrehozza a magyar iskolarendszerben egységesen működtethető, egészségközpontú fittségmérési-értékelési rendszert. Az új fizikai fittségmérési rendszer a NETFIT, vagyis a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt elnevezést kapta.

A NETFIT 4 fittségi profilban 9 mérés segítségével jellemzi a tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét. A mérések eredményei tesztől függően két illetve három zónába kerülhetnek. Egészségzónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába.

A NETFIT szoftveres alkalmazása olyan személyre szabott értékelési lehetőséget kínál minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fittségi állapotot, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztés érdekében.

A Magyar Közlöny 2014. október 27-én tette közzé a 20/2012. (VIII.31.) **EMMI rendelet** módosítását, amely nevesíti a NETFIT-et, mint a tanulók fizikai fittségi mérésének rendszerét, valamint szabályozza annak tartalmi kereteit.

A Magyar Diáksport Szövetség kiemelt projektjében minden iskola számára ingyenesen biztosította a mérésekhez szükséges eszközcsomagot, kézikönyvet és oktatófilmet, továbbá lehetővé tette mintegy 8000 fő pedagógus számára a rendszer elsajátításához szükséges, 30 órás pedagógus-továbbképzés elvégzésének lehetőségét.

A NETFIT rendszert több mint 3700 iskola, 800 ezer tanuló és 13 ezer pedagógus használja.

A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)

Testmagasság mérése

Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége

Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága

Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje

Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

4.9.1. A felmérés pontozását a pedagógiai program 5. számú melléklete tartalmazza.

4.10. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

4.10.1. Egészségnevelés

A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés olyan változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkészséget bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódjanak meg.

Az egészséges életmód, az életszemlélet és magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülni.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete;
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága;
- az értékek ismerete;
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe;
- a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat;
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben;
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete;
- a tanulás és a tanulás technikái;
- az idővel való gazdálkodás szerepe;
- a rizikóvállalás és határai;
- a szenvedélybetegségek elkerülése;
- a tanulási környezet alakítása;
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

Iskolánk rendelkezik teljes körű egészségfejlesztési programmal, mely a pedagógiai program részeként tartalmazza az egészségfejlesztéssel kapcsolatos intézményi stratégiát.

4.10.2. Környezeti nevelés

A Nemzeti Alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatként definiálja a környezeti nevelést:

„A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.”

A környezeti neveléssel átfogó célunk, hogy

- elősegítsük tanulóinkban az életvitelüket erkölcsi alapelvként meghatározó környezettudatos magatartás kialakulását;
- tanulóink felismerjék környezetük sajátosságait, természet és ember alkotta értékeit, legyenek érzékenyek környezetük állapota iránt;
- alakuljon ki bennük a természet ismeretén és szeretetén alapuló, meggyőződésből fakadó, tudatos, aktív természetvédelem igénye;
- ismerjék fel a környezettel kapcsolatos kötelességeiket és gyakorolják jogaikat,
- őrizzék meg környezetük értékeit;
- kezdjék a környezet védelmét közvetlen környezetükben, óvják az iskola tárgyi eszközeit.

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítania, amelyben a alapképzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Interaktív módszerek segítségével kreatív együttműködésre alkalmas felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktus-kezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

1. A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

2. Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- ◆ a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése;
- ◆ a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- ◆ tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
- ◆ a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a környezet fogalmával,
 - a földi rendszer egységével,
 - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - a környezetvédelem lehetőségeivel,
 - lakóhelyünk természeti értékeivel,
 - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatosan.

3. Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- ◆ a helyi tantervben szereplő Környezetismeret, Természetismeret, Biológia, Kémia, Földrajz tantárgyak tananyagai;
- ◆ az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- ◆ a környezeti nevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
 - minden fél évben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra a környékre a környezeti értékek felfedezésére;
 - évente egy környezetvédelemmel, természetvédelemmel foglalkozó témanap (projektnap) szervezése a „Föld napja” alkalmából játékos vetélkedővel, akadályversennyel az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;
 - minden tanévben lehetőleg legalább egy alkalommal „környezetvédelmi őrjárat” szervezése a településen;
 - papírgyűjtés, lehetőség szerint szelektív hulladékgyűjtés megszervezése az iskolában.

4.11. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

4.11.1. Szociális hátrányok enyhítése A hátrányos helyzetű gyermeknek az értelmi képessége nem tér el az átlagtól, csak a környezeti tényezők gátolják eredményességében:

- szülők alacsony iskolázottsága,
- alacsony jövedelem,
- rossz családi légkör, elhanyagoló nevelési attitűd,
- nem megfelelő lakáskörülmények,
- pszichés hátrányok,
- baráti környezet, stb.

A törvény szerint **hátrányos helyzetű tanuló** az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve, aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak.

Elemezzük feladatellátási helyünk erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit az iskola mint szervezet működésének szempontjából.

Az iskola helyzetfeltárása során kiemelt figyelmet fordítunk az emberi és tárgyi erőforrások feltérképezésére, reflektálva a belső és külső környezet sajátosságaira. Például SWOT-analízist és HR-térképet készítünk

A helyzetfelmérés után a hátrányos helyzet megszüntetésére irányuló tevékenység alapvetően kétféle lehet:

- Segítségnyújtás a családnak a szemléletváltatáshoz. Segíteni a káros szenvedélyektől való megszabadulást, a tervezéshez támpontokat, mintát adni, és állandó kapcsolatot tartani a családdal.
- A munkanélküliség vagy alacsony kereset miatti hátrányt szociális támogatás megszerzésével csökkenteni lehet. Ha a szülő képes arra, hogy maga intézze, akkor csak a lehetőségeket kell ismertetni, ha nem, akkor személyes segítséget kell felajánlani, és érdekében a lehető legkörülmények között és hatékonyan szükséges eljárni. A lehetőségek ismertetésének szinterei: szülői értekezlet, fogadóóra, családlátogatás.

A következő tevékenységformákat alkalmazzuk a hátrányok leküzdésére:

- Kiscsoportos foglalkozások szervezése, amelyek eredménynövelő hatással bírnak.
- Szoros kapcsolat a polgármesteri hivatalokkal és a gyermekjóléti szolgálatokkal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Képesség szerinti felzárkóztató órák és foglalkozások.
- Tanulószoba.
- A nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai.
- A családlátogatások.
- A szülők és a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése.
- A diákétkeztetés.
- A szülőket az iskola a megelőző tanítási év végén tájékoztatja azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz, valamint az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és

más felszerelésekről, továbbá arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

- Táborozási hozzájárulások (önkormányzat, alapítvány, pályázatok)
- Ösztöndíjak.
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

4.11.2. Integrációs Pedagógiai Rendszer (IPR)

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszere nem ad meg részletes tanítási tartalmakat, választandó tantervet, tankönyvet stb., nem nevez meg konkrétan alkalmazandó programokat, viszont kinyilvánítja az egyéni különbségekre alapozott nevelés kialakításának szükségességét.

Kiindulópontja, hogy a gyermekek, tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, s nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a gyermek, tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. A nevelés, az oktatás igazodik a gyermekhez.

Az IPR működtetésének jellemzői:

- a be- és elfogadó szemlélet,
- a gyermek- és tanulóbarát környezet,
- az integrációt támogató új tanulásszervezési eljárások, módszerek alkalmazása a nevelés,
- tanulás-tanítás folyamatában,
- a széleskörű tevékenységformák biztosítása,
- az egyéni bánásmód, az optimális fejlesztés,
- a kapcsolatfejlesztés, a párbeszéd jellemzi intézményünket.

Az IPR működésének megnyilvánulási formái intézményi szinten

- A hatékony integrált neveléshez szükséges pedagógiai módszerek, iskolai tanulásszervezési eljárások alkalmazása a tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon (Pl. differenciált tanulásszervezés, tevékenységközpontú ismeretközvetítés, kooperatív tanulás, projektoktatás, drámapedagógia, stb.).
- Az info -kommunikációs eszközök intenzívebb tantermi használata (a tanulók a napi tanulási gyakorlatban használják a számítógépet, tudnak ismereteket szerezni, elmélyítik az internetről, fokozatosan felhasználói szinten kezelik a számítógépet).
- A gyermek- és tanulóbarát intézményi környezet megléte (hagyományos helyett csoportmunkára alkalmas csoportszobai, osztálytermi be- és elrendezés).
- A széleskörű tanórán kívüli foglalkozások és szabadidős programok biztosítása.
- A pedagógus ismeretközvetítő szerepe helyett facilitátor szerep kerül előtérbe.

A szülők és az óvoda, iskola partneri kapcsolatának tovább építése, az intézmény mindennapi életébe történő további bevonása, a társadalmi és szakmai környezettel való együttműködés erősítésében.

Az IPR működésének megnyilvánulási formái az egyén szintjén:

- Valamennyi halmozottan hátrányos helyzetű gyermek és tanuló bevonásával a programba, megnyerve a szülőket is partnerként;
- Iskolánkban a pedagógiai munka egyik kiemelt területévé válik: az érintett tanulók hátrányainak feltérképezése az alapvető képesség és készségterületeken, az egészséges személyiségfejlődés, a szociális fejlettség, a közösségi kapcsolatok és tanulási nehézségek területe;
- A feltérképezett hátrányok enyhítésére kidolgozott egyéni fejlesztési tervek készítése megtörténik– ennek megfelelő folyamatos egyéni fejlesztés zajlik;
- A differenciált tanórai tanulásszervezés, valamint a fejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó és az érdeklődési körnek megfelelő szakköri tanórán kívüli foglalkozások biztosítása,
- Az érintettek bekapcsolódnak az iskolán kívüli, továbbtanulást segítő programokba (pl.: Útravaló, Ösztöndíjprogram, Arany János Tehetséggondozó Program,).
- Fokozott figyelem irányítása az érintett gyermekekre, tanulókra, pozitív befogadó intézményi attitűddel, folyamatos pozitív mintaadással.
- A háromhavonkénti értékelő megbeszélés, amelybe minél több érintett fél bevonása indokolt.
- Az intézményfokozatok közötti átmenet pedagógiai segítségével: óvoda-iskola, illetve általános iskola-középiskola között (egymás munkájának megismerése, tanítási tartalmak összehangolása,)
- Az inkluzív intézményi pedagógiai attitűd, a befogadó szemlélet erősítése a pedagógusokban, a gyermekekben, tanulóban és a szülőkben az eltérő szociális háttérű, a sajátos nevelési igényű és a roma gyermekek, tanulók iránt

A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei

- Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek
 - Az önálló tanulást segítő fejlesztés
 - a tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok az önálló tanulási képességet kialakító programok
 - a tanulók önálló - életkornak megfelelő - kreatív tevékenységére épülő foglalkozások
 - tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek
- Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése
 - tantárgyi képességfejlesztő programok
 - kommunikációs képességeket fejlesztő programok
 - komplex művészeti programok
- Szociális kompetenciák fejlesztése
 - közösségfejlesztő, közösségépítő programok
 - mentálhigiénés programok
- Az előítéletek kezelését szolgáló programok
 - A szociális és életvitel kompetenciák körébe olyan attitűdök, készségek és képességek tartoznak, amelyek egyaránt alapját képezik az egyén belső, személyes harmóniájának és társadalmi beilleszkedésének. E terület lényeges elemei az önbizalom, az öntudatos

és a környezetért is felelős magatartás, a világgal szembeni pozitív beállítódás, a tolerancia és az őszinte kommunikáció. A társas viselkedés terén az empátia, a kommunikációs és kooperációs készség, a vitázó és érvelő képesség, a konfliktustűrő, kezelő, megoldó képesség. Éppen ezért az integráció társadalmi jelentősége szempontjából alapvető jelentőségű képességterületről van

szó, ami nem csak a hátrányos helyzetű gyerekeknek fontos; a nem hátrányos helyzetű tanulók éppen a heterogén osztályok révén sajátíthatják el például az interkulturalitás, a tolerancia, az előítélet mentesség elengedhetetlen kompetenciáit.

- Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek
 - patrónusi, mentori vagy tutori rendszer
 - együttműködés civil (pl. tanodai) programmal
- Az integrációt elősegítő módszertani elemek
 - egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés
 - kooperatív tanulásszervezés
 - projektmódszer
 - drámapedagógia
 - A korszerű tanulásszervezési formák alkalmazása a tanórákon jelentősen növeli a sikeres integráció esélyét, hiszen ez adja a tanítási folyamatnak azt a keretét, melyben lehetőség van az eltérő fejlettségű, motiváltságú tanulók minél sikeresebb fejlesztésére. A korszerű tanulásszervezési formák alkalmazása során lehetőség van - a frontális módszerrel szemben - a tanórán minden tanuló megszólítására, aktivizálására, az egyéni haladás biztosítására.
- A tanári együttműködés formái
 - értékelő esetmegbeszélések
 - problémamegoldó fórumok
 - hospitálásra épülő együttműködés
- A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei
 - a szöveges értékelés
 - egyéni fejlődési napló
- Multikulturális tartalmak
 - multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban
- A továbbhaladás feltételeinek biztosítása
 - pályaaorientáció
 - továbbtanulásra felkészítő program

Elvárható eredmények

- ✓ A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az nevelési - oktatási intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak.
- ✓ Az intézmény képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására, és együttnevelésére.
- ✓ Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe.
- ✓ Az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel. Az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.

A program működtetésének eredményei

- ✓ Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.
- ✓ Csökken az intézményben az iskolarendszerű oktatásból kikerülők száma.
- ✓ Csökken az iskolai hiányzások óraszáma.
- ✓ Csökken a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körében a magántanulók száma.

Nő az érettségit adó intézményekben továbbtanuló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.

- ✓ Az adott intézményben az országos kompetenciamérések eredményei javulnak.

Az intézményi IPR program működtetésével kapcsolatos éves feladatok

- ✓ Egyéni fejlesztési tervek elkészítése;
- ✓ Egyéni fejlesztés megkezdése, fejlesztési naplók vezetése;
- ✓ Eszközrendszer egyéb programjainak, programelemeinek, tevékenységeinek megkezdése,
- ✓ Alátámasztó dokumentumok folyamatos vezetése;
- ✓ Háromhavonkénti értékelés megszervezése, lebonyolítása;
- ✓ Mérések, értékelések elvégzése;

4.12.A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsoló elvek

4.12.1. A tanulók magatartása

A tanuló **magatartásának** értékelése és minősítése

példás (5)

jó (4)

változó (3)

rossz (2)

A *magatartás* minősítése igazodjon az életkori sajátosságokhoz.

Tükrözze továbbá:

- a tanuló pozitív és negatív változásait;
- a tanuló fegyelmezettségét;
- az osztályközösség véleményét;
- az év végén az egész éves munkát.

Példás (5)

- Magatartásával, kulturált viselkedésével példát mutat tanórán és tanórán kívül is
- A házirend minden pontját tudatosan megtartja, társait is annak megtartására ösztönzi.
- Kötelességtudó, feladatait teljesíti.
- Fegyelmezett munkájával pozitív hatást gyakorol a közösség kialakulására.
- Szívesen vállal közösségi munkát.
- A felnőttekkel és társaival szemben tisztelettudó, udvarias.
- Óvja és védi az iskola felszereléseit, környezetét, másokat is erre ösztönöz.
- Nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó (4)

- A házirend pontjait betartja.
- A tanórán és tanítási órán kívül is rendesen viselkedik.
- Feladatokat önként ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti.
- A közösségi munkában aktív, de nem kezdeményező.
- A felnőttekkel és társaival kapcsolatos hangneme megfelelő.
- Óvja és védi az iskola felszereléseit, környezetét.
- Nincs intője vagy megrovása.

Változó (3)

- Az iskolai házirendet nem mindig tartja be, az ellen alkalmanként vét.
- A tanórán vagy a tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik, zavarja a tanítási órákat.
- Előfordul, hogy felnőttekkel szemben és társaival udvariatlan, durva.
- A közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik.
- Igazolatlanul mulasztott.
- Osztályfőnöki, szaktanári intést kapott.

Rossz (2)

- Fegyelmezetlen magatartásával bomlasztja a közösséget, rendetlen.
- A házirend előírásait sorozatosan megsérti.
- Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti.
- Felnőttekkel és társaival szemben rendszeresen udvariatlan, durva.
- Az iskolai nevelést, oktatást akadályozza.
- Több alkalommal igazolatlanul mulaszt.
- Több szaktanári figyelmeztetést, osztályfőnöki intést vagy ennél magasabb fokú büntetést kapott.

1.) A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte, vagy megsértése szükséges.

2.) A tanuló magatartását az osztályfőnök - az osztályban tanító tanárokkal való megbeszélés alapján - minden hónap végén érdemjeggyel értékeli.

3.) A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe, illetve a bizonyítványba be kell jegyezni.

4.12.2.A tanulók szorgalmának minősítése

A **szorgalom** osztályozásának alapja a tanuláshoz, a munkához való viszony. Az osztályozásnál nemcsak a jegyeket, hanem a képességeket is mérlegeljük.

A tanuló szorgalmának értékelése és minősítése

példás (5)

jó (4)

változó(3)

hanyag(2)

Példás (5)

- Tanórákra való felkészülését a rendszeresség, kötelességtudat és pontosság jellemzi.
- Önművelése rendszeres és többirányú.
- Érdeklődése az iskolán kívüli tananyagra is kiterjed, ismereteit tanítási órákon is felhasználja.
- Tanórákon aktív, házi feladatát minden órára elkészíti.
- A tanórákon kívüli foglalkozásokon, tanulmányi versenyeken önként részt vesz.
- Taneszközei tiszták, rendesek, ezeket tanítási órákra mindig el is hozza.

Jó (4)

- A tanórákra való felkészülésében rendszeres.
- Képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt.
- A tananyag iránt érdeklődik, önművelése érdeklődésének megfelelő.

- Tanórákon többnyire aktív.
- Többször feladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem, vagy csak ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízásokat teljesíti.
- Taneszközei tiszták, rendezettek, ezeket tanítási órákra rendszerint el is hozza.

Változó (3)

- Tanulmányi eredménye elmarad képességeitől.
- Tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti.
- Önállóan, a tanultakat irányítás mellett is pontatlanul alkalmazza.
- Szétszórtság jellemzi, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.
- Érdemjegyeit, osztályzatait több tantárgyból lerontja.
- Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik.

Hanyag (2)

- Képességénél jóval gyengébb teljesítményt mutat a tanulmányi munkájában.
- Figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan.
- Feladatait többnyire nem végzi el, a tanultakat nem tudja alkalmazni.
- Nem hajlandó munkavégzésre, nem törődik kötelességeivel.
- A tanuláshoz nyújtott tanulói vagy tanári segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül.
- Csoport és önálló munkában ösztönzésre sem vesz részt.
- Felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek, órákra gyakran el sem hozza azokat.
- Félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

1. A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte, vagy megsértése szükséges.

2. A tanuló szorgalmát az osztályfőnök - az osztályban tanító tanárokkal való megbeszélés alapján - minden hónap végén érdemjeggyel értékeli.

3. A szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe, illetve a bizonyítványba be kell jegyezni.

4.12.3.A tanulók jutalmazása

A tanulókat jutalomra és kitüntetésre előterjeszthetik

- az osztályközösség, diákönkormányzat,
- az osztályfőnökök,
- a nevelőtestület,
- az intézményvezető,
- a tagintézmény vezető,

Jutalmat és kitüntetés adhat

- iskolavezetés és tantestület,
- diákönkormányzat,

Az elismerés formái

- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki szóbeli – írásbeli dicséret,
- igazgatói elismerés (osztály – és iskolaközösség előtt),
- igazgatói dicséret - írásban
- nevelőtestületi dicséret

A tanulók jutalmazásának elvei

A jutalmazás elvei		Ideje	Adományozó
Szaktanári dicséret	Kiemelkedő tantárgyi teljesítményért	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá.	A szaktanár
Osztályfőnöki dicséret	Kiemelkedő közösségi munkáért	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá.	Az osztályfőnök a szaktanárok, a napközis nevelők, a diákönkormányzat javaslata alapján.
Igazgatói dicséret	Kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményért 3 tantárgyból dicsérete van a tanulónak	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá. A tanév végén	Az osztályfőnök és a szaktanárok javaslatára az igazgató.
Jutalomkönyv	Kimagasló tanulmányi, kulturális és sporteredményért Kitűnő tanulmányi eredményért	A tanév végén	A szaktanárok vagy az osztályfőnök
Oklevél	Jeles tanulmányi eredményért	A tanév végén	Az osztályfőnök
Nevelőtestületi dicséret	Példamutató magatartásért és/vagy kiváló tanulmányi eredményért. A tanult tantárgyak 50%-ból dicsérete van a tanulónak.	A tanév végén	Az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület.

Fegyelmi és büntető eljárások a házirendben leírtak alapján.

Kimagasló eredményt elért tanulóink eredményeinek nyilvánosságra hozatala céljából iskolai faliújságunkon DICSÉRETTÁBLÁT hoztunk létre. Ezen mind az iskolában, mind az iskolán kívül bármely területen példamutató teljesítményt elért tanulóink helyet kapnak.

4.12.4. Az elmarasztalás formái

- szaktanári figyelmeztetés (szóbeli- írásbeli)
- osztályfőnöki figyelmeztetés (szóbeli – írásbeli)

- osztályfőnöki intés
- osztályfőnöki megrovás
- igazgatói figyelmeztetés (szóbeli – írásbeli)
- igazgatói intés
- igazgató megrovás
- nevelőtestületi megrovás
- fegyelmi eljárás

A jutalmazásnál, elmarasztalásnál figyelembe kell venni a szaktanári magatartási dicséreteket, illetve büntetéseket, és az ellenőrző könyv hiányosságait. Jutalmazás és büntetés alkalmazásainál indokolt esetben nem kell a fokozatok betartásához ragaszkodni, azonnal magasabb fokozatú jutalmazás és büntetés is adható.

A jutalmazásokat, illetve büntetéseket a magatartási és szorgalmi osztályzatok megállapításánál figyelembe kell venni, és attól csak nevelőtestületi határozattal lehet eltérni.

A jutalmazások, büntetések minden esetben az ellenőrző mellett az osztálynaplóba is kerüljenek beírásra a „Megjegyzés” rovatba, akitől, és amikor a gyermek azt kapta.

4.13. Az otthoni (tanulósobai) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása

A „házi feladat” célja:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat;
- készségszintig gyakorolni a tanult algoritmusokat;
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában;
- alkotómunkát végezni valamely témában.

Az otthoni (tanulósobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásáról a következő elveket valljuk, ill. a következő korlátozásokat fogalmazzuk meg:

- Olyan mennyiségben terheljük a tanulókat, írásbeli és szóbeli feladatokkal, hogy azok egy átlagos / közepes képességű diák számára mind mennyiségben, mind minőségben elegendőek legyenek a tantervben előírt továbbhaladási követelmények elsajátításához ill. begyakorlásához.
- Házi feladatot öncélúan nem adunk.
- A házi feladatot részben vagy teljes egészében (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell.
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint:
 - nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy annak alapjául szolgáló anyag nem értéséből fakad,
 - meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét, ha önhibáján kívül / igazolt távollét / mulasztotta azt el,
 - a hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat nem „értékelhető” elégtelennel. Érdemjegyet csak tudásra adunk. Az el nem készített feladattal tudásszint nem mérhető. A házi feladat elvégzésének hanyagságból történő elmulasztását pedagógiai eszközökkel és módszerekkel lehet és kell büntetni. Ez lehet

feeltetés, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megíratása, pótfeladat kitűzése, stb./

- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat / pl. verseny feladatokat / csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.
- Otthoni szóbeli/írásbeli feladat a hétvégékre és a tanítási szünetek idejére sem lehet több annál, mint amikor tanórák közt tanítási napok vannak.
- Tanítási szünetek (ősz, téli, tavaszi) utáni első szakórán nem íratunk témazáró dolgozatot.
- Nyári szünetre a kötelező olvasmányok mennyiségének meghatározása:
alsóban tagozaton 1,
felső tagozaton: 1-2

4.14. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök, felszerelések

4.14.1. Az egyes évfolyamok tanulói felszerelés-jegyzéke (6. sz. melléklet)

A szülőket az iskola a megelőző tanítási év végén tájékoztatja azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz, valamint az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, továbbá arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

A tantermekben váltó cipő viselése kötelező!

4.14.2. A pedagógiai program megvalósítását segítő felszerelések jegyzéke (5. sz. melléklet)

- ◆ Az eszközök beszerzésére a fontossági sorrend betartásával kerül sor, mely az állam által biztosított keretből, illetve pályázatok útján nyert összegből lehetséges.
- ◆ A taneszközök kiválasztásakor elsődleges célunk a tanulók önálló ismeretszerzésének, munkáltatásának biztosítása.
- ◆ Az integrált neveléshez szükséges eszközigeny felméréséhez szakemberek segítségét vesszük igénybe.
- ◆ A pedagógus nem választhat olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.
- ◆ Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.
- ◆ Törekedni kell a tartós könyvtári könyvek beszerzésére, használatára: pl. atlasz, biológiai album, kiegészítő könyvek, szöveggyűjtemények, szótárak.

5. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

I. A pedagógiai program érvényességi ideje:

Ezen pedagógiai program érvényességi ideje négy tanévre – azaz 2023. szeptember 1. napjától 2027. augusztus 31. napjáig – szól.

II. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

- A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

2. A 2024-2025. tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítani kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

III. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- a szülői munkaközösség;
- az iskola fenntartója.

2. A tanulók a pedagógiai program módosítását az intézményi tanács vagy a Szülői Közösség, diákönkormányzati képviselői útján az intézményi tanácsnak, illetve a Szülői Közösségnek javasolhatják.

3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé. A pedagógiai program elfogadása előtt ki kell kérni a Szülői közösség véleményét.

4. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó, illetve a működtető egyetértését.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.
2. A házirend elolvasható az iskola honlapján. Az iskolai honlap internet címe: **www.gyulahazaiskola.nhelyhu/**
3. A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.
4. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő módokon tekinthető meg:
 - ◆ az iskola honlapján;
 - ◆ az iskola fenntartójánál;
 - ◆ az iskola irattárában;
 - ◆ az iskola könyvtárában;
 - ◆ az iskola nevelői szobájában;
 - ◆ az iskola igazgatójánál;
 - ◆ az iskola igazgatóhelyettesénél;

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSÁRA ÉS JÓVÁHAGYÁSÁRA VONATKOZÓ ZÁRADÉKOK

A Dr. Kozma Pál Általános Iskola pedagógiai programját az igazgató a nevelőtestület bevonásával készítette el a 2023. év szeptember hó 26. napján tartott nevelőtestületi ülésén egyhangúlag elfogadta.

Kelt: Gyulaháza, 2023. szeptember 26.


Baráth Sándor
igazgató



A Dr. Kozma Pál Általános Iskola Pedagógiai Programját az iskola fenntartója

JÓVÁHAGYTA

Kelt: Kisvárd, 2023.

Pásztor Gyula Csabáné
tankerület igazgató

FENNTARTÓI NYILATKOZAT

A Dr. Kozma Pál Általános Iskola Pedagógiai Programját a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26.§ (1) bekezdése értelmében és vonatkozásában **Pásztor Gyula Csabáné** igazgató, a **Kisvárdai Tankerületi Központ** részéről, mint az intézmény fenntartója egyetértési jogot gyakorolt.

Aláírással tanúsítom, mint a fenntartó döntésre jogosult szervezet vezetője a Pedagógiai Program fenti rendelkezéseivel **egyetértek**, azokat **jóváhagyom**.

Kisvárdai, 2023. szeptember 28.



Pásztor Gyula Csabáné
tankerületi igazgató
Kisvárdai Tankerületi Központ

A DR. KOZMA PÁL ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK MELLÉKLETEI

A tanulmányok alatti vizsgák szabályzata

A tanulmányok alatti vizsga szabályai:

- ◆ Tanulmányok alatti vizsgát, független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.
- ◆ A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.
Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó a jogszabályban meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.
- ◆ Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben lehetőség van rá, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust van, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
- ◆ A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízta meg.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel:

- a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért,
- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére,
- teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket,
- szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat,
- a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja.

A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

Az igazgató felel:

- a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.
- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről, ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

Írásbeli vizsga:

- ◆ A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.
- ◆ A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.
Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni.
- ◆ A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
- ◆ A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.
- ◆ Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges
- ◆ segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.

A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapra feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését.

- ◆ Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc.
- ◆ Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.

A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.

Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát.

A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést.

Az iskola igazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tényt, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá.

A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

Az iskola igazgatója az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkosokat tartalmazó feladatlapokkal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól.

A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja és a vizsgairatokhoz mellékel.

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola igazgatóját.

Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő – pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegeli, és

- a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
- az adott tantárgyból – ha az nem javítóvizsga – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy
- amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

Szóbeli vizsga:

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát, amelybe beosztották.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és – amennyiben szükséges – kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.

Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania.

Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.

A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett.

A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.

Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felelni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti.

A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

Sajátos nevelési igényű tanuló:

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján:

- ◆ A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni.
- ◆ A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja.
- ◆ A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.
- ◆ A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.
- ◆ Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát.

- ◆ A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján:

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni.

- ◆ A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,
- ◆ A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.
- ◆ Ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie.
- ◆ A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani.
- ◆ A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

A szöveges értékelés dokumentumai

1. évfolyam

Értékelés az előkészítő időszak végén

MAGATARTÁS, SZORGALOM

1.	Magatartása, viselkedése	A) fegyelmezett, szorgalmas B) illemtudó C) fegyelme változó D) türelmetlen E) néha zavarja társait F) gyakran zavarja társait
2.	Beilleszkedése, viszonya környezetéhez	A) szívesen jár iskolába B) betartja a házirendet C) nevelőire hallgat D) sok barátja van E) többször kell figyelmeztetni a házirendre F) nevelőire sokszor nem figyel G) kevés barátja van H) szorongó
3.	Figyelme	A) hosszan tartó B) életkorának megfelelő C) megosztott D) rövid ideig tartó E) gyakran elkalandozik F) szétszóró
4.	Munkatempója	A) gyors B) átlagos C) kicsit lassú D) nagyon lassú E) kapkodó F) változó
5.	Munkáinak minősége	A) pontos B) keveset hibázik C) sokat hibázik D) füzet: tiszta - kicsit maszatos - rendezetlen
6.	Felszerelése	A) hiányos B) néha - többször hiányos C) ceruzái: általában rendben - gyakran hiányosak - hegyezetlenek D) egyedül pakol be E) még segítséggel pakol be

MATEMATIKA

1.	Számfogalma	A) kialakult-ig B) kicsit bizonytalan felett C) nagyon bizonytalan felett D) fejlesztésre szorul
2.	Mennyiség, művelet megjelenítése eszközzel	A) biztos, pontos B) kevés hibával C) sok hibával D) önállóan végzi E) kevés – sok segítséggel végzi
3.	A kisebb, nagyobb, egyenlő jel használata	A) biztos B) előfordul időnként hiba C) gyakran előfordul hiba D) több gyakorlást igényel
4.	A számszomszédokat	A) meg tudja állapítani B) segítséggel tudja megállapítani
5.	Mennyiségek csoportosítása adott szempont alapján	A) hibátlan B) néha hibázik C) sokszor hibázik
6.	Számok sorba rendezése	A) hibátlan, gyors B) hibátlan, kicsit lassú C) hibás, lassú D) még nem tudja
Egyéb észrevétel, javaslat		

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

1.	Beszédkésztsége	A) kimagaslóan jó B) korának megfelelő C) rövid mondatokat használ D) kérdésekre válaszol
2.	Szókinccse	A) gazdag B) választékos C) életkorának megfelelő D) kicsit hiányos E) nagyon hiányos F) fejlesztésre szorul
3.	Hangok felismerése	A) hibátlan, biztos B) kicsit bizonytalan C) sokat hibázik
4.	Hangok ejtése	A) tiszta, szabályos B) néhány hang ejtése hibás: C) sok hang ejtése nem tiszta:
5.	Szavak hangokra bontása	A) önálló, gyors, hibátlan B) önálló, keveset hibázik C) kis segítséggel végzi D) segítséggel is sokat hibázik
6.	Hangösszevonása	A) könnyed B) 2 hangot könnyen C) nehezen von össze D) 3 hang összevonása: hibátlan E) még nem képes rá
7.	Szavak szótagokra bontása	A) érzi, önállóan végzi B) még nem mindig érzi
8.	Betűelemek alakítása	A) szabályos, könnyed, gyönyörű B) megfelelő, tetszetős C) szabályostól eltérő D) nehézkes E) rendezetlen
9.	Betűelemek kapcsolása	A) szabályos B) néhány szabálytalan: Betűk írása – ha megkezdődött: C) szabályos D) néhány szabálytalan:
10.	Írása diktálás után	A) hibátlan, tempós B) megfelelő ütemű, hibátlan C) kicsit lassú, hibátlan D) kevés hibával E) sok hibával ír F) nagyon lassú – lemarad – keveset hibázik – sokat hibázik
11.	Füzetének, írásának külleme	A) szép, rendezett B) megfelelő C) változó minőségű D) nem képes még vonalrendszerbe írni E) elkapkodott, rendetlen
További észrevételek, javaslatok		

.....
nevelő

P.H.
szülő

Gyulaháza,.....

Negyedévi szöveges értékelés 1. osztályos tanuló részére
.....tanév

A követelményeket	Kiválóan teljesítette	Jól teljesítette	Megfelelően teljesítette	Felzárkóztatásra szorul
Fegyelme	fegyelmezett, illemtudó	alkalmanként zavarja társait, a szabályokat általában betartja	fegyelme változó, türelmetlen	sokszor zavarja társait, fegyelmezetlen
Figyelme	hosszan tartó	életkorának megfelelő	rövid ideig tartó	gyakran elkalandozik, szétszórt
Munkavégzése	gyors, lendületes	néha pontatlan	több-kevesebb hibával dolgozik	sok hibával dolgozik
Magyar nyelv és irodalom Beszédkészsége	választékos	érthető, korának megfelelő	átlagos, rövid mondatokat használ	nehézkés, csak kérdésekre válaszol
Hangok ejtése	tiszta, szabályos	néhány hang ejtése hibás:	sok hang ejtése hibás:	sok játékos gyakorlatra van szüksége
Szavak hangokra bontása	hibátlan, biztos	néha hibázik	sokat hibázik	nem tudja
Hangok felismerése	hibátlan, biztos	néha hibázik	sokat hibázik	nem ismeri fel
Betűismeret	biztos	jó	bizonytalan	nem ismeri
Betű-összeolvasása	jó ütemű, hibátlan	1-2 hibás	kicsit lassú, hibátlan	lassú, sok hibával végzi
Szövegértés	szavak jelentését érti	néha hibázik	többször hibázik	nem érti
Íráskészség: Betűk alakítása, kapcsolása	szabályos, hibátlan	1-2 hibával, megfelelő külalakgal	sok hibával	sok hibával, nehézkes írással történik
Betűk másolása nyomtatotról írotttra	szabályos, hibátlan	kevés hibát vét	sok hibával írja le	fejlesztendő
Betűk másolása írotttról írotttra	szabályos, hibátlan	kevés hibát vét	sok hibával írja le	fejlesztendő
Betűk írása diktálás után	hibátlan	néha hibázik	sokszor hibázik	még nem tudja leírni
Füzetének, írásának külleme	szép, rendezett	megfelelő	változó minőségű	elkapkodott, rendetlen
Matematika Számok írása	szabályos, szép	megfelelő	alkalmanként változó	szabálytalan
Számfogalom 0-.....-ig	pontos, biztos	kialakult	hibázik, téved	nem tudja
Alapműveletek elvégzése	tudja, biztosan ismeri	néha hibázik	sokszor hibázik	nem tudja
Számszomszédok	érti, kiválóan megoldja	érti, hiányosan oldja meg	hibásan / hiányosan oldja meg	nem tudja megoldani
Relációs jelek alkalmazása	biztos	jó, néha téveszt	bizonytalan	kialakulatlan
Számok bontása	gyors, hibátlan	lassú, hibátlan	sokszor téveszt	nem alakul ki
Szabályok felismerése	biztos	jó	bizonytalan	kialakulatlan
Nyitott mondat	érti, kiválóan megoldja	érti, de hiányosan oldja meg	hibásan / hiányosan oldja meg	nem tudja megoldani

Környezetismeret	érdeklődő, tájékozott	nyitott, kíváncsi	kevésbé tájékozott	tapasztalatlan
Ének-zene	érdeklődő, lelkes	nyitott, aktív	aktivitása változó	zárkózott, közömbös
Rajz, technika	kreatív, esztétikus	igényes, gondos	rendes, átgondolt	hiányos / rendezetlen
Testnevelés	fegyelmezett, aktív	kitartó, szabálykövető	igyekvő	a szabályokat nem követi

Gyulaháza,

A tanuló a tantervi követelményeketteljesítette.

.....
szülő osztályfőnök

FÉLÉVI ÉRTÉKELÉS..... 1. osztályos tanuló részéretanév

		Magyar		
Teljesítmény	kiváló	jó	megfelelt	felzárkóztatásra szorul
Terület				
Fegyelme	fegyelmezett, segítőkész, türelmes	alkalmanként zavarja társait	sokszor zavarja társait, türelmetlen	fegyelmezetlen, durva
Figyelme	kitartó, érdeklődő	életkorának megfelelő	rövid ideig tartó	gyakran elkalandozó
Tanuláshoz való viszonya	példamutató, rendszeresen gyakorol	gyakorol, de nem megfelelően	nem gyakorol eleget	több gyakorlásra van szüksége
Szavak bontása hangokra	hibátlanul	1-2 hibával	több hibával	nem tudja
Hangok ejtése	minden hangot tisztán ejt	általában tisztán ejti a hangokat	esetenként téveszt	logopédia segítségre szorul
Tanult betűk felismerése	A tanult betűket biztosan felismeri.	A tanult betűk felismerésében néha téveszt.	A tanult betűk felismerésében gyakran téveszt.	Sok betűt téveszt, nem ismeri fel.
Olvasás	Hibátlanul szótagolva olvas, ütemesen.	Kicsit lassú, de hibátlanul, szótagolva olvas.	Betűzve olvas, több hibával.	Még nem tud összeolvasni, betűcsere, kihagyás.
Szövegértés	Az olvasottakat megérti.	Az olvasottakat részben érti meg.	Segítséggel érti meg az olvasottakat.	Az olvasottakat nem érti meg.
Betűkapcsolás, betűalakítás	szabályos vonalvezetés, helyes kapcsolás	szabályos	szabálytalan	legtöbb betűje torzított, nehezen olvasható
Másolás	hibátlanul másol szavakat írott és nyomtatott szövegről	1-2 hibával másol	3-4 hibával másol	több hibával másol
Írásbeli munkája	tetszetős, esztétikus	többnyire tiszta	változó minőségű	maszatos, rendetlen
Tollbamondás	rövid szavakat hibátlanul ír	1-2 hibával ír	3-4- hibával ír	több hibával ír
Órai munkája	aktív, társait segíti	a munkában általánosan részt vesz	részvétele hullámzó	nincs feladattudata

Matematika

Teljesítmény Terület	kiváló	jó	megfelelő	felzárkóztatásra szorul
Számfogalom	biztos számfogalom a 10 számkörben	kevésbé biztos számfogalom a 10-es számkörben	sok esetben bizonytalan a 10-es számkörben	számfogalma bizonytalan
Számok nagyságszerinti összehasonlítása	relációs jeleket megfelelően alkalmazza	kevésbé alkalmazza helyesen a relációs jeleket	sok esetben téveszt	bizonytalanul alkalmazza a relációs jeleket
Számjegyei írása, olvasása	pontosan alakítja és felismeri a szám nevét és jelét	a számok nevét és jelét felismeri, néha téveszt	sok hibával alakít	több esetben téveszt
Páros-páratlan számokat	biztosan felismeri	kevés segítséggel ismeri fel	segítséggel felismeri	bizonytalan a felismerésben
Művelet fogalom	biztos művelet fogalom	kevésbé biztos művelet fogalom	sok esetben téveszt	segítséget igényel
Számok bontása	önállóan, hibátlanul	hibátlanul	1-2 hibával	csak segítséggel
Írásbeli munkája	tetszetős, esztétikus	többnyire tiszta	elfogadható	rendetlen
Számszomszédok	teljes önállósággal felismeri	kevés segítséggel felismeri	számegyenesen felismeri	eszköz segítségével felismeri, bizonytalan
Sorozat folytatása	önállóan felismeri és a szabálynak megfelelően alkalmazza	szabályfelismeréshez kevés segítséget igényel	segítséggel dolgozik	nem képes a sor folytatására
Feladat megoldási tempója	jó ütemű	megfelelő ütemű	lassú	nem megfelelő ütemű
Helyzetfelismerő, problémamegoldó képessége, kreativitása	logikus gondolkodása fejlett, összefüggéseket felismeri	kevés tanítói segítséget igényel	több tanítói segítséget igényel	az összefüggéseket nem ismeri fel
Órai munkája, csoportos tevékenysége	aktív, kitartó, segíti társait, irányít	általában aktív, kevésbé kitartó	órákon a teljesítménye hullámzó	nincs feladattudata

Ének-zene

Teljesítmény terület	kiváló	jó	megfelelő
Éneklés	A dalokat hibátlanul, kifejezően, megfelelő tempóban énekli hallás után.	A dalokat jól, kifejezően, jó tempóban énekli hallás után.	A dalokat kevés hibával énekli hallás után.
Ritmusérzéke	kiváló	megfelelő	kicsit bizonytalan

Rajz

Teljesítmény terület	kiváló	jó	megfelelő
Rajz, vizuális kultúra	A környező világ téri, formai és színbeli összefüggéseit felismeri. A megfigyelés útján szerzett ismereteit munkáiban nagyon jól alkalmazza. Rajzaiban minden lényeges elem meg van és valósághű az ábrázolása. Munkái esztétikai szempontból is kifogástalan.	A környező világ téri, formai és színbeli összefüggéseit felismeri. A megfigyelés útján szerzett ismereteit munkáiban jól alkalmazza. Munkái szépek.	A felmerülő képi összefüggéseket a pedagógus segítségével felismeri. Rajzainak egészében és részleteiben is hibák találhatók. Munkája esztétikai szempontból kifogásolható.

Testnevelés

Teljesítmény terület	kiváló	jó	megfelelő
Testi fejlődése, mozgása	nagy teherbírású	mozgásigénye nagy sok mozgást javaslok	fáradékony
Részvétel a játékokban	aktív, betartja a szabályokat	igyekvő	néha nem tartja be a szabályokat

Mozgása	harmonikus	kevésbé harmonikus	fejlesztésre szorul
Egyensúlyérzéke	biztos	kicsit bizonytalan	bizonytalan
Labdás játékokban	ügyes	átlagos	labdakezelése kicsit bizonytalan
Gyakorlatok elsajátítása	könnyen, segítség nélkül történik	kevés segítséget igényel	több segítséget igényel

Technika és életvitel

<i>terület</i> \ Teljesítmény	kiváló	jó	megfelelő
Kézügyessége	kiemelkedő	jó	megfelelő
Anyagismerete	biztos	kevésbé biztos	hiányos
Eszközhazsnálata	jó	megfelelő	gyenge
Az elkészített munkadarabja	szép, tetszetős	jó	pontatlan

A tanuló a tantervi követelményeket teljesítette

Gyulaháza,

.....

.....

Osztályfőnökök

.....

Szülő

TANÉV VÉGE

- Magatartás
- Szorgalom
- **Magyar nyelv és irodalom**
 - ◆ Beszéd és szóbeli kifejezőkészség
 - A beszéd tisztasága
Beszéde tiszta, érthető.
Néhány hang képzése még bizonytalan.
Néhány hangot már magában is tisztán ejt.
Sok hangképzési hibája van.
Beszéde korrekciót igényel.
 - A szókincse
Szókincse gazdag, választékosan beszél.
Beszéde és szókincse korának megfelelő.
Szókincse szegényes.
A tanév során beszéde fejlődött, szókincse gazdagodott.
Ha figyelünk rá, gondolatait helyesen választott szavakkal közli.
Szívesen mond verset és mesét.
Nehezen fejezi ki magát.
Még nem szeret a társai előtt szerepelni.
 - ◆ Írás
 - Íráshasználat
Írásos tevékenységet szívesen végez.
Vonalvezetése és írása biztos.
Vonalvezetése és írása határozatlan.
Füzete tiszta, rendezett.
Füzetvezetése egyenetlen.
 - Íráskép
Betűalakítása, betűkapcsolása szabályos.
A tanult betűket, betűkapcsolatokat még segítséggel alakítja.
Írásképe esztétikus, egyéni.
Betűalakítása, a betűk kapcsolása pontatlan.
Írása lendületes, folyamatos.
 - Írástempó
Írástempója az átlagosnál gyorsabb.

Írástempója életkorának megfelelő.

Az írástempója lassú.

- Másolás

A tanult betűket, szavakat pontosan másolja írott és nyomtatott mintáról.

A tanult betűk, szavak másolása pontatlan.

Még nem tudja a tanult betűket és szavakat önállóan lemásolni.

A tanító jelölése alapján önállóan tudja javítani hibáit.

Hibáit kis segítséggel javítani tudja.

- Tollbamondás

Hibáit kis segítséggel javítani tudja.

Tollbamondás után hibátlanul leírja a betűket és a szavakat.

Tollbamondás után még pontatlanul írja le a tanult betűket és szavakat.

Tollbamondás után még nem tudja leírni a tanult betűket és szavakat.

Képes önellenőrzéssel javítani a hibákat.

- Írás emlékezetből

Emlékezetből is pontosan írja le a betűket, szavakat.

Emlékezetből pontatlanul ír.

Emlékezetből még nem tud betűket, szavakat leírni.

Önellenőrzéssel képes javítani a hibáit.

- ♦ Olvasás

- Viszonyulás az olvasáshoz

Szereti a könyveket, szívesen olvas, betűzget.

A tanórán szívesen olvas, de önmagától még nem érdeklődik a könyvek iránt.

Egyelőre nem szívesen olvas.

- Hangos olvasás (technika)

Hibátlanul felismeri és megnevezi a tanult betűket.

Bizonytalan a tanult betűk felismerésében és megnevezésében.

Az alábbi betűk felismerésében még bizonytalan:

Önállóan összeolvassa a tanult betűket.

A tanult betűk összeolvasásában bizonytalan.

A betűket felismeri, de azok összeolvasása nehézséget jelent.

Rövid szövegek esetében már mondatokat olvas és megérti azokat.

Elovas rövid szavakat, mondatokat, de azok megértése még nehézséget jelent számára.

- Néma olvasás (szövegértés)

Képes elmélyülten, magában olvasni, és az olvasottak tartalmáról beszámolni, a szöveggel kapcsolatos feladatokat megoldani.

Képes elolvasni rövid szövegeket, és megérti azokat.

Képes önállóan elolvasott szavak magyarázatára, de a mondatértése bizonytalan.

Elolvassa a rövidebb szövegeket, de nem érti meg azokat.

A rövidebb szövegek önálló néma olvasására még nem képes.

- **Matematika**

- ◆ Számfogalom

- A számolással és egyéb matematikai problémákkal összefüggő feladatokat szívesen végez. Órákon aktív, figyelmes.

- A számolással és egyéb matematikai problémákkal összefüggő feladatokat többnyire

- elvégzi. Órákon nem mindig aktív, de szorgalmasan dolgozik.

- Biztonsággal felismeri és lejegyzí a számokat 0-20-ig.

- A számok felismerésében és lejegyzésében még téveszt.

- Nem ismeri fel a tanult számokat.

- Számfogalma biztos 0-20-ig.

- Számfogalma bizonytalan 0-20-ig.

- ◆ Számolási készség

- Adott egyszerű szabály szerint képes számsorozat folytatására.

- Segítséggel tudja a számsorozatot folytatni.

- Nem képes megadott szabály szerint számsorozat folytatására.

- Képről helyesen alkot számfeladatot.

- Képről segítséggel képes számfeladat folytatására.

- Még nem tud képről számfeladatot megoldani.

- Önállóan képes összeadni és kivonni 20-as számkörben.

- Eszközzel tud összeadni 20-as számkörben.

- Eszköz nélkül még nem képes műveltek elvégzésére.

- ◆ Összefüggések felismerése

- Az egyszerűbb nyitott mondatot megérti, és hibátlanul megoldja.

- Algoritmus szerint képes szöveges feladat megoldására.

- A szöveges feladatot segítséggel tudja megoldani.

- Még nem tudja megoldani a szöveges feladatokat.

◆ Geometria

Felismeri és megnevezi a síkidomokat.
Még nem ismeri fel az alábbi síkidomokat:

• Ének-zene

A zenét szereti, élvezi, a feladatokat szívesen végzi.
A zenét szereti, élvezi, de a feladatokat nem mindig szívesen végzi.
A zenét szereti, de a feladatokban való részvételhez bátorítást igényel.
A tanult dalokat el tudja énekelni csoportban és önállóan is.
Hallás után képes egyszerű ritmus visszatapsolására.
Szívesen részt vesz a tanult gyermekjátékok eljátszásában.
A tanult ritmusokat, azok jeleit ismeri és használja.

• Vizuális nevelés, rajz és technika

Szeret rajzolni, színezni, festeni, mintázni.
Átlagos az érdeklődése a vizuális kultúra, a vizuális művészetek iránt.
Egyelőre nem ábrázol szívesen, gyakran szorul segítségre és bátorításra.
Szívesen végez technikai jellegű tevékenységet.
Fel lehet kelteni technikai jellegű érdeklődését, de munka közben biztatást igényel.
Munkavégzés előtt és közben is folyamatos biztatást, segítséget igényel.
Munkái szépek és igényesek.
Ügyesen bánik az eszközökkel.
Saját ötleteit, elképzeléseit bátran megvalósítja.
Törekszik a rajzfelület esztétikus kitöltésére.
A tanult technikákat életkorának megfelelő szinten alkalmazza.
Ismeri a színek nevét és felismeri azokat.

• Testnevelés

A mozgásos feladatokat szívesen végzi, szeret mozogni.
A feladatok kivitelezésében mozgása összerendezett.
Erőnléte és állóképessége korának megfelelő.
A sportjátékok, versengések szabályait érti és betartja. Minden helyzetben sportszerűen viselkedik.
A sportjátékok, versengések szabályait érti, de időnként nem tartja be.
A sportjátékok, versengések szabályait érti, de gyakran nem tartja be.
Különösen ügyes:

2. ÉVFOLYAM

Negyedévi szöveges értékelés.....2. osztályos tanuló részére
.....tanév

Magatartás	példás	jó	változó	rossz
Szorgalom	példás	jó	változó	hanyag
A követelményeket	Kiválóan teljesítette	Jól teljesítette	Megfelelően teljesítette	Felzárkóztatásra szorul
Magyar nyelv és irodalom	választékos	érthető	átlagos	nehézkés
Szóbeji kifejező készség				
Szókinés	gazdag, választékos	életkorának megfelelő	egyszerű	hiányos
Olvasási készség	folyamatos, pontos, kifejező	folyamatos, kevés hibával olvas	akadozva/ sok hibával olvas	pontatlan, betűzget
Hangos olvasás				
Szövegértése	szöveget érti, kérdésekre hibátlanul válaszol	szöveget érti, kérdésekre többnyire jól válaszol	szöveget részben érti, kérdésekre hibásan válaszol	szöveget nem érti
A tanult memoriterek	pontosan fel tudja idézni	lényegét érti, kissé pontatlan	sok hibával segítséggel idézi fel	nem tudja felidézni
Íráskészség				
Írás	pontos, esztétikus	keves hibával, jól ír	több hibával ír/kissé lassú	fejlesztendő
Nyelvtan	a szabályokat tudja, alkalmazza	a szabályokat tudja, többnyire alkalmazza	a szabályokat többnyire ismeri, bizonytalanul alkalmazza	a szabályokat nem ismeri
Nyelvtan, helyesírás				
Matematika	pontos, biztos	kialakult	hibázik, téved	nem tudja
Számfogalom				
Alapműveletek végzése	tudja, biztosan ismeri	jól alkalmazza	hibázik, téved	nem tudja
Szöveges feladatot	érti, kiválóan megold	érti, hiányosan old meg	hibásan/hiányosan old meg	nem tud megoldani
Szabályok felismerése	biztos	jó	bizonytalan	kialakulatlan
Nyitott mondatot	érti, kiválóan megold	érti, hiányosan old meg	hibásan/hiányosan old meg	nem tud megoldani
A mennyiségek mértékegységeit	ismeri, biztosan váltja	ismeri, segítséggel/keves hibával váltja	bizonytalanul tudja, és váltja	nem ismeri
Matematikai fogalmak, geometriai ismeretek	biztosak	kicsit hiányosak	bizonytalanok	nagyon hiányosak
Környezetismeret	biztos	jártas	tájékozott	bizonytalan
Megismerési módszerekben				
Tájékozódása az élő és élettelen környezetben	biztos	jó	elfogadható	bizonytalan

Ének-zene A dalokat	ismeri, énekli	ismeri, társasággal énekli	nem szívesen énekli	nem énekli
Zenei ismereteket	biztosan tudja, alkalmazza	tudja, többnyire alkalmazza	hiányosan tudja, segítséggel alkalmazza	nem tudja
Alkotótevékenysége (Rajz, technika)	kreatív, esztétikus	igényes, gondos	rendes, átgondolt	hiányos, rendezetlen
Testnevelés	fegyelmezett, aktív	kitartó, szabálykövető	igyekező	a szabályokat nem követi

A tanuló a tantervi követelményeket teljesítette.

Gyulaháza,

.....

.....

Osztályfőnökök

.....

Szülő

FÉLÉVI ÉRTÉKELÉS

2. osztályos tanuló részére

.....tanév

<u>Magatartás</u>				
Társas kapcsolata	példás	jó	közömbös	visszahúzó
Tanórai fegyelme	példás, követendő	jó	változó	rendbontó
Tanórán kívüli fegyelme	példamutató	jó	változó	erkölcsi normái hibásak
Szorgalom	példás	jó	változó	hanyag

Magyar

Terület \ Teljesítmény	kiváló	jó	megfelelő	felzárkóztatásra szorul
Magyar irodalom				
Szóbeli kifejező készség	értelmes, kifejező	rövid mondatokat használ	nehezen érthető	érthetetlen
Szókincse	gazdag, választékos	életkorának megfelelő	egyszerű	hiányos
Hangos olvasás	folyamatos, pontos, kifejező	folyamatos, kevés hibával olvas	akadozva, sok hibával olvas	pontatlan, szótagolva olvas
A tanult memoriterek	pontosan fel tudja idézni	kissé pontatlan	sok hibával, segítséggel idézi fel	nem tudja felidézni
Szövegértése	szöveget érti, kérdésekre hibátlanul válaszol	szöveget érti, kérdésekre többnyire jól válaszol	szöveget részben érti, kérdésekre hibásan válaszol	szöveget nem érti
Magyar nyelv				
Nyelvtan, helyesírás	a szabályokat tudja, jól alkalmazza	a szabályokat tudja, többnyire alkalmazza	a szabályokat többnyire ismeri, bizonytalanul alkalmazza	a szabályokat nem ismeri
Íráskészség				
Írása	pontos, esztétikus	keves hibával, jól ír	több hibával ír, kissé lassú	fejlesztendő
Tollbamondás alapján	hibátlan	néhány hibát vét	sok hibával dolgozik	nem tud tollbamondás után írni
Másolás írott szövegről	hibátlan, szép	néhány hibát vét	pontatlan	sok hibával dolgozik
Másolás nyomtatott szövegről	hibátlan	néhány hibát vét	pontatlan	sok hibával dolgozik
Órai munkája	folyamatosan aktív	többnyire aktív	biztatásra szorul	passzív, közömbös

MATEMATIKA

terület \ Teljesítmény	kiváló	jó	megfelelő	felzárkóztatásra szorul
Számfogalom, számok nagyságrendi összehasonlítás	biztos stabil	biztos 1-2 hibával	hiányos	kialakulatlan
Számjegyek írása, olvasása 100-as számkörben Matematikai jelek felismerése	pontos, helyes, rendezett	jártas 1-2 hibával	elfogadható 4-5 hiba	segítséggel is nehézkes
Művelet fogalom	önálló értelmezés, megoldás	önálló értelmezés, megoldás 1-2 hibával	tanítói segítséget igényel	nem tudja értelmezni
Számok bontása alapművelettel Összeadás 100-as számkörben Kivonás 100-as számkörben	hibátlan hibátlan	kevés hibával dolgozik kevés hibával dolgozik	eszköz segítségével dolgozik eszköz segítségével dolgozik	sok hibával számol sok hibával számol
Számok közötti reláció felismerése	határozott egyértelmű	ritkán hibázik	segítséget igényel	nem ismeri fel
Írásbeli munkája	tiszta áttekinthető, önálló	áttekinthető	pontatlan hibás	áttekinthetetlen
Számok sorba rendezése Számszomszédok Sorozatok folytatása	pontos, biztos, szabályok felismerése és folytatása	biztos 1-2 hibával, szabályok felismerése és folytatása 1-2 hibával	hiányos, segítséget igényel	kialakulatlan, képtelen a folytatásra
Szöveges feladatok értelmezése Egyenlőtlenségek megoldása	önállóan értelmezi, megoldja	minimális segítséggel biztosan megoldja	gyakran igényel segítséget	nem tudja értelmezni
Feladat megoldási tempója	gyors, határozott	határozott	lassú, nehézkes	elfogadhatatlan
Helyzetfelismerő képessége Problémamegoldó képessége	gyors, határozott, logikus	pontos, határozott	irányításra szorul	kialakulatlan
Órai munkája	folyamatosan aktív	többnyire aktív	gyenge	passzív

Környezetismeret

Teljesítmény terület	kiváló	jó	megfelelő	felzárkóztatásra szorul
Tájékozottsága	széleskörű ismeretei vannak	tájékozott	hiányosak az ismeretei	tájékozatlan
Erdei állatok kicsinyeit, táplálékát	tudja és biztosan megfogalmazza a jellemző jegyeket	tudja a jellemző jegyeket	bizonytalan a felismerésben	nem ismeri fel a jellemző jegyeket
Testünk működése	ismeri az élettani jellemzőket és megfogalmazza az összefüggéseket	ismeri az élettani működéseket, érti azokat	ismeri, az élettani jegyeket, de nem lát összefüggéseket	nem ismeri az élettani jeleket
Megfigyeléseket	megfogalmazza, rendszeresen végzi	rendszerint végzi	nem végzi megfelelően	
Órai munkája	folyamatosan aktív	többször aktív	gyenge	passzív

Ének-zene

Teljesítmény terület	kiváló	jó	megfelelő
Éneklés	A dalokat hibátlanul, kifejezően, megfelelő tempóban éneklő hallás után.	A dalokat jól, kifejezően, jó tempóban éneklő hallás után.	A dalokat kevés hibával éneklő hallás után.
Zenei hallás	A tanult ritmusértékeket, ritmusképleteket, hibátlanul felismeri, olvassa.	A tanult ritmusértékeket, ritmusképleteket, kevés hibával felismeri, olvassa	A tanult ritmusértékeket, ritmusképleteket, segítséggel ismeri fel és olvassa.
Zenei olvasás - írás	A tanult dallam és ritmikai elemeket hibátlanul felismeri betűkottáról és kottaképről.	A tanult dallam és ritmikai elemeket kevés hibával felismeri betűkottáról és kottaképről.	A tanult dallam és ritmikai elemeket sok hibával felismeri betűkottáról és kottaképről.
A hangjegyeket kézjelről	ismeri, megnevezi	nem biztos az ismerete	sokat nem ismer fel

Rajz

Teljesítmény terület	kiváló	jó	megfelelő
Rajz, vizuális kultúra	Rajzaiban minden lényeges elem meg van és valóságghú az ábrázolása. Munkái esztétikai szempontból is kifogástalan.	A megfigyelés útján szerzett ismereteit munkáiban jól alkalmazza. Munkái szépek.	Munkája esztétikai szempontból kifogásolható.
Ábrázolása	Kiváló megfigyelő, ügyes.	Életkorának megfelelő.	Megfelelő, viszonytalan.
Színhasználata	Izgalmas, szokatlan, egyéni.	Jól használja a színeket.	Kevés színnel dolgozik, komor színeket használ.
Rajzeszközök, rajztechnikák használata	Változatos, sokféle.	Néhányat használ.	Nagyon keveset használ.

Testnevelés

terület \ Teljesítmény	kiváló	jó	megfelelő
Testnevelés	Mozgás, játék és sportműveltség terén kiemelkedő. Ügyessége cselekvés gyorsasága, állóképessége nagyon jó. Mozgás, versengési, játék igénye magas. Aktív, kezdeményező, fegyelmezett. Labdás játékokban ügyes.	Mozgás, játék és sportműveltség terén jó. Ügyessége cselekvés gyorsasága, állóképessége jó. Mozgás, versengési, játék igénye jó. Aktív, fegyelmezett. Labdás játékokban átlagos.	Mozgás, játék és sportműveltség terén megfelelő. Ügyessége cselekvés gyorsasága, állóképessége megfelelő. Mozgás, versengési, játék igénye megfelelő. Nem elég aktív, kezdeményező, fegyelmezett. Labdakezelése kicsit bizonytalan.

Technika és életvitel

terület \ Teljesítmény	kiváló	jó	megfelelő
<i>Eszközhasználata</i>	<i>biztonságosan, helyesen használja</i>	<i>bizonytalan a használata</i>	<i>helytelenül használja</i>
<i>Az anyagokkal (papír, fonal, textil, képlékeny anyag)</i>	<i>rendkívül jól dolgozik</i>	<i>megfelelően dolgozik</i>	<i>még gyengén dolgozik</i>
<i>Munkájában</i>	<i>önálló, precíz, kitartó</i>	<i>néha segítségre szorul</i>	<i>felületes</i>
<i>Munkadarabjai</i>	<i>tiszták, pontosak, tetszetősek</i>	<i>kicsit pontatlan</i>	<i>maszatos, rendetlen</i>
<i>Barkácsol, tevékenykedik</i>	<i>szívesen saját kezdeményezésére</i>	<i>nevelői kezdeményezésre</i>	<i>sohasem</i>

A tanuló a tantervi követelményeketteljesítette

Gyulaháza,

.....
szülő

.....

.....
Osztályfőnökök

A tanulók fizikai állapotmérésének pontozása

netfit

F

I

T

N

E

S

S

TESTÜSZETÉTEL ÉS TÁPLÁLTSÁGI PROFIL

BMI (kg/m²)					Testzsírszázalék (%)				
Életkor (év)	Sovány	Egészség-zóna	Fejlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges	Életkor (év)	Sovány	Egészség-zóna	Fejlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges
7	≤ 14,0	14,1–18,0	18,1–21,0	21,1 ≤	7	≤ 8,2	8,3–18,8	18,9–26,9	27,0 ≤
8	≤ 14,2	14,3–18,6	18,7–22,0	22,1 ≤	8	≤ 8,3	8,4–18,8	18,9–26,9	27,0 ≤
9	≤ 14,5	14,6–19,3	19,4–23,2	23,3 ≤	9	≤ 8,6	8,7–20,6	20,7–30,0	30,1 ≤
10	≤ 14,8	14,9–20,1	20,2–24,4	24,5 ≤	10	≤ 8,8	8,9–22,4	22,5–33,1	33,2 ≤
11	≤ 15,2	15,3–20,8	20,9–25,5	25,6 ≤	11	≤ 8,7	8,8–23,6	23,7–35,3	35,4 ≤
12	≤ 15,6	15,7–21,4	21,5–26,4	26,5 ≤	12	≤ 8,3	8,4–23,6	23,7–35,8	35,9 ≤
13	≤ 16,1	16,2–22,2	22,3–27,2	27,3 ≤	13	≤ 7,7	7,8–22,8	22,9–34,9	35,0 ≤
14	≤ 16,7	16,8–22,9	23,0–27,9	28,0 ≤	14	≤ 7,0	7,1–21,3	21,4–33,1	33,2 ≤
15	≤ 17,3	17,4–23,5	23,6–28,5	28,6 ≤	15	≤ 6,5	6,6–20,1	20,2–31,4	31,5 ≤
16	≤ 17,8	17,9–24,1	24,2–29,1	29,2 ≤	16	≤ 6,4	6,5–20,1	20,2–31,5	31,6 ≤
17	≤ 18,3	18,4–24,6	24,7–29,6	29,7 ≤	17	≤ 6,6	6,7–20,9	21,0–32,9	33,0 ≤
18*	≤ 18,5	18,6–24,9	25,0–29,9	30,0 ≤	18*	≤ 6,9	7,0–22,2	22,3–35,0	35,1 ≤

VÁZIZOMZAT FITTSÉGI PROFIL

Életkor (év)	Fokozott fejlesztés szükséges	Fejlesztés szükséges	Egészség-zóna	Egészség-zóna	Egészség-zóna	Egészség-zóna	Egészség-zóna	HAJLÉKONYSÁGI PROFIL	Életkor (év)	Egészség-zóna
7	≤ 8,8	8,9–11,2	11,3 ≤	113 ≤	4 ≤	4 ≤	15–30	7	20 ≤	
8	≤ 10,3	10,4–13,1	13,2 ≤	118 ≤	5 ≤	6 ≤	15–30	8	20 ≤	
9	≤ 11,9	12,0–15,2	15,3 ≤	123 ≤	6 ≤	9 ≤	15–30	9	20 ≤	
10	≤ 13,7	13,8–17,3	17,4 ≤	128 ≤	7 ≤	12 ≤	23–30	10	20 ≤	
11	≤ 15,7	15,8–19,9	20,0 ≤	135 ≤	8 ≤	15 ≤	23–30	11	20 ≤	
12	≤ 18,3	18,4–23,1	23,2 ≤	148 ≤	10 ≤	18 ≤	23–30	12	20 ≤	
13	≤ 21,8	21,9–27,4	27,5 ≤	160 ≤	12 ≤	21 ≤	23–30	13	20 ≤	
14	≤ 25,6	25,7–32,2	32,3 ≤	171 ≤	14 ≤	24 ≤	23–30	14	20 ≤	
15	≤ 28,9	29,0–36,3	36,4 ≤	180 ≤	16 ≤	24 ≤	23–30	15	20 ≤	
16	≤ 31,4	31,5–39,3	39,4 ≤	188 ≤	18 ≤	24 ≤	23–30	16	20 ≤	
17	≤ 33,1	33,2–41,4	41,5 ≤	195 ≤	18 ≤	24 ≤	23–30	17	20 ≤	
18*	≤ 34,3	34,4–42,8	42,9 ≤	201 ≤	18 ≤	24 ≤	23–30	18*	20 ≤	

AEROB FITTSÉGI (ÁLLÓKÉPESSÉGI) PROFIL

20 méteres állóképességi ingafutás teszt						
Életkor (év)	Fokozott fejlesztés szükséges		Fejlesztés szükséges		Egészség-zóna	
	Megtett távok száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)	Megtett távok száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)	Megtett távok száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)
7						
8						
9						
10	≤ 9	≤ 37,3	10–16	37,4–40,1	17 ≤	40,2 ≤
11	≤ 12	≤ 37,3	13–19	37,4–40,1	20 ≤	40,2 ≤
12	≤ 16	≤ 37,6	17–23	37,7–40,2	24 ≤	40,3 ≤
13	≤ 22	≤ 38,6	23–29	38,7–41,0	30 ≤	41,1 ≤
14	≤ 28	≤ 39,6	29–35	39,7–42,4	36 ≤	42,5 ≤
15	≤ 34	≤ 40,6	35–41	40,7–43,5	42 ≤	43,6 ≤
16	≤ 38	≤ 41,0	39–46	41,1–44,0	47 ≤	44,1 ≤
17	≤ 42	≤ 41,2	43–49	41,3–44,1	50 ≤	44,2 ≤
18*	≤ 45	≤ 41,2	46–53	41,3–44,2	54 ≤	44,3 ≤

A TESZT MEGISMERÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSA JAVASOLT.
A SZTENDERD ALAPJÁN TÖRTÉNŐ MINŐSÍTÉS AZ ÉLETKORI SAJÁTOSSÁGOK MIATT NEM JAVASOLT.

STÖSSZETÉTEL ÉS TÁPLÁLTSÁGI PROFIL	Életkor (év)	BMI (kg/m ²)				Életkor (év)	Testzsírszázalék (%)			
		Sovány	Egészség-zóna	Fejlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges		Sovány	Egészség-zóna	Fejlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges
7	≤ 14,0	14,1–18,0	18,1–21,0	21,1 ≤	7	≤ 8,2	8,3–18,8	18,9–26,9	27,0 ≤	
8	≤ 14,2	14,3–18,6	18,7–22,0	22,1 ≤	8	≤ 8,3	8,4–18,8	18,9–26,9	27,0 ≤	
9	≤ 14,5	14,6–19,3	19,4–23,2	23,3 ≤	9	≤ 8,6	8,7–20,6	20,7–30,0	30,1 ≤	
10	≤ 14,8	14,9–20,1	20,2–24,4	24,5 ≤	10	≤ 8,8	8,9–22,4	22,5–33,1	33,2 ≤	
11	≤ 15,2	15,3–20,8	20,9–25,5	25,6 ≤	11	≤ 8,7	8,8–23,6	23,7–35,3	35,4 ≤	
12	≤ 15,6	15,7–21,4	21,5–26,4	26,5 ≤	12	≤ 8,3	8,4–23,6	23,7–35,8	35,9 ≤	
13	≤ 16,1	16,2–22,2	22,3–27,2	27,3 ≤	13	≤ 7,7	7,8–22,8	22,9–34,9	35,0 ≤	
14	≤ 16,7	16,8–22,9	23,0–27,9	28,0 ≤	14	≤ 7,0	7,1–21,3	21,4–33,1	33,2 ≤	
15	≤ 17,3	17,4–23,5	23,6–28,5	28,6 ≤	15	≤ 6,5	6,6–20,1	20,2–31,4	31,5 ≤	
16	≤ 17,8	17,9–24,1	24,2–29,1	29,2 ≤	16	≤ 6,1	6,2–19,1	19,2–30,5	30,6 ≤	

TESTÖSSZETÉTEL ÉS TÁPLÁLTSÁGI PROFIL	Életkor (év)	BMI (kg/m ²)				Életkor (év)	Testzsírszázalék (%)			
		Sovány	Egészség-zóna	Fejlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges		Sovány	Egészség-zóna	Fejlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges
7	≤ 13,9	14,0–17,9	18,0–20,8	20,9 ≤	7	≤ 10,0	10,1–20,8	20,9–28,3	28,4 ≤	
8	≤ 14,1	14,2–18,5	18,6–21,9	22,0 ≤	8	≤ 10,4	10,5–20,8	20,9–28,3	28,4 ≤	
9	≤ 14,4	14,5–19,3	19,4–23,2	23,3 ≤	9	≤ 10,9	11,0–22,6	22,7–30,7	30,8 ≤	
10	≤ 14,8	14,9–20,1	20,2–24,5	24,6 ≤	10	≤ 11,5	11,6–24,3	24,4–32,9	33,0 ≤	
11	≤ 15,3	15,4–21,0	21,1–25,8	25,9 ≤	11	≤ 12,1	12,2–25,7	25,8–34,4	34,5 ≤	
12	≤ 15,9	16,0–22,0	22,1–26,9	27,0 ≤	12	≤ 12,6	12,7–26,7	26,8–35,4	35,5 ≤	
13	≤ 16,6	16,7–22,8	22,9–27,9	28,0 ≤	13	≤ 13,3	13,4–27,7	27,8–36,4	36,5 ≤	
14	≤ 17,2	17,3–23,5	23,6–28,6	28,7 ≤	14	≤ 13,9	14,0–28,5	28,6–36,7	36,8 ≤	
15	≤ 17,7	17,8–24,0	24,1–29,1	29,2 ≤	15	≤ 14,5	14,6–29,1	29,2–37,0	37,1 ≤	
16	≤ 18,1	18,2–24,4	24,5–29,5	29,6 ≤	16	≤ 15,2	15,3–29,7	29,8–37,3	37,4 ≤	
17	≤ 18,4	18,5–24,8	24,9–29,8	29,9 ≤	17	≤ 15,8	15,9–30,4	30,5–37,8	37,9 ≤	
18*	≤ 18,5	18,6–24,9	25,0–29,9	30,0 ≤	18*	≤ 16,4	16,5–31,3	31,4–38,5	38,6 ≤	

VÁZKOMZAT FITTSÉGI PROFIL	Életkor (év)	Kézi szorítórő mérése (kg)		Helyből távolugrás teszt (cm)	Ütemezett fekvőtámasz teszt (db)	Ütemezett hasizom teszt (db)	Törzs-emelés teszt (cm)	Hajlékonysági teszt (cm)
		Fokozott fejlesztés szükséges	Fejlesztés szükséges					
7	≤ 8,4	8,5–10,2	10,3 ≤	110 ≤	4 ≤	4 ≤	15–30	23 ≤
8	≤ 9,8	9,9–12,0	12,1 ≤	115 ≤	5 ≤	6 ≤	15–30	23 ≤
9	≤ 11,5	11,6–14,0	14,1 ≤	120 ≤	6 ≤	9 ≤	15–30	23 ≤
10	≤ 13,5	13,6–16,5	16,6 ≤	125 ≤	7 ≤	12 ≤	23–30	23 ≤
11	≤ 15,9	16,0–19,4	19,5 ≤	130 ≤	7 ≤	15 ≤	23–30	25 ≤
12	≤ 18,1	18,2–22,1	22,2 ≤	133 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30	25 ≤
13	≤ 19,8	19,9–24,2	24,3 ≤	135 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30	25 ≤
14	≤ 21,1	21,2–25,7	25,8 ≤	137 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30	25 ≤
15	≤ 22,0	22,1–26,8	26,9 ≤	139 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30	31 ≤
16	≤ 22,6	22,7–27,6	27,7 ≤	140 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30	31 ≤
17	≤ 23,2	23,3–28,3	28,4 ≤	141 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30	31 ≤
18*	≤ 23,6	23,7–28,7	28,8 ≤	142 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30	31 ≤

AEROB FITTSÉGI (ÁLLÓKÉPESSÉGI) PROFIL	Életkor (év)	20 méteres állóképességi ingafutás teszt					
		Fokozott fejlesztés szükséges		Fejlesztés szükséges		Egészségzóna	
		Megtett távok száma		Megtett távok száma		Megtett távok száma	
		Aerob kapacitás (ml/kg/min)		Aerob kapacitás (ml/kg/min)		Aerob kapacitás (ml/kg/min)	
7							
8							
9							
10	≤ 9	≤ 37,3	10–16	37,4–40,1	17 ≤	40,2 ≤	
11	≤ 12	≤ 37,3	13–19	37,4–40,1	20 ≤	40,2 ≤	
12	≤ 14	≤ 37,0	15–22	37,1–40,0	23 ≤	40,1 ≤	
13	≤ 16	≤ 36,6	17–24	36,7–39,6	25 ≤	39,7 ≤	
14	≤ 18	≤ 36,3	19–26	36,4–39,3	27 ≤	39,4 ≤	
15	≤ 21	≤ 36,0	22–30	36,1–39,0	31 ≤	39,1 ≤	
16	≤ 23	≤ 35,8	24–31	35,9–38,8	32 ≤	38,9 ≤	
17	≤ 26	≤ 35,7	27–34	35,8–38,7	35 ≤	38,8 ≤	
18*	≤ 28	≤ 35,3	29–37	35,4–38,5	38 ≤	38,6 ≤	

Az egyes évfolyamok tanulói felszerelés-jegyzéke

1. évfolyam 4 db 14-32 számú vonalas füzet 2 db 27-32-es négyzetrácsos füzet 2 db sima füzet 1 db leckefüzet 2 csomag írólap, 40 db A/4-es rajzlap 1 csomag színes pálcika 1 doboz korong, színes papír 1 db kis vonalzó 3 db HB-s grafitceruza, színes ceruzák radír, vízfesték, tempera, ecset, tálka, rongy hegyező, kenőfejes ragasztó papírvágó olló, zsírkréta tornafelszerelés (gumitalpú cipő, melegítő nadrág és pulóver, sort, póló, úszó felszerelés (fürdőruha, úszószemüveg, úszósapka, papucs, törülköző, szappan, váltó zokni)	2. évfolyam Füzetek: 4 db 16-32-es számú vonalas füzet (olvasás, nyelvtan, írás,) 2 db négyzetrácsos füzet 1 db szótár füzet, színes ceruzák grafitceruzák, hegyező 1 db üzenő, leckefüzet 2 csomag írólap, 40 db A/4-es rajzlap 1 db papír mérőszalag 1 db egyenes vonalzó, olló, kenőfejes ragasztó zsírkréta, vízfesték, tempera, színes papír ecsetek, tálka, rongy, olló, gyurma tornafelszerelés (gumitalpú cipő, melegítő nadrág és pulóver, sort, póló), úszó felszerelés (fürdőruha, úszószemüveg, úszósapka, papucs, törülköző, szappan, váltó zokni) váltócipő
3. évfolyam 2 db négyzetrácsos füzet 6 db vonalas füzet (12-32) 1 db A4-es sima füzet 2 cs. írólap, 1db mappa 2 db vonalzó: 1 db 30 cm-es és 1 db derékszögű 1 db tükör, 40 db rajzlap 2 db ecset (3-4-es és 8-10-es) ragasztó, olló, 1 cs. színes papír zsírkréta, tempera, vízfesték, színes ceruza 3 db HB-s ceruza radír tornafelszerelés (tornacipő, póló, tornanadrág, melegítő) úszó felszerelés (fürdőruha, úszószemüveg, úszósapka, papucs, törülköző, szappan, váltó zokni)	4. évfolyam Füzetek: 5 db 21-32-es számú vonalas füzet (olvasás, fogalmazás, nyelvtan, szójegyzék,) 2 db négyzetrácsos füzet 1 db szótár füzet 1 db üzenő, leckefüzet 2 csomag írólap, 40 db rajzlap, színes papír 1 db egyenes vonalzó 1db derékszögű vonalzó, körző zsírkréta, ecsetek, tálka, rongy 2 db ragasztó, olló, radír, színes ceruzák, grafitceruzák, hegyező tornafelszerelés (tornacipő, póló, tornanadrág, melegítő) úszó felszerelés (fürdőruha, úszószemüveg, úszósapka, papucs, törülköző, szappan, váltó zokni)
5. évfolyam Minden tantárgyhoz grafit ceruzák, radír, toll, legalább 6 féle színes ceruza, írólap, vonalzó	6. évfolyam Minden tantárgyhoz grafit ceruzák, radír, toll, legalább 6 féle színes ceruza, írólap, vonalzó

Magyar nyelv és irodalom 4 db vonalas füzet (irodalom, nyelvtan) 1 db spirálfüzet ajánlott: A magyar helyesírás szabályai (Akadémiai Kiadó) Történelem 1 db vonalas füzet Angol 1 db vonalas füzet 1 db szótárfüzet Matematika négyzetrácsos füzet (tetszőleges méretben) 1 db A5-ös sima füzet körző, szögmérő 2 db vonalzó (egyenes, derékszögű) Informatika 1 db négyzetrácsos füzet Természetismeret 1 db sima füzet 1 csomag írólap színes ceruza Ének 1 db A5-ös hangjegyfüzet Rajz 20 db A4-es rajzlap 10 db A3-as rajzlap színes ceruza tempera, ecsetek filctoll ragasztó színes papír Testnevelés fehér póló, piros sportnadrág szabadidő alsó, felső (hideg időre) tornacipő (sportcipő) úszó felszerelés (fürdőruha, úszószemüveg, úszósapka, papucs, törülköző, szappan, váltó zokni)	Magyar nyelv és irodalom 4 db vonalas füzet (irodalom, nyelvtan) 1 db spirálfüzet ajánlott: A magyar helyesírás szabályai (Akadémiai Kiadó) Történelem 1 db vonalas füzet Angol 1 db vonalas füzet 1 db szótárfüzet Matematika 1 db A4-es négyzetrácsos füzet 1 db A5-ös sima füzet körző, szögmérő 2 db vonalzó (egyenes, derékszögű) Informatika 1 db négyzetrácsos füzet (a tavalyi folytatható) Természetismeret 1 db sima füzet 1 csomag írólap színes ceruza Ének 1 db A5-ös hangjegyfüzet Rajz 20 db A4-es rajzlap 10 db A3-as rajzlap színes ceruza tempera, ecsetek filctoll ragasztó színes papír Testnevelés fehér póló, piros sportnadrág szabadidő alsó, felső (hideg időre) tornacipő (sportcipő) úszó felszerelés (fürdőruha, úszószemüveg, úszósapka, papucs, törülköző, szappan, váltó zokni)
---	--

	Hon- és népismeret 1 db sima füzet
7. évfolyam Minden tantárgyhoz grafit ceruzák, radír, toll, legalább 6 féle színes ceruza, írólap, vonalzó Magyar nyelv és irodalom 4 db vonalas füzet (irodalom, nyelvtan) 1 db spirálfüzet ajánlott: A magyar helyesírás szabályai (Akadémiai Kiadó) Történelem 1 db vonalas füzet Angol 1 db vonalas füzet 1 db szótárfüzet Matematika 1 db A4-es négyzetrácsos füzet 1 db A5-ös sima füzet körző 2 db vonalzó (egyenes, derékszögű) szögmérő Informatika 1 db négyzetrácsos füzet (a tavalyi folytatható) Biológia 1 db sima vagy vonalas füzet 1 csomag írólap Földrajz 1 db sima vagy vonalas füzet színes ceruza Kémia 1 db négyzetrácsos füzet Fizika 1 db A4-es sima füzet Ének 1 db A5-ös hangjegyfüzet	8. évfolyam Minden tantárgyhoz grafit ceruzák, radír, toll, legalább 6 féle színes ceruza, írólap, vonalzó Magyar nyelv és irodalom 4 db vonalas füzet (irodalom, nyelvtan) 1 db spirálfüzet ajánlott: A magyar helyesírás szabályai (Akadémiai Kiadó) Történelem 1 db vonalas füzet Angol 1 db vonalas füzet 1 db szótárfüzet Matematika négyzetrácsos füzet (tetszőleges méretben) +1 db A5-ös négyzetrácsos füzet körző 2 db vonalzó (egyenes, derékszögű) szögmérő Informatika 1 db négyzetrácsos füzet (a tavalyi folytatható) Biológia 1 db sima vagy vonalas füzet 1 csomag írólap Földrajz 1 db sima vagy vonalas füzet színes ceruza Kémia 1 db négyzetrácsos füzet Fizika 1 db A4-es sima füzet Ének 1 db A5-ös hangjegyfüzet

Kültéri teniszháló + tartó + tartozék	1
Tollas háló + állvány	1
Röplabda háló	1
Kiskapu /foci/	2
Röplabda antenna	2
Elektromos eredményjelző	1

Rajz 20 db A4-es rajzlap, 10 db A3-as rajzlap színes ceruza, tempera, ecsetek filctoll, ragasztó színes papír Testnevelés fehér póló, piros sportnadrág szabadidő alsó, felső (hideg időre) tornacipő (sportcipő) úszó felszerelés (fürdőruha, úszószemüveg, úszósapka, papucs, törülköző, szappan, váltó zokni) váltó cipő	Rajz 20 db A4-es rajzlap, 10 db A3-as rajzlap színes ceruza, tempera, ecsetek filctoll, ragasztó színes papír Testnevelés fehér póló, piros sportnadrág szabadidő alsó, felső (hideg időre) tornacipő (sportcipő) úszó felszerelés (fürdőruha, úszószemüveg, úszósapka, papucs, törülköző, szappan, váltó zokni) váltó cipő
---	---

A tanulók felmentése a délutáni foglalkozások alól

2013 szeptemberében lép életbe az általános iskolában 16 óráig szervezendő foglalkozásokra vonatkozó szabályozás. A törvény a nemzeti köznevelésről 27. §-ának 2. bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik az általános iskolák tanítási idejéről:

„Általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak, továbbá tizennyolc óráig - vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben - gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. „

A tanulónak tehát kötelességük a 16 óráig szervezett egyéb foglalkozásokon részt venni. Ezek a szabályok minden évfolyamra vonatkoznak.

Arra vonatkozóan nincs szabályozás, hogy a felmentés egyes napokra vagy egész hétre vonatkozik-e, tehát bármilyen megoldás lehetséges.

A 16 óráig tartó délutáni foglalkozások alól az iskola igazgatója – a szülő kérésére - adhat a tanuló számára felmentést.

Intézményünk nevelőtestületének határozata alapján az igazgató az alábbi esetekben és feltételekkel adja meg a felmentést a délutáni foglalkozások alól:

- ✓ Ha a tanulónak délután orvosi ellátáson kell megjelennie. (Pl.: gyógytorna, fogszabályzás)
- ✓ Ha a tanulónak rendszeres délutáni elfoglaltsága van. (Pl.: zeneiskolai foglalkozás, nyelvóra, magántanár által végzett fejlesztés, sportfoglalkozás)
- ✓ Ha a tanuló tanulmányi munkája példamutató, és otthon biztosított számára a felnőtt felügyelet.
- ✓ Ha a szülő vállalja, hogy otthon segíti és ellenőrzi gyermeke felkészülését.

A felmentésben részesülő tanulók tanulmányi eredményeit az osztályfőnökök havonta nyomon követik, és amennyiben az eredmények indokolják, a felmentést az intézmény igazgatója saját jogkörében eljárva, bármikor visszavonhatja.

6. sz.melléklet

OKTATÁSI HIVATAL

Cím: 1055 Budapest, Szalay utca 10-14.
Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 19.
Tel: + 36 1 374 2100
E-mail: info@oh.gov.hu

Iktatószám: PSZKF-E3213/...../2021

NYILATKOZAT

Alulírott **Baráth Sándor**, a **Dr.Kozma Pál Általános Iskola** (4545 Gyulaháza Petőfi Sándor utca 62., OM azonosító: 200071) intézményvezetője ezúton nyilatkozom, hogy az Oktatási Hivatal által vezetett EFOP-3.2.13-17-2017-00002 azonosító számú, „Az alap- és középfokú iskolák pályaeorientációs tevékenységét, kiemelten az MTMI készségeket és kompetenciákat támogató pályaeorientációs szakmai módszertan átfogó megalapozása és fejlesztése” című projekt keretében fejlesztett pályaeorientációs mérő- és támogatóeszközt (POM) az intézmény pályaeorientációs, pályaválasztást előkészítő pedagógiai tevékenységrendszerébe beépítjük, alkalmazzuk. Az intézményben a POM 2021/2022. tanévtől kezdődő használatát – amellyel a fenntartóra/működtetőre többletkötelezettség nem hárul – az intézmény pedagógiai programjában is rögzítjük.

Kelt: Gyulaháza, 2021. március 19.


Baráth Sándor
intézményvezető


EFOP-3.2.13-17-2017-00002

Az alap- és középfokú iskolák pályaeorientációs tevékenységét, kiemelten az MTMI készségeket és kompetenciákat támogató pályaeorientációs szakmai módszertan átfogó megalapozása és fejlesztése

SZÉCHENYI 2020



Európai Unió
Európai Szociális
Alap



BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői:

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési stb. rendellenességeket mutatnak, amelyek vagy oksági összefüggésben állnak az értelmi fogyatékossgal, vagy következményesen egyéb hatásokra alakulnak ki. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finommotorika, a figyelem koncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. Ezek változó mértékben és mindig egyedi kombinációban jelennek meg, a tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét.

A nevelésükhöz szükséges feltételek:

- a) a fogyatékossg típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta, gyógypedagógus foglalkoztatása,
 - b) speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
 - c) a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakszolgáltatások biztosítása.
- Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés, oktatás és terápia hatására a mentális képességek területén is számottevő lehet.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

Alapfokú nevelés – oktatás szakasza

a) alsó tagozat: 1–4. évfolyam.

Ezen a tagozaton a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások, terápiák alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyicselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulnia a pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének.

- **Az alsó tagozat első évfolyamán** javasolt – a Nemzeti alaptanterv által biztosított lehetőséggel élve – egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. A hosszabb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság mellett, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban egyre önállóbb tanulási tevékenységre készíteti a tanulókat. A gyógypedagógiai nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie.

Ezen a tagozaton nagyobb hangsúlyt kap a tanulási, magatartási és viselkedési szokások következetes kialakítása és megerősítése.

Felső tagozat: 5–8.évfolyam

- A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül.
- Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység. A tanítás-tanulás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően, differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is.

Kulcskompetenciák

1. Anyanyelvi kommunikáció

Szemléleti és módszertani alapelv, hogy a tananyag – a tanítási tartalom – eszköz a tantárgy nevelési feladatai megoldásában.

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhén értelmi fogyatékos tanulók esetében a beszéd centrikusságot kell előtérbe helyezni. A beszédértés és beszédprodukció fejlesztése az elsődleges feladat. Az anyanyelv elsajátítása során – a tanulók egyéni sajátosságaihoz való igazodás mellett alapelv, hogy esetükben a nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit.

Az anyanyelv tanításában csak az a fejlesztő tevékenység hozhatja a kívánt eredményt, amely (az egyén képességének és beszédállapotának figyelembe vétele mellett) a beszédnek, mint összetett folyamatnak a fejlesztésére irányul, s a „nyelvet” funkcióinak (kifejező, informáló, felhívó) megfelelően, elemi formáiban (közlés, megbeszélés, rábeszélés) és alaptípusaiban (élőbeszéd, írott beszéd) gyakoroltatja és alkalmaztatja.

2. Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció, mint kulcskompetencia az enyhén értelmi fogyatékosok nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A hallási észlelés, figyelem, emlékezet fokozott fejlesztése mellett a célokat a tanulók szükségletei határozzák meg.

A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a hosszabb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, játékos keretek között történő megvalósításra, helyzetgyakorlatokra.

3. Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia fejlesztése során elsajátíthatók és gyakorolhatók a gondolkodási műveletek (pl. problémamegoldó gondolkodás), továbbá a funkcionális képességek (érzékelés, észlelés, felidézés, emlékezés, figyelem, képzelet). A matematikai kompetencia birtokában az enyhén értelmi fogyatékos tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyait felfedezze, képessé válik arra, hogy a tapasztalások útján megszerzett matematikai tudást praktikusán fel tudja használni a társadalmi lét különböző területein. Ez úgy érhető el, hogy a tanítás- tanulás folyamatában döntően a társadalmi lét során létrejött helyzetekben ismertetjük meg a matematikai tartalmakat. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a szabálytudat és a stratégiahasználat kialakítása.

4. Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az enyhén értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világkép kialakítása.

Kiemelt feladat a tanulók egészségvédelmi, betegségmegelőzési és környezeti ismereteinek, bővítése.

5. Szociális és állampolgári kompetencia

A szociális kompetencia segíti az enyhén értelmi fogyatékos tanulót abban, hogy megtalálja helyét, feladatát a családi és a társadalmi munkamegosztásban. Felkészül a közügyekben való aktív részvételre.

Az állampolgári kompetencia – az enyhén értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit figyelembe véve – a tartalmakat sajátélményű tevékenységek formájában gyakoroltatva biztosítja. *Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést.*

6. Digitális kompetencia

Az egyéni sajátosságokat és az informális társadalmi elvárásokat figyelembe véve középpontban a munkához, az életvitelhez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzés és készségfejlesztés áll.

6/1.Számolási készség: matematikai, logikus, rugalmas gondolkodás fejlesztése

Az enyhe értelmi fogyatékos gyerekeknek hosszabb ideig (több éven át) lehetőséget kell teremteni *a matematikai problémák cselekvéses tapasztalatra alapozó megoldására. A motiváló hatású tanulási környezet, a játékok, a különböző matematikai eszközök, /Kemény-Vandlik féle tankönyvek, feladatlapok/*

IKT-eszközök, digitális tananyagok /Manó Matek 1-4/ felkeltik a tanulók érdeklődését, igényét a világ megismerésére, saját ismereteik, képességeik fejlesztésére. **Fejlesztőszoba!!!**

6/2. Írásbeli és szóbeli kommunikáció fejlesztése

- **írásbeli szövegalkotás: betűk differenciálása, szavak analizálása, mondatalkotás**
- **szóbeli kommunikáció: a beszéd tartalmi és formai oldalának fejlesztése, auditív észlelés és differenciálás /Logico Piccoló feladatlapok/**

A magyar nyelv a tanulás célja és az ismeretszerzés eszköze is. Célja és feladata a *szókincsfejlesztés és gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Feladata az eredményes olvasás-, írástanulás feltételeinek megteremtése, az ehhez szükséges készségek kialakítása, megerősítése. Kiemelkedő szerepe van a nyelv rendszerére, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátításában.*

6/3. Számítógépes tanulás megsegítése: Tantárgyak számítógép által történő tanulás könnyítés-szemléltetés

IKT-eszközök: számítógép/laptop/, projektor, digitális tananyagok: /Gyógypedagógus is rendelkezik vele/

- Manó Magyarország-földrajz (orientációs fejlesztéshez)
- Manó Matek
- Manó nyelvtan, Játszóház (CD, DVD)

Fejlesztendő készségek, képességek, attitűdök

Auditív és vizuális észlelés, verbális, vizuális emlékezet, képzelet, reprodukív képzelet. Megfigyelő-, időbeli és térbeli tájékozódási, kommunikációs képességek. A közvetett ismeretszerzés fejlesztése korszerű ismerethordozók segítségével.

A megkülönböztetés, az azonosítás, az összehasonlítás műveleteinek aktivizálása a perceptív cselekvéses gondolkodás fejlesztése érdekében.

Az elvonatkoztatás, az általánosítás műveleteinek aktivizálása, a fogalomalkotó, analógiás gondolkodás fejlesztése.

Cselekvések belső összevetése.

Érzelmek aktivizálása, az átélés képessége. Elfogadó és elutasító attitűd.

5. évfolyam

Témakör	Tartalom
Társadalmi ismeretek Közvetlen környezetünk	A családi közösség. Helyem a családban, saját élettörténet, a család múltja, története, generációk. A családfa. Az iskolai közösség. Az iskola múltja, története.
Történelem A múlt megismerése	A múlt megismerésének forrásai: tárgyi és írásos emlékek, történelmi gyűjtemények, a múzeumok. A régészek munkája. Az időszámítás - történetek Jézus életéről. A keresztény időszámítás.
Élet az őskorban	Az ember megjelenése a Földön, az ősember nyomában. A gyűjtögető, halászó, vadászó ősember életmódja. Küzdelem a természettel, a tűz szerepe az ősember életében. A földművelő és állattenyésztő ősember életmódja. Az első mesterségek és a csere kialakulása.
Élet az ókori Keleten	Egy földműves házában a Nílus partján. Vendégségben a fáraónál. Az egyiptomi iskolában. Történetek Mezopotámiából, Kínából, Indiából, az emberi összefogás, tudományok és művészetek születése.
Az ókori görögök	Történetek a görög mondavilágból. Olimpiai játékok. Az athéni iskolában. A városállamok: Athén és Spárta. Mesterek és művészek.

Az ókori rómaiak	Mondák Róma alapításáról. A rabszolgapiacon, szabadok és rabszolgák. Történetek a római császárokról. Róma, az ókori nagyváros. A római iskolában. Rómaiak hazánk területén, megmaradt emlékek a római korból.
A magyar történelem kezdetei	A magyarság születése - a magyarok eredete, mondák és valóság. Vándorlás a pusztákon, az ősmagyarok életmódja. Harcoló őseink. Letelepedés, honfoglalás, 895.

Tevékenységek

A tanuló környezetére vonatkozó közvetlen megfigyelések, tapasztalatok gyűjtése, beszámolás a megfigyelési szempontok alapján. Közvetett ismerethordozók - képanyagok, fényképek gyűjtése, válogató, összehasonlító, rendező tevékenységek. Történetek, mondák olvasása, dramatizálása. Történetek mesélése. Rajzos illusztrációk készítése. Rajzos történeti napló összeállítása.

Múzeumok, gyűjtemények látogatása. Kiállítási anyag - rajzok, makettek, képanyagok - összeállítása korok jellegzetes ruházataiból, használati eszközeiből. Jellemzések, példák felsorolása. Tananyag, tananyagrészek elmondása kérdések segítségével. Manipuláció képes időszalagon képekkel.

Követelmény

Társadalmi ismeretek

- Legyen tájékozott saját életeseményei alapján a múlt-jelen-jövő relációs rendszerben.
- Ismerje saját helyét, szerepét a családjában.
- Mutassa be az iskolai közösséget közvetlen tapasztalatszerzés, saját élmény alapján.
- Meséljen családjá és iskolája múltjából érdekes történeteket.

Történelem

- Tudjon különbséget tenni a történelem különböző megismerési forrásai között.
- Legyenek elemi összehasonlító fogalmai a távoli korban és a ma élő emberek életmódjáról.
- Ismerje fel a tanult korokat képről: ruházatot, használati tárgyakat, jellegzetes épületeket.
- Legyen képes beszélni Jézus születéséről, a kereszténység kialakulásáról.
- Értékelje a Biblia jelentőségét, tudjon elmondani bibliai történetet.
- Mondja el önállóan a megismert mondák, legendák, történetek tartalmát.
- Tudjon különbséget tenni a történetek mesei és valóságos eseményei között.
- Tudja a tanult eseményeket időrendbe rendezni.
- Legyen képes segítséggel rajzos beszámolókat készíteni.
- Ismerjen fel és nevezzen meg hazánk őskori és ókori emlékeiből legalább kettőt képről, filmről.
- Tudja leolvasni, megmutatni a képes történelmi atlaszban a tanultakkal összefüggő történelmi helyeket.
- Olvassa le és mutassa meg vándorló őseink állomáshelyeit.
- Ismerje a letelepedés, a honfoglalás évszámát, valamint fontosabb emlékhelyeit.
- Tudjon érzelmileg azonosulni a honfoglalással, a magyarság életében betöltött szerepével.

6. évfolyam

Témakör	Tartalom
Társadalmi ismeretek A lakóhelytől a nagyvilágig	A lakóhely ismerete: a lakóhely településformája, természeti szépségei, gazdasági értékei. Kulturális értékek, hagyományok ápolása. Népművészeti, történelmi emlékek, emlékhelyek.
Történelem	Élet a középkori falvakban. Önellátó gazdálkodás. Jobbágyság és szolgáltatások.
Élet a középkori Európában	A középkori városok. Céh mesterek és kereskedők. A középkori várakban, a lovagi élet. Történetek az egyház szerepéről - a kolostori élet.
Magyarország az Árpád-házi uralkodók idején	Kalandozások kora. Géza és I. István. István koronázása, az államalapítás - 1000-1001. I. (Szent) László és Könyves Kálmán - törvények születnek. II. András, a királyi hatalom gyengülése. A tatárjárás, a muhi csata. IV. Béla, a második honalapító. Az Árpád-kor műveltsége és művészete. Az Árpád-ház kihalása.
A virágzó középkor Magyarországon	Az Anjouk kora - Károly Róbert gazdasági intézkedései. Zsigmond király. Nagy Lajos birodalma. A parasztok elégedetlensége - felkelés Erdélyben. Hazánkat veszélyeztető külső támadások. Hunyadi János a török ellen. Nándorfehérvár, 1456. Hunyadi Mátyás. Kultúra és művelődés Mátyás udvarában. Dózsa György, a parasztok vezére, 1514. A mohácsi vész, 1526. Buda török kézen, 1541. Az ország három részre szakadása.
Az újkor kezdete Európában	Nagy földrajzi felfedezések, 1492. Felfedezők és hódítók, leigázott népek. Történetek a kor emberének gondolkodásáról - reformáció, ellenreformáció.
Magyarország az újkor hajnalán	Élet a török hódoltságban, a királyi Magyarországon, a független Erdélyben. A végvárok dicsősége, élet a végeken. Nagy várvédők, kiemelkedő személyiségek. Függetlenségi harcok. „Istennel a hazáért és a szabadságért” - II. Rákóczi Ferenc szabadságharca, 1703-1711. A szatmári béke és következményei.

Tevékenységek

Tapasztalatszerzés bővítése, képi információk gyűjtése adott témáról, válogató, összehasonlító, rendszerező tevékenység, tablók, képes időszalagok készítése. Egyszerű, korabeli írásos források (legendák, krónikák) olvasása, kérdések megfogalmazása.

Történelmi szituációk eljátszása, megjelenítése.

Múzeumok, gyűjtemények látogatása, rajzos, 1-2 mondatos beszámoló készítése. Tananyag, tananyagrészek elmondása kérdések segítségével.

Követelmény

Társadalmi ismeretek

- A tanuló ismerje lakóhelyének településformáját, természeti szépségeit, gazdasági értékeit.
- Legyen képes ezek rövid szöveges bemutatására.
- Tudjon biztonságosan tájékozódni és közlekedni lakóhelyén.
- Ismerje és használja a lakóhely művészeti és kulturális szolgáltatásait.

Történelem

- Tudja megnevezni a tanult korok uralkodóit, beszéljen tetteikről.
- Legyen képes tanári rávezetéssel ok-okozati összefüggések felismerésére, következtessen tanulságokra.
- Legyen képes példákkal illusztrálni az ország fennmaradásának, a magyarság megmaradásának küzdelmeit.
- Legyen képes ismereteit bővíteni forrásanyagok felhasználásával, olvasson rövid részleteket a tananyaghoz kapcsolódóan.
- Tudja a tanult évszámokat az időszalagon elhelyezni, az események helyszíneit a térképen megmutatni.
- Legyen képes a jártasság szintjén használni a képes történelmi atlaszt.
- Mondjon példákat a történelmi események művészeti megjelenítésére.

7. évfolyam

Témakör	Tartalom
Társadalmi ismeretek A lakóhelytől a nagyvilágig	A lakóhely társadalma - jellegzetes társadalmi csoportok a lakóhelyen. A helyi közösségek tevékenysége a lakóhely életében, részvételi lehetőségek. A helyi társadalom nyugalma veszélyeztető csoportok - bűnözés, alkoholizmus, kábítószer.
Történelem A polgári átalakulás kora	Találmányok és feltalálók. Az ipari forradalom és hatása a társadalomra és a gazdaságra. Történetek a nagy francia forradalomról, Napóleonról.
Polgárosodás Magyarországon	Hazánk a Habsburg Birodalom részeként. A soknemzetiségű ország. Mária Terézia és II. József uralkodásának hatása a gazdasági életre. A reformkor politika irányítói - Széchenyi, Kossuth a társadalom átalakításáért. Reformkori országgyűlések. Nemzeti kultúránk kibontakozása, jeles személyiségek. 1848. március 15. A forradalom eseményei. Nemzetiségi törekvések kibontakozása, polgári törvények. A szabadságharc legfontosabb eseményei, eredményei.

A kiegyezés kora	Programok és intézkedések a szabadságharc bukása után. A kiegyezés, 1867. Gazdasági felzárkózás. Budapest - a világváros születése. A millennium. „Boldog békeidők.”
A késő újkor Európában	Versenyszerben a világ felosztásáért.
Az első világháború	Az első világháború, 1914-1918. Frontvonalak - villámháború, állóháború, a háttér. Forradalom, hatalmi átrendeződések Oroszországban. Győztesek és vesztesek.

Tevékenységek

Írásos anyagok tanulmányozása, elemzése, célszerű válogatása. A helyi hírek, újságok figyelése, gyűjtés, rendszerezés, beszámoló. Különböző térképek használata. Feladatvégzés térképvázlatokkal. Fogalmi szemléltető eszközök - szókártyák, mondatkártyák használata, rendszerezése. Jellemzők, példák válogatása adott tananyaghoz. Történetek dramatizálása, rendezés, szereplés, tudatos szerepválasztással. Tananyag, tananyagrészek önálló elmondása, kérdések megfogalmazása. Tematikus rajzok készítése. Időszalag, időtáblázatok használata.

Követelmény

Társadalmi ismeretek

- Tudjon megnevezni a tanuló lakóhelyén működő helyi közösségeket, ismerje alapvető tevékenységeiket, mondjon gyakorlati példákat.
- Ismerje a nyugalmat veszélyeztető csoportok társadalmi, közéleti hatásait, utasítsa el a benne való részvételt.

Történelem

- Tudja kezelni a kiemelkedő személyiségekről gyűjtött életrajzi adatokat.
- Legyen képes szóban felvázolni rövid életrajzi portrét egy általa példaképnek tartott történelmi személyiségről.
- Ismerjen fel a kor eseményei között történelmi összefüggéseket, készítsen róla vázlatot.
- Tudjon számot adni a tanult anyagról néhány mondatos szóbeli felelettel.
- Ismerje a legjellegzetesebb reformkori személyiségek nézeteit, érveljen, vitázzon a megismert tények alapján.
- Tudjon összefüggéseket említeni a világtörténelem és a magyar történelem eseményei között.
- Elemesse a társadalmi, gazdasági változásokat, konkrét példákkal mutasson rá a fejlődésre megadott szempontok alapján.
- Tudja a tanult történelmi évszámokat.
- Jártasság szintjén használja a képes történelmi atlaszt.

8. évfolyam

Témakör	Tartalom
Társadalmi ismeretek A lakóhelytől a nagyvilágig	A helyi ügyintézés színterei a lakóhelyen. Intézmények, szolgáltatások - családsegítő szolgálat, munkaügyi szolgálat, polgármesteri hivatal. Az ügyintézés folyamatai.

Történelem	
A trianoni Magyarország	Trianoni békeszerződés és következményei. Élet a Horthy-kor Magyarországon. Társadalmi, politikai megmozdulások. Az őszirózsás forradalom és a Tanácsköztársaság - helytörténeti vonatkozások.
A jelenkor kezdete, a két háború között	A nagy gazdasági világválság Európában - túltermelés, következmények. Háborús készülődés - Németország világhuralmi tervei.
A második világháború, hazánk a háborúban	A II. világháború eseménytörténete, 1939-1945 - a fordulópontok. A háború befejezése, a párizsi béke. Hazánk a háborúban, német megszállás, helytörténeti vonatkozások.
Korunk történelme	Földünk a II. világháború után - megosztott világ. A hidegháború, fegyverkezés, katonai, gazdasági szövetségek, kommunista diktatúrák. Hazánk a vesztes háború után. A pártállam kialakulása. Új kormányprogram - Nagy Imre. Forradalom és szabadságharc, 1956 - helytörténeti vonatkozások. A Kádár-korszak. A pártállam összeomlása - vissza a demokráciához. A békés rendszerváltás - a Magyar Köztársaság létrejötte, 1989. október 23. A demokratikus intézményrendszer kialakulása - az Antall-kormány megalakulása.

Tevékenységek

Szituációs játékok, dramatikus feldolgozások. Beszélgetések, vélemények megfogalmazása, ütköztetése, vita. Történelmi visszaemlékezések meghallgatása. Forrásanyagok keresése, felhasználása. A lakóhelyi információk gyűjtése, a gyűjtött anyag felhasználása beszámolókbán, önálló feleletekben. Tananyagról vázlatkészítés.

Történelmi témájú regényrészletek, filmek, dokumentumfilmek nézése, beszélgetés, érzések, vélemények megfogalmazása.

Követelmény

Társadalmi ismeretek

- Ismerje lakóhelyén a lakossági ügyintézés intézményeit, tudja, hova, milyen ügyben lehet fordulni.

Történelem

- Ismerje fel, hogy népünk számára milyen gazdasági, társadalmi veszteségeket jelentett a háborúban való részvétel.

- Legyen képes a térképről önállóan leolvasni a háborús eseményeket, használja fel a térképet szóbeli feleletéhez.

- Utasítsa el a nemzeti, faji gyűlöletet.

- Legyen magatartásában megnyilvánuló magyar és európai azonosságtudata.
- Ismerjen néhány történelmi témájú irodalmi művet, filmet.
- Legyen képes beszámolni az olvasottakról, a látottakról, megfogalmazni saját véleményét.
- Az ok-okozati összefüggések felismeréséből, a következtetésekből legyen képes elemi ítéletalkotásokra.
- Legyen képes önállóan felkészülni tankönyvből, könyvtárban forrásanyagot keresni, irodalmi ismeretei alapján illusztrációkat gyűjteni adott témához.
- Alkalmazza a tanulás során gyűjtött anyagot, a kortársak visszaemlékezéseit.

MATEMATIKA

1-8. évfolyam

Óraszámok

	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Heti óraszám	4	4	4	4	4	4	4	4
Éves óraszám	148	148	148	148	148	148	148	148

Témakörök

Témakörök	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Gondolkodási műveletek alapozása	x	x	x	x	x	x	x	x
Számtan, algebra								
Számfogalom, számköri ismeretek	x	x	x	x	x	x	x	x
Műveletek	x	x	x	x	x	x	x	x
Szöveges feladatok	x	x	x	x	x	x	x	x
Geometria, mérések								
Geometriai alakzatok, tulajdonságaik	x	x	x	x	x	x	x	x
Gyakorlati mérések, mértékegységek számítások	x	x	x	x	x	x	x	x
Szerkesztések					x	x	x	x
Összefüggések, függvények, sorozatok	x	x	x	x	x	x	x	x
Valószínűség, kombinatorika, statisztika					x	x	x	x

1-4. évfolyam

Célok

- A környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak felfedeztetése tapasztalati úton.
- Differenciált fejlesztéssel megalapozni a matematikai gondolkodást.
- Kialakítani az alapvető matematikai képességeket.

Feladatok

- Tárja sokoldalúan a tanulók elé, fedeztesse fel a matematika szerepét a mindennapi életben.
- Járuljon hozzá a valóság megismeréséhez.
- Alakítsa ki a készségszintű műveletvégzést.
- Fejlessze - változatos matematikai tevékenységek során - a megismerés képességét, az idő- és térszemléletet.
- Szoktasson a tevékenységek megtervezésére, megszervezésére, ellenőrzésére, értékelésre, neveljen önkontrollra.
- Alakítsa a tanulók szemléletét gyakorlati példákkal a valóság és a matematikai modellek kapcsolatáról.
- Fejlessze a tevékenységekhez kötött problémafelismerést, -megoldást.

Fejlesztendő készségek, képességek, attitűdök

Közvetett tapasztalatszerzés, bővülő cselekvésközpontú tevékenység.

A megfigyelőképesség, a tudatos, tartós figyelem, az emlékezet tartalmának bővítése. Az összefüggések felismerése.

A gondolkodási műveletek: a perceptív, cselekvéses gondolkodás, a csoportosítás, az osztályozás, a konkretizálás.

1. évfolyam

Témakör	Tartalom
Gondolkodási műveletek alapozása	A közvetlen környezetben lévő személyek, tárgyak tulajdonságai: - szín, forma, nagyság - térbeli helyzetek - viszonyszavak - azonosságok, különbségek - csoportosítás azonosság és azonos tulajdonság alapján
Számтан, algebra Számfogalom, számköri ismeretek	Számfogalom kialakításának előkészítése: határozatlan és határozott halmazok alkotása, összehasonlítása, mennyiségfogalmak érzékeltetése: sok, kevés, semmi, több, kevesebb, ugyanannyi. Relációs jelek. Számfogalom kialakítása: 5-10-es körben.
Számfogalom, számköri ismeretek	Halmazok számosságának megállapítása - az elemek megszámlálása, egyeztetésük számnévvel, számképpel, számjeggyel. Számok viszonyítása, rendezése. Számok helye a számegyenesen, számszomszédok. Sorszámok, sorszámnevek. Páros, páratlan számok. 1, 2, 5, 10 Ft-os pénzérmék használata.
Műveletek	Szóbeli összeadás, kivonás 10-es számkörben. A műveletek tartalmi értelmezése: halmazok bővítése - szűkítése; egyesítése - különbsége. Műveletek megoldása matematikai eszközökkel, rajzban. A tagok felcserélhetősége.
Szöveges feladatok	Eljátszással, kirakással, rajzzal szóban, szóban megfogalmazott egyszerű szöveges feladatok.
Geometria, mérések Geometria alakzatok,	Geometria alakzatok létrehozása.

tulajdonságaik

	Testek építése építőkockákból, rudakból. Síkidomok előállítás tépéssel, vágással, hajtogatással. Geometriai alakzatok tulajdonságainak megfigyelése, megfogalmazása. Szétválogatásuk megismert tulajdonságaik alapján.
Gyakorlati mérések, mértékegységek, számítások	Mennyiségek összehasonlítása, összemérése. Mérés választott egységekkel (hosszúság, tömeg, űrtartalom).
Összefüggések, függvények, sorozatok	Tájékozódás térben. Tárgyak térbeli helyzetének megfigyelése, megfogalmazása, létrehozása. Az <i>alatt, fölött, mellett, előtt, mögött</i> fogalmak helyes használata. Összefüggések felismertetése: személyek, tárgyak kapcsolatában. Relációk megfogalmazása szóban. Hozzárendelések párosító játékokban. Ciklikus sorok folytatása, növekvő, csökkenő számsorozatok.

Követelmény

- Legyen képes tárgyak, személyek tulajdonságainak megfigyelésére, megnevezésére.
- Tudjon csoportosítani azonosság, azonos tulajdonság alapján.
- Legyenek elemi tapasztalatai térbeli helyzetekről, nagyságbeli viszonyokról.
- Tudja 10-es számkörben a számjegyeket írni, olvasni.
- Legyen biztos számfogalma 10-es számkörben.
- Legyen jártas az összeadás, kivonás elvégzésében eszközhasználattal.
- Értse az egyszerű szóbeli feladatok tartalmát.
- Ismerje fel és nevezze meg a környező tárgyi világban előforduló alakzatokat, személyek és tárgyak egymás közötti kapcsolatait.

2. évfolyam

Témakör	Tartalom
Gondolkodási műveletek alapozása	Ciklikus sorok folytatása, sorozatok, sorrend, egymásutánosság megfigyelése, leképezése. Válogatás, csoportosítás tulajdonságok alapján, tulajdonság jelölése jelkártyával. Tulajdonságok megfogalmazása állítások formájában, állításokhoz halmazok alkotása. Tulajdonságok változásának megfigyelése, megfogalmazása.
Számтан, algebra Számfogalom, számköri ismeretek	Számkör bővítése 20-ig. A természetes szám mint a mennyiségek mérőszáma. Tíz-es számrendszer szerkezeti sajátosságainak bemutatása. Mennyiség-tartalom megerősítése. Az egyjegyű és kétjegyű szám fogalma. Halmazok számosságának megállapítása - az elemek

	megszámlálása. Egyeztetésük számnévvel, számképpel, számjeggyel. Számok viszonyítása, rendezése. Számok helye a számsorban, számszomszédok. Sorsszámok, sorszámnevek Páros, páratlan számok. A helyi értékes írásmód tudatosítása. Soralkotások, növekvő, csökkenő számsorok. Számsorok állandó különbsége: 1, 2, 5. 20-as pénzérme használata.
Műveletek	Műveletek előkészítése - kétjegyű számok bontása tízesek és egyesek összegére. Halmazok összemérése - több, kevesebb. Szóbeli összeadás, kivonás, pótlás, tízes átlépés nélkül: kerek tízeshez egyjegyűek adása, teljes kétjegyű számhoz egyjegyű adása tízes átlépés nélkül (analógia). Műveleti jelek bevezetése.
Szöveges feladatok	Egyszerű szöveges feladat lejátszása, megjelenítése, lerajzolása, lejegyzése, közös megoldás.
Geometria, mérések Geometriai alakzatok, tulajdonságaik	Testek építése minta alapján. Síkidomok előállítása megadott feltétel szerint pálcikákból, lyukas táblán. Testek tulajdonságainak megfigyelése, megfogalmazása, csoportosításuk (gömbölyű, szögletes). Síkidomok tulajdonságainak megfigyelése, megfogalmazása (négyyszög, háromszög, kör). Testek és síkidomok csoportosítása, rendezése adott tulajdonság alapján. Tájékozódás síkon. Síkbeli helyzetek megfigyelése, megfogalmazása, létrehozása.
Gyakorlati mérések, mértékegységek, számítások	Mérési tapasztalatok gyűjtése. Mennyiségek mérése választott és szabvány mértékegységekkel (méter, liter, kilogramm). Az idő múlásának érzékeltetése: óra, napszak, nap.
Összefüggések, függvények, sorozatok	Összefüggések felismertetése személyek, tárgyak, helyzetek, geometriai kapcsolatok, halmazok számossága között. Jelölések használata (összekötés, nyíl, relációs jelek). Logikai készlet elemeinek egymáshoz rendelése egy tulajdonság változásával. Hozzárendelések más matematikai témakörök anyagához igazodva. Sorozatok képzése adott szabály alapján.

Követelmény

- Tudjon ciklikus sorokat folytatni.
- Legyen képes legalább háromelemű szekvencia felidézésére.
- Tudjon a megismert tulajdonságok alapján csoportosítani.
- Tudjon kész csoportokat egy tulajdonsággal elnevezni.
- Legyen biztos számfogalma 20-as számkörben.
- Jártasság összeadás, kivonás elvégzésében 10-es számkörben, eszközhasználat nélkül.
- Tudja az egyszerű szöveges feladatot művelettel megjeleníteni, lejegyezni.

- Ismerjen fel összefüggéseket személyek, tárgyak, számok között.
- Tudja kifejezni a felismert összefüggéseket tevékenységgel, szóval.
- Legyen képes dolgokat egymáshoz rendezni.
- Tudjon egyszerű sorozatokat alkotni megadott szabály alapján.
- Különböztesse meg a kerek, szögletes, gömbölyű alakzatokat.
- Gyűjtsön tapasztalatokat a hosszúság, a tömeg, az űrtartalom méréséhez.

3. évfolyam

Témakör	Tartalom
Gondolkodási műveletek alapozása	Csoportosítások megadott és választott szempont szerint. Tulajdonságok változásának megfigyelése, megfogalmazása. Igaz, nem igaz állítások megfogalmazása. Transzformációs játék két tulajdonság változásával. Nytott mondatokba elemek, számok helyettesítése, igazságtartalmak eldöntése.
Számтан, algebra Számfogalom, számköri ismeretek	Számkör bővítése 50-ig, majd 100-ig - alapozás. Tíz-es számrendszer szerkezeti sajátosságainak elmélyítése. A száz fogalma. Kerek tízesek, teljes kétjegyű számok írása, olvasása, értelmezése. Elemek megszámlálása, leszámlálása. Csoportosítás, tízes csoportok alkotása. Kétjegyű számok. Mennyiség egyeztetése számnévvvel, számjeggyel. Számok viszonyítása, rendezése. Számok helye a számsorban, számszomszédok. A mindennapi gyakorlatban előforduló római számok írása, olvasása 50-ig. Soralkotások, állandó különbség: 1, 2, 5, 10. Műveletek előkészítése: kétjegyű számok bontása. 50-es, 100-as pénzérme használata, kifizetések különböző pénzérmmel.
Műveletek	Összeadás, kivonás 20-as számkörben tízes átlépéssel. Kétjegyű számok összeadása, kivonása tízes átlépés nélkül, analógia segítségével. Szorzás, bennfoglalás és részekre osztás értelmezése. A műveleti jelek bevezetése. 10-es, 5-ös, 2-es szorzó- és bennfoglaló táblák kiépítése. Műveletek megjelenítése cselekvéssel, tárgyakkal, rajzban. Műveletek közötti kapcsolat: összeadás, kivonás, szorzás, bennfoglalás.
Szöveges feladatok	Egyszerű szóbeli, írásbeli szöveges feladatok megjelenítése, lejegyzése, megoldása, ellenőrzése.
Geometria, mérések	

Geometriai alakzatok, tulajdonságai	Testek építése, síkidomok előállítása adott feltétellel. Síkidomok rajzolása (szabad kézzel, vonalzóval). Testek (kocka, téglatest, henger, gömb), síkidomok (téglalap, négyzet, háromszög, kör) felismerése, megnevezése. Testek és síkidomok válogatása megadott szempont szerint. Tükrözés síktükörrel. A megfigyelések megfogalmazása. Tengelyesen tükrös alakzatok létrehozása. Vonalak tulajdonságai. Pont és vonal helyzete.
Gyakorlati mérések, mértékegységek, számítások	Mérés választott és szabvány egységekkel. Hosszúság (m, dm), űrtartalom (l, dl), tömeg (kg) becslése, mérése. Időtartalom érzékeltetése: évszak, hónap, hét, nap, napszak, óra. Időpont leolvasása (egész órák).
Összefüggések, függvények, sorozatok	Összefüggések kifejezése rajzzal, jelekkel. Szabályjáték logikai készlettel, számokkal egy, majd két tulajdonság változásával. Állandó különbségű sorozatok megadott, majd felismert szabály alapján.

Követelmény

- Legyen jártas a tulajdonságok változásainak megfigyelésében, megfogalmazásában,
- Tudjon igaz és nem igaz állításokat mondani kész halmazokról.
- Legyen jártas az állítások igazságának eldöntésében.
- Legyen tájékozott a 100-as számkörben.
- Legyen jártas a kétjegyű számok írásában, olvasásában.
- Összeadás, kivonás 10-es számkörben készségszinten, összeadás, kivonás 20-as számkörben analógia segítségével.
- Tudjon önállóan megoldani egyszerű szöveges feladatot.
- Legyen képes konkrét és matematikai relációk felfedezésére.
- Tudjon megfogalmazni felismert kapcsolatokat.
- Legyen képes egyszerű sorozatok folytatására.
- Fogalmazzon meg szabályt egyszerűbb esetekben.
- Ismerje fel a kockát, téglatestet, gömböt, hengert, négyzetet, kört, háromszöget, tudjon előállítani testeket gyurmából, síkidomokat vágással, tépéssel, rajzolással.
- Ismerje a szabvány mértékegységeket: m, dm, cm, l, dl, kg, dkg, Ft, nap, óra, perc.

4. évfolyam

Témakör	Tartalom
Gondolkodási műveletek alapozása	Elemek rendezése adott vagy felismert szempontok alapján. Részhalmaz és kiegészítő halmaz előállítása változatos alaphalmazokon (személyek, tárgyak, logikai készlet). Tulajdonságok és tagadásuk megfogalmazása, jelölésük

	jelkártyával.
Számtan, algebra Számfogalom, számköri ismeretek	Számfogalom elmélyítése 100-as számkörben. Mennyiségfogalom megerősítése gyakorlati példákkal. Alaki érték, helyi érték, valódi érték közötti összefüggés elmélyítése. Számok nagyságbeli viszonya, relációs rendezések, soralkotások.
Műveletek	Műveletfogalom előkészítése - teljes kétjegyű számok bontása. Szóbeli összeadás, kivonás tízes átlépéssel. Írásbeli összeadás: teljes kétjegyűek tízes átlépés nélkül, egyeseknél tízes átlépéssel. Írásbeli kivonás tízes átlépés nélkül elvétellel, pótlással. 4, 3, 6 szorzó - bennfoglaló tábla kiépítése. 200, 500, 1000-es pénznemek használata. Kifizetések.
Szöveges feladatok	Egyszerű szóbeli, írásbeli szöveges feladatok várható eredményének becslése, összehasonlítása a valósággal. Kérdések megválasztása. Ismert és ismeretlen adatok megállapítása. A mennyiségi változás megjelenítése rajzban, lejegyzés művelettel.
Geometria, mérések Geometriai alakzatok, tulajdonságaik	Testek építése, felismerése, megnevezése. Válogatások megadott tulajdonság alapján. Síkidomok előállítása, megnevezésük határoló vonalak, határoló oldalak és csúcsok száma szerint. A négyzet és a téglalap tulajdonságainak megfigyelése, megfogalmazása. Rajzolásuk négyzethálós papíron. Tükrös alakzatok felismerése, előállításuk egy tükrötengellyel (kirakással, tépéssel, nyírással). Eltolás térben és síkban, az eltolás eredményének megfigyelése. A terület fogalma. A terület fogalmának előkészítése lefedéssel.
Gyakorlati mérések, mértékegységek, számítások	Egyenesek, félegyenesek, szakaszok, síkidomok rajzolása szabad kézzel és vonalzó segítségével. Hosszúság (cm), tömeg (dkg) becslése, mérése. Időpont leolvasása (perc).
Összefüggések, függvények, sorozatok szabály alapján	Összefüggések felfedezése bővülő elemek megadásával. Szabályjáték alkalmazása számolási műveletekkel. Táblázatok kiegészítése adott szabály alapján. Hiányos sorozatok kiegészítése.

Követelmény

- Tudjon alaphalmazokon adott tulajdonságú részhalmazt előállítani.

- Tudjon megfogalmazni egyszerű állításokat és azok tagadását.
- Legyen biztos számfogalma 100-as számkörben.
- 100-as számkörben tízes átlépés nélkül készségszinten tudjon összeadni és kivonni.
- Legyen jártas a tízes átlépéses összeadásban, kivonásban.
- Értse a szorzás, bennfoglalás és a részekre osztás tartalmát.
- Tudjon önállóan megoldani egyszerű szöveges feladatokat.
- Legyen jártas egyszerű relációk értelmezésében, kifejezésében, megfogalmazásában.
- Jártasság a számok nagyságának összehasonlításában.
- Ismerjen fel szabályokat és tudja azokat megfogalmazni.
- Tudjon állandó különbségű számsorozatot folytatni mindkét irányban.
- Ismerje a téglalap és a négyzet tulajdonságait.
- Legyen jártas a négyzet és a téglalap kerületének tapasztalati számításában.
- Ismerje a tanult szabvány mértékegységeket.

5-8. évfolyam

Célok

- Az 5-8. évfolyamon a matematikatanítás célja a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak konkrét megismertetése.
- Ebben a szakaszban képessé tenni a tanulókat egyszerű matematikai problémák felismerésére.
- Segíteni szükséges az ismeretek olyan szintű alkalmazását, amely a mindennapi élethelyzetekben előforduló matematikai feladatok önálló megoldásával lehetővé teszi a továbbképzési igény egyszerűbb szintű kielégítését.

Feladatok

- Alakítsa ki a készségszintű műveletvégzést.
- Biztosítsa - változatos matematikai tevékenységek során, az életkor és az egyéni sajátosságok figyelembevételével - a megismerés képességének fejlődését.
- Fejlessze a tér- és időszemléletet.
- Szoktasson a tevékenységek megtervezésére, megszervezésére, ellenőrzésre, értékelésre.
- Neveljen önkontrollra.
- Fejlessze az alkotó képzeletet.
- Alakítsa ki a függvényszerű gondolkodást.
- Juttassa el a tanulókat az oksági összefüggések felismeréséhez.

Fejlesztendő készségek, képességek, attitűdök

Pozitív attitűd a számok világához. A kapcsolatok felismerése, az összefüggéslátás.

A matematikai nyelv, a szövegértő képesség.

A problémamegoldó képesség.

A becslő, elemző, ellenőrző-önellenőrzési, az értékelő képesség.

A gondolkodási műveletek: a perceptív, cselekvéses gondolkodás, a csoportosítás, az osztályozás, a konkretizálás.

Analógiás gondolkodás, az elvonatkoztatás, az általánosítás műveletei.

5. évfolyam

Témakör	Tartalom
Gondolkodási műveletek alapozása	Két halmaz közös elemeinek keresése. Metszethalmaz képzése (személyek, tárgyak, matematikai eszközök). Metszethalmaz ábrázolása. Állítások halmazára részeiről. A logikai „és” értelmezése, „minden”, „van olyan”, „van, amelyik nem”, „egyik sem” kifejezések használata.
Számтан, algebra Számfogalom, számköri ismeretek	Számkör bővítése 1000-ig. Tíz-es számrendszer szerkezeti sajátosságának felelevenítése, elmélyítése. A helyiérték-táblázat bővítése. Az 1000-esek helye. Számképzés adott feltételekkel. Számok helye a számegyenesen (száz-as szomszédok, egyes szomszédok). Tört fogalmának előkészítése: előállítás tevékenységgel, a részek neve, az egész neve törtrésszel. Negatív számok fogalmának előkészítése: hőmérő, adósság.
Műveletek	Műveletfogalom előkészítése: kerek száz-asok bontása, helyi érték szerinti bontások, kerek számok szorzatalakja. Szóbeli összeadás, kivonás gyakorlása 8, 9, 7, szorzó-, bennfoglaló tábla kiépítése. Összefüggések a szorzótáblák között. Szóbeli műveletek kerek 10-el, 100-al, az egyjegyű számok analógiájára. Írásbeli összeadás teljes háromjegyű számokkal, helypótló a tízesek és az egyesek helyén a tízes átlépés fokozatainak betartásával. Írásbeli kivonás. Írásbeli szorzás, osztás egyjegyű szorzóval, osztóval, a fokozatok bemutatásával. Műveleti tulajdonság: összeadásoknál a tagok, szorzásnál a tényezők felcserélhetősége. Műveletek közötti kapcsolat: összeadás-kivonás, összeadás-szorzás, szorzás-bennfoglalás.
Szöveges feladatok	Összetett (2 művelettel megoldható) szöveges feladatok. Feltételek és a kérdés szétválasztása. Lejegyzés, megoldás, ellenőrzés.
Geometria, mérések Geometriai alakzatok, tulajdonságaik	Testek építése lapokból és egységkockákból. Síkidomok előállítása lyukas táblán, rajzolással. Tulajdonságaik megfigyelése, megfogalmazása. Nagyítás eredeti elemekkel. A két alakzat összehasonlítása. Terület fogalmának előkészítése lefedéssel.

Gyakorlati mérések, mértékegységek, számítások	Mérés szabvány mértékegységekkel. Mértékegységrendszerek bővítése (km, mm, hl, cl, t, q, év, hónap, hét, nap). Négyzet és téglalap területének számítása. Négyzet, téglalap területének mérése lefedéssel.
Szerkesztések	Egyenesek és szakaszok kölcsönös helyzete. Párhuzamos, merőleges, metsző egyenesek, négyzet, téglalap rajzolása derékszögű vonalzóval. Különböző sugarú körök rajzolása körzővel. Tükrözés egy tükrötengellyel lyukas táblán. Nagyítás, kicsinyítés négyzethálón rajzban.
Összefüggések, függvények, sorozatok	Szimmetrikus és nem szimmetrikus relációk rajzosan. Bontott alakú számok közötti kapcsolat, a nyíldiagram használata. Számok közötti relációk. Felismert szabály lejegyzése, szabály leolvasása nyíldiagramról. Egy- és kétbemenetelű táblázatok kiegészítése adott szabály alapján. Különbségsorozat egy-két, majd állandó és változó különbséggel.
Valószínűség, kombinatorika, statisztika	Események megfigyelése, összeszámlálása (fej-írás játék, kockadobás). Adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, közvetlen környezetben megfigyelhető események megszámlálása (járműforgalom).

Követelmény

- Tudja kiválogatni két halmaz közös elemeit.
- Értse a logikai „és” tartalmát.
- Tudja alkalmazni a csoportosítást, a részhalmazképzést más matematikai témakörökben.
- Használja értelmesen a „minden”, „van olyan”, „van, amelyik nem”, „egyik sem” kifejezéseket.
- Tudja a háromjegyű számokat írni, olvasni.
- Legyen biztos számfogalma 1000-es számkörben.
- Értse a tört és a negatív szám fogalmát.
- Számoljon szóban készségszinten 100-as számkörben.
- Legyen jártas a szorzó- és bennfoglaló táblák körében.
- Legyen jártas az írásbeli műveletekben.
- Legyen képes összetett szóveges feladatok megoldására segítséggel.
- Legyen képes összefüggések felismerésére a matematika különböző témaköreiben.
- Felismert és megfogalmazott szabályokat tudjon lejegyezni.
- Legyen jártas változó különbségű számsorozatok folytatásában.
- Tudjon mennyiségeket különböző pénznemekkel kifejezni.
- Növekedjen gyakorlottsága a gyakorlati mérésekben.
- Legyen jártas a kerületszámításban.
- Legyen gyakorlata a szerkesztőeszközök használatában.
- Végezzen csoportos valószínűségi kísérleteket.

6. évfolyam

Témakör	Tartalom
Gondolkodási műveletek alapozása	Halmazokról tanultak elmélyítése. Az alap-rész és kiegészítő halmazok további vizsgálata, tagadások, a logikai „nem”. Metszethalmaz számokkal, geometriai alakzatokkal. A logikai „és” használata.
Számтан, algebra Számfogalom, számköri ismeretek	Számkör bővítése 10 000-ig. A tízes számrendszer szerkezeti sajátossága 10 000-es helyi értékig. Számok írása, olvasása, helyük a számegyenesen, ezres számszomszédok, teljes négyjegyű számok és kerek ezresek egyes szomszédjai. Relációk azonos és különböző nagyságrendű számok között. Állandó és váltakozó különbségű sorozatok. A közösleges tört fogalma: törtrészek ábrázolása, jelölés bevezetése: számláló, nevező, törtvonal. Törtszám írása, olvasása. Az egész különböző nevei. Negatív számok: a számegyenesen. 2000, 5000, 10 000-es pénznemek használata, kifizetések.
Műveletek	Szóbeli összeadás, kivonás, pótlás kerek százasokkal, ezresekkel. Szorzó-, bennfoglaló táblák gyakorlása. Írásbeli összeadás, kivonás teljes háromjegyű számokkal, helypótló különböző helyi értékekben. Különbség változásának megfigyelése. Fokozatos körátlépéssel két- és háromjegyű számok szorzása egy, majd kétjegyű szorzóval - részletszorzatok lejegyzése. Két-, három- és négyjegyű számok osztása egyjegyű osztóval. Műveletek közösleges törtekkel: azonos nevezőjű törtek összeadása, kivonása. 1 egésznél kisebb törtszám pótlása 1 egészre eszközzel, majd eszköz nélkül.
Számтан, algebra Szöveges feladatok	Összetett szöveges feladatok: megoldási sorrend felállítása, leírás nyitott mondattal, megoldás, ellenőrzés.
Geometria, mérések Geometriai alakzatok, tulajdonságaik	Testek további tulajdonságai. Csoportosítások határoló lapok tulajdonságai alapján (alak, nagyság, helyzet). Síkidomok bővülő tulajdonságai. Csoportosítások határoló vonalak, oldalak száma, nagysága, helyzete, átlók, szimmetriatengelyek száma alapján.
Gyakorlati mérések, mértékegységek, számítások	Mérések választott és szabvány mértékegységekkel. Mértékváltások tanult mértékegységekkel. Átváltások, beváltások.

Szerkesztések	A szög fogalma, fajtái. Szög rajzolása, mérése szögmérővel. Sokszögek területének mérése, számítása. Szakaszok és szögek másolása. Párhuzamos, merőleges egyenesek, szögfelező és szakaszfelező egyenesek, négyzet, téglalap szerkesztése. A négyzet és a téglalap területének számítása (összeadással, szorzással), területének mérése, lefedése szabvány egységekkel. Tükrözés, nagyítás, kicsinyítés négyzethálón.
Összefüggések, függvények, sorozatok	Relációk egyenlő nevezőjű közönséges törtek, mértékegységek, geometriai alakzatok között. Változó különbségű sorozatok folytatása. Hányados sorozatok megadott szabály alapján.
Valószínűség, kombinatorika, statisztika	Megfigyelések, kísérletek a biztos és a lehetetlen megkülönböztetésére.

Követelmény

- A tanuló legyen képes két halmaz metszetének előállítására, elemszámok megállapítására.
- Értse és használja helyesen a logikai fogalmakat.
- Legyen biztos számfogalma tízezres számkörben.
- Értse a közönséges tört szám és a negatív szám fogalmát.
- Tudjon készségszinten számolni szóban ezres számkörben.
- Szorzó-, bennfoglaló táblák készségszintű használata.
- Legyen jártas a szorzásban, osztásban egyjegyű szorzó és osztó esetén.
- Tudjon önállóan összetett szöveges feladatot megoldani.
- Legyen jártas a természetes számok nagyság szerinti összehasonlításában tízezres számkörben.
- Tudjon különbségsorozatot folytatni mindkét irányban.
- Legyen tapasztalata hányados sorozatok alkotásában.
- Legyen képes egyszerű összefüggések felismerésére, leírására.
- Tudjon csoportosítani testeket és síkidomokat a tanult tulajdonságok alapján.
- Ismerje a mértékegységeket és a mértékegységek közötti viszonyszámokat.
- Legyen jártas a szögmérő használatában, a szögek mérésében.
- Tudja a négyzet és a téglalap területét kiszámítani, területét lefedéssel mérni.
- Tudja szerkeszteni a tanult geometriai alakzatokat.
- Gyűjtsön adatokat, szerezzen tapasztalatokat a lejegyzési módban.
- Értse a „biztos” és a „lehetetlen” kifejezéseket.

7. évfolyam

Témakör	Tartalom
Gondolkodási műveletek alapozása	Halmazokkal végzett tevékenységek bővítése: elemek válogatása, elhelyezése, kördiagramok, halmazok sokféle kapcsolatának vizsgálata. Feltétel tagadása, több feltétel egyidejű teljesülése. Halmazok egyesítése, feltételek valamelyikének teljesülése, a logikai „vagy”.
Számtan, algebra	
Számfogalom, számköri	Számkör bővítése 100 000-ig. A tízes számrendszer

ismeretek	szerkezeti sajátosságai. Teljes ötjegyű számok írása, olvasása, helypótló a különböző helyi értékeknél. Számok helye a számegyenesen. Bontás helyi érték szerint. Számképzés legalább két feltétellel. Tört szám fogalmának elmélyítése: azonos nevezőjű és számlálójú törtek összehasonlítása, rendezése. Közönséges törtek (10, 100, 1000 nevezőjű) írása tizedes alakban. Tized, század, ezred értelmezése, helyük a helyi érték táblázatban. Negatív számok fogalmának megerősítése többféle esetben.
Műveletek	Szóbeli összeadás, kivonás, pótlás kerek tízezresekkel. Kerek ezresek szorzása egyjegyű szorzóval. Szorzás, osztás 10-el, 100-al, 1000-el. Teljes ötjegyű számok összeadása, (többtagú) kivonása írásban. Két-, háromjegyű számok szorzása kétjegyű szorzóval. Három-, négy-, ötjegyű számok osztása egyjegyű, majd kétjegyű osztóval. Műveletek közönséges törtekkel: különböző nevezőjű törtek összeadása, kivonása (közös nevező valamelyik tag nevezőjével azonos).
Számтан, algebra Műveletek	Szorzás egész számmal, osztás egész számmal (maradék nélküli). Műveletek tizedes törtekkel: összeadás, kivonás, tizedes tört szorzása egész számmal. Tizedes vessző a szorzatban.
Szöveges feladatok	Egyszerű és összetett szöveges feladathoz megfelelő matematikai modellt keresése. Egyszerű szöveges feladat készítése.
Geometria, mérések Geometriai alakzatok, tulajdonságaik	Testek-testhálók. A négyzetes oszlop, a kocka és a téglatest fogalmi jegyei. Háromszögek tulajdonságai. Osztályozásuk az oldalak és szögek nagysága szerint. A kör és alkotórésze.
Gyakorlati mérések, mértékegységek, számítások	Mérések növekvő pontossággal. Sokszögek területének kiszámítása. A négyzet és a téglalap területének kiszámítása. A terület mértékegységei: km^2, m^2, dm^2, cm^2, mm^2.
Szerkesztések	Szögek szerkesztése, szögmásolás, szögfelezés. Tükrözés, kicsinyítés, nagyítás szerkesztéssel. Háromszög szerkesztése. A négyzetes oszlop, a kocka és a téglatest hálózatának rajzolása négyzethálós papíron.

Összefüggések, függvények, sorozatok	Relációk a tanult számkörben, azonos nevezőjű és számlálójú közönséges törtek között. Negatív számok összehasonlítása egymással, 0-val, a pozitív számokkal. Hányados sorozatok. Állandó különbségű sorozatok közönséges és tizedes törtekkel.
Valószínűség, kombinatorika, statisztika	Valószínűségi játékok: a „lehet”, a „biztos”, a „lehetetlen” kifejezések értelmezése. Statisztikai adatok értelmezése, oszlopos grafikonok. Koordináta-rendszer bevezetése, helymeghatározások.

Követelmény

- Legyen képes halmazok egyesítésére.
- Értse és használja a logikai „vagy” kifejezést.
- Legyen biztos számfogalma 100 000-es számkörben.
- Jártasság a racionális számok körében.
- Tudjon készségi szinten szorozni, osztani egyjegyű szorzóval, osztóval.
- Legyen jártas a kétjegyű szorzóval való szorzásban, a tizedes törtek szorzásában.
- Tudjon közönséges törteket összeadni, kivonni, szorozni és osztani egész számmal.
- Tudjon összetett szöveges feladathoz megoldási tervet készíteni.
- Tudjon összehasonlítani azonos nevezőjű és számlálójú közönséges törteket és tizedes törteket.
- Legyen képes összefüggések felfedezésére a szabály kiválasztásánál, tudjon állandó és változó különbségű sorozatokat folytatni pozitív egész számmal, állandó különbségű sorozatot folytatni közönséges törtekkel és tizedes törtekkel.
- Legyen jártas hányados sorozatok folytatásában természetes számok körében.
- Ismerje a kocka, a téglalest, a háromszög tulajdonságait, a kör alkotórészeit.
- Tudja kiszámítani a téglalap és négyzet területét, ismerje a terület mértékegységét.
- Tudjon szerkeszteni szögeket, téglalapot, négyzetet, háromszöget.
- Tudjon síkidomot tükrözni, kicsinyíteni, nagyítani.
- Gyűjtsön tapasztalatokat a „lehet”, a „biztos” a „nem biztos” kifejezésekkel kapcsolatban.
- Ismerje a statisztikai adatok feldolgozásának, rendezésének módját.

8. évfolyam

Témakör	Tartalom
Gondolkodási műveletek alapozása	A tanultak elmélyítése, bővítése: végtelen halmazok, az üres halmaz (egy dolog sem eleme).
Számtan, algebra	
Számfogalom, számköri ismeretek	Számkör bővítése 1 000 000-ig. A tízes számrendszer szerkezeti sajátosságai. Mennyiségtartalmak mindennapi, gyakorlati példákkal. Teljes hatjegyű számok írása, olvasása. Számok helye a számegyenesen. Bontás helyi érték szerint. Törtszám fogalmának elmélyítése: tört számok összehasonlítása egyszerűsítéssel, bővítéssel. Tizedes

	törtek írása, olvasása, értelmezése. A helyi értékes írásmód kiterjesztése tizedes törtekre. Összefüggések a tized, század, ezred között. Negatív számok összehasonlítása egymással, 0-val és a pozitív egész számokkal.
Műveletek	Kerek számok szorzása, osztása egyjegyű szorzóval, osztóval szóban. Egész számok szorzása, osztása 10-el, 100-al, 1000-el szóban. Teljes hatjegyű számok összeadása, kivonása írásban. Két-, háromjegyű számok szorzása két-, háromjegyű szorzóval.
Számtan, algebra Műveletek	Három-, négy-, ötjegyű szám osztása egy-, két-, háromjegyű osztóval. Közönséges törtek szorzása közönséges törttel, közönséges törtek osztása egész számmal és közönséges törttel. A reciprok érték fogalma. Összeadás, kivonás tizedes törtekkel. Szorzás egész számmal, tizedes törttel, osztás egész számmal. Tizedes törtek szorzása, osztása 10-el, 100-al, 1000-el.
Szöveges feladatok	Fordított szövegezésű szöveges feladatok megoldása.
Geometria, mérések Geometriai alakzatok, tulajdonságaik	Testek építése testhálóból, egységkockákból. A henger és a kúp tulajdonságai tapasztalati úton. A testek nézetei.
Gyakorlati mérések, mértékegységek, számítások	Gyakorlati mérések, mértékváltások gyakorlása. A négyzet és a téglalap kerületének és területének kiszámítása. A négyzetes oszlop, a téglatest és a kocka felszínének számítása. Térfogatuk mérése egységkockákkal. A térfogat mértékegységei: m^3, dm^3, cm^3. Összefüggések mértékegységek között.
Szerkesztések	Tanult szerkesztések begyakorlása: szakaszok, szögek másolása, felezésük. A négyzet, téglalap, háromszög szerkesztése. Speciális négyszögek tulajdonságai. Tükrözés, kicsinyítés, nagyítás.
Összefüggések, függvények, sorozatok	Kapcsolatok megfogalmazása szöveggel, nyitott mondattal, táblázattal, grafikonnal. Táblázat adatainak kiegészítése, adatpárok ábrázolása derékszögű koordináta-rendszerben.
Valószínűség, kombinatorika, statisztika	Valószínűségi játékok: a „lehet”, a „biztos”, a „lehetetlen” kifejezések elmélyítése. Események gyakoriságának megfigyelése. Táblázatból, grafikonról adatok leolvasása, értelmezése.

Követelmény

- Legyen képes közös elemeket tartalmazó halmazok egyesítésére, unió elemeinek felsorolására.
- Értse a logikai „és”, „vagy” tartalmát.
- Legyen biztos számfogalma milliós számkörben.
- Alakuljon ki jártassága a racionális számkörben: összeadás, kivonás, szorzás, osztás.
- Tudjon összetett szöveges feladatra több megoldást keresni.
- Legyen képes adatokat táblázatba rendezni.
- Legyen képes adatokat ábrázolni koordináta-rendszerben.
- Legyen képes adott szabályú táblázat kiegészítésére egész számokkal, közös nevezőre és tizedes törttel.
- Használja a „kisebb”, „nagyobb”, „nem kisebb”, „nem nagyobb”, „egyenlő”, „kevesebb, mint”, „több mint” kifejezéseket.
- Ismerje a henger és a kúp tulajdonságait.
- Nevezze meg a speciális négyszögeket.
- Legyen képes kocka és téglalap felszínének kiszámítására testháló segítségével.
- Tudjon tanult geometriai alakzatokat szerkeszteni.
- Legyen képes megállapítani a valószínűségi játékok és kísérletek kimenetelét.
- Ismerje a „biztos”, „lehetséges”, „lehetetlen” fogalmakat.
- Tudjon grafikont készíteni táblázatból leolvasott adatok alapján.

INFORMATIKA

7-8. évfolyam

Célok

A tantárgy tanításának célja, hogy az információs kultúra alapjainak tevékenységcentrikus, gyakorlatorientált megismerésével hozzásegítse a tanulókat a munkájukhoz, az életvitelük alakításához szükséges információk korszerű, gyors megszerzéséhez, feldolgozásához és alkalmazásához.

Feladatok

A számítógép-kezelés alapjainak megismertetése.

A modern informatikai eszközök és információhordozók használatának elsajátítása, alkalmazása.

Egyszerű adatbázisok kezelésének elsajátítása.

A hétköznapi életben előforduló tevékenységekben az algoritmusok felfedeztetésén keresztül az algoritmustervezés és -megvalósítás elsajátítása.

A könyvtárhasználat megtanítása, a könyvtárhasználói magatartás kialakítása.

A személyi számítógép és a könyvtári munka alkalmazása a tanulásban, az önművelésben.

Óraszámok

	Évfolyamok
--	------------

	7.	8.	9.	10.
Heti óraszám	1	1	2	2
Éves óraszám	37	37	74	74

Témakörök

Témakör	Évfolyamok			
	7.	8.	9.	10.
Számítástechnika				
A számítástechnika alapjai	x			
Számítógép-kezelési alapismeretek		x		
Algoritmusok	x	x	x	
Dokumentumkészítés			x	x
Adatkezelés			x	
Táblázatkezelés			x	
Számítógéppel segített problémamegoldás			x	
Számítógépes hálózat				x
Könyvtárhasználati ismeretek				
Dokumentumismeret	x	x	x	x
Általános könyvtárhasználati ismeretek	x	x	x	x

Fejlesztendő készségek, képességek, attitűdök

Az érzékszervi megismerések, a vizuális és auditív felfogóképesség, a térbeli és időbeli tájékozódás.

A figyelem, az emlékezet, az akarat, az alkotó képzelet.

A géppel segített kommunikáció.

A finom motorika, a gyors, pontos, koordinált mozgásos reagálóképesség.

Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás.

Összehasonlítás, csoportosítás, osztályozás, megkülönböztetés.

Analízis, szintézis. Algoritmus, problémamegoldó gondolkodás.

Tervezés, döntés, önértékelés.

A szabályalkotás és -elfogadás képességének fejlesztése.

Az önállóság és a kreativitás fejlesztése.

7. évfolyam

Témakör	Tartalom
Számítástechnika	
A számítástechnika alapjai	A számítógép története - korai számolóeszközök. Az elektronikus számítógépek fejlődése. Az informatikatörténet magyar vonatkozásai. A kalkulátor használata: egyszerű matematikai műveletek elvégzése. Számítógép-kezelési alapismeretek: a számítógép perifériális egységeinek, funkcióinak megismerése.
Algoritmusok	Algoritmusok leírása szöveggel, rajzzal - játékos számítógépes környezet alkalmazásával. Egyszerű

	algorithmus kódolása.
Könyvtárhasználati ismeretek	
Dokumentumismeret	Dokumentumfajták megismerése, csoportosítása - könyv, sajtótermékek, audiovizuális ismerethordozók, formai, szerkezeti jellemzők.
Általános könyvtárhasználati ismeretek	A szabadpolcos könyvtári állomány.
	Direkt tájékoztató eszközök: lexikonok, enciklopédiák.

Követelmény

- Legyen ismerete a számítástechnika múltjáról, a jövőben betöltött szerepéről.
- Ismerje fel a számítógép perifériális egységeit, ismerje fel alapvető funkcióit.
- Legyen tájékozott a kalkulátorral való számolás körében.
- Legyenek elemi gyakorlati tapasztalatai az algoritmusok leírási lehetőségeiről.
- Ismerje fel egy-egy algoritmus jelölését.
- Legyen képes tanári segítséggel algoritmusok megjelenítésére játékos számítógépes környezetben.
- Legyen képes a legfontosabb könyvtárban található dokumentumfajták megnevezésére, megkülönböztetésére.
- Legyen képes információk keresésére lexikonokból, gyermekenciklopédiákból.

8. évfolyam

Témakör	Tartalom
Számítástechnika Számítógép-kezelési alapismeretek	Operációs rendszer alapl működésének, alapvető parancsoknak a megismerése, futtatás, keresés, másolás. Mágneslemez formázása. A számítógépes információ tartalma, adat és jel közötti összefüggések.
Algoritmusok	Gyakori problémák algoritmusai: nagyság szerinti rendezés, elemek keresése szempontok alapján, tantárgyi átlag, osztályátlag. Algoritmus kipróbálása kész programokban.
Könyvtárhasználati ismeretek	
Dokumentumismeret	Különböző dokumentumfajták szerepe a tantárgyi ismeretszerzésben: könyv, sajtótermékek, audiovizuális dokumentumok.
Általános könyvtárhasználati ismeretek	Indirekt tájékoztató eszközök: a betűrendes katalógus használata szerző és cím szerint.

Tevékenységek

Szöveg készítése. Rajzolás. Gyűjtőmunka. Dokumentumválasztás. Bibliográfia készítése.

Tantárgyi, tanulmányiátlag-számítás. Saját mágneslemez készítése. Adatgyűjtés - játék az adatokkal, csoportosítás, rendezés, összehasonlítás, elemzés.

Szakkatalógus böngészése.

Információs játékok. „Szörfözés” a hálózaton.

Saját hivatalos irat (pl. önéletrajz, pályázat) készítése.

Követelmény

- Legyen képes néhány egyszerű parancs bevitelére funkcióhoz kapcsoltn.
- Tudjon kész programba adatokat beírni, eredményeket értelmezni.
- Legyen képes tanári segítséggel értelmezni egyszerű ismétlődéseket, elágazásokat tartalmazó algoritmusokat.
- Segítséggel tudjon készségfejlesztő és oktató programokat futtatni.
- Ismerje a lakóhelyi (vagy legközelebbi) közkönyvtárat.
- Használjon tanuláshoz többféle könyvtári dokumentumot.
- Legyen képes a könyvtárban adott témában segítséggel keresni, betűrendes katalógust használni.

KÖRNYEZETISMERET

1-4. évfolyam

Célok

- Az élőlények sajátosságainak, a közvetlen természeti környezet változásainak, jelenségeinek elemi szintű megismertetése.
- A korszerű, elemi természettudományos műveltség alapozása.
- A természet megszerettetése, kincseinek megóvása, az élő és élettelen környezet iránti érzékenység és felelősség kialakítása. A környezetvédő magatartásra nevelés.
- Az élővilág és környezete kapcsolatainak, egymásra utaltságának tudatosítása.

Feladatok

- Alapozza meg a természethez, a közösséghez, a szülőföldhöz, a hazához tartozás örömét és az ehhez kapcsolódó felelősségérzetet.
- Keltse fel a tanulók érdeklődését közvetlen és tágabb környezetük tárgyai, jelenségei iránt. Motiváljon a gyermeki kíváncsiságra, a tapasztalatszerzésre, az együttműködésre környezete megismerésében.
- Segítse a tanulók tér- és időbeli tájékozódó képességének fejlődését.
- Mutassa be az élő és élettelen természet szépségét, sokszínűségét és érzékeltesse a körülöttünk lévő természet egységét.
- Ismertesse meg a természet megfigyelésére alkalmas - életkoruknak megfelelő - módszereket.
- Fedeztesse fel a tanulóval, hogy ő maga is a természet része.
- Megfigyeltetni a lakóhely közelében, majd a távolabbi környezetben előforduló élőlények jellemzőit.
- Sajátíttassa el a biztonságos közlekedés alapszabályait.

Óraszámok

	Évfolyamok			
	1.	2.	3.	4.
Heti óraszám	2	2	2	2
Éves óraszám	74	74	74	74

Témakörök

Témakör	Évfolyamok			
	1.	2.	3.	4.
Megismerési módszerek	x	x	x	x
Az élettelen természet vizsgálata	x	x	x	x
Tájékozódási alapismeretek	x	x	x	x
Az élő természet vizsgálata	x	x	x	x
Testünk és egészségünk	x	x	x	x
Környezetvédelem		x	x	x

Fejlesztendő készségek, képességek, attitűdök

Percepciós készség, felismerő, ráismerő készség, grafomotoros készség, elemzés készsége, a vizsgálódás képessége, megfigyelőképesség, sorba rendezés, szóbeli kifejezőképesség, kommunikációs változások észrevételének képessége, téri tájékozódás, időbeli tájékozódás képessége.

Gondolkodási képesség. Becslés, mérés képessége. Elemi szintű általánosítás képessége.

Megismerési módszerek (tapasztalat, megfigyelés, csoportosítás) alkalmazásának képessége.

A természettudományos ismeretszerzés képessége. Érdeklődés a természet iránt. Pozitív attitűd.

Összehasonlítás, csoportosítás képessége. A szűkebb, majd tágabb környezetben való biztonságosabb eligazodás képessége.

Folyamatos gyermeki aktivitás, a cselekvésbe ágyazott megismerési tevékenység.

1. évfolyam

Témakör	Tartalom
Megismerési módszerek alapozása	A közvetlen környezet tárgyainak, jelenségeinek megfigyelése, megnevezése. Néhány jellemző tulajdonság felfedezése. Elemi szintű összehasonlítások. Egyszerű változások felfedezése a természetben. Csoportosítás feltűnő tulajdonságok alapján tanári segítséggel.
Az élettelen természet vizsgálata	Tárgyak csoportosítása fizikai jellemzők alapján (szín, nagyság, anyag, hőmérséklet). Napszakok változásának évszakok, időjárás megfigyelése. Az évszakok változásának nyomon követése. A legfontosabb csapadékformák felismerése. A napi időjárás nyomon követése tapasztalati szinten.
Tájékozódási alapismeretek	Egyszerű téri és időbeli relációk, irányok: jobb-bal. A közvetlen iskolai környezet. Közlekedés az iskola környékén és az otthonig. Legfontosabb közlekedési

szabályok és magatartási formák.

Lakóhelyünk (település) neve. Saját lakcím megismerése.

Az élő természet vizsgálata	A közvetlen környezet növényeinek és állatainak megfigyelése. A fa részei. A lombos fa évszakonkénti változása. Az állatok csoportosítása kültakaró, mozgás, táplálék, testfelépítés szerint. A tanuló kapcsolata a közvetlen környezetében élő növényekkel és állatokkal.
Testünk és egészségünk	Az emberi test fő részei. Az érzékszerveink. A tisztálkodás fő szabályai és eszközei. Elemi ismeretek egészségünk óvásával kapcsolatban.

2. évfolyam

Témakör	Tartalom
Megismerési módszerek	A közvetlen megfigyelések, összehasonlítások rögzítése rajzzal. A tartós, aktív figyelem fejlesztése. Fokozatos önállósodás az összehasonlítási, csoportosítási feladatok végzésében. A tárgyak jól érzékelhető tulajdonságainak becslése, mérése: nagyobb-kisebb, hosszabb-rövidebb, nehezebb-könnyebb, hidegebb-melegebb, sima-érdes.
Az élettelen természet vizsgálata	Az évszakok. Az évszakok jellemző jegyei. Az időjárás rendszeres megfigyelése. Beszámolás a tapasztalatokról.
Tájékozódási alapismeretek	Az időbeli tájékozódás fejlesztése: régen volt, most van, később lesz. A hét napjai. Leggyakoribb ünnepeink periodikus ismétlődése. Ünnepnep-hétköznap. A térbeli tájékozódás fejlesztése. Az iskola helységeinek alaposabb ismerete. A környék gyalogos közlekedésének bővülő megismerése. Az iskola címe. A tanárok és osztálytársak neve. Helyes viselkedés a társas kapcsolatokban (család, osztály), szeretet, barátság.
Az élő természet vizsgálata	A környezet jellemző növényeinek, fák (akác, vadgesztenye, almafa), a kert virágainak (petúnia, muskátli), a zöldségeskert növényeinek (paradicsom, hagyma, retek) felismerése és megnevezése. A főbb növényi részek. Fű, fa, bokor, virágos növények megkülönböztetése. A növények ehető részei. A gyümölcsök vizsgálata: alma, szilva. A környezet állatainak megfigyelése. Néhány emlős (kutya, macska), madár (veréb), hal és rovar megismerése. Csoportosításuk testfelépítésük, hangjuk, kültakarójuk, élőhelyük, szaporodásuk, könnyen

felfedezhető külső jegyeik alapján.

Az ember szerepe a növények és az állatok életében, gondozásában. Az időjárás szerepe a növények változásában, az állatok viselkedésében.

Testünk és egészségünk	Az érzékszervekről tanultak koncentrikus bővítése. Az érzékszervek védelme (szemüveg, hallókészülék). A helyes napirend szerepe az egészséges életmód kialakításában. A testmozgás szerepe a fejlődésben, az egészség megóvásában. Az öltözködés és táplálkozás elemi szabályai.
Környezetvédelem iskolában és az utcán	Az iskolai környezet rendjének megteremtése, megóvása. A hulladék elhelyezése az iskolában és az utcán.

Tevékenységek

Megfigyelés, vizsgálódás, tapasztalatszerzés. A tapasztalatok megfogalmazása szóban, kifejezése rajzban, alkotásban. Mérések, becslések, összehasonlítások. Szituációs játékok, helyzetgyakorlatok. Kiadványok, képes gyermeklexikonok, képek, filmek megtekintése, irányított elemzés, a képi információk értelmezése. Egyszerű következtetések megfogalmazása. Egyszerű feladatok megoldása, rajzok készítése. Gyakorlatok öltözködéssre, a test tisztán tartására. Közlekedés gyalogosan.

Követelmény

- Alkalmazza a gyakorolt megismerési módszereket (tapasztalat, megfigyelés, csoportosítás).
- Tudja kifejezni tapasztalatait szóban és rajzban.
- Tudja az időjárás elemeinek, a napoknak, a napszakoknak és az évszakoknak a nevét.
- Értse az összehasonlítások során a tanár által használt kifejezéseket, relációkat.
- Ismerje a fő csapadékfajtákat.
- Használja a téri és idői relációkat jelentő legegyszerűbb kifejezéseket.
- Fokozatosan önállósodjon a gyalogos közlekedésben.
- Ismerje fel és nevezze meg a megfigyelt növényeket és állatokat. Tudja, hogy a növényeknek emberi táplálkozásra alkalmas részeik vannak, melyek az egészséges táplálkozásban fontos szerepet játszanak.
- Vegyen részt az életkorának megfelelő növényápolási és állatgondozási munkákban.
- Fokozódó önállósággal válassza meg az évszaknak, az időjárásnak megfelelő öltözetet.

3. évfolyam

Témakör	Tartalom
Megismerési módszerek	Megfigyelések, összehasonlítások konkrét jegyek, tulajdonságok alapján. Mérések, becslések, az eredmények lejegyzése. Egyszerű összefüggések felismerése. Csoportosítások. Fontos és kevésbé lényeges tulajdonságok megkülönböztetése.
Az élettelen természet vizsgálata	Az élő és élettelen megkülönböztetése. Néhány anyag tulajdonságainak felfedezése. Vizsgálat méréssel, becsléssel, összehasonlítással. A víz

	előfordulása a természetben. A halmazállapotok felfedezése megfigyeléssel és a legegyszerűbb kísérleti eszközökkel. A levegő az élet feltétele.
Tájékozódási alapismeretek ismétlődése	Időbeli tájékozódás bővítése: napi, heti, havi történések időrendbe állítása. Saját élettörténet, a születéstől máig. Az ünnepek periódusos ismétlődése. Téri tájékozódás: a lakás jellemző helységei, azok funkciói. A lakosságot kiszolgáló intézmények és üzletek a környéken. A lakóhely és környékének közlekedési eszközei. Rokonok neve, szerepe a családi munkamegosztásban. A tanulók környezetében élők munkájának megismerése.
Az élő természet vizsgálata	Legfontosabb termesztett növényeink felismerése, megnevezése. Az ember által felhasznált részeik. Lomblevelű és tűlevelű fák megkülönböztetése. A cserjék megismerése. A cserje és a fa összehasonlítása. Különböző növényi társulások megfigyelése. Az erdő, a mező, a víz és a vízpart növényei. A növények évszakonkénti változása. Állatok csoportosítása élőhely szerint. Vadon élők: erdőben, mezőn, vízparton, vízben élők (emlősök, halak, madarak).
Az élő természet vizsgálata	Jellemző tulajdonságaik, búvóhelyük, táplálékuk, kicsinyeik gondozása. Néhány háziállat felismerése, megnevezése, jellemző tulajdonságaik megnevezése. Az állatok szerepe az ember táplálkozásában.
Testünk és egészségünk	A helyes táplálkozási szokások: változatosság, az ételek hőmérséklete, rendszeresség, étkezési rend. Az élvezeti szerek káros hatásai gyermekkorban. A fogmosás. Az érzékszervek védelme. Néhány gyermekkori fertőző betegség. Az orvos és a gyógyszerek szerepe a gyógyításban. Kisgyermek - felnőttek - öregek a környezetünkben. Egymásra utaltság.
Környezetvédelem	Saját felszerelés pontos helye - táskában, padban, osztályban, öltözőszekrényben. Szemétgyűjtés otthon, az iskolában és az utcán. A szemétszállítás megfigyelése.

Követelmény

- Tudjon csoportosítani adott szempontok alapján. Vegye észre, hogy a tulajdonságok egy része fontos, lényegi, míg mások kevésbé fontosak.
- Tudja, hogy a víz és a levegő elengedhetetlen feltétele az élőlények létezésének.
- Tapasztalja meg, hogy a halmazállapotok egymásba átalakulhatnak.
- Fedezze fel az időbeli sorrendiséget a napi, havi történésekkel kapcsolatosan. Tudja az évszakok, hónapok, napok, napszakok nevét.
- Tudja megkülönböztetni a tűlevelű és a lomblevelű fát.

- Ismerje a lényeges különbséget a fa és a cserje között.
- Vegyen részt növényápolásban és a környezetében lévő állatok gondozásában.
- Fedezze fel, hogy az évszakok változása periodikus változásokat okoz a növények életében.
- Tudja felismerni a különböző élőhelyek jellemző állatait.
- Ismerje fel a háziállatokat képen és lehetőség szerint a valóságban is.
- Tudja, hogy az ember gondoskodik az állatokról és az állatok táplálékot nyújtanak az embernek.
- Ismerje a helyes étkezési rendet és étkezési szokásokat.
- Tudja, hogy betegség esetén orvoshoz kell fordulnia.
- Használja tudatosan a szemétkgyűjtőket.
- Tájékozódjon biztonsággal az iskola épületében és a lakásban.
- Ismerje az utat a lakástól az iskoláig.
- Egyre bővülő körben sajátítsa el a helyes közlekedés szabályait és alkalmazza az elvárható udvariassági szabályokat.

4. évfolyam

Témakör	Tartalom
Megismerési módszerek	Az érdeklődés fenntartása természeti környezetünk iránt. Az elsajátított ismeretszerzési módszerek önálló alkalmazása. Részvétel a tanári kísérletekben. A tanult fogalmak bővülő körének megjelenése a szóbeli beszámolóknak. A szerzett tapasztalatok összegzése szóban és írott, rajzolt formában. Kérdések megfogalmazása a természet tárgyaival, élőlényeivel és jelenségeivel kapcsolatosan. Gyűjtőmunka, tablók készítése. Ismeretszerzés tanórán kívüli forrásokból: könyvtár, rádió, újságok, tv.
Az élettelen természet vizsgálata	Az anyagok vizsgálata érzékszervi úton. Szilárd, folyékony, légemű fogalma. A levegő tulajdonságai. A hő hatása. Az anyagok viselkedése a hő növekedésekor és csökkenésekor. Az anyagok keveredése, az oldódás megfigyelése.
Tájékozódási alapismeretek	A lakóhely és környéke. A lakóhely közigazgatási, kulturális és egészségügyi intézményei. Felszíni formák, síkság, dombság, hegy, hegység. Felszíni vizek a lakóhelyen és környékén: patak, folyó, tó. Egyszerű alaprajzok, útvonalrajzok, térképvázlat. Fő világtájak. Tájékozódás világtájak szerint. Az iránytű. A nap járásának megfigyelése.
Az élő természet vizsgálata	A lakóhely környékének jellemző növényei és állatai. Lágy szárú és fás szárú növények. Termesztett növények a lakóhely környékén. A mezőgazdaság ágazatai. Védett természeti értékek a környezetben. Életjelenségek: táplálkozás, légzés, növekedés, fejlődés,

mozgás, a környezet változásainak érzékelése, szaporodás. A gyümölcs részei. Egy teljes virág részei. Az élővilág és környezetének egymásra utaltsága. Védett természeti értékek a környezetben. A tenyésztett állatok szerepe az ember életében, állati eredetű táplálékok és használati tárgyak.

Testünk és egészségünk	Az ember fejlődésének szakaszai. Az egészséges életmód. A balesetek megelőzése a közlekedésben, az iskolai életben. A fertőző betegségek: terjedésük, megelőzésük.
Környezetvédelem	A levegő, a víz és a talaj lehetséges szennyező anyagai lakóhelyükön. Mit tehet a gyermek környezete védelme érdekében? Környezetvédelmi napok, feladatok.

Tevékenységek

Megfigyelés, mérés, becslés, összehasonlítás. Gyűjtőmunka, tablók készítése. Ismeretszerzés a médiából és más tanórán kívüli forrásból. Egyszerű kísérletek megfigyelése és végzése. Aktív részvétel az iskolai és otthoni feladatok végzésében. A lakóhely és környékének bejárása, megfigyelése, szóbeli beszámolás. Szituációs játékok, helyzetgyakorlatok, dramatizálás. Magatartási és közlekedési szabályok gyakorlása. Tulajdonságlisták összeállítása.

Rajz és makett készítése, terepasztal használata. Iránytű- és térképhasználat segítségével.

Követelmény

- Aktívan vegyen részt a tapasztalatok önálló vagy kiscsoportban történő gyűjtésében.
- Legyen képes a tapasztalatait mondatokba foglalni, rajzban vagy írásos formában rögzíteni.
- Ismerje környezetének legjellemzőbb felszíni formáit és vizeit.
- Használja a földrajzi neveket, ismerje a fő világtájak nevét.
- Legyen képes megfigyelni különböző anyagokat.
- Ismerje fel közvetlen környezetében a halmazállapot-változásokat.
- Tudja csoportosítani megadott szempontok alapján lakóhelye élőlényeit.
- Legyen képes felsorolni segítséggel az életjelenségeket és az élethez szükséges környezeti feltételeket.
- Sorolja fel kép vagy a valóság alapján a virág és a gyümölcs részeit.
- Vegyen részt környezetvédelmi tevékenységben.
- Ismerje a balesetmegelőzés fő szabályait.
- Tudja szűkebb lakóhelyén útbaigazítani az idegent.

TERMÉSZETISMERET

5-6. évfolyam

Célok

- Természettudományosan megalapozott, a tanulók által is megfigyelhető, megvizsgálható, különböző ismeretszerzési forrásokból megerősíthető tudás átadása a környezet tárgyairól, élőlényeiről, jelenségeiről, folyamatairól.
- Az életkornak megfelelő és a speciális nevelési igényekkel összhangban lévő megismerési módszerek megtanítása.
- A közvetlen környezetben végezhető - természettel kapcsolatos - tevékenységek elsajátíttatása.

Feladatok

- Az elemi természettudományos nevelés.
- Alapozza meg a földrajzi ismeretek tanulását. Segítse a térképen való tájékozódás biztonságának kialakulását.
- Motiválja a szűkebb és tágabb környezet megismerése iránti igényt.
- Fejlessze a tanuló tájékozódási képességét, térben, időben és saját személyére vonatkozóan.
- Ismertesse meg az élő és élettelen természet kölcsönös egymásra hatását, sokféleségét.
- Megismertetni a testi-lelki fejlődés szakaszait.
- Nevelje a tanulókat környezetük szépségét érzékelni tudó, azért tudatosan tenni képes emberré.
- Keltse fel a tanulóknak a haza iránti megbecsülést, szeretet, a közösséghez tartozás érzését.

Óraszámok

	Évfolyamok	
	5.	6.
Heti óraszám	2	2
Éves óraszám	74	74

Témakörök

Témakör	Évfolyamok	
	5.	6.
Megismerési módszerek	x	x
Élettelen természet, az anyagok vizsgálata	x	
Kölcsönhatások a természetben	x	x
Az élő természet: termesztett növények, a házi és a ház körül élő állatok	x	
Hazai tájak életközösségei		x
Földrajzi ismeretek alapozása: tájékozódási ismeretek	x	
Természetföldrajzi környezetünk, az időjárás	x	

Fejlesztő készségek, képességek, attitűdök

A vizsgálódáshoz, méréshez szükséges eszközök használatának képessége.

Érdeklődés az élő és élettelen környezet iránt. Tájékozódási képesség térben és időben. Együttműködés, pozitív attitűd.

A tudatos környezetvédő magatartás. A szépség iránti fogékonyság. A figyelem, az emlékezet, az akarat aktivizálásának képessége és az együttműködési készség.

5. évfolyam

Témakör	Tartalom
Megismerési módszerek	A kíváncsiság, az érdeklődés, a tartós figyelem fenntartása. A megismerési módszerek önálló alkalmazása. Az ok-okozati viszonyok keresése, feltárása. Természettudományos alapfogalmak kiépítése, használata. A vizsgálóeszközök adekvát megválasztása, használata. A tapasztalatok lejegyzése segítséggel - növekvő önállósággal.
Élettelen természet, az anyagok vizsgálata	Anyagok vizsgálata, csoportosítása (szilárd, képlékeny, folyékony, légnemű). Az anyagok egyszerűen mérhető tulajdonságai (tömeg, térfogat, hosszúság, hőmérséklet).
Kölcsönhatások a természetben	Egyszerű kölcsönhatások megfigyelése: hőhatások. A hő hatása az élőlényekre. A tűz, az égés. Az anyagok viselkedése hőmérséklet-csökkenés esetén. Az élőlények és a lehűlés.
Az élő természet	Szántóföldi növények: a búza és a kukorica, egyéb gabonafélék. A zöldségeskert és a gyümölcsöskert növényei. Kártevők a zöldségeskertben és a gyümölcsösben. Az állatok háziiasításának története, fontossága.
Házi és a ház körül élő állatok	A legismertebb háziállatok és szerepük az ember életében: sertés, szarvasmarha, ló, baromfiak. Jellemző testrészeik, kültakarójuk, táplálkozásuk, szaporodásuk, ivadék gondozásuk, mozgásuk. A haszonállatok tartásának, gondozásának módja a ház körül és a nagyüzemekben. Állatvédelem.
Természetföldrajzi környezetünk, az időjárás	Az időjárás folyamatos megfigyelése. Az időjárás elemei: szél, csapadék, hőmérséklet, napsütés. A tapasztalatok rögzítése. Az időjárás-jelentések értelmezése. A víz körforgása a természetben.
Földrajzi ismeretek alapozása	A világtérképet a valóságban és a térképen. Az iránytű használata. Alaprajz, térképvázlat, sík térkép, domború térkép.
Tájékozódási ismeretek	Domborzati viszonyokat jelölő színek és jelek a térképen. Vizek ábrázolása a térképen. A felszíni vizek fajtái. A vizek szennyezése és óvása. Hazánk térképének megismerése.

Követelmény

- Tudja tapasztalatait szóban, rajzban, írásban rögzíteni.
- Legyen tapasztalata a hő hatására bekövetkező változásokról.
- Ismerje a tanult és vizsgált anyagok jellemző tulajdonságait, tudja azokat felsorolni.
- Tudja, hogy tűz esetén hogyan kell segítséget kérni.
- Ismerje a termesztett növények, valamint a házi és ház körül élő állatok szerepét az emberek életében.
- Tudja jellemezni a tanult állatok testfelépítését, kültakaróját, életmódját, táplálkozását, szaporodását - szempontok szerint.
- Tudja felsorolni az időjárás elemeit és ezek segítségével önállóan jellemezni a napi időjárást.
- Tudja felsorolni és kijelölni a fő világtájakat a valóságban és a térképen.
- Tudja használni az iránytűt.
- Ismerje a színek jelentését a térképen.
- Ismerje fel Magyarország természetföldrajzi térképét.

6. évfolyam

Témakör	Tartalom
Megismerési módszerek	A megismerési módszerek és eszközök önálló, rutinos használatának gyakorlása. Részvétel a tanári kísérletekben, a kísérletezés szabályainak pontos ismerete és betartása a balesetek megelőzése érdekében. Könyvek, lexikonok, tömegkommunikációs eszközök használata az ismeretszerzésben.
Hazai tájak életközösségei A hazai mezők, rétek, élővilága	Jellegzetes növények: gyermekláncfű, csalán, kamilla. Jellegzetes állatok: fehér gólya, mezei nyúl, fűrgye gyík. Külső jegyeik, testfelépítésük, mozgásuk, táplálkozásuk, szaporodásuk, alkalmazkodás a környezetben. Az évszakoknak megfelelő változások a mezők, rétek élővilágában. Tápláléklánc felfedezése a mezők, rétek élővilágában. Emlős, madár, hüllő: csoportokba sorolás.
Hazai tájak életközösségei Hazai vizek, vízpartok élővilága	Jellemző növényei: nád, gyékény, fűzfa. Jellemző állatai: szúnyog, ponty, folyami rák, kecskebeka, vízisikló, tőkésréce. Egyéb vízi, vízparti élőlények folyamatos megfigyelése. A növények és állatok hasznosítása az ember életében. Jellemző táplálékláncok. A növények és állatok testfelépítése, életmódja, szaporodása. A vizek és vízpartok élővilágának jellemző, évszakonkénti változásai. Alkalmazkodásuk a környezethez. Az állatok kételtű, hüllő, hal, madár, ízeltlábú csoportba

	rendezése.
Hazai erdők élővilága	Az erdő jellemző növényei: tölgyfa, bükkfa, erdei fenyő, kökény, vadrózsa, hóvirág, ibolya, gyöngyvirág, gyógynövények. A gombák az erdő különleges élőlényei. Jellemző állatai: Madarak: széncinke, nagy fakopács, erdei fülesbagoly. Emlősök: szarvas, vaddisznó, vörösróka, erdei egér. Rovarok: erdei vöröshangya, szarvasbogár. Puhatestűek: éti csiga. Az évszakonkénti változások erdeinkben, a növények és állatok életritmusa. A megismert növények és állatok jellemzői. Az állatok testfelépítése, kültakarójuk, búvóhelyük, táplálkozásuk, szaporodásuk, ivadék gondozásuk. Az állatok és növények kölcsönös kapcsolata, egymásra utaltsága. Táplálékláncok az erdő életközösségében. Az ember felelőssége az erdők védelmében. Pusztító hatások. Az erdőgazdálkodás fő szabályai. Az erdőtűzek, savas esők pusztító hatása.
Kölcsönhatások a természetben	Mechanikai hatásokból eredő változások. Az anyagok viselkedése ütésre, nyomásra. A mágneses jelenség megfigyelése játékos kísérleti szituációban. A gravitáció felfedezése. Egyszerű kísérletek a fény és anyag kapcsolatáról. Elemi ismeretek a fényről. Az energia elemi szintű értelmezése. Gyakorlatban megfigyelhető energiahordozók.

Tevékenységek

Megfigyelések, a változások lejegyzése rajzban, írásban. Vizsgálódások, vizsgálóeszközök használata. Összehasonlítások eredményének megfogalmazása. Modelllezés. Szituatív helyzetgyakorlatok a tananyaghoz kapcsolódóan. Egyszerű jelenségek okszerű magyarázata. Sétákon, kirándulásokon tapasztalatgyűjtés. Tapasztalatok megbeszélése szempontok szerint. Tájékozódási feladatok végrehajtása. Elemi általánosítások, következtetések levonása tanári irányítással. Szokásrendszerek alakítását szolgáló gyakorlatok. Gyűjtőmunka, táblák készítése.

Követelmény

- Használja tudatosan az ismeretszerzési eszközöket, módszereket.
- Válgon igényévé a könyvek és egyéb ismerethordozók használata.
- Legyen képes önállóan lejegyezni tapasztalatait.
- Ismerjen fel és nevezzen meg a hazai tájakra jellemző egy-egy növényi és állati egyedet.
- Tudja jellemezni és csoportosítani a tanult növényeket és állatokat, adott szempontok alapján.
- Ismerje az összefüggéseket az időjárás, az évszakok változása és az élő természetben végbemenő változások között.

- Tudja, hogy az ember pozitív és negatív értelemben is befolyásolja a természeti életközösségek fennmaradását, életét.
- Tudjon felsorolni a környezetében alkalmazott környezetvédelmi módszereket.
- Aktívan vegyen részt környezetvédelmi tevékenységekben.
- Ismerje fel a valóságban és képeken a hazai tájak jellemző növényeit és állatait.
- Kirándulások során tanúsítson érdeklődést az élővilág iránt. Magatartása legyen környezetkímélő. Tudja úgy megfigyelni a növényeket és állatokat, hogy ne zavarja, ne károsítsa azokat.
- Figyelje meg játékos kísérletek során a mechanikai hatásokat, a mágneses jelenséget, a gravitációt.
- Soroljon fel néhány energiahordozót.

TERMÉSZETISMERET - BIOLÓGIA, EGÉSZSÉGTAN

7-8. évfolyam

Célok

- Az élő és élettelen természet szoros kapcsolatának, az élőlények állandóságának és változékonyságának megismertetése.
- Tudományosan megalapozott, korszerű ismeretek nyújtása a növényi, állati, emberi szervezet működéséről, az egészség megóvásáról.
- Hozzásegíteni a tanulókat az egészséges életmód kialakítása és megtartása szempontjából szükséges szokásrend elsajátításához.
- Annak elérése, hogy a tanulók képesek legyenek napi egészségügyi problémáik megoldására, megfelelő segítség kérésére és a kapott tanácsok betartására.
- Az aktív természetvédelem igényének felkeltése.

Feladatok

- A tantárgy nyújtson ismereteket a távoli tájak életközösségeiről.
- Ismertesse meg az egészséges emberi szervezetet és annak működését.
- Alakítsa ki az igényt az egészségmegőrző szokások elsajátítása iránt.
- Tudatosítsa a tanulóknál, hogy saját és családjuk testi-lelki egészsége cselekedeteik függvénye.
- Tegye képessé őket arra, hogy baleset, betegség esetén célszerűen cselekedjenek és elemi szinten segítséget tudjanak nyújtani.
- Ismertesse meg az egészségkárosító szokásokat és tegye belső igénnyé azok meggyőződéses elutasítását.
- Egészségügyi kiadványok, filmek, újságok iránti figyelem felkeltése.
- Az egészséges környezet megóvása iránti felelősségtudat.
- Az emberi másságot elfogadó magatartás kialakítása.

Óraszámok

	Évfolyamok	
	7.	8.
Heti óraszám	1,5	1,5

Éves óraszám	55,5	55,5
--------------	------	------

Témakörök

Témakör	Évfolyamok	
	7.	8.
Távoli tájak természetes életközösségei	x	
A növények életműködése	x	
Az állatok életműködése	x	
Az emberi test és működése		x
Egészségtani ismeretek. Egészséges életvezetés, egészségmegőrzés	x	x

Fejlesztendő képességek, készségek, attitűdök

Biológiai jelenségek megfigyelése. A tapasztalatok megfogalmazása. Önálló feladatvégzés képessége összehasonlítási, csoportosítási feladatokban. A lényeg kiemelésének képessége. Az egyszerű szakkifejezések használatának képessége. Törekvés a személyes és a környezet higiéniájának biztosítására.

Érdeklődés Földünk élővilága iránt. Felelősségérzet az élővilág védelme, óvása érdekében.

7. évfolyam

Témakör	Tartalom
Távoli tájak természetes életközösségei	A dél-amerikai erdők jellemző növényei és állatai: óriásfák, kúszónövények, fán lakó növények. Bögmajom, jaguár, óriáskígyó. A szavannák élővilága: fűfélék, majomkenyérfa. Csimpánz, antilopfélék, oroszlán, elefánt, nílusi krokodil. A sivatagok élővilága: kaktuszok, Teve, vipera. A mérsékelt égövi füves puszták élővilága: tajgaerdő: lucfenyő, vörösfenyő, nyír. Antilopok, futómadarak, bölény. A tengerek élővilága: planktonok, heringek, korallak, kék bálna, cápa. A hideg övezet élővilága: tundra. A sarkvidékek jellemző élőlényei.
A növények életműködése	A növényi sejt és szövet. A növények tápanyagfelvétele, gázcsereje, anyagátalakítása, szaporodása, mozgása. Fotoszintézis. A növények szerepe az emberek életében.
Az állatok életműködése	Egysejtű és soksejtű állatok. Az állatok táplálkozása, légzése, mozgása, szaporodása. Utódgondozási formák. Az állatok kültakarója. Az állatok szerepe az ember életében.
Egészségtani ismeretek	Az ember legnagyobb kincse az egészsége. Az egészség megővésének alapfeltétele az egészséges környezet és

életrend.
A Föld népessége, az emberek sokfélék.
Földünk jellemző embertípusai.
A másság elfogadása.

Követelmény

- Tudjon példákat mondani a tanult életközösségek növényi és állati egyedeire, jellemző életformájukra.
- Legyen képes példákon keresztül bemutatni egy-egy életközösséget veszélyeztető történet és az ember felelősségét.
- Vegyen részt a növények, állatok gondozásában, óvásában, becsülje élő környezetét.
- Legyen igénye egészséges környezetre, tevőlegesen vegyen részt annak kialakításában.
- Fogadja el a másságot, lássa meg benne a természet sokszínűségét, szépségét. Legyen toleráns a saját környezetében felfedezhető mássággal kapcsolatosan.
- Bővítse ismereteit különféle információhordozó anyagokon keresztül.
- Legyen képes információk rövid, tömör közlésére szóban és írásban.

8. évfolyam

Témakör	Tartalom
Az emberi test és működése	Sejtek, szövetek, szervek, szervrendszerek, szervezet. A bőr: szerkezete, bőrérzékelés. A túlzott napozás veszélyei. A mozgás: a test fontosabb csontjai. A csontok kapcsolódása. Az izmok rögzülése és feladata. A mozgásszegény életmód következményei. A táplálkozás: a táplálkozás szervei. Az emésztés folyamata. A fogápolás és az egészséges táplálkozás fontossága. A légzés: a légzés szervei. A légsere. A dohányzás káros hatásai. A keringési rendszer részei, funkciója. A vér anyagszállítása, útja a nagy- és kisvérkörben. Összetétele. A kiválasztás szervei és működése. A kiválasztó működés jelentősége a szervezet fenntartásában. A szaporodás: a férfi ivarszervek és működése. A női ivarszervek és működése. A terhesség és a szülés. Az ember nemi élete. Az ivarszervek higiénéje. Fogamzásgátlás. Az idegi szabályozás. Az érzékszervek: látás, hallás, íz-, szag- és hőérzékelés. Az idegrendszer tagolódása, működésének főbb jellemzői. A kábító- és élvezeti szerek hatása az idegrendszerre.
Egészséges életvezetés, egészségmegőrzés	A betegség tünetei általában. Mikor kell orvoshoz fordulni? Teendők, míg az orvos megérkezik.

A természetgyógyászat, népi gyógymódok.
A gyógynövények szerepe a gyógyításban.
A kuruzslás.

Tevékenységek

A valóság megfigyelése. Megfigyelés demonstrációs eszközökön, értelmezés.

Tapasztalatok megfogalmazása, lejegyzése. Ismeretszerzés lexikonokból, atlaszokból, képes és szöveges információhordozókból. Gyógynövénygyűjtés, tábló készítése a gyógynövényekből.

A lakóhelyen hagyományos népi gyógymódok gyűjtése, lejegyzése. Vélemény-, ítéletalkotás a kuruzslás és a természetgyógyászati esetek szétválasztására.

Követelmény

- Ismerje saját teste felépítését, a szervrendszereket. Tudja elhelyezkedésüket, működésük lényegét és szerepét a szervezet harmonikus működésében.
- Ismerje a fogamzásgátlás néhány lehetőségét.
- Legyen képes megkülönböztetni a szervezet egészséges és beteg működését.
- Legyenek ismeretei a természetgyógyászatról. Utasítsa el a kuruzslás minden formáját.

TERMÉSZETISMERET - FIZIKA

7-8. évfolyam

Célok

- A korszerű fizikai szemléletmódra nevelés.
- A mindennapi élet és a technikai fejlődés által felvetett egyszerűbb, fizikával kapcsolatos kérdések megválaszolása.

Feladatok

- Keltse fel a tanulók érdeklődését a fizikai jelenségek, folyamatok iránt.
- Alakítsa ki azt a meggyőződést, hogy a mindennapi élet problémáinak megoldásában és az életünk minőségét meghatározó műszaki-tudományos fejlődésben jelentős szerepe van a fizika tudományának.
- Fejlessze a tanulók technikai és kommunikációs készségét, gondolkodását.
- Alapozza meg fizikai ismeretekkel szakmatanulását.
- Neveljen környezettudatos magatartásra, aktív környezetvédelemre.
- Tudatosítsa a tanulókkal, hogy a természet egységes egész, a különböző tudományok ugyanazt az anyagi világot vizsgálják.
- Nyújtson alapismereteket az anyag fizikai tulajdonságairól, a kölcsönhatásokról, a mindennapi gyakorlatban is megfigyelhető problémákról.
- Ismertesse meg a fizikai vizsgálatok eszközrendszerét, munkamódszereit. A pontosság, a munkafegyelem jelentőségének beláttatása.
- Gyakoroltassa a megismerési módszerek egyre önállóbb használatát, a tapasztalatok pontos megfogalmazását.

Óraszámok

	Évfolyamok	
	7.	8.
Éves óraszám	27	27

Témakörök

Témakör	Évfolyamok	
	7.	8.
A testek mozgása, mozgásállapot-változások	x	
A mechanikai munka		
Egyszerű gépek		x
Hőtani alapjelenségek	x	
A nyomás		x

Fejlesztendő készségek, képességek, attitűdök

Érdeklődés, kíváncsiság. Megfigyelés, elemzés, a tapasztalatok lejegyzésének, becslések, mérések képessége. A gondolkodási funkciók fejlesztése.

Alapfokú kísérletező készség. Többszemponútú vizsgálódás képessége. Az ismeretek önálló bővítésének képessége. Szakkönyvek, lexikonok, népszerű ismeretterjesztő kiadványok, rádió- és tv-műsorok, az internet használatának képessége. Kritikai viszonyulás az általános információkhoz.

7. évfolyam

Témakör	Tartalom
A testek mozgása, mozgásállapot-változások	A testek mozgása: mozgás és nyugalom. Az egyenes vonalú egyenletes mozgás, az egyenletesen változó mozgás, körmozgás és rezgő mozgás megfigyelése. A szabadesés. A dinamika alapjai. A testek tehetetlensége és tömege. Az erő mozgásállapot-változtató hatása. Erő-ellenő - példák a mindennapi életből.
Hőtani alapjelenségek	A hőmérséklet mérése. A hőtágulás jelensége a mindennapi életben. A termikus kölcsönhatás, a hőmennyiség. A termikus energia felhasználása a mindennapokban munkavégzésre. Halmazállapot-változások: olvadás, fagyás, forrás, párolgás, lecsapódás megfigyelése hétköznapi példákban. Olvadáspont, forráspont. Az égés-égéshő. Tűzoltás. Teendők tűz észlelésekor.

Követelmény

- Legyen képes a tanuló egyszerű mechanikai és hőtani jelenségeket megfigyelni a gyakorlatban és kísérletekben. Tapasztalatait fogalmazza meg.
- Ismerje fel a tanult fizikai ismeretek szerepét a technikai és természeti környezetben. Lásza be például, hogy a súrlódás és a közegellenállás egyaránt lehet hasznos és káros.
- Ismerje a fizikai vizsgálatokhoz szükséges eszközök balesetmentes használatát.
- Legyen járatos a mérések végzésében és tudjon egyszerű kísérleteket önállóan is elvégezni.
- Tudja kiválasztani azokat a cikkeket, könyveket, rádió-, televízió-műsorokat, amelyek segíthetik a fizikai jelenségek jobb megismerését.
- Tudja megkülönböztetni az egyenletes és egyenletesen változó mozgásokat.
- Tudja, hogy nem a mozgás fenntartásához, hanem a mozgásállapot megváltoztatásához kell erő.
- Ismerje fel a halmazállapot-változásokat a mindennapok gyakorlatában.
- Ismerje a hőmérséklet-kiegyenlítődés elvét és az energiamegmaradás törvényét.
- Tudjon gyakorlati példákat mondani a hőmérséklet mérésére.
- Példák segítségével tudja értelmezni, hogy mi a különbség a test súlya és tömege között.
- Ismerje fel az anyagok halmazállapotát, tudja azokat jellemezni.

8. évfolyam

Témakör	Tartalom
A mechanikai munka	A mechanikai munka: a munka értelmezése.
Egyszerű gépek	A munka, az erő és az út összefüggése. Egyszerű számításos feladatok. Az egyszerű gépek: emelő, lejtő, hengerkerék, csiga. Egykarú, kétkarú emelő. Álló, mozgó csiga - csigasor. Egyszerű gépek a gyakorlatban.
A nyomás	A nyomás értelmezése egyszerű kísérletek alapján. A szilárd testek által kifejtett nyomás. Nyomás a folyadékokban és gázokban. Gyakorlati példák keresése: járművek fékberendezései, hidraulikus sajtó. Közlekedőedények megfigyelése egyszerű kísérletek során. Gyakorlati vonatkozások pl. kutak, vizek szennyeződése belvizek esetén. Arkhimédész törvényének érvényesülése a gyakorlatban. A felhajtóerő, úszás, lebegés, elmerülés feltételeinek megfigyelése kísérletekben. A felületi feszültség megfigyelése a mindennapok gyakorlatában.

Tevékenységek

Jelenségek, kísérletek megfigyelése, értelmezése szóban. Becslések, mérések, az eredmények ellenőrzése, lejegyzése. Fizikai problémák felismerése a gyakorlatban, megoldások keresése. Ismeretterjesztő irodalom, lexikonok, információhordozók használata tanári segítséggel.

Követelmény

- Ismerjen fel a gyakorlatban néhány egyszerű gépet.
- Legyen tájékozott arról, hogy az egyszerű gépek a mindennapi munkavégzésben nélkülözhetetlenek. Tudja, hogy az összetett gépek alapjául is az egyszerű gépek szolgálnak.
- Tudjon példát mondani a nyomás fizikai törvénye alapján készült berendezésre.
- Tudja, hogy a vízvezetékrendszerek létrehozása a fizika törvényein alapul.
- Ismerje a közlekedőedény fogalmát.
- Tudja indokolni fizikai ismeretei segítségével a testek úszását, lebegését, elmerülését.

TERMÉSZETISMERET - KÉMIA

7-8. évfolyam

Célok

- A természettudományokon belül felkelteni a tanulók érdeklődését a kémia iránt.
- Olyan alapismeretek nyújtása, amelyek lehetővé teszik a modern életben megjelenő vegyszerek, kémiai folyamatok felismerését.
- Segítséget nyújtani a tanulóknak abban, hogy a kémia tudományának gyakorlati eredményei ne fenyegetettséget jelentsenek számukra, hanem lehetőséget a komfortosabb élet megteremtésére.
- Megerősíteni a tanulóknak azt a meggyőződést, hogy az ember felelős környezete állapotáért. A tanítási órákon megszerzett tudás segítse hozzá őket a környezetszennyezés felismeréséhez, a környezettudatos magatartáshoz.

Feladatok

- Ismertesse meg a tantárgy a kémiai megfigyelésekhez, kísérletekhez szükséges eszközöket, anyagokat, módszereket és magatartást.
- Sajátíttassa el az alapvető kémiai fogalmakat, műveltségelemeket.
- Fedeztesse fel és értelmeztesse a mindennapi életben megjelenő kémiai jelenségeket.
- Alkalmaztassa a megszerzett tapasztalatokat, tudáselemeket a napi problémák megoldásában.
- Keltse fel a figyelmet, motiválja a kémia tudományával kapcsolatos hírek, cikkek, könyvek, tudósítások olvasását, értelmezését.
- Ismertesse fel, hogy Földünk bármilyen nagynak tűnik is, terhelhetősége véges.
- Neveljen a tantárgy a természet szeretetére és a környezetkímélő, környezetvédő magatartásra.

Óraszámok

	Évfolyamok	
	7.	8.
Éves óraszám	27	27

Témakörök

Témakör	Évfolyamok	
	7.	8.
Kémiai alapismeretek. A kémia mint tudomány	x	x

Az anyagok tulajdonságai és változásai	x	
Fémes elemek és vegyületeik		x
A nemfémes elemek és vegyületeik		x
Környezetvédelmi ismeretek	x	x
Vegyszerek a háztartásban		x

Fejlesztendő készségek, képességek, attitűdök

A kémiai jelenségek megfigyelésének képessége. Lényeges és lényegtelen tényezők megkülönböztetésének képessége. Mérések önálló végrehajtása.

Becslés, önellenőrzés képessége. Kísérletező attitűd. Képesség a bizonyítások rendszerének betartására.

Lexikonok, cikkek használatának, felhasználásának képessége. Kritikai érzék képessége.

7. évfolyam

Témakör	Tartalom
Kémiai alapismeretek A kémia mint tudomány	A kémia mint tudomány a természettudományok része. Néhány híres magyar kémikus nevének, munkássága lényegének megismerése. A kísérletezés szerepe a kémiai megfigyelésekben. Kísérleti eszközök megismerése.
Az anyagok tulajdonságai és változásai	A fizikai és kémiai változások jellemzői. Anyagok, elemek vizsgálata. A levegő, a víz. Az oxigén, a hidrogén, a vas, az alumínium megfigyelése. Oldatok: oldott anyagok, oldószerek. A víz mint a legfontosabb oldószer. Nem csak a víz lehet oldószer. Keverékek. A levegő az oxigén és a nitrogén keveréke. Az égés. Az égés feltételei. Az oxidáció. Gyors és lassú égés.
Környezetvédelmi ismeretek	A levegő és víz szennyeződésének megfigyelése. Okok keresése, példák a napi sajtóból.

Tevékenységek

Megfigyelés és összehasonlítás. Kísérletek. Tapasztalatok gyűjtése, megfogalmazása, következtetések levonása. A mértékegységek gyakorlása. Összefüggések felfedezése tanári segítséggel. A tapasztalatok felhasználása a mindennapi gyakorlatban. Információk felkutatása. Gyűjtőmunka. Megfigyelések rögzítése tanári segítséggel.

Szabályok gyakorlása. Modellézés. A szaknyelv elemi kifejezéseinek megismerése, használata.

Követelmény

- Láss be a tanuló a kémiai ismeretek fontosságát a mindennapi életben és a tudományos fejlődésben.
- Tudja csoportosítani tanári segítséggel a változásokat aszerint, hogy megváltozott-e az anyagok minősége.
- Ismerje fel a vizsgált anyagok leglényegesebb fizikai és kémiai tulajdonságait.
- Tudja, hogy az oxigén és a víz elengedhetetlen feltétele az életnek.
- Ismerje a tűz hasznát és pusztítását. Ismerje a tűzoltás néhány alapszabályát.
- Tudja a tűzoltók riasztásához szükséges tennivalókat.
- Legyen képes tájékozódni a napi sajtóban, ismereteket szerezni a médián keresztül, tudja azokat átadni, értelmezni.

8. évfolyam

Témakör	Tartalom
Kémiai alapismeretek	A kísérleti eszközök használatának egyre bővülő ismerete. A periódusos rendszer szerepe az elemek közötti tájékozódásban.
Fémes elemek és vegyületeik	A fémes elemek jellemzői: jól vezetik a hőt és az elektromos áramot. Nátrium, kalcium, alumínium, vas, ólom, réz, higany, arany, ezüst vizsgálata, jellemzőik. Lúgos kémhatás kimutatása kísérletek során. A lúgok és a savak hatására bekövetkező változások megfigyelése. A lúgok szerepe a mindennapokban.
A nemfémes elemek és vegyületeik	A klór mérgező és fertőtlenítő hatása. A savas kémhatás megfigyelése tanári kísérleten. A sósav hatásai, előfordulása a tisztítószerekben. Az oxigén szerepe az élőlények életében, a gyógyászatban. A kén és az égése során keletkező kén-dioxid. A kénsav mint a mosószer és műanyaggyártás fontos alapanyaga.
A nemfémes elemek és vegyületeik	A szén megfigyelése, a grafit, a gyémánt. Vegyületek: szén-dioxid, szén-monoxid. A hidrogén. A nitrogén mint a levegő alkotórésze, a fehérjék építőeleme.
Vegyszerek a háztartásban	Mosó- és tisztítószeres használati utasításainak és összetételi ismertetőinek közös értelmezése.
Környezetvédelmi ismeretek	Az el nem használt vegyszerek elhelyezésének szabályai a környezetvédelmi szempontok figyelembevételével.

Tevékenységek

Megfigyelés és összehasonlítás a tanári és tanulói kísérletek során. Tapasztalatok gyűjtése, megfogalmazása, következtetések levonása. Gyakorlat szerzése a mértékegységek használatában.

Összefüggések felfedezése. A tapasztalatok felhasználása a mindennapi gyakorlatban. Elemi jártasság szerzése az információk felkutatásában.

Gyűjtőmunka. Megfigyelések rögzítése tanári segítséggel.

Egészséges veszélyérzet kialakítása a kémiai anyagokkal kapcsolatosan. Szabályok értelmezése és gyakorlása.

Modellezés. Verbális fejlesztés, a szaknyelv elemi kifejezéseinek megismerése, használata.

Követelmény

- Fogalmazza meg tanári segítséggel, majd fokozódó önállósággal a vizsgált anyagok jellemző tulajdonságait.
- Tudja, hogy a lúg veszélyes mérge, ismerje kezelésének szabályait.
- Mondjon példát a lúgok hasznosítására.
- A tanuló ismerje a tanult elemek és vegyületek nevét.
- Tudjon példát mondani felhasználásukról, jelentőségükről az ember életében.
- Ismerje azokat a veszélyeket, amelyeket a tanult kémiai anyagok jelenthetnek, tartsa be kezelésük, tárolásuk szabályait.
- Tudja, hogy a vásárolt termékek használata előtt mindig el kell olvasnia a használati utasításokat és azokat maradéktalanul be kell tartania.

FÖLDRAJZ

6-8. évfolyam

Célok

- A földrajz tantárgy célja, hogy kialakítsa, majd fokozatosan fejlessze a tanulók földrajzi, környezeti tájékozódását és gondolkodását.
- A tantárgy sajátos eszközeivel elősegíti, hogy a tanulók megismerjék a világban elfoglalt helyünket, földrajzi és környezeti adottságainkat.
- Elmélyíti a természettudományos vizsgálati módszerek alkalmazását.
- A szűkebb és tágabb környezet természeti és társadalmi, gazdasági jellemzőivel ismerteti meg a tanulókat.

Feladatok

- Formálja a tanulók szemléletét, a nemzeti, az európai értékekhez való pozitív viszonyulást.
- Fejlessze tovább és erősítse meg a napi gyakorlat során szükséges térbeli és időbeli tájékozódási képességet.
- Keltse fel a tanulók érdeklődését a megfigyelhető, észlelhető, megvizsgálható jelenségek, folyamatok iránt, a közvetlen és a tágabb környezetet érintően.
- Bővítse a tér- és időbeli tájékozódási képességeket, és fejlessze a térképi alapismereteket. Járuljon hozzá az ökológiai szemlélet, a környezeti attitűd, magatartás és értékrend kialakulásához.
- Késztesen az élő, az élettelen, az épített környezet megóvására a haza, az európai és a távoli tájak földrajzának megismertetésével.
- Járuljon hozzá a tanulási szokások kialakításához, az elsajátított ismeretek, készségek, jártasságok alkalmazásához a napi gyakorlat és életvitel szintjén is.
- Készítse fel a tanulókat a reális értékelésre, a földrajzi információhordozók értelmes felhasználására, kiválasztására (térképek, földgömb, tv-műsorok, kiadványok, útikönyvek),

- Alakítson ki - a tanulók fejlettségének megfelelő - topográfiai ismereteket, földrajzi fogalmakat. Biztosítson megfelelő gyakorlást, megerősítést az alapvető földrajzi szakkifejezések használatára, az írásos rögzítésre, az ábrázolásra, az elemzésre.

Óraszámok

	Évfolyamok		
	6.	7.	8.
Heti óraszám	1,5	1,5	1,5
Éves óraszám	55,5	55,5	55,5

Témakörök

Témakör	Évfolyamok		
	6.	7.	8.
A Föld	x		
Szárazföldek és óceánok	x		
Ismeretek hazánkról	x		
Ismeretek a Földről		x	
Kontinensek, tájak, országok		x	
Európa országai		x	
Közép-Európa, a Kárpát-medence			x
Magyarország természeti, társadalmi, gazdasági jellemzői		x	
Megyéink, fővárosunk			x

Fejlesztendő készségek, képességek, attitűdök

A tantárgy speciális eszközrendszerével, ismeretanyagával, tevékenységrendszerével fejlessze a természettudományos vizsgálómódszerek alkalmazásának képességét.

A természeti, társadalmi jelenségek, folyamatok összefüggésének felismerése. A térbeli és időbeli tájékozódás képességének fejlesztése a tantárgy sajátos tartalmával. Az elemző képesség fejlesztése - a hasonlóságok, különbségek, kapcsolatok észrevétele.

Önálló vizsgálódás képessége, a vizsgálatok, megfigyelések alapján a véleményalkotás, az érvelés, a döntés képességének fejlesztése.

A kifejezőképesség fejlesztése - szóban, írásban, rajzban. A tanult szakkifejezések használatának képessége. Az önálló, az irányított tanulás képessége. A speciális ismerethordozók használatának képessége.

A szemléleti térképolvasás készség szinten, a logikai, a következtető térképolvasás jártasság szinten.

A természetben, a társadalmi folyamatokban lezajló változás felismerésének képessége.

Pozitív viszonyulás a hazai tájhoz, természeti és társadalmi értékeinkhez. A természet, a környezetpusztítás elítélése. A környezetkárosodás megakadályozására történő összefogás megértése.

6. évfolyam

Témakör	Tartalom
A Föld	A Föld alakja. Ásványok, kőzetek. A földfelszín alakulása, hegységek képződése, vetődés, gyűrődés, vulkáni működés. Lepusztulás, feltöltődés. A talajképződés, a termőföld. Belső és külső erők a felszín alakulásában. Jellegzetes felszíni formák. Éghajlati övezetesség. Az éghajlati övek jellemzői.
Szárazföldek és óceánok	Tájékozódás a földgömbön, a Föld természetföldrajzi térképén. A szárazföldek, óceánok. A kontinensek földrajzi fekvése. Sarkvidékek. Térbeli, időbeli tájékozódás a kontinensek között - időeltolódás. Kontinensek közötti távolságok. A kontinensek eltérő természeti képe. A földrészek jellemző országainak leolvasása a térképről.
Ismeretek hazánkról	Hazánk helye Európában, a Kárpát-medencében. Tájékozódás Magyarország természetföldrajzi térképén - a világtájak szerint. Magyarország felszíne - hazai tájtípusok. A nagy tájak arculata, természetes vizei, természeti erőforrásai. Tájékozódás Magyarország közigazgatási térképén, településtípusok, településjelek. Jelentős környezeti értékeink. Hazánk fővárosa.

Tevékenységek

Információszerzés különböző tartalmú földrajzi térképeken. Modellek, makettek tanulmányozása a földfelszín folyamatainak megértéséhez. Ásványok, kőzetek érzékszervi vizsgálata, a termőföld vizsgálata. Felszíni formák megfigyelése, felismerése képanyagon, leírás alapján. Tájékozódás légi fotókon, űrfelvételeken.

Gyakorlatok a földgömbön, a világtérképen. A kontinensek, az óceánok összehasonlítása nagyság és fekvés szerint. Tevékenység homokasztalon.

Képzletbeli utazások, távolságok, utazási idő becslése. Országok, fővárosok leolvasása az egyes kontinensek térképéről.

Tájékozódás Európa térképén - hazánk kijelölése. Gyakorlatok, információk gyűjtése hazánk természetföldrajzi és közigazgatási térképén. A térképjelek, -színek, -számok értelmezése, következtető térképolvasás. Tájak csoportosítása tájtípus szerint, a természetföldrajzi adottságok szerint. Tájékozódás világtájak szerint. Településtípusok felismerése a képeken, a térképen a térképjelek segítségével. Játékos utazás a nagy tájakon - a táj arculatának leírása szóban, képek, fotók és a térkép segítségével.

Gyűjtemény összeállítása környezeti értékeinkről.

Követelmény

- Ismerje fel a tanult földi képződményeket, nevezzen meg jelenségeket, folyamatokat a földfelszín alakulásában.
- Legyen ismerete az éghajlati övekről. Tudja segítség mellett megmutatni, megnevezni az éghajlati öveket.
- Legyen képes a földgömbön, a Föld térképén irányítás mellett tájékozódni, a kontinenseket, óceánokat megnevezni, helyüket, helyzetüket meghatározni.
- Legyen képes egyszerű összehasonlításokat végezni a térkép vagy modell, makett segítségével.

- Gyűjtsön képeket, leírásokat. Vegyen részt tablókészítésben. Tudja megmutatni hazánk helyét Európa térképén. Legyen képes a térképről információt szerezni, hazánk nagy tájait megmutatni, megnevezni, a tanult földrajzi neveket, szakkifejezéseket pontosan használni.
- Tudja megfigyeléseit szóban elmondani, röviden, tömören írásban rögzíteni, rajzban ábrázolni.

7. évfolyam

Témakör	Tartalom
Ismeretek a Földről	A Föld vizei - a földfelszín feletti és a felszín alatti vizek, óceánok, tengerek. A légkör - az időjárás-változás és okai.
Kontinensek, tájak, országok	Tájékozódás szemléleti térképpolvasással - földrészek. A földrészek nagy tájegységei. Egy-egy tipikus táj bemutatása a földrajzi övezetesség szerint: monszunvidék, mediterrán táj, tajgavidék, a sivatag. A felszínhez kapcsolódó tipikus tájak: magashegység, középhegység, alföldek. A gazdálkodáshoz kapcsolódó tipikus táj: ipari körzet, farmvidék, ültetvény, öntözéses gazdálkodás, oázis. Speciális térség: kikötőövezet, üdülőövezet.
Európa	Európa fekvése, részei és természetföldrajzi jellemzői. Európa természeti erőforrásai, gazdasági jellemzői. Az Európai Unió.
Európa országai	Észak-Európa országainak közös és egyedi természetföldrajzi jellemzői. Az európai népek élete. Nyugat-Európa országainak közös és eltérő földrajzi vonásai. Dél-Európa országainak általános és egyedi földrajzi vonásai. A dél-európai mediterrán táj, üdülőövezet, a kikötők világa. Kelet-Európa jellegzetes vonásai - országai, népei.

Tevékenységek

Információszerzés különféle tartalmú térképekből, ábrákról.
Képanyagok, hanganyagok, leírások elemzése, tájleírások olvasása.
Tájékozódás a tipikus tájak felől, jellegzetességek elképzelése, lerajzolása. Képzeletbeli utazások, beszámolók készítése a csoportnak.
Tipikus tájak csoportosítása a megadott szempont szerint. Példák keresése földrajzi jellegzetességekre.
Képek gyűjtése, tablók összeállítása. Példák gyűjtése Európában élő népek szokásairól, életéről filmek, képek, irodalmi alkotások felhasználásával.
Játékos gyakorlatok, szituációs játékok az idegenvezetésre, a tanult tájak, országok, népek sajátosságainak bemutatására.

Követelmény

- Ismerje a sós víz és az édesvíz különbségeit.
- Tudjon példát mondani a felszín feletti és a felszín alatti vizek főbb típusaira. Legyen ismerete a légkör főbb alkotórészeiről.

- Rendelkezzen elemi szintű tájékozottsággal különféle méretarányú és jelrendszerű térképek olvasásában.
- Tudjon példákat mondani a természetföldrajzi övezetességre, alapvető jellegzetességének bemutatására tanári irányítás mellett. Legyen képes egy táj természeti jellemzőit bemutató kép, ábra, adatsor elemzésére irányítás, segítségadás mellett. Megadott szempontok szerint tudja csoportosítani a nagyobb tájegységek tipikus tájait, legyen képes a térképen megmutatni ezeket.
- Tudjon egy-egy példát mondani az adott táj természeti és társadalmi környezetének alapvető összefüggéseire, tanári segítséggel.
- Legyen képes felsorolni, térképen megmutatni Európa főbb részeit.
- Szempontsor mellett legyen képes jellemezni Európa természetföldrajzi adottságát, erőforrásait.
- Legyen elemi ismerete az Európai Unióról.
- Ismerje Európa legfontosabb országait. Mondjon példát a közös és az eltérő földrajzi vonásokra.
- Használja pontosan a témához kapcsolódó földrajzi, topográfiai fogalmakat, legyen képes megmutatni ezeket a térképen is.
- Legyen igénye különféle térképes, földrajzi információszerzésre, a gyűjtésre. Végezze jártasság szinten a szemléleti térképolvasást.

8. évfolyam

Témakör	Tartalom
Közép-Európa, a Kárpát-medence	Közép-Európa általános természetföldrajzi képe. Hasonló természeti adottságok - eltérő gazdasági fejlődés. Sokszínűség Közép-Európában - népek, népcsoportok, eltérő kultúra. Társadalmi sokszínűség. A Kárpát-medence természetföldrajzi képe, fejlődése.
Magyarország természeti, társadalmi, gazdasági jellemzői	Hazánk fekvése, felszíne, domborzata. Nagy tájak, természeti adottságok, erőforrások - éghajlat, vízrajz, természetes élővilág, talaj, energiahordozók, ásványi nyersanyagok. A földrajzi környezet hatása a táj gazdálkodására, településtípusára, településhálózatára. A nagy tájak népességföldrajzi, tájtörténeti jellegzetességei. Fejlődés - infrastruktúra. A tájak idegenforgalmi értéke. A nagy tájak környezeti állapota. Természetvédelmi területek. A világörökség részét alkotó tájak, települések, építmények. Hazánk idegenforgalmi kapcsolatai - integrációs törekvések.
Megyénk, fővárosunk	A megye természeti környezete. A megye települései, közutak, vasutak. A megye gazdasági jellemzői, népessége, népcsoportok, kultúrák. A táj szépsége - a táj környezeti gondjai. A főváros természeti, gazdasági, kulturális jellemzői.

Történeti emlékei. Népsége.

A közlekedésben betöltött szerepe. A főváros
környezetvédelmi gondjai, az urbanizáció
jellegzetességei.

Tevékenységek

Gyakorolja, segítség mellett használja a tematikus térképek, a légi felvételek, űrfelvételek leolvasását.

Tájékozódás a napi időjárás-jelentésben használt Európa térképen, űrfelvételen. Adatok értelmezése az időjárás-jelentés alapján.

Példák a medencefekvésből adódó folyamatokra, összefüggésekre, a természeti környezetnek a népek életére gyakorolt hatására.

Gyűjtsön képanyagot, irodalmi szemelvényt tájtörténeti jellegzetességekről, a hazai népcsoportokról.

Játékos idegenvezetés - hazánk idegenforgalmi nevezetességeinek bemutatása. Vita, érvelés, megoldáskeresés hazánk környezeti állapota jobbítása érdekében.

Képanyag, információs anyag gyűjtése a megyéről. A helyi szokások, népcsoportok, jellegzetességek bemutatása. Tájéleírás képek alapján. A fejlődés, a változás bemutatása a szűkebb lakóhelyen. Anyaggyűjtés a fővárosról, tablókészítés.

Hírek, információk a fővárosról.

Követelmény

- Legyen képes röviden jellemezni Közép-Európa természeti adottságait megadott szempont szerint.
- Tudjon példát mondani a medencefekvés jellemzőire.
- Ismerjen fel egyszerű összefüggéseket a földrajzi fekvés és a tájban élő emberek élete között.
- Legyen képes a fejlettségének megfelelő információk gyűjtésére a megadott szempontok szerint.
- Legyen képes jellemezni hazánk nagy tájait szempontsor szerint. Végezze önállóan írásbeli feladatait a munkalapokon, feladatlapokon.
- Mutasson tér- és időbeli tájékozottságot a térkép használatában, a képzeletbeli utazásokban, játékos idegenvezetői szerepben.
- Használja pontosan a tanult földrajzi szakkifejezéseket, topográfiai fogalmakat, mutassa meg ezeket a térképen is.
- Oldja meg készség szinten a szemléleti térképolvasást, jártasság szinten a következtető térképolvasást.
- Tudja a megye, a főváros főbb jellemzőit.
- Tudjon példát mondani a megye környezeti állapotára.

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai az enyhe értelmi fogyatékos tanulókra vonatkozóan

Óraterv																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	1	5	1	4		4		3	0,5	3	1
Matematika	4	1	4	1	4	1	4	1	4		4		3	0,5	3	1
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret												1*				
Etika/hit és erkölestan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2	0,5	2	0,5	0		0	
Kémia													1		2	
Fizika													1		2	
Biológia													2		1	
Földrajz													2		1	
Első élő idegen nyelv							2		3	0,5	3	0,5	3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház													1			
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	22	2	22	2	22	2	23	2	27	1	26	2	28	2	28	2
Összesített óraszám	24		24		24		25		28		28		30		30	
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	

Tartalomjegyzék:

- Intézmény vezetői ajánló.....	5.oldal
1. Helyzetelemzés.....	6. oldal
2. A pedagógiai program törvényi háttér.....	10.oldal
3. Nevelési program.....	12.oldal
4. Helyi tanterv.....	85.oldal
5. A PP érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések.....	131.oldal
A pedagógiai Program érvényessége, nyilvánossága	134.oldal
6. Mellékletek.....	137.oldal
* Tanulmányok alatti vizsgák szabályzata	138.oldal
* A szöveges értékelés dokumentumai	144.oldal
* A tanulók fizikai állapotának pontozása	162.oldal
* Az egyes évfolyamok tanulói felszerelés jegyzéke	164.oldal
* A tanulók felmentése a délutáni foglalkozások alól	168.oldal
* Nyilatkozat	169.oldal
* Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók	170.oldal
Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók tantárgyai és heti óraszámai.....	223.oldal